GEODATA
SERVICES

APRILIE 2026

MEMORIUL GENERAL

PLAN URBANISTIC GENERAL COMUNA HÂRSEȘTI | JUDEȚUL ARGEȘ

PROIECTANT GENERAL:
S.C. GEODATA SERVICES S.R.L.

BENEFICIAR:
PRIMĂRIA COMUNEI HÂRSEȘTI

© 2020 - 2026 GeoData Services.
All rights reserved.

DISCLAIMER

Acest document a fost elaborat de GeoData Services pentru a fi utilizat de către Client, conform principiilor general acceptate, a bugetului și a termenilor contractului încheiat între GeoData Services și Client. Nicio terță parte nu poate utiliza în scop comercial informații, date și analize din acest document fără un acord scris expres acordat anterior de către Client și de către GeoData Services. Acordul GeoData Services este obligatoriu pentru informațiile și datele cu caracter conceptual, strategic, design, modul de structurare și prezentare. Preluarea acestora de către terțe părți poate constitui concurență neloială, astfel cum a fost prevăzută de Art. 2 din Legea 11/1991, în sensul că poate produce pagube constând în restrângerea elementelor de unicitate și avantaj competitiv.

DOCUMENTUL A FOST ELABORAT DE

GeoData Services

https://www.geodata-services.com/ro/ | urbanism@geodata-services.com.

ETAPA II:

PUG PRELIMINAR | APRILIE 2026

FOAIE DE CAPĂT

Denumirea lucrării:	MEMORIUL GENERAL, AFERENT "ELABORAREA PLANULUI URBANISTIC GENERAL ȘI REGULAMENTULUI LOCAL DE URBANISM, COMUNA HÂRSEȘTI", JUDEȚUL ARGEȘ
Beneficiar:	COMUNA HÂRSEȘTI Loc. Hârsești | Strada Principală | nr. 414 | cod poștal 117390 | județul Argeș | telefon 0248-677374, 677007 | fax: 0248-6770077, 677374 | *https://www.comunaharsesti.ro* |
Proiectant general:	**S.C. GEODATA SERVICES S.R.L.** Municipiul București | sector 1 | strada Siriului | nr. 22-26 | CUI 40188478 | R.C. J40/16727/2018 | tel. 0729.000.002; *https://www.geodata-services.com/ro/*
Subproiectanți de specialitate:	STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ: WATERMAP S.R.L. Adresa: Str. Calea Câmpulung | Nr. 119 | municipiul Târgoviște | județul Dâmbovița | tel: 0723526852
	STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND STUDIU ISTORIC: PLAN A URBAN DESIGN SRL CUI: 42798065 | 0745503505 Email: cristina@planaurbandesign.ro
	STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND PROTECȚIA MEDIULUI, RISCURI NATURALE ȘI ANTROPICE: ECOGENERAL CONSULT S.R.L. Str. Murgeni, nr. 14, Bl. L26, Sc. 3, etj. 3, ap. 40, sector 3, București, telefon: 0740795095
	STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND CONDIȚII GEOTEHNICE ȘI HIDROGEOLOGICE: RADU G. MARIA I.I., Târgoviște. Str. Revoluției, nr. 6
Data elaborării:	aprilie 2026
Nr. contract:	3105/30.06.2025

LIVRABIL

Data	Revizie	Status
28 April 2026	0	Versiune Preliminară

COLECTIV DE ELABORARE

LIVRABIL	MEMORIUL GENERAL	
ETAPA PROIECT	ETAPA 2 – PUG Preliminar	
	NUME	SEMNĂTURĂ
DIRECTOR	manager Gabriel IONESCU	
ȘEF PROIECT	urbanist Paul Daniel JOTU	
PROIECTANT	urbanist Paul Daniel JOTU	
	urbanist Ioana Iulia AFLOREI	
	urbanist Ioana-Alexandra DULF	
	urbanist Victoria Nicoleta MATEI	
	urbanist Ioana-Maria CÎMPINEANU	
	urbanist Felicia Roxana ILIESCU	

CUPRINS

1. INTRODUCERE 13
1.1. Date de recunoaștere a Planului Urbanistic General 13
1.2. Obiectul Planului Urbanistic General 13
1.2.1. Cerințe specifice 14
1.2.2. Solicitări ale temei program 15
1.2.3. Ediții anterioare ale P.U.G., modificări sau completări necesare 18
1.3. Surse de documentare 18
1.3.1. Studii și proiecte elaborate anterior 18
1.3.2. Studii de fundamentare elaborate concomitent cu P.U.G. 19
1.3.3. Strategii și politici de dezvoltare 19
1.3.4. Date statistice. Alte date. 19
1.3.5. Suport topografic 20
1.3.6. Elemente legislative 20
2. RAPORTUL DIAGNOSTIC 23
2.1. Context teritorial. Relații în teritoriu 23
2.1.1. Date generale 23
2.1.2. Relații în teritoriu 25
2.2. Încadrarea în teritoriu 29
2.2.1. Încadrarea UAT Hârsești la nivel național 29
2.2.2. Încadrarea UAT Hârsești la nivel regional 37
2.2.3. Încadrarea UAT Hârsești la nivel județean 40
2.2.4. Încadrarea UAT Hârsești la nivel local 60
2.3. Elemente ale cadrului natural 76
2.3.1. Relief 76
2.3.2. Geologia 76
2.3.3. Hidrografie. Hidrologie 78
2.3.4. Condiții climatice 78
2.3.5. Solurile 81
2.3.6. Faună și floră 82
2.3.7. Riscuri naturale 83
2.3.8. Riscuri antropice 84
2.3.9. Concluzii și recomandări 85
2.4. Evoluția unității administrativ-teritoriale de bază 87
2.4.1. Scurt istoric 90
2.4.2. Evoluția ocupațiilor populației 100
2.4.3. Evoluția tramei stradale și a parcelarului 103
2.5. Nivel de dezvoltare economică, potențial economic 104
2.5.1. Agricultura 105
2.5.2. Mediul de afaceri 112
2.5.3. Turism 120
2.5.4. Fond construit 122
2.5.5. Dotări și echipamente publice 130
2.5.6. Concluzii și recomandări 151
2.6. Caracteristici socio-demografice 156

2.6.1. Densitatea populației....158
2.6.2. Structura populației pe sexe....159
2.6.3. Piramida vârstelor....160
2.6.4. Populația ocupată....162
2.6.5. Concluzii și recomandări....164
2.7. Căi de circulație și transport....168
2.8. Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial....175
2.8.1. Zone funcționale în intravilan....176
2.9. Echipare edilitară....176
2.9.1. Gospodărirea apelor....176
2.9.2. Alimentarea cu apă....178
2.9.3. Canalizarea....180
2.9.4. Alimentarea cu energie electrică....182
2.9.5. Telecomunicații....182
2.9.6. Alimentarea cu căldură....183
2.9.7. Alimentarea cu gaze naturale....183
2.9.8. Gospodărirea comunală....183
2.10. Caracteristici hidrografice și hidrogeologice....183
2.11. Caracteristici geotehnice....184
2.12. Tipuri de proprietate....185
2.12.1. Învățământ....186
2.12.2. Sănătate....186
2.12.3. Administrație....186
2.12.4. Servicii sociale....186
2.12.5. Cultură și culte....187
2.12.6. Spațiile Verzi....188
2.12.7. Comerț....188
2.13 Necesități și opțiuni ale factorilor interesați....189
3. ANALIZA SWOT....190
4. DIAGNOSTIC....195
4.1. Diagnostic general....195
4.1.1. Infrastructură și Mobilitate....195
4.1.2. Economie Locală....195
4.1.3. Demografie....195
4.2. Diagnostic prospectiv....196
5. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ....197
5.1. Strategia de dezvoltare spațială a comunei Hârsești....198
5.2. Optimizarea relațiilor în teritoriu. Elemente de mobilitate urbană....199
5.3 Dezvoltarea activităților economice....200
5.4. Evoluția populației....200
5.5. Căi de circulație și Transport. Mobilitate....204
5.6. Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial....206
5.7. Măsuri în zonele cu riscuri naturale....210
5.8 Restricții și permisivități constructive rezultate din caracteristicile geotehnice ale teritoriului....212

5.9. Dezvoltarea echipării edilitare 213
5.9.1. Gopodărirea apelor 213
Măsuri pentru protecția surselor de apa bruta 213
Măsuri privind asigurarea calității apei potabile și a siguranței distribuției 214
Măsuri privind reducerii și prevenirii poluării cu nitrați din surse agricole 214
Măsuri pentru protejarea corpurilor de apă utilizate sau care vor fi utilizate pentru captarea apei destinate consumului uman 215
5.9.2. Alimentarea cu apă 216
5.9.3. Canalizarea 217
5.9.4. Alimentarea cu energie electrică 218
5.9.5. Telecomunicații 218
5.9.6. Alimentare cu căldură 219
5.9.7. Alimentare cu gaze 220
5.9.8. Gospodăria comunală 221
5.10. Protecția mediului 223
5.11 Imagine urbană. Zone de regenerare urbană. Zone de restructurare urbană 223
5.12. Reglementări urbanistice 224
5.13 Circulația terenurilor. Obiective de utilitate publică 225
6. CONCLUZII 227

LISTA DE FIGURI

Figură 1 - Accesibilitatea unităţilor administrativ teritoriale la municipiile reședință de județ în funcție de timpul parcurs 26
Figură 2 - Zonele de concentrare şi specializare economică ale regiunii Sud Muntenia 26
Figură 3 – UAT-urile incluse în GAL Ținutul Verde 28
Figură 4 - Sediu G.A.L. - Satul Hârsești (în cadrul Primăriei) (imagine august 2021) 28
Figură 5 - Accesibilitatea reţelei urbane în teritoriu (Sursa: CUGUAT-TIGRIS) 30
Figură 6 - Scăderea populației la nivel național (Sursa: Studiile de fundamentare SDTR) 31
Figură 7 - Zone slab populate – UAT rurale după densitatea populaţiei, 2015 (Sursa: SDTR) 32
Figură 8 - Viziunea SDTR - orizont 2035 (Sursa: SDTR) 33
Figură 9 - Extras din P.A.T.N. - Secțiunea I - Direcții de Dezvoltare a Rețelei de căi rutiere 34
Figură 10 - Extras din P.A.T.N. - Secțiunea I - Direcții de Dezvoltare a Rețelei de căi feroviare 35
Figură 11 - Extras din P.A.T.N. - Secțiunea I – D. Direcții de Dezvoltare a Rețelei de Aeroporturi 36
Figură 12 - SIDT SM Viziune generală 38
Figură 13 – Zone defavorizate şi potențialul de dezvoltare socio-economic al comunelor 41
Figură 14 -PATJ ARGEȘ - MEDIUL – Situația existentă, probleme și disfuncționalități 43
Figură 15 -PATJ ARGEȘ – REȚEAUA DE LOCALITĂȚI ȘI POPULAȚIA – Situația existentă, probleme și disfuncționalități 43
Figură 16 -PATJ ARGEȘ –INFRASTRUCTURILE TEHNICE ALE TERITORIULUI – Situația existentă, probleme și disfuncționalități – REȚELE DE CĂI DE COMUNICAȚII 44
Figură 17 -PATJ ARGEȘ –INFRASTRUCTURILE TEHNICE ALE TERITORIULUI – Situația existentă, probleme și disfuncționalități – REȚELE ENERGETICE, TELECOMUNICAȚII, GOSPODĂRIREA APELOR 44
Figură 18 -PATJ ARGEȘ – STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ȘI ZONIFICAREA TERITORIULUI – Situația existentă, probleme și disfuncționalități 45
Figură 19 - PATJ ARGEȘ MEDIU - PROPUNERI 57
Figură 20 -PATJ ARGEȘ –REȚEAUA DE LOCALITĂȚI ȘI POPULAȚIA - PROPUNERI 57
Figură 21 -PATJ ARGEȘ – INFRASTRUCTURILE TEHNICE ALE TERITORIULUI – REȚELE DE CĂI DE COMUNICAȚII- PROPUNERI 58
Figură 22 -PATJ ARGEȘ – INFRASTRUCTURILE 58
Figură 23 -PATJ ARGEȘ –STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ȘI ZONIFICAREA TERITORIULUI- PROPUNERI 59
Figură 24 - PUG comuna Hârsești - planșa Reglementări Urbanistice – ediția 2001, proiectant SC. EURO TOP GS S.R.L. 61
Figură 25 – Pașii necesari implementării Strategiei de Dezvoltare Locală 73
Figură 26 – Modul de monitorizare al activităților, rezultatelor și resurselor strategiei 74
Figură 27 – Criterii pentru evaluarea procesului de evaluare 75
Figură 28 – Temperatura aerului la 1 septembrie 2025 80
Figură 29 – Teritoriul României divizat în entităţile teritoriale existente la începutul secolului XVIII-lea („Atlasul Schreiber" publicat în 1730 la Leipzig) 91
Figură 30 – Satul Hârsești pe harta elaborată de către Johann Baptist Homann din anul 1752 91
Figură 31 – Satul Hârsești pe Harta Ţării Româneşti (în latină: Index geographicus celsissimi principatus Wallachiae) a stolniculuiConstantin Cantacuzino a fost întocmită în intervalul martie 1694 - decembrie 1699. 92
Figură 32 – Satul Hârsești (sub denumirea de „Hirschest") pe „Harta Specht" 93
Figură 33 – Satele Hârsești, Ciobani și Martalogi pe „Harta Țării Românești" din anul 1864 93
Figură 34 – Harta Austriacă de la 1867 94
Figură 35 – Monumentul Eroilor, satul Hârsești (arhivă proprie) 96
Figură 36 – Monumentul Eroilor, satul Martalogi (arhivă proprie) 97
Figură 37 – Fluctuațiile suprafețelor cultivate în comuna Hârsești 108
Figură 38 - Producția totală de fructe la nivelul UAT Hârsești, perioada 1990-2003 110

Figură 39 - Efectivele de animale, pe principalele categorii de animale la nivelul UAT Hârsești, perioada 1990-2003 111
Figură 40 - Stare firmă la nivelul UAT Hârsești – anul 2025 (cf. Anexa 4) 113
Figură 41 - Formă Juridică a Agenților economici (cf. Anexa 4) 113
Figură 42 - Distribuția sediilor sociale ale persoanelor juridice în UAT Hârsești, județul Argeș (cf. Anexa 4) 114
Figură 43 - Distribuția sediilor secundare ale persoanelor juridice în UAT Hârsești, județul Argeș (cf. Anexa 5) 115
Figură 44 - Cifra de afaceri la nivelul UAT Hârsești pentru anul 2023 (cf. Anexa 6) 116
Figură 45 – Cifra de afaceri min., medie, max. la nivelul UAT Hârsești – 2023 (cf. Anexa 6) 117
Figură 46 – Nr. de salariați la identificați la nivelul firmelor UAT Hârsești pentru anul 2023 (cf. Anexa 6) 117
Figură 47 – Numărul Obiectelor de activitate după Cod CAEN - 2025 (conf. Anexa 4) 119
Figură 48 – Biserica „Adormirea Maicii Domnului” 122
Figură 49 - Localizare situri arheologice identificate la nivelul UAT Hârsești, conform CIMEC 123
Figură 50 - Încadrarea comunei Hârsești în zona de specific rural – conform Ghidurilor de arhitectură rurală, actualizate 2020 124
Figură 51 - UAT HÂRSEȘTI în contextul Ghidului de arhitectură - ZONA Argeș 125
Figură 52 - Locuință din satul Hârsești (cf. Google Maps septembrie 2024) 126
Figură 53 – Casa prof. Osgol (foto 2019) 127
Figură 54 – Casa Inv. Capanu, construită de fam Vasilescu, Casă veche din Hârsești fondatorii Col. Nat. Zinca Golescu (foto 2019) 128
Figură 55 - Total locuințe existente la sfârșitul anului realizate în perioada 2010 - 2023 129
Figură 56 - Populația școlară, pe niveluri de educație în perioada 2010-2024 131
Figură 57 - Personal didactic, pe niveluri de educație 133
Figură 58 - Centru cultural - satul Hârsești 135
Figură 59 – Clubul Columbofililor – Satul Ciobani (cf. Google Maps septembrie 2024) 135
Figură 60 – Teren Comunal Hârsești 136
Figură 61 - Sala de sport (cf. Google Maps septembrie 2024) 136
Figură 62 – Echipa de fotbal – A.S. Unirea Hârsești 137
Figură 63 – Registrul Local al Spațiilor Verzi Hârsești – Teren de fotbal și Pășune 138
Figură 64 - Registrul Local al Spațiilor Verzi Hârsești – Parc Martalogi 139
Figură 65 - Registrul Local al Spațiilor Verzi Hârsești – Pășuni Ciobani 139
Figură 66 – Culte în comuna Hârsești (cf. Google Maps) 141
Figură 67 - Localizare cimitire – extras conform - https://geoportal.ancpi.ro/imobile.html (site accesat decembrie 2025) 142
Figură 68 - Cimitir Ciobani (cf. Google Maps) 143
Figură 69 – Zone comerciale Hârsești (cf. Google Maps) 147
Figură 70 - Primăria Comunei Hârsești (cf. Google Maps, sept. 2024) 148
Figură 71 – Fosta Primărie Hârsești, Argeș 149
Figură 72 – Fosta Primărie Hârsești, Argeș - Interioare 149
Figură 73 – Grădinița Hârsești (cf. Google Maps, sept. 2024) 150
Figură 74 – Școala Gimnazială Hârsești (cf. Google Maps, sept. 2024) 150
Figură 75 – Oficiul Poștal Martalogi (cf. Google Maps, sept. 2024) 151
Figură 76 – Evoluția populației UAT Hârsești(perioada 1992-2025) 158
Figură 77 – Piramida vârstelor pentru Comuna Hârsești - 2021 (perioada recensamânt, conf. INS) 161
Figură 78 - Piramida vârstelor pentru Comuna Hârsești -2025 162
Figură 79 - Șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, pe sexe 163
Figură 80 – Gradul de marginalizare socio-economică al localităților din România 174
Figură 81 – Harta localităților cu zone marginalizate – regiunea Sud-Muntenia (urban și rural) 174

Figură 82 – Gospodărirea apelor și foraj de rezervă *177*
Figură 83 – Gospodărirea apelor și foraj de rezervă *181*
Figură 84 – Centru de zi – îngrijire copii din Hârsești *186*
Figură 92 - Localizare cimitire – extras conform - https://geoportal.ancpi.ro/imobile.html (site accesat decembrie 2025) *188*

LISTA DE TABELE

Tabel 1 - Categoriile de localități și accesibilitatea în sistemul de căi de comunicații și transport 37
Tabel 4 - Suprafața fondului funciar după modul de folosință, în perioada 2004-2014, conf. INS 106
Tabel 5 – Suprafața cultivată cu principalele culturi în perioada 1990-2003 conform INS 107
Tabel 5 – Lista Monumentelor Istorice 2015 123
Tabel 8 – Sistemul de sănătate din comuna Hârsești - perioada 2010-2012 conform INS 134
Tabel 7 –Centralizator spații verzi comuna Hârsești 138
Tabel 4 – Volumul populației Comunei Hârsești (1992-2025) 157
Tabel 7 – Densitatea populației (2011-2021-2025) 159
Tabel 8 – Structura populației pe sexe 2021, conf. Recensământ 159
Tabel 10 – Clasificarea măsurilor de planificare urbană privind inundațiile cauzate de fenomene extreme în funcție de tipul de intervenție 211

MEMORIUL GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. Date de recunoaștere a Planului Urbanistic General

Denumirea lucrării:	**MEMORIUL GENERAL, aferent "Planului Urbanistic General și Regulament Local de Urbanism, Comuna Hârsești", județul Argeș**
Beneficiar:	COMUNA HÂRSEȘTI Loc. Hârsești | Strada Principală | nr. 414 | cod poștal 117390 | județul Argeș | telefon 0248-677374, 677007 | fax: 0248-6770077, 677374 | https://www.comunaharsesti.ro |
Proiectant general:	**S.C. GEODATA SERVICES S.R.L.** Municipiul București | sector 1 | strada Siriului | nr. 22-26 | CUI 40188478 | R.C. J40/16727/2018 | tel. 0729.000.002;

1.2. Obiectul Planului Urbanistic General

Obiectivul lucrării este actualizarea (întocmirea unui nou plan actualizat) Planului Urbanistic General (P.U.G.) pentru comuna Hârsești, Județul Argeș, inclusiv a Regulamentului Local de Urbanism aferent, cel anterior fiind aprobat prin H.C.L. nr. 35 din 21.11.2001 și modificat prin H.C.L. nr. 78 din 17.12.2013, H.C.L. nr. 27 din 27.03.2017 și H.C.L. nr. 57 din 28.11.2019 (proiectant general: „S.C. EURO TOP GS" S.R.L.) ce constituie o documentație cu caracter director pentru comuna în studiu.

De asemenea, această lucrare va furniza instrumentele necesare pentru elaborarea, aprobarea și monitorizarea aplicării regulamentelor Planului Urbanistic General (P.U.G.) al Comunei Hârsești în viitor, atât la nivelul administrației centrale și locale, cât și în cadrul proiectelor desfășurate de colectivități, instituții, persoane juridice și persoane fizice.

Prezenta documentație de urbanism este întocmită în vederea actualizării Planului Urbanistic General al comunei Hârsești din Județul Argeș. Actualizarea și elaborarea în

format GIS a Planului Urbanistic General s-a făcut în funcție de evoluția previzibilă a factorilor sociali, geografici, economici, culturali și a necesităților locale.[1]

Actualizarea Planului Urbanistic General reprezintă revizuirea reglementărilor urbanistice, a indicatorilor urbanistici propuși și a prevederilor planului inițial prin aducerea acestora în acord cu legislația în vigoare, tendințele de dezvoltare și cerințele de dezvoltare durabilă socio-economice și de mediu actuale, precum și actualizarea listei de proiecte de investiții necesare pentru implementarea viziunii de dezvoltare, în baza unor studii de specialitate și a analizei gradului de implementare a planurilor urbanistice în vigoare și a impactului acestora la nivelul localității, dacă este cazul.[2]

P.U.G.-ul comunei Hârsești cuprinde piese scrise și piese desenate cu privire la:

- Sinteza studiilor analitice și prospective, diagnosticul general și prospectiv;
- Strategia de dezvoltare spațială;
- Politici și programe de investiții publice necesare pentru implementare;
- Lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- Planul de acțiune pentru implementarea planului;
- Regulament local de urbanism.

Prin prezenta documentație de urbanism se urmărește a se respecta autonomia locală, pe baza principiului parteneriatului, transparenței, descentralizării serviciilor publice, participării populației în procesul de luare a deciziilor, precum și al dezvoltării durabile, conform cărora deciziile generației prezente trebuie să asigure dezvoltarea, fără a compromite dreptul generațiilor viitoare la existență și dezvoltare proprie.

1.2.1. Cerințe specifice

În sensul Legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu completările și modificările ulterioare, documentațiile de urbanism sunt rezultatul unui proces de planificare urbană referitoare la un teritoriu determinat, prin care se analizează situația existentă și se stabilesc obiectivele, acțiunile, procesele și măsurile de amenajare și de dezvoltare durabilă a localităților. Documentațiile de urbanism se elaborează de către colective interdisciplinare formate din specialiști atestați în condițiile legii.[3]

Documentațiile de urbanism transpun la nivelul localităților urbane și rurale propunerile cuprinse în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean.[4]

Documentațiile de urbanism au caracter de reglementare specifică și stabilesc reguli ce se aplică direct asupra localităților și părților din acestea până la nivelul parcelelor cadastrale, constituind elemente de fundamentare obligatorii pentru eliberarea certificatelor de urbanism.[5]

Planul Urbanistic General are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind

1 Conform Legii 350 privind amenajarea teritoriului și Urbanismul, art. 46, alin.(1)
2 Conform Legii 350 privind amenajarea teritoriului și Urbanismul, art. 46, alin.(16)
3 Legea 350/2001 actualizată, art. 44, pct. (1)
4 Legea 350/2001 actualizată, art. 44, pct. (2)
5 Legea 350/2001 actualizată, art. 44, pct. (3)

baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială trebuie să-și actualizeze la maximum 10 ani Planul Urbanistic General în funcție de evoluția previzibilă a factorilor sociali, geografici, economici, culturali și a necesităților locale.[6]

1.2.2. Solicitări ale temei program

Conform temei program suprafața teritoriului administrativ al comunei și conturul noului PUG, se vor corecta conform cu intervențiile teritoriale aprobate, conform evidențelor Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară și în corelare cu Planuri Urbanistice Zonale si Planuri Urbanistice de Detaliu aprobate ulterior întocmirii PUG actual.

Prin noul PUG, se va ține seama de proiectele de dezvoltare aprobate, sau aflate deja în curs de derulare, cât și de proiectele propuse ale oficialităților locale.

La elaborarea Planului Urbanistic General (P.U.G.) al Comunei Hârsești și a Regulamentului Local de urbanism (R.L.U.), se va ține cont de:

- evoluția în perspectivă a Comunei Hârsești în corelare cu Strategia de dezvoltare durabilă a județului Argeș;
- direcțiile de dezvoltare funcționale în teritoriu;
- traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean.

Planul Urbanistic General va cuprinde reglementări pe termen scurt, la nivelul întregii unități administrativ-teritoriale de bază, cu privire la:

- stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan în relație cu teritoriul administrativ al localității;
- stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;
- zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație;
- delimitarea zonelor afectate de servituți publice;
- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;
- stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate;
- zonele care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare;
- formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate si plantate;
- zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- zone de risc datorate unor depozitări istorice de deșeuri;
- stabilirea zonelor tampon-preuzinale între funcțiunea de industrie și cea de locuire;
- precizarea interdicțiilor de construire, dezvoltare spațială, în zonele aglomerate;

6 Legea 350/2001 actualizată, art. 46, pct. (1)

- utilizarea eficientă a terenurilor, în acord cu funcțiunile urbanistice adecvate;
- extinderea controlată a zonelor construite;
- luarea în considerare a reliefului și a condițiilor climatice care favorizează dezvoltarea în teritoriu a comunei;
- potențialul economic și uman;
- rețeaua de căi de comunicație rutieră, feroviară;
- organizarea zonelor de producție în continuare pe zone destinate activităților industriale cu profile de producție definite, rezervarea de terenuri pentru industrie, depozitare (centre logistice) și producție agricolă;
- dezafectarea, prin încetarea activității sau prin strămutarea și regruparea unor activități de tip industrial sau agricol răsfirate în zonele funcționale cu care sunt incompatibile, în special cu zonele rezidențiale;
- modernizarea, retehnologizarea, restructurarea sau schimbarea profilului activităților de producție existente, care necesită astfel de intervenții;
- reglementari asupra plasticii arhitecturale de finite ca de patrimoniu sau cu valoare istoric-ambientală;
- dezvoltarea zonelor de locuit prin creșterea fondului locuibil în construcții realizate pe baza de inițiativă privată, vizând creșterea confortului rural și de locuire, plastică arhitecturală variată, finisaje și echipare de calitate;
- dezvoltarea rețelei de dotări de învățământ, cultură, sănătate, sociale, comerciale, prestări servicii, sport, etc. la nivelul cerințelor actuale ale populației comunei și rezervarea de terenuri la nivelul structurii rurale a zonelor de locuit și a zonelor centrale;
- valorificarea potențialului de odihnă și turism existent în teritoriul;
- protecția mediului înconjurător prin măsuri urbanistice vizând amplasamentele zonelor de producție agricole sau industriale, a zonelor de gospodărie (depozite reziduale, surse de apa, stații de epurare, etc.) cu perdele de protecție, precum și cu echipamente moderne de reținere a substanțelor poluante (ex. perdele verzi) la eventualii agenți producători de noxe;
- protejarea zonelor istorice și crearea de rezervații de arhitectură pentru fondul construit valoros, rezultat pe baza studiilor de specialitate, asupra cărora orice intervenții sa se facă pe baza unor studii aprofundate avizate și autorizate legal;
- protejarea arterelor de penetrație împotriva intervențiilor întâmplătoare, precum și a celorlalte zone privind implantarea de obiecte minore care ar polua arhitectural aspectul localității prin realizarea de studii de specialitate autorizate de Primăria Comunei Hârsești;
- descrierea punctelor tari și slabe ale „cartierelor" si zonelor tradiționale, ale întregii comune și al localităților (satelor) aparținătoare si a zonei aferente teritoriului administrativ al Comunei Hârsești, bazate pe o analiză aprofundată a situației actuale;
- crearea și asigurarea unor spații publice, a unor peisaje urbane antropice și naturale;
- modernizarea rețelelor de infrastructura și creșterea eficientei energetice realizate prin: îmbunătățirea și adaptarea unor nevoi în schimbare, pentru cerințele viitoare și

o locuire rurală de bună calitate, a rețelei de canalizare, de apă, gaze, stația de epurare și a platformelor de depozitare a deșeurilor;
- asigurarea cerințelor cheie pentru durabilitatea serviciilor publice precum sunt: eficiența energetică, utilizarea economică a resurselor naturale și o eficientă economică în operare pentru eficientizarea energetică a clădirilor existente;
- promovarea unui transport rural (dacă este cazul) eficient și ieftin realizat prin:
    - dezvoltarea unei rețele rutiere ierarhizate și a zonelor de parcare aferente pentru toate dotările Comunei Hârsești;
    - dezvoltarea unei rețele adecvate pentru pistele de biciclete în intravilan și extravilan;
    - dezvoltarea unei rețele adecvate de pietonale intravilane și trasee turistice extravilane.

Pe termen lung - va urmări:
- optimizarea relațiilor între localități și relația acestora cu teritoriul administrativ și județean;
- valorificarea potențialului uman, economic și uman;
- stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan în relație cu teritoriul administrativ al localității;
- stabilirea modului de folosire a terenurilor din intravilan;
- reorganizarea si dezvoltarea căilor de comunicație;
- zonificarea funcțională în corelație cu dezvoltarea și reorganizarea rețelei de comunicație și a infrastructurii tehnico-edilitară;
- delimitarea zonelor afectate de servituți publice;
- modernizarea infrastructurii tehnico-edilitară;
- delimitarea tuturor zonelor de protecție;
- formele de proprietate și de circulație juridică a terenurilor;
- precizarea formelor de amplasare și volumetrie a construcțiilor amenajate sau plantate;
- perspectiva de evoluție a localității;
- direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;
- coridoarele de circulație, echiparea prevăzută în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal, județean;
- delimitarea zonelor de risc natural;

Evoluția viitoare a comunei este rezultatul unui studiu complex, care coroborează datele de specialitate din domenii diverse precum cele demografice, sociologice, de mediului, economice, ale urbanismului și arhitecturii.

Strategia de dezvoltare a localității

În concordanța cu politica de dezvoltare a administrației locale este necesară rezolvarea în cadrul Planului Urbanistic a următoarelor categorii de probleme:
- analiza situației existente, evidențierea disfuncționalităților și determinarea priorităților de intervenție în teritoriu;
- zonificarea funcțională a terenurilor și indicarea posibilităților de intervenție prin reglementari corespunzătoare;

- condiții și posibilități de realizare a obiectivelor de utilitate publică.
- identificarea categoriilor de peisaj și valorificarea acestora.
- stoparea dezvoltărilor necontrolate;
- menținerea mediului natural;
- dezvoltarea infrastructurii de drumuri și rețele edilitare;
- reducerea consumului de energie.

1.2.3. Ediții anterioare ale P.U.G., modificări sau completări necesare

Prezenta documentație de urbanism reprezintă actualizarea Planului Urbanistic General al comunei Hârsești din județul Argeș. Ediția anterioară a P.U.G-ului a fost aprobată prin H.C.L. nr. 35 din 21.11.2001 și modificat prin H.C.L. nr. 78 din 17.12.2013, H.C.L. nr. 27 din 27.03.2017 și H.C.L. nr. 57 din 28.11.2019 (proiectant general: „S.C. EURO TOP GS" S.R.L.).

1.3. Surse de documentare

1.3.1. Studii și proiecte elaborate anterior

- Planul Național de Amenajare a Teritoriului Național (P.A.T.N.):
  - Legea nr. 363/2006 privind – Secțiunea I – Rețele de transport
  - Legea nr. 171/1997 privind – Secțiunea a II-a – Apa.
  - Legea nr. 5/2000 privind – Secțiunea a III-a – Zone protejate
  - Legea nr. 351/2001 privind – Secțiunea IV-a – Rețeaua de localități
  - Legea nr. 575/2001 privind – Secțiunea V – Zone de risc natural
  - Legea nr. 190/2009 privind – Secțiunea a VIII-a – Zone cu resurse turistice OUG nr. 142/2008
- Strategia de Dezvoltare Teritorială a României 2035;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României (orizonturi 2013-2020-2030);
- Strategia Energetică a României 2016-2030, cu perspectiva anului 2050[7];
- Strategia națională privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice (2006);
- Date statistice – Institutul Național de Statistică;
- Anuarul statistic al României;
- Planului de Amenajare a Teritoriului Județean (P.A.T.J.) Argeș;
- Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a județului Argeș 2021-2027;
- Planul de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia 2021-2027;
- P.U.G. aprobat prin H.C.L. nr. 35 din 21.11.2001 și modificat prin H.C.L. nr. 78 din 17.12.2013, H.C.L. nr. 27 din 27.03.2017 și H.C.L. nr. 57 din 28.11.2019 (proiectant general: „S.C. EURO TOP GS" S.R.L.);
- Strategia de dezvoltare locală a comunei Hârsești 2021-2027;
- Documentare pe teren și consultări cu autoritățile locale privind tipul de proprietate asupra terenurilor, necesitățile și opțiunile populației.

7*http://energie.gov.ro/wp-content/uploads/2016/12/Strategia-Energetica-a-Romaniei-2016-2030_FINAL_19decembrie.pdf*

1.3.2. Studii de fundamentare elaborate concomitent cu P.U.G.[8]

Pentru Mediu Rural UAT rang IV
Notă:
Clasificare conform Legii nr. 351/2001*9* privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național -Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, cu modificările și completările ulterioare:
a) rangul 0 - Capitala României, municipiu de importanță europeană;
b) rangul I - municipii de importanță națională, cu influență potențială la nivel european;
c) rangul II - municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități;
d) rangul III - orașe;
e) rangul IV - sate reședință de comune;
f) rangul V - sate componente ale comunelor și sate aparținând municipiilor și orașelor (se studiază în cadrul planului urbanistic general al întregii unități administrativ-teritoriale).

Studii de fundamentare	Analitice	Actualizarea suportului topografic
		Condiții geotehnice și hidrogeologice
		Protecția mediului, riscuri naturale și antropice
		Studiu istoric, studiu peisagistic
		Tipuri de proprietate
		Infrastructură tehnico-edilitară
	Consultative	Analiza factorilor interesați, anchete sociale
	Prospective	Evoluția activităților economice
		Evoluția socio -demografică
		Impactul schimbărilor climatice

1.3.3. Strategii și politici de dezvoltare

- Convenția europeană a peisajului (2002);
- Declarația de la Toledo (2010);
- Agenda teritorială a UE 2020;
- Conceptul Național de Dezvoltare Spațială România 2025.

1.3.4. Date statistice. Alte date.

- Date furnizate de Institutul Național de Statistică;
- Date furnizate de Consiliul Județean Argeș;
- Date puse la dispoziție de Primăria comunei Hârsești;
- Date rezultate din studiile de fundamentare aferente PUG;
- Lista monumentelor istorice (L.M.I.) 2015;
- Date despre rețelele tehnico-edilitare preluate de la companiile administratorilor de rețele (apă, canalizare, gaz, telecomunicații, electrica);
- Documentare de teren și consultări cu autoritățile locale;

8 conform document - DOCUMENTE NECESARE AVIZARE DOCUMENTAȚII DE URBANISM - PLAN URBANISTIC GENERAL (PUG) în funcție de rangul UAT – ului - https://mdlpa.ro/pages/documenteavizmdlpa
9 https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/29780

— Consultarea populației – conform Ordinului 2701/2010 - informarea și consultarea publicului.

1.3.5. Suport topografic

— Ortofotoplanuri, planuri topografice, alte hărți și planuri referitoare la comuna Hârsești;
— Limita UAT comuna Hârsești, limitele intravilanului existent, date oficiale, din evidențele OCPI Argeș;
— Limitele imobilelor înscrise în cărțile funciare cărora li s-au atribuit numere cadastrale;
— Domeniul public intabulat;
— Limitele fondului forestier, etc.

1.3.6. Elemente legislative

— Legea nr. 350 /2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările si completările ulterioare;
— Ordinul viceprim-ministrului, ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 233/2016 pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism;
— Codul Civil aprobat prin Legea nr. 287/2009 republicată, cu modificările și completările ulterioare;
— Regulamentul General de Urbanism (RGU) aprobat prin H.G. nr. 525/1996, cu modificările și completările ulterioare;
— Ordinul MDRT nr. 2701/30.12.2010 pentru aprobarea Metodologiei de informare și consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajare a teritoriului și de urbanism;
— Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare și normele metodologice de aplicare;
— LEGEA nr. 114/11.10.1996 Legea locuinței;
— Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
— Legea nr. 24/2007 a spațiilor verzi, republicată, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
— Ordonanța de urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare;
— Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
— Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
— Legea nr. 107/1996 a apelor, cu modificările și completările ulterioare;
— Legea nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public;
— Legea nr. 123 /2012 a energiei electrice și a gazelor naturale;
— Legea nr. 121 din 2014 privind eficiența energetică;

- Norma tehnică privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice, aprobată prin Ordinul nr. 239/2019 al ANRE;
- Hotărârea nr. 382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale;
- Legea nr. 213/ 17.11.1998 privind bunurile proprietate publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările si completările ulterioare;
- Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 7/1996, a cadastrului și publicității imobiliare, republicat, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național;
- Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, aprobată prin Legea nr. 82/1998, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea nr. 930 din 11 august 2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică;
- Legea nr. 611/ 2015 – Codul silvic;
- LEGEA Nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică;
- HG nr. 741/2016 - aprobarea Normelor tehnice și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea, transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, cimitirele, crematoriile umane;
- Ordinul nr. 994/2018 pentru modificarea și completarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 119/2014;
- HG nr. 741/2016 - aprobarea Normelor tehnice și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea, transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, cimitirele, crematoriile umane;
- ORDIN Nr. 47 din 27 ianuarie 1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind amplasarea lucrărilor edilitare, a stâlpilor pentru instalații și a pomilor în localitățile urbane și rurale;
- Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 49/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane;
- Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 50/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile rurale;
- Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 129/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice privind avizarea și autorizarea de securitate la incendiu și protecție civilă;
- Ordinul Ministerului Administrației și Internelor nr. 163/2007 pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor;

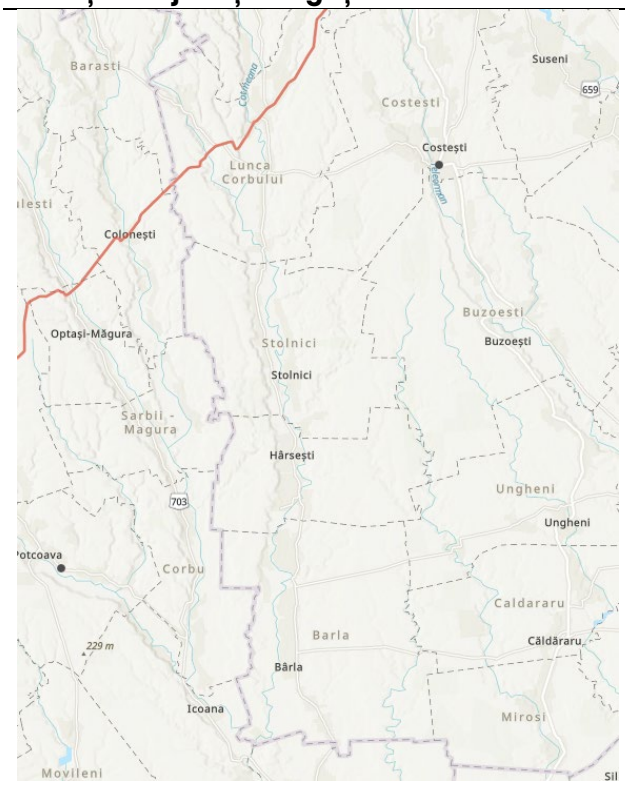
- Ordinul nr. 2212/21.02.2018 pentru aprobarea Procedurii comune pentru autorizare a executării lucrărilor de construcții cu caracter special Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice Publicat în MO I nr. 738 din 27.08.2018;
- Ordinul Ministrului Internelor și Reformei Administrative și al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 605/579/2008 pentru aprobarea Dispozițiilor generale de apărare împotriva incendiilor pe timpul utilizării focului deschis la arderea de miriști, vegetație uscată și resturi vegetale;
- Ordinul Nr. 34/N/M 30/3422/4221 din 1995 al MLPAT, MI, MAPN, SRI, pentru aprobarea Precizărilor privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea construcțiilor;
- Ordinul M.L.P.A.T. Nr. 1270/1999 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a H.G. nr. 577/1997 pentru aprobarea Programului privind pietruirea drumurilor, alimentarea cu apă a satelor, conectarea la rețeaua de electrificare și la rețelele telefonice, astfel cum a fost modificat prin H.G. Nr. 211/1999;
- Ordinul nr. 371 din 11 august 2002 pentru aprobarea normativelor si prescripțiilor tehnice specifice zonelor de protecție și zonelor de siguranță aferente Sistemului național de transport prin conducte al produselor petroliere;
- Ordin nr. 47/1203/509 din 21 iulie 2003 pentru aprobarea Procedurii de emitere a avizului în vederea autorizării executării construcțiilor amplasate în vecinătatea obiectivelor/ sistemelor din sectorul petrol și gaze naturale.
- Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General, indicativ GP038/99, aprobat prin Ordinului Ministrului lucrărilor publice și amenajarea teritoriului nr. 13/N/1999;
- Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism, indicativ GM-007-2000, aprobat prin Ordinul Ministrului lucrărilor publice și amenajarea teritoriului Nr. 21/N/2000;
- ORDIN nr. 904 din 15 mai 2023, privind modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism;
- Normativul privind proiectarea, execuția și exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare a localităților, indicativ NP 133 – 2013, modificat si completat cu O.M.D.R.A.P. nr. 3218 / 2016;
- Normativul privind securitatea la incendiu a construcțiilor, partea a II-a – instalații de stingere, indicativ P 118/2 – 2013;
- SR 4163 – 1:1995 – Alimentări cu apă. Rețele de distribuție. Prescripții fundamentale de proiectare;
- SR EN 1343-1:2006 – Alimentări cu apă. Determinarea cantităților de apă potabilă la localitățile urbane și rurale;
- Legea 139/2000 privind meteorologia;
- Legea nr. 451/2002 pentru ratificarea Convenției europene a peisajului, adoptată la Florența la 20 octombrie 2000;
- Ordinul ministrului Sănătății nr. 536/1997 pentru aprobarea normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației;

2. RAPORTUL DIAGNOSTIC [10]

2.1. Context teritorial. Relații în teritoriu

2.1.1. Date generale

Obiectivul acestui studiu se referă la zona administrativ-teritorială (U.A.T.) Hârsești din județul Argeș.

Comuna Hârsești este clasificată ca localitate de rang IV și este situată în marginea sud-vestică a județului Argeș, la limita cu județul Olt, pe malurile râului Cotmeana.

Se află la coordonatele geografice 44°30′50″ latitudine nordică și 24°47′01″ longitudine estică, între comunele Stolnici, Sârbii-Măgura și Buzoești la nord, comuna Corbu la vest, comuna Bârla la sud și comuna Ungheni la est, de-a lungul axei rutiere și DJ679 care leagă comuna Lunca Corbului (unde DJ679 se intersectează cu DN65) de comuna Mihăești din județul Olt (unde DJ679 se intersectează cu DN6). De asemenea, comuna este străbătută de calea ferată Pitești-Piatra Olt (CFR101), fiind deservită prin halta Hârsești.

Aceasta este formată din trei sate: **Hârsești**, care îndeplinește rolul de **reședință administrativă**, și **Ciobani și Martalogi**, sate aparținătoare.

10 *Echivalentul capitolului "Sinteza studiilor analitice și prospective, diagnosticul general și prospectiv" – la cap. "Stadiul actual al dezvoltării" prevăzut prin Normele metodologice din 26 februarie 2016 de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism, aprobate prin Ordinul MDRAP nr. 233 din 26 februarie 2016, Anexa 2 și echivalent la "RAPORTUL DIAGNOSTIC", conform PACHET DE ACTIVITĂȚI 4, Ghid ilustrat, adnotat și comentat în sprijinul aplicării Procedurii de control privind documentațiile de amenajarea teritoriului și de urbanism. Prezentul document reprezintă un rezultat al proiectului SIPOCA 50 realizat în cadrul contractului de prestări servicii nr. 147/31.08.2022 (VERSIUNEA 2 realizată în raport cu proiectul Codului Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Construcțiilor)*

Comparativ cu reședința județului Argeș, municipiul Pitești, comuna Hârsești este situată la o **distanță rutieră de aproximativ 43 km**, parcursă în circa **43 de minute**, pe traseul **DN65 (E574)** – **DJ679**.

Municipiul Pitești se află la o distanță de aproximativ **43 km**, accesibil în circa **43 de minute**, prin intermediul **Drumului Național 65 (DN65) și al Drumului Județean 679 (DJ679)**. DN65 străbate județele Argeș, Olt și Dolj pe axa **Pitești – Slatina – Craiova**, asigurând conexiuni directe între aceste municipii, reprezentând un coridor rutier strategic la nivel național.

Accesul rutier către comuna Hârsești se realizează în principal pe **DJ679**, arteră de importanță județeană. Această infrastructură oferă localității o bună conectivitate cu rețeaua rutieră regională și națională, facilitând mobilitatea populației, transportul de mărfuri și accesul rapid la centrele administrative, comerciale și educaționale din județul Argeș și din întreaga regiune a Munteniei.

Comuna Hârsești are următoarele vecinătăți teritoriale:

La nord:	Comuna Stolnici	județul Argeș
La nord-est:	Comuna Buzoești	
La nord-vest:	Comuna Sârbii-Măgura	județul Olt
La est:	Comuna Ungheni	județul Argeș
La sud:	Comuna Bârla	județul Argeș
La vest:	Comuna Corbu	județul Olt

Cod Siruta (Sistemul Informatic al Registrului Unităților Teritorial-Administrative)[11]	
16622	Hârsești - Localitate, Zonă Rurală
16613	Comuna Hârsești
38	Judetul Argeș

*11 Conf. Cod **SIRUTA** (Sistemul Informatic al Registrului Unităților Teritorial-Administrative)*

NUTS (Nomenclatorul Unităților Teritoriale de Statistică)[12]	
RO3	Macroregiunea trei
RO31	Sud
RO311	Județul Argeș

Această lucrare se bazează predominant pe informații publice colectate din online, precum documentele de raportare și informare a publicului sau documentele strategice disponibile.

Suprafața teritoriului administrativ

Suprafața totală a UAT-ului, conform măsurătorilor cadastrale, este 5511.966 ha.

Suprafața teritoriu intravilan existent

Suprafața teritoriu intravilan existent georeferențiat, cf. măsurătorilor cadastrale 658.48 ha.

Populația stabilă totală

1 ianuarie 2017 conform datelor I.N.S. = 2258 persoane

1 ianuarie 2025 conform datelor I.N.S. = 2004 persoane

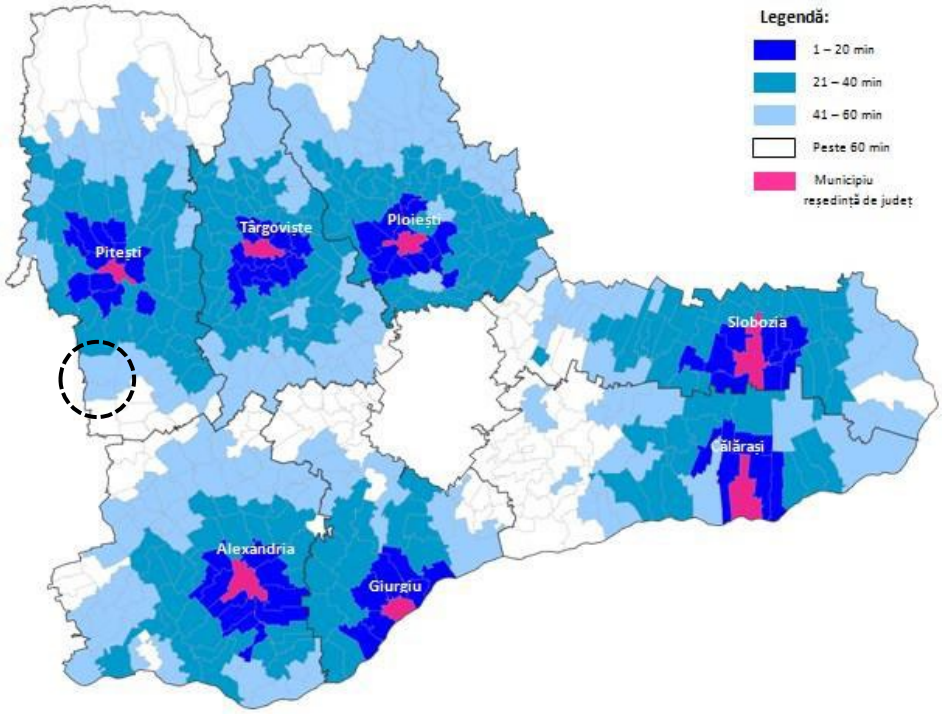
2.1.2. Relații în teritoriu

Regiunea Sud-Muntenia

Hârsești face parte din Regiunea de dezvoltare Sud-Muntenia. Regiunea Sud-Muntenia se caracterizează printr-o diviziune internă în două sub-arii distincte: zona de nord (Argeș, Dâmbovița, Prahova), puternic industrializată, și zona de sud (Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman), predominant agricolă, dar cu potențial de specializare în funcție de condițiile pedologice locale.

Conform analizei accesibilității teritoriale realizate de ADR Sud Muntenia, **comuna Hârsești din județul Argeș se situează într-o zonă cu accesibilitate redusă față de municipiul reședință de județ, fiind inclusă în categoria unităților administrativ-teritoriale pentru care timpul de parcurs este între 41 și 60 de minute.** Această poziționare indică o conectivitate periferică în raport cu centrele urbane majore și subliniază necesitatea îmbunătățirii infrastructurii de transport pentru a reduce decalajele de acces la servicii și oportunități regionale.

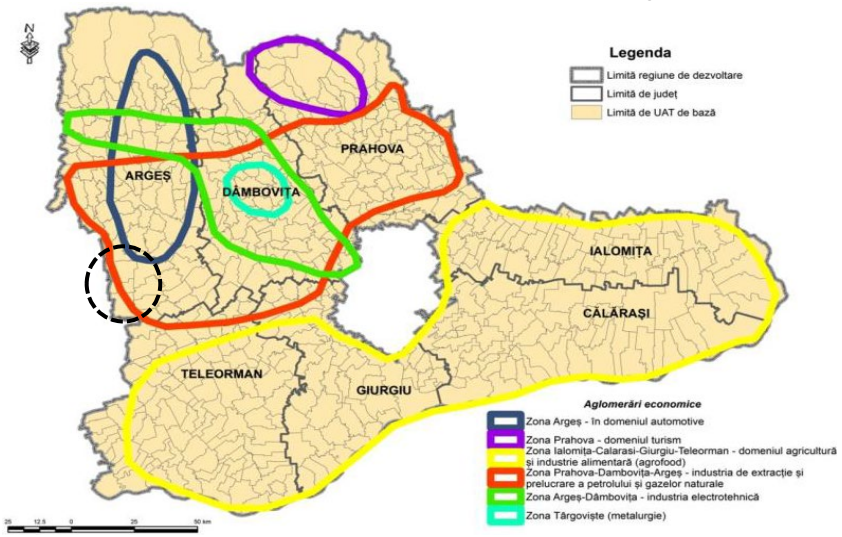
12 NUTS 3 reprezintă al treilea nivel al Nomenclaturii Unităților Teritoriale pentru Statistică (NUTS), un standard al Uniunii Europene pentru referințele diviziunilor administrative ale țărilor în scopuri statistice.
La nivelul NUTS 3, unitățile teritoriale sunt definite pentru a avea o populație cuprinsă între 150.000 și 800.000 de locuitori. În România, nivelul NUTS 3 corespunde județelor, fiecare având un cod specific în sistemul NUTS.

Figură 1 - Accesibilitatea unităţilor administrativ teritoriale la municipiile reședință de județ în funcție de timpul parcurs

Conform Planului de Dezvoltare Regională (PDR) 2022–2027, comuna Hârsești se află în periferia unei zone de specializare economică din Regiunea de Dezvoltare Sud-Muntenia, ceea ce **îi conferă un potențial strategic relevant**:

— **Zona Prahova–Dâmbovița–Argeș**, orientată spre **industria de extracție și prelucrare a petrolului și gazelor naturale**, cu influență economică semnificativă în partea central-nordică a regiunii.

Figură 2 - Zonele de concentrare şi specializare economică ale regiunii Sud Muntenia[13]

13 *„Studiu privind stadiul actual de dezvoltare al infrastructurii în regiunea Sud-Muntenia şi perspective de dezvoltare", PDR SM, p. 263*

Județul Argeș

Comuna Hârsești se remarcă printr-o poziționare teritorială periferică în cadrul județului Argeș, fiind încadrată în categoria comunelor fără acces urban pe o rază de 25-30 km. Această situație determină un grad redus de polarizare urbană și o dependență funcțională limitată față de centrele urbane majore ce pot stimula dinamica economică și socială. Această poziționare evidențiază necesitatea consolidării funcțiilor locale de bază și a conectivității teritoriale, în vederea reducerii disparităților și creșterii accesului populației la servicii esențiale.

Amplasarea comunei în afara ariilor de influență directă ale centrelor urbane nu generează suprapuneri funcționale de tip urban, concretizându-se prin relații teritoriale limitate, caracterizate de un nivel redus al mobilității populației, absența navetismului sistematic și o conectivitate scăzută în cadrul rețelei policentrice regionale. Astfel, comuna funcționează ca teritoriu rural periferic, cu dependență față de centre urbane îndepărtate pentru acces la oportunități economice, rezidențiale și servicii de rang superior.

Această poziționare implică nevoi sporite de planificare integrată la nivel local și intercomunal, în vederea compensării lipsei accesibilității și a adaptării infrastructurii de transport și mobilitate la cerințele minime de conectare regională. Amplasarea în afara principalelor coridoare de mobilitate rutieră și feroviară și distanța față de rețeaua TEN-T limitează accesul direct la fluxuri de transport de rang superior.

Integrarea redusă în rețelele teritoriale regionale evidențiază necesitatea adoptării de strategii de dezvoltare locală orientate spre consolidarea funcțiunilor de bază, îmbunătățirea conectivității externe prin infrastructuri secundare și stimularea cooperării intercomunale, în vederea susținerii unui model de dezvoltare rurală echilibrat și rezilient.

Grupuri de acțiune locală (G.A.L.)

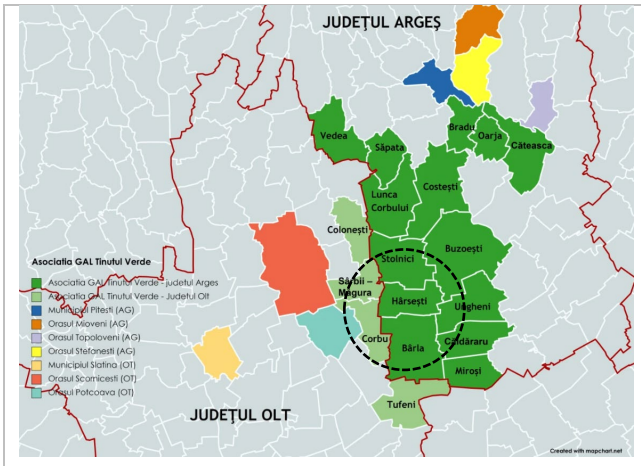
Grupurile de Acțiune Locală (G.A.L.) au fost create prin Programul Național de Dezvoltare Rurală, Axa LEADER, al cărui obiectiv a fost „demararea si funcționarea inițiativelor de dezvoltare locala". **G.A.L.-urile facilitează accesul la fonduri europene și naționale pentru dezvoltarea proiectelor locale. Aceste investiții sunt esențiale pentru infrastructura agricolă, modernizarea fermelor și diversificarea activităților economice în zonele rurale.**

Apartenența la asociații de dezvoltare intercomunitară

Grupurile de Acțiune Locală (G.A.L.) au fost create prin Programul National de Dezvoltare Rurala, Axa LEADER, al cărui obiectiv a fost „demararea si funcționarea inițiativelor de dezvoltare locala". **G.A.L.-urile facilitează accesul la fonduri europene și naționale pentru dezvoltarea proiectelor locale. Aceste investiții sunt esențiale pentru infrastructura agricolă, modernizarea fermelor și diversificarea activităților economice în zonele rurale.**

Conf. Strategiei de dezvoltare durabilă a județului Argeș, UAT Hârsești face parte din[14]:

14 *Conf.* https://galtinutulverde.ro/

Asociația GAL Ținutul Verde

GAL Vedea-Găvanu-Burdea, vizând teritoriul format din comunele din sudul județului Argeș, comunele din extremitatea estică a județului Olt (pe limita cu județul Argeș), orașele Mioveni, Topoloveni și Ștefănești (Argeș) și orașele Slatina, Scornicești și Potcoava (Olt).

Figură 3 – UAT-urile incluse în GAL Ținutul Verde

Comuna Hârsești din județul Argeș este integrată în cadrul Grupului de Acțiune Locală (GAL) „Ținutul Verde", structură partenerială public-privată constituită în vederea implementării strategiei de dezvoltare locală prin programul LEADER, facilitând accesul la finanțări nerambursabile pentru modernizarea infrastructurii, susținerea inițiativelor antreprenoriale și consolidarea coeziunii comunitare în mediul rural.

Prin facilitarea accesului la fonduri, diversificarea economiei, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și promovarea colaborării, G.A.L.-urile / asociațiile contribuie la dezvoltarea durabilă și la îmbunătățirea condițiilor de viață în mediul rural.

Figură 4 - Sediu G.A.L. - Satul Hârsești (în cadrul Primăriei) (imagine august 2021)

Asociații și cooperative active pe teritoriul comunei Hârsești

Lista asociațiilor și cooperativelor active pe teritoriul comunei Hârsești este următoarea:

1. MANEA IONEL "AGRICULTURĂ" ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ
2. S.C. PRODLACT ECOLOGIC HÎRSEȘTI SRL
3. BUȘCU MARIANA-ROXANA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ
4. S.C. ANDRADA-VIOLETA S.R.L

5. ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE OVINE DIN COMUNA HÎRSEȘTI 2011
6. ASOCIAȚIA ”SCOALA VERDESTIINTA, NATURA SI LUMINA”
7. ASOCIAȚIA PROFESORILOR DE LA ȘCOALA HÂRSEȘTI

Prin facilitarea accesului la fonduri, diversificarea economiei, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și promovarea colaborării, G.A.L.-urile / asociațiile contribuie la dezvoltarea durabilă și la îmbunătățirea condițiilor de viață în mediul rural.

2.2. Încadrarea în teritoriu

2.2.1. Încadrarea UAT Hârsești la nivel național

STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI (SDTR)

SDTR este documentul programatic pe termen lung prin care sunt stabilite liniile directoare de dezvoltare teritorială a României, bazat pe un concept strategic, precum şi direcțiile de implementare pentru o perioadă de timp de peste 20 de ani, la scară regională, interregională, națională, cu integrarea aspectelor relevante la nivel transfrontalier şi transnațional în conformitate cu prevederile art. 14, alin (3) din Legea nr. 350/2001, cu modificările și completările ulterioare.

SDTR este elaborată de către Ministerul Dezvoltării Regionale şi Administrației Publice, sub coordonarea Prim-Ministrului și este avizată de către Consiliul de planificare strategică prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente şi este aprobată prin lege, cu modificările și completările ulterioare.

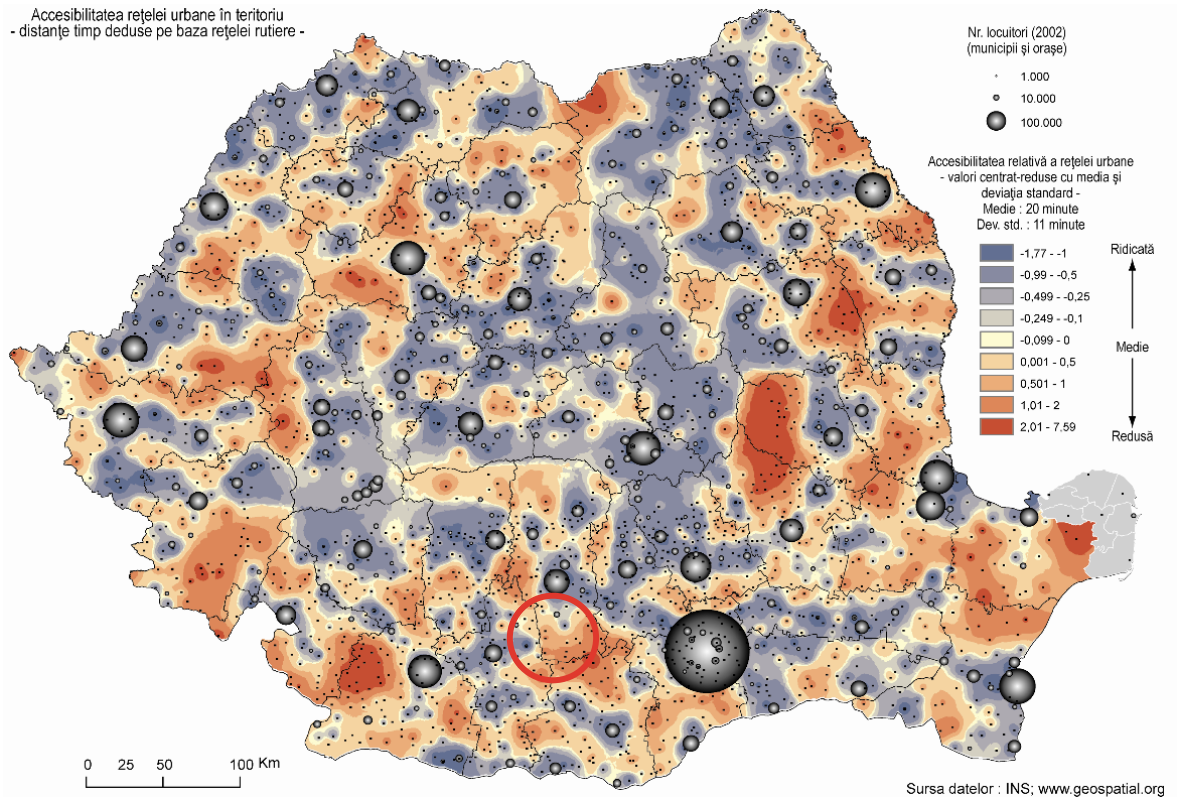
În elaborarea SDTR, sunt urmărite principiile strategice privind:

- racordarea teritoriului național la rețeaua europeană şi intercontinentală a polilor de dezvoltare şi a coridoarelor de transport;
- dezvoltarea rețelei de localități şi structurarea zonelor funcționale urbane;
- promovarea solidarității urban-rural şi dezvoltarea adecvată a diferitelor categorii de teritorii;
- consolidarea şi dezvoltarea rețelei de legături interregionale;
- protejarea, promovarea şi valorificarea patrimoniului natural şi cultura.

Conform **Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României – România Policentrică 2035 (SDTR)**,[15] județul Argeș și comuna Hârsești se confruntă cu un proces accentuat de declin demografic, determinat de scăderea natalității, migrația externă a populației active și îmbătrânirea populației. Hărțile tematice evidențiază că, între recensămintele din 1992 și 2011, cea mai mare parte a teritoriului județului a înregistrat scăderi ale populației, cu valori negative ridicate în zonele montane și rurale, inclusiv pe teritoriul comunei Hârsești. Excepție s-a înregistrat în zona centrală a județului. Această evoluție are efecte directe asupra pieței

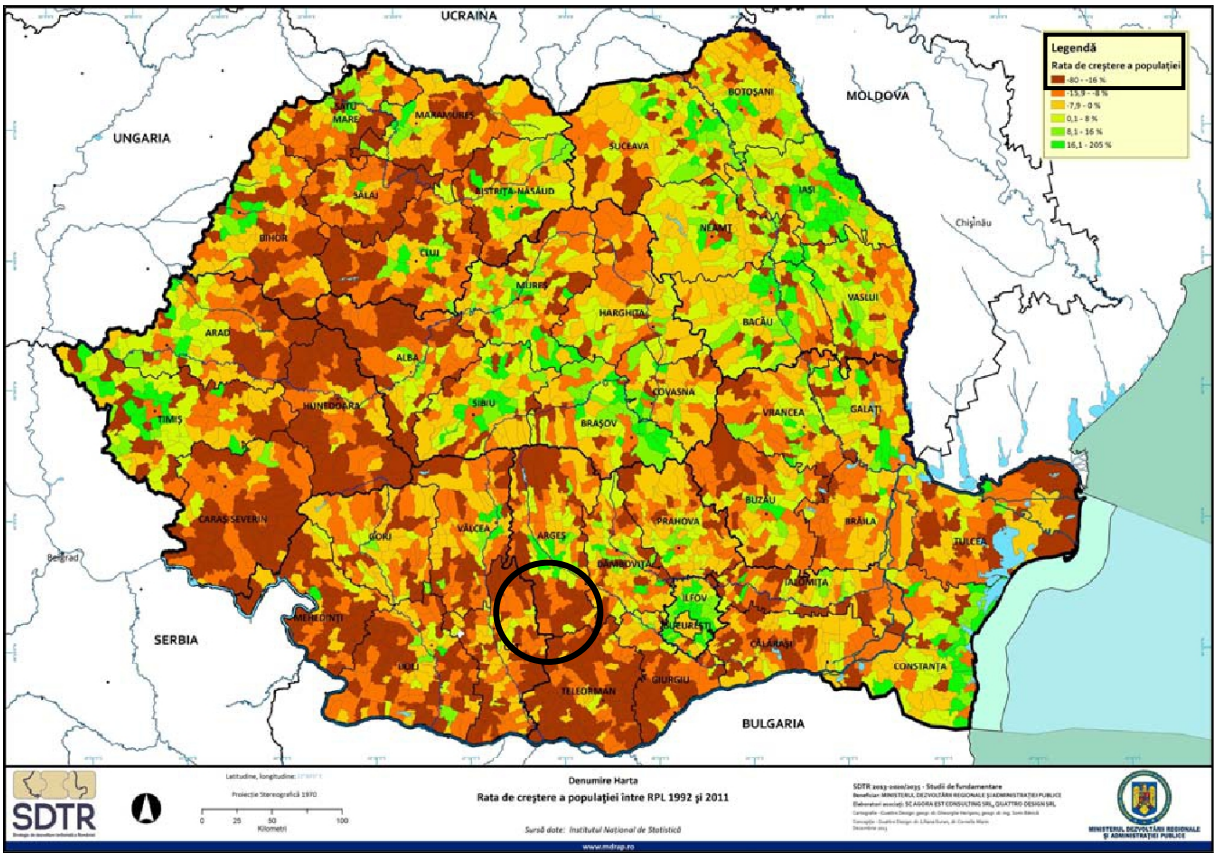
15 https://www.mdlpa.ro/pages/sdtr

muncii, asupra economiei locale și asupra sustenabilității serviciilor publice, confirmând vulnerabilitatea demografică a Munteniei în context național.

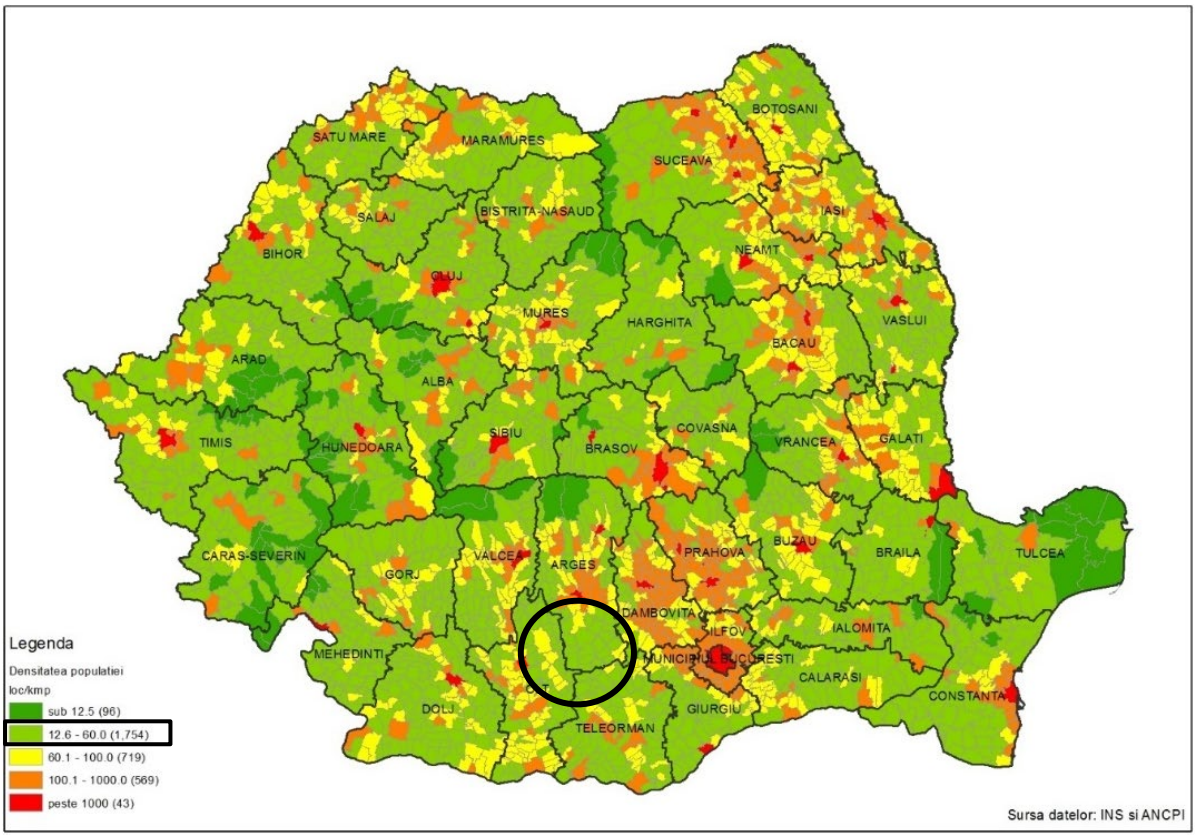
Figură 5 - Accesibilitatea reţelei urbane în teritoriu (Sursa: CUGUAT-TIGRIS)

Pentru comuna Hârsești, harta accesibilității rețelei urbane indică o poziționare într-o zonă cu accesibilitate redusă, fiind inclusă în categoria teritoriilor lipsite de orașe pe o rază de 25-30 km. Această poziționare îi oferă un profil rural cu grad ridicat de dependență față de centrele urbane regionale, precum Pitești sau Slatina din județul vecin, Olt pentru servicii și oportunități economice.

Figură 6 - Scăderea populației la nivel național (Sursa: Studiile de fundamentare SDTR)

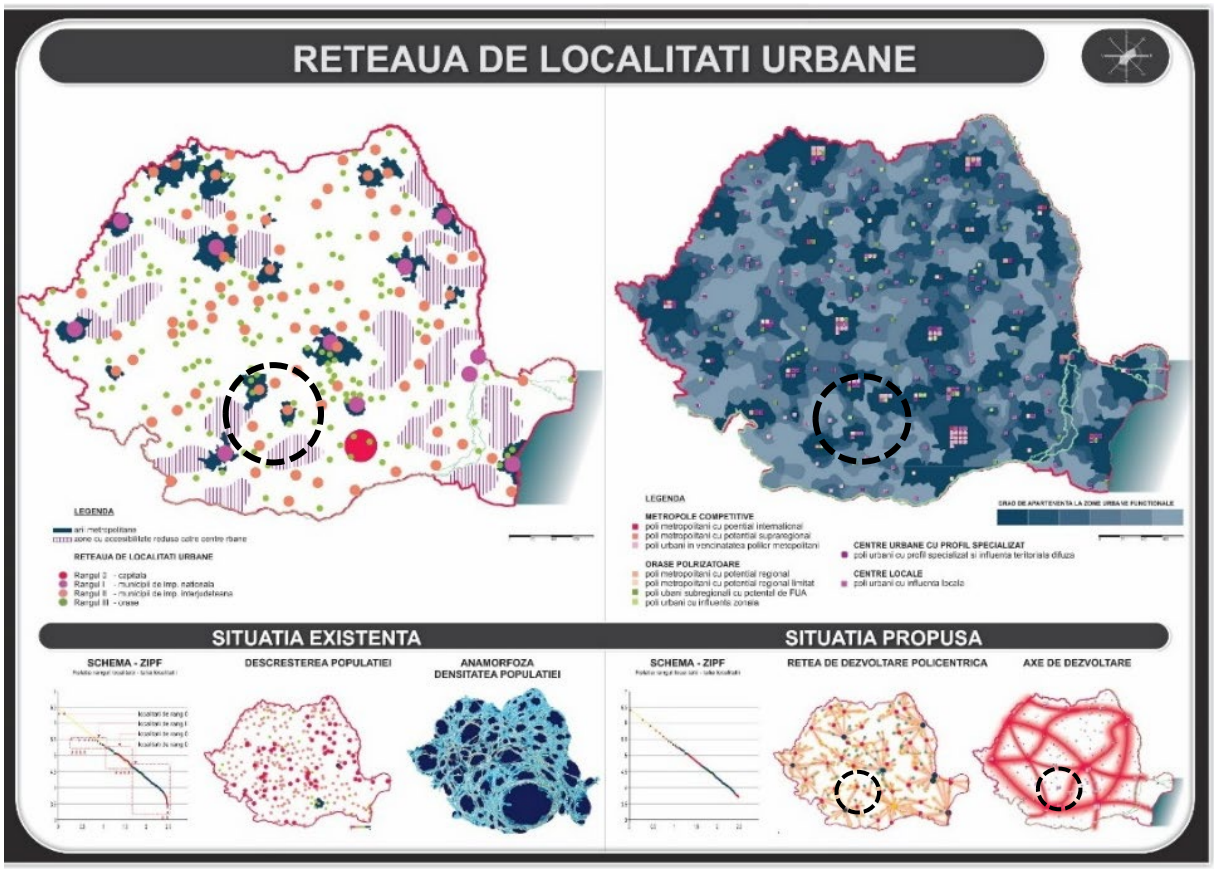
Deși **speranța de viață a înregistrat o creștere la nivel național**, persistă disparități semnificative între mediul urban și cel rural, influențând calitatea vieții populației. În acest context, **SDTR subliniază necesitatea implementării unor politici de stimulare a investițiilor, de retenție a forței de muncă și de creștere a atractivității regiunilor pentru tineri**. Printre soluțiile identificate se numără dezvoltarea infrastructurii, sprijinirea antreprenoriatului local și consolidarea rețelelor de servicii publice, esențiale pentru contracararea efectelor negative ale declinului demografic.

*Figură 7 - Zone slab populate – UAT rurale după densitatea populaţiei, 2015 (Sursa: SDTR)*16

Conform Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR 2035), comuna Hârsești este încadrată în categoria unităților administrativ-teritoriale rurale cu densitate redusă a populației (12,6–60 locuitori/km²), ceea ce reflectă un profil preponderent local și o vulnerabilitate accentuată la procesele de depopulare și îmbătrânire demografică, caracteristice regiunilor montane. Această situație evidențiază nevoia de politici de dezvoltare integrată și de susținere a funcțiilor locale, pentru a asigura coeziunea teritorială și menținerea vitalității comunității.

16 *https://www.mdlpa.ro/pages/sdtr*

Figură 8 - Viziunea SDTR - orizont 2035 (Sursa: SDTR)[17]

P.A.T.N. - Secțiunea I – „A. Direcții de Dezvoltare a Rețelei de Căi Rutiere"

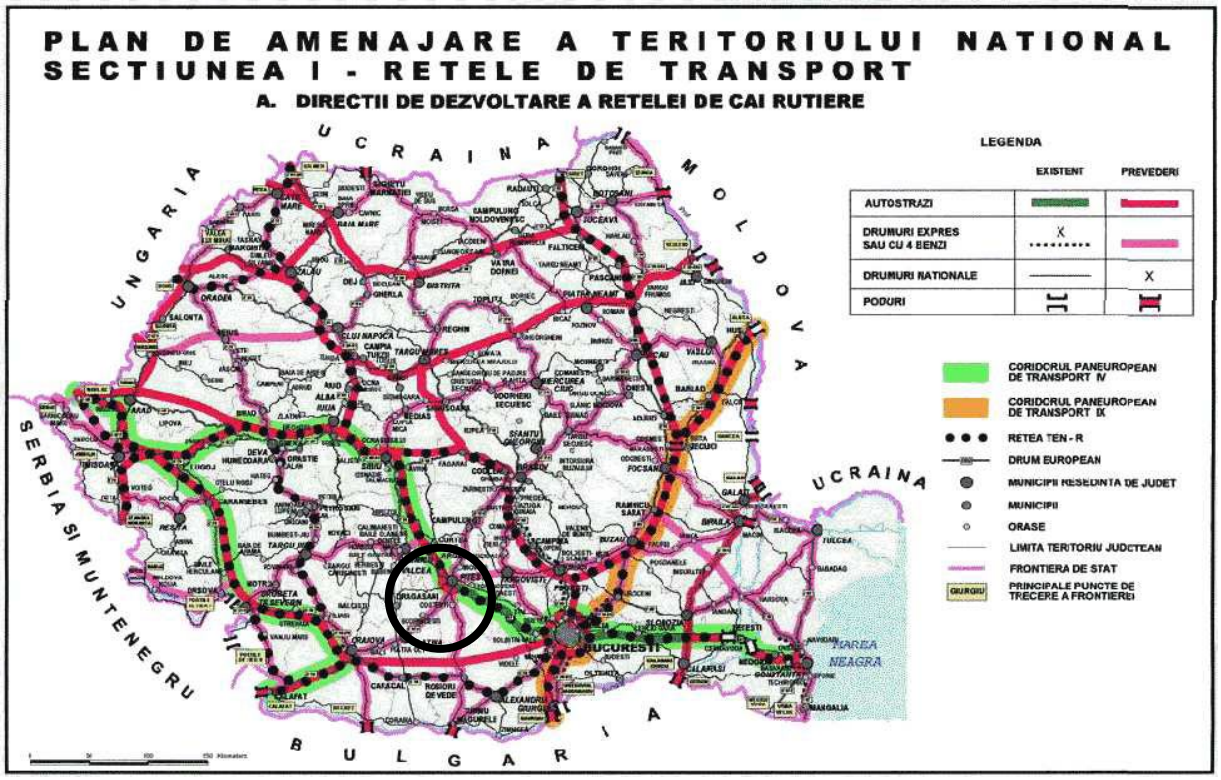
Planul de Amenajare a Teritoriului Național (P.A.T.N.), Secțiunea I – „Direcții de Dezvoltare a Rețelei de Căi Rutiere", conturează direcțiile strategice esențiale pentru extinderea și modernizarea infrastructurii rutiere la nivel național.

În contextul județului Argeș, analiza evidențiază următoarele:

- Poziționarea județului **pe axa directă a Coridorului Paneuropean de Transport IV** (marcat cu verde), care leagă vestul Europei de București și Constanța, ceea ce conferă o **accesibilitate strategică** teritoriului în rețeaua de transport transnațională.
- În cazul comunei Hârsești, accesul la rețeaua rutieră principală este **limitat**, localitatea fiind situată la aproximativ **43 km de municipiul Pitești**, centrul județului Argeș. Această poziționare determină o conectivitate periferică față de axele principale naționale și europene.
- În viziunea P.A.T.N., regiunea este **susținută de proiecte de modernizare a drumurilor naționale și dezvoltarea de drumuri expres** (cu patru benzi), ceea ce poate genera **efecte de antrenare economică și urbană**, inclusiv pentru potențialul de conectare a zonelor rurale.

17 https://www.mdlpa.ro/pages/sdtr

În contextul P.A.T.N. – Rețeaua de căi rutiere, comuna Hârsești are o amplasare nefavorabilă față de coridoarele naționale de transport, ceea ce limitează accesul direct la rețeaua rutieră principală. Această situație afectează dezvoltarea economică a localității, mobilitatea populației și accesul la fluxurile de investiții și logistică.

Figură 9 - Extras din P.A.T.N. - Secțiunea I - Direcții de Dezvoltare a Rețelei de căi rutiere

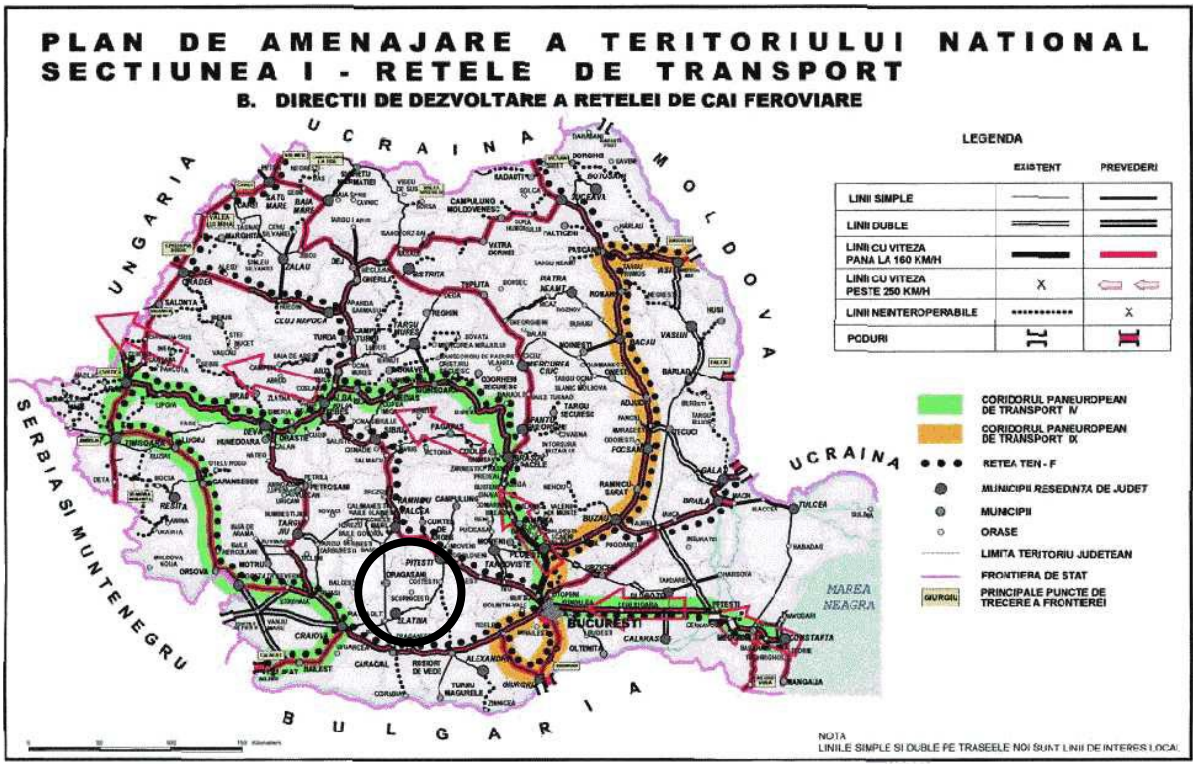
P.A.T.N. - Secțiunea I – „B. Direcții de Dezvoltare a Rețelei de Căi Feroviare"

Conform Planului de Amenajare a Teritoriului Național (P.A.T.N.) – Secțiunea I: „Direcții de dezvoltare a rețelei de căi feroviare, județul Argeș beneficiază de modernizarea și dezvoltarea infrastructurii feroviare naționale, cu coridoare majore precum Coridorul Paneuropean IV.

Comuna Hârsești nu este amplasată direct pe traseele principale feroviare. Este străbătută de calea ferată Pitești-Piatra Olt (CFR101), fiind deservită prin halta Hârsești. Această poziționare conferă comunei un **grad redus de conectivitate feroviară**, dar oferă oportunități de integrare în rețeaua regională prin dezvoltarea infrastructurii secundare și a legăturilor multimodale județene.

Modernizarea tronsonelor feroviare din județ, inclusiv linii duble cu viteze de până la 160 km/h pe coridoarele principale, susține obiectivele Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021–2027, contribuind la **îmbunătățirea conectivității teritoriale și creșterea atractivității economice** pentru localitățile rurale din apropierea coridoarelor, inclusiv Hârsești.

În acest context, investițiile în infrastructura locală de transport și conexiunile feroviare secundare pot stimula accesul comunei la fluxurile regionale de pasageri și de marfă și pot susține dezvoltarea economică pe termen lung.

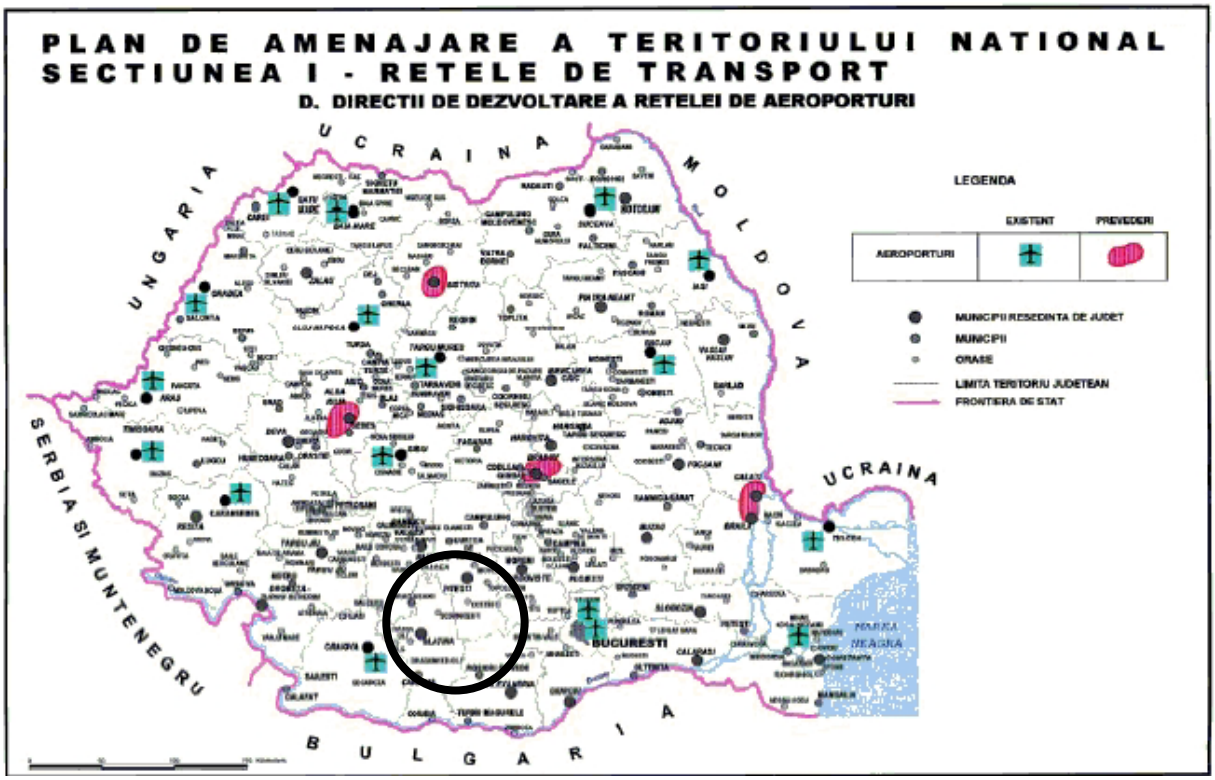

Figură 10 - Extras din P.A.T.N. - Secțiunea I - Direcții de Dezvoltare a Rețelei de căi feroviare[18]

P.A.T.N. - Secțiunea I – „D. Direcții de Dezvoltare a Rețelei de Aeroporturi"

Conform Planului de Amenajare a Teritoriului Național (P.A.T.N.) – Secțiunea I: „Direcții de dezvoltare a rețelei de aeroporturi", comuna Hârsești nu se află în proximitate față de rețeaua națională de infrastructură aeroportuară.

18 *https://lege5.ro/Gratuit/geydambxhe/legea-nr-363-2006-privind-aprobarea-planului-de-amenajare-a-teritoriului-national-sectiunea-i-retele-de-transport*

Figură 11 - Extras din P.A.T.N. - Secțiunea I – D. Direcții de Dezvoltare a Rețelei de Aeroporturi[19]

P.A.T.N. - Secțiunea IV – Rețeaua de localități

Nr. crt.	Categorii	Categorii Localități urbane (număr)	Importanță și rol teritorial	Accesibilitate în sistemul de transport
1.	I	Capitala țării (1)	Națională și europeană	Autostradă, Magistrală feroviară, Aeroport internațional, Gară, autogară,[20] Acces la un port fluvial în limita a 60 km, Noduri intermodale
2.	II	Municipii reședință de județ (5)	Națională, transnațională, macro-regională; poli secundari la nivel național; poli regionali principali	Autostradă, Magistrală feroviară, Aeroport internațional, Gară, autogară, Noduri intermodale
3.	III	Municipii reședință de județ (18)	Regională, transfrontalieră și județeană; poli regionali secundari	Autostradă, Magistrală feroviară, Aeroport, Gară, autogară, Noduri intermodale
4.	IV	Municipii reședință de județ (17)	Județeană, transfrontalieră; poli principali la nivel județean	Drum expres, DN, Aeroport la 100 km, Magistrală feroviară,

19 https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/75380

20 *Autogara presupune conectarea la un sistem de transport în comun la nivel interjudețean / regional*

Nr. crt.	Categorii	Categorii Localități urbane (număr)	Importanță și rol teritorial	Accesibilitate în sistemul de transport
				Gară, autogară, Noduri intermodale
5.	V	Municipii (40)	Județeană și zonală la nivel de județ sau inter-județean; poli secundari la nivel județean	Drum expres, DN, Aeroport la 150 km, Magistrală feroviară, Gară, autogară
6.	VI	Municipii și orașe reședință cu rol zonal (cca. 110)	Locală; centre urbane cu rol zonal (poli terțiari la nivel de județ)	DN, DJ, Acces la o magistrală feroviară în limita a 70 km, Autogară
7.	VII	Alte municipii și orașe reședință, noduri de transport, stațiuni turistice (cca. 130)	Locală; rol specializat, cu caracter mono-funcțional și subordonare / dependență față de alt centru urban	DN, DJ, Acces la o magistrală feroviară în limita a 100 km, Autogară în limita a 30 km
8.	VIII	Localități componente ale orașelor[21] (470+473)	Subordonare la nivel local; fără rol teritorial	Minim DC modernizat, Transport public în cazul UAT urbane cu peste 50.000 locuitori

Tabel 1 - Categoriile de localități și accesibilitatea în sistemul de căi de comunicații și transport

În conformitate cu Tabelul „Categoriile de localități și accesibilitatea în sistemul de căi de comunicații și transport" din Studiul de Fundamentare pentru Actualizarea P.A.T.N. – Etapa a III-a, [22] comuna Hârsești se încadrează în categoria VIII, respectiv în rândul localităților componente ale orașelor.

Importanța acestor localități este de subordonare la nivel local, fără rol teritorial.

În ceea ce privește accesibilitatea, localitățile din această categorie dispun de conectivitate rutieră măcar prin drumuri comunale modernizate și au acces la transport public în cazul UAT-urilor urbane cu peste 50.000 de locuitori.

Această încadrare este specifică UAT-urilor rurale din periferiile județului.

2.2.2. Încadrarea UAT Hârsești la nivel regional

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ SUD MUNTENIA 2021-2027

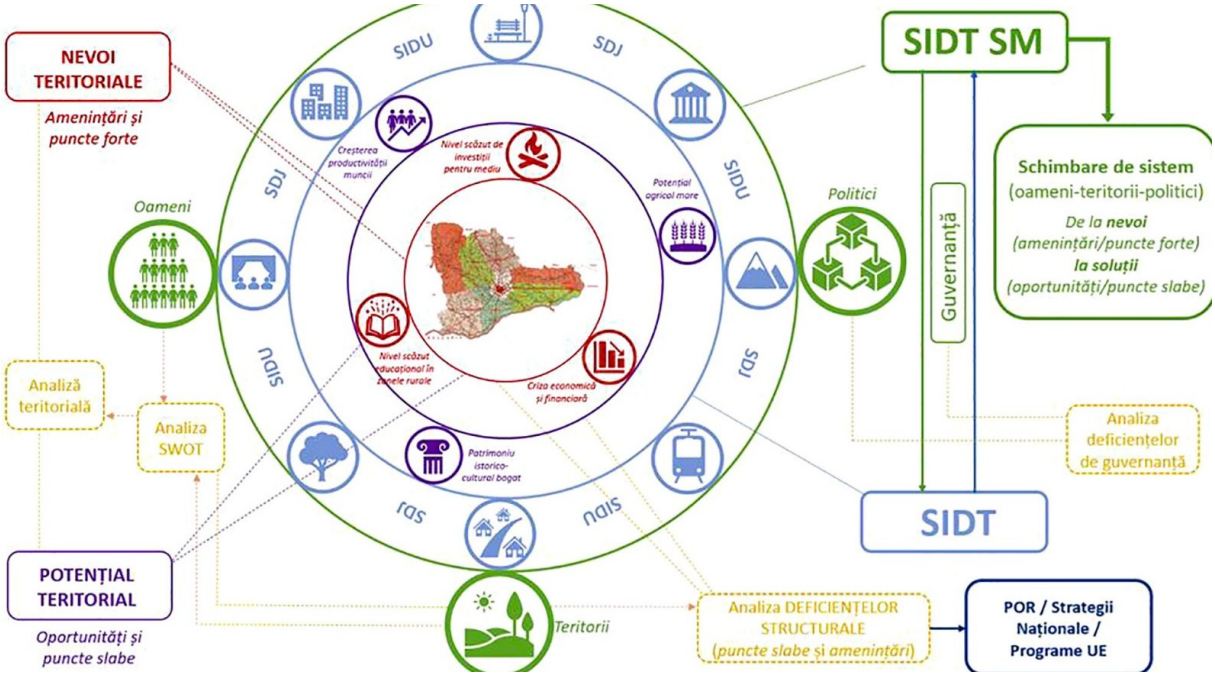
Strategia Integrată de Dezvoltare Teritorială Sud-Muntenia 2021-2027 (SIDT Sud-Muntenia)[23] este principalul document strategic care stabilește direcțiile de dezvoltare ale regiunii, în conformitate cu obiectivele Politicii de Coeziune a Uniunii Europene. Aceasta urmărește utilizarea eficientă a fondurilor europene pentru a stimula coeziunea economică și socială în județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman.

21 *Sate aparținătoare și localități componente ale orașelor conf. legii 2 / 1968 (470+473).*
22 *https://www.mdlpa.ro/userfiles/PATN_etapaIII.pdf*
23 *https://2021-2027.adrmuntenia.ro/adr-sudmuntenia-a-postat-strategia-integrata-de-dezvoltare-teritoriala-sudmunten/news/168*

Obiectivul principal al SIDT SM este **transformarea regiunii Sud-Muntenia prin măsuri integrate care să convertească problemele teritoriale în soluții sustenabile**. Aceasta implică:

- O guvernanță eficientă bazată pe colaborare între autoritățile locale și centrale.
- O alocare inteligentă a resurselor pentru a maximiza impactul investițiilor.
- Implementarea de proiecte cu un impact durabil asupra mediului și economiei locale.

SIDT SM reprezintă un cadru strategic care ghidează dezvoltarea regiunii Sud-Muntenia într-un mod sustenabil, incluziv și eficient. Prin integrarea nevoilor locale și a potențialului teritorial într-o viziune unitară, strategia asigură un echilibru între urbanizare, protecția mediului și creșterea economică. Implementarea cu succes a acestei strategii va conduce la o regiune mai conectată, mai verde și mai competitivă.

Figură 12 - SIDT SM Viziune generală[24]

Prioritățile strategiei includ:

- **Creșterea competitivității economice** - sprijinirea antreprenoriatului, inovării și digitalizării pentru dezvoltarea IMM-urilor și a ecosistemului antreprenorial regional.[25]
- **Dezvoltarea infrastructurii de transport și mobilitate durabilă** - modernizarea rețelelor de transport pentru îmbunătățirea conectivității regionale.

24 *https://2021-2027.adrmuntenia.ro/program/static/60#sidtsm*
25*https://www.roreg.eu/fonduri-europene/perioade-de-programare/2021-2027/programe-regionale/programul-regional-sud-muntenia*

- **Tranziția către o economie verde**: Promovarea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie.[26]
- **Investiții în capitalul uman**: Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de educație și sănătate pentru adaptarea competențelor la cerințele pieței muncii.
- **Creșterea calității vieții și incluziunii sociale**: Dezvoltarea serviciilor sociale și reducerea disparităților teritoriale.
- **Valorificarea patrimoniului cultural și natural**: Protejarea și promovarea identității locale și dezvoltarea turismului sustenabil.
- **Consolidarea guvernanței și a capacității administrative**: Întărirea cooperării interinstituționale și creșterea capacității de implementare a proiectelor finanțate din fonduri europene.

PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (PDR) 2022-2027

Conform Planului de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia 2021–2027[27] **viziunea strategică pentru anul 2027 prevede transformarea regiunii într-o zonă dinamică și prosperă, cu o economie modernă, eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, și o societate echitabilă și incluzivă.** Această viziune este susținută printr-o abordare integrată, ce combină investițiile în infrastructură (tip hard) cu dezvoltarea capitalului uman și competențelor (tip soft), în vederea asigurării unei dezvoltări economice, sociale și teritoriale durabile.

Obiectivul strategic general este acela de a stimula un proces de creștere economică durabilă și echilibrată, favorabilă incluziunii sociale și bazat pe inovare. Strategia urmărește:

- îmbunătățirea competitivității economiei regionale;
- reducerea disparităților economice și sociale;
- protejarea mediului și a biodiversității;
- utilizarea rațională a resurselor naturale

Din perspectiva județului Argeș, viziunea de dezvoltare formulată în Planul de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia 2021–2027 prevede o orientare strategică adaptată contextului economic și teritorial specific, marcând necesitatea consolidării capacității administrative, diversificării bazei economice și sporirii competitivității prin inovare, digitalizare și dezvoltare durabilă.

Conform PDR Sud-Muntenia, județul Argeș este identificat ca un teritoriu cu potențial de dezvoltare. În acest context, județul are nevoie de o coordonare strategică atentă și investiții care să stimuleze economia. În prezent, Argeș beneficiază de o economie diversificată și de oportunitatea transformării acesteia prin investiții în infrastructură, digitalizare și întreprinderi.

Totodată, conform documentului strategic, județul Argeș este vizat de măsuri integrate în domenii precum:

26 *https://2021-2027.adrmuntenia.ro/*
27 *Planul de dezvoltare regională 2021 – 2027 al regiunii Sud Muntenia, P.394*
https://www.adrmuntenia.ro/pdr-20212027/static/1315

- modernizarea infrastructurii rutiere și tehnico-edilitare, în special în zonele rurale slab conectate;
- susținerea digitalizării administrației publice locale și a serviciilor publice (educație, sănătate, e-guvernare);
- diversificarea economică prin sprijinirea întreprinderilor non-agricole și a structurilor asociative din mediul rural;
- intervenții dedicate în domeniul capitalului uman, cu accent pe formarea competențelor necesare tranziției verzi și digitale.

Comuna Hârsești nu este menționată în cadrul PDR Sud-Muntenia, dar ca parte județului Argeș beneficiază în mod indirect de condițiile cadre definite la nivelul acestuia.

În ansamblu, județul Argeș este vizat conform prevederilor Planului de Dezvoltare Regională 2021–2027 al Regiunii Sud-Muntenia, de un cadru strategic orientat spre intervenții corective și transformative, menite să contribuie la sporirea economică și la consolidarea capacității de integrare funcțională în dinamica economică regională.

Viziunea regională acordă prioritate investițiilor în infrastructura de bază și tehnico-edilitară, modernizarea serviciilor publice, sprijinirea dezvoltării economiei rurale și promovarea inovării în sectoarele tradiționale. Aceste direcții de acțiune sunt fundamentate pe principiile coeziunii teritoriale, sustenabilității și tranziției către o economie competitivă, adaptată cerințelor actuale de digitalizare și rezilienț socio-economică.

2.2.3. Încadrarea UAT Hârsești la nivel județean

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI ARGEȘ 2021-2027[28]

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș pentru perioada 2021-2027 vizează consolidarea competitivității economice și dezvoltarea durabilă prin sprijinirea afacerilor, dezvoltarea infrastructurii economice și sociale, infrastructurii de utilități și investiții pentru îmbunătățirea productivității și creșterea calității vieții.

Strategia de la nivelul județului Argeș pentru perioada 2021-2027 proiectează prin proiectele propuse o viziune în care județul este configurat ca pilot pentru dezvoltare integrată, cu rol activ în regiunea de dezvoltare. Intervențiile planificate vizează reducerea decalajelor interne, creșterea coeziunii teritoriale și asigurarea unui nivel ridicat al calității vieții.

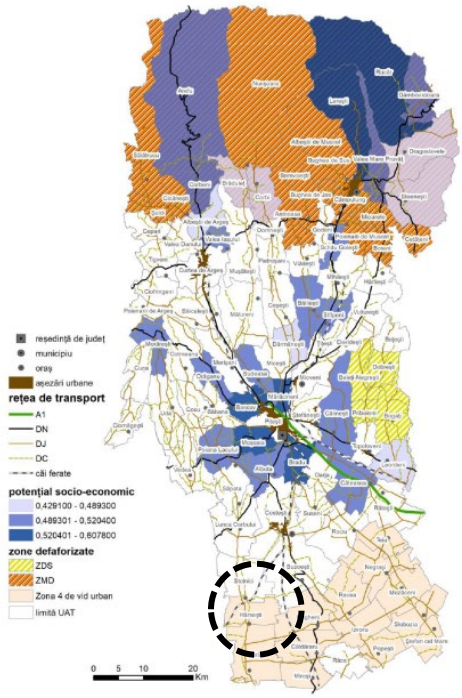
Obiectivul general al Strategiei constă în: «Îmbunătățirea continuă a calității vieții, prin asigurarea bunăstării, protecția mediului şi coeziunii economice și sociale pentru comunități sustenabile capabile să gestioneze resursele în mod eficient şi să valorifice potențialul de inovare şi dezvoltare echilibrată economică și socială regiunilor».

Pentru atingerea obiectivului general este nevoie de împărțirea acestuia în obiective specifice, după cum este precizat în cele ce urmează. Astfel, obiectivele specifice urmărite la nivel județean fac referire la:

28 *https://www.cjd.ro/programe-si-strategii/strategia-de-dezvoltare-durabila-a-judetului-dambovita-2021-2027*

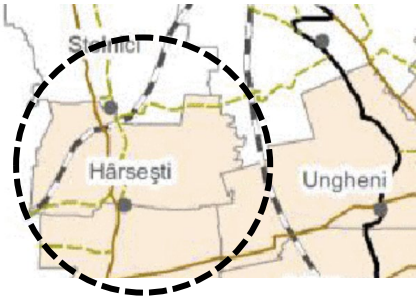
OS1:	Creşterea rolului şi funcţiilor oraşelor şi municipiilor în dezvoltarea regiunilor prin investiții care să sprijine creşterea economică, protejarea mediului, îmbunătăţirea infrastructurii edilitare urbane și coeziune socială;
OS2:	Creşterea eficienței energetice în sectorul public şi/sau rezidenţial pentru a contribui la reducerea cu 20% a emisiilor de CO2 în conformitate cu Strategia Europa 2020;
OS3:	Creşterea gradului de accesibilitate a regiunilor prin îmbunătăţirea mobilităţii regionale şi asigurarea serviciilor esenţiale pentru o dezvoltare economică sustenabilă și incluzivă;
OS4:	Regenerarea zonelor defavorizate şi stimularea incluziunii sociale a comunităţilor marginalizate, prin crearea premiselor necesare pentru asigurarea serviciilor esenţiale şi condiţiilor decente de trai;
OS5:	Creşterea economiilor regionale prin dezvoltarea infrastructurii specifice inovării și cercetării, precum și stimularea competitivității IMM-urilor;
OS6:	Stimularea dezvoltării competitive şi durabile a turismului la nivel regional şi local prin valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, cu potențial turistic şi crearea / modernizarea infrastructurii specifice de turism;
OS7:	Protecţia și îmbunătățirea mediului prin creşterea calității serviciilor de apă, reabilitarea siturilor industriale poluate și abandonate şi luarea unor măsuri de prevenire a riscurilor şi creştere a capacității de intervenţie în situaţii de urgenţă.

La nivelul Strategiei de dezvoltare, comuna Hârsești este încadrată în cele 27 de comune în care numărul de salariați este cuprins între 50-100, fiind printre cele mai scăzute valori din tot județul.

Figură 13 – Zone defavorizate şi potențialul de dezvoltare socio-economic al comunelor

Hârsești, alături de comunele Bârla, Caldararu, Izvoru, Miroşi, Mozăceni, Negraşi, Popeşti, Recea, Slobozia, Ştefan cel Mare, Teiu, Ungheni intră în zona 4 de vid urban delimitată conform Legii 351/2001 - Lege privind aprobarea Planului Național de Amenajarea teritoriului naţional - Secţiunea a IV-a - Reţeaua de localități care necesită acţiuni prioritare pentru dezvoltarea de localități cu rol de servire intercomunală.

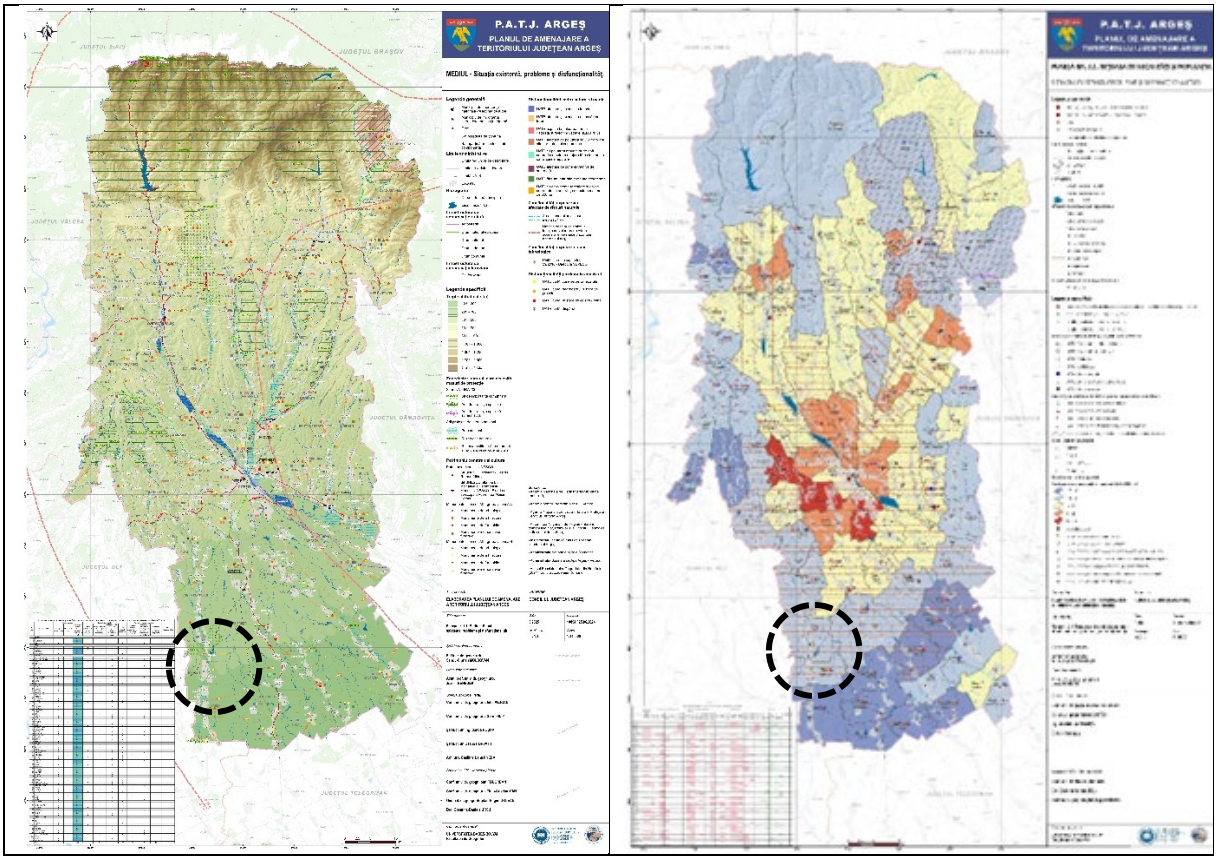

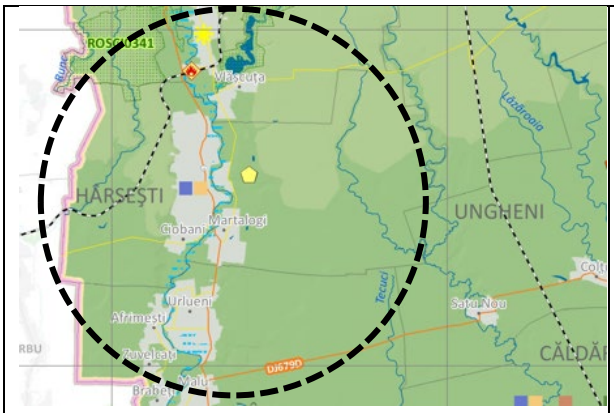
PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN (PATJ)

Conform PATJ Argeș – Diagnostic prospectiv și general – Analiza situației existente, comuna Hârsești face parte din cele 14 comune din partea sudică a județului unde nu există orașe pe o rază de 25-30 km și care necesită acțiuni prioritare pentru dezvoltarea de localități cu rol de servire intercomunală. Aceste comune sunt defavorizate în raport cu restul județului, cunoscând o rată ridicată de emigrație și un declin demografic accentuat, cu o rată a natalității scăzută și o rată a mortalității ridicată. De asemenea, în acest areal niciuna dintre comune nu se clasifică pentru a deveni oraș sau pentru a susține un rol supracomunal.

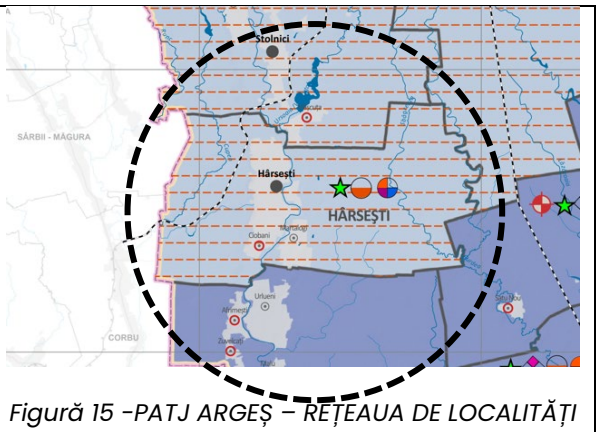
În planșa **MEDIUL – Situația existentă, probleme și disfuncționalități**, comuna Hârsești este încadrată ca UATB afectat și expus la inundații și la alunecări de teren. De asemenea, este încadrat în lista UAT-urilor care au monumente istorice LMI de arhitectură, grupa valorică B.

În planșa **REȚEAUA DE LOCALITĂȚI ȘI POPULAȚIA – Situația existentă, probleme și disfuncționalități**, comuna face parte din zona lipsită de orașe pe o rază de 25-30 km. De asemenea, localitatea este încadrată ca fiind cu probleme de dotare și de echipare tehnico-edilitară, neracordată la rețeaua de gaze. Din punct de vedere al statisticilor demografice, localitatea prezintă spor natural negativ, fenomene accentuate de îmbătrânire a populației și dezechilibre structurale ale potențialului demografic.

Figură 14 -PATJ ARGEȘ - MEDIUL – Situația existentă, probleme și disfuncționalități [29]

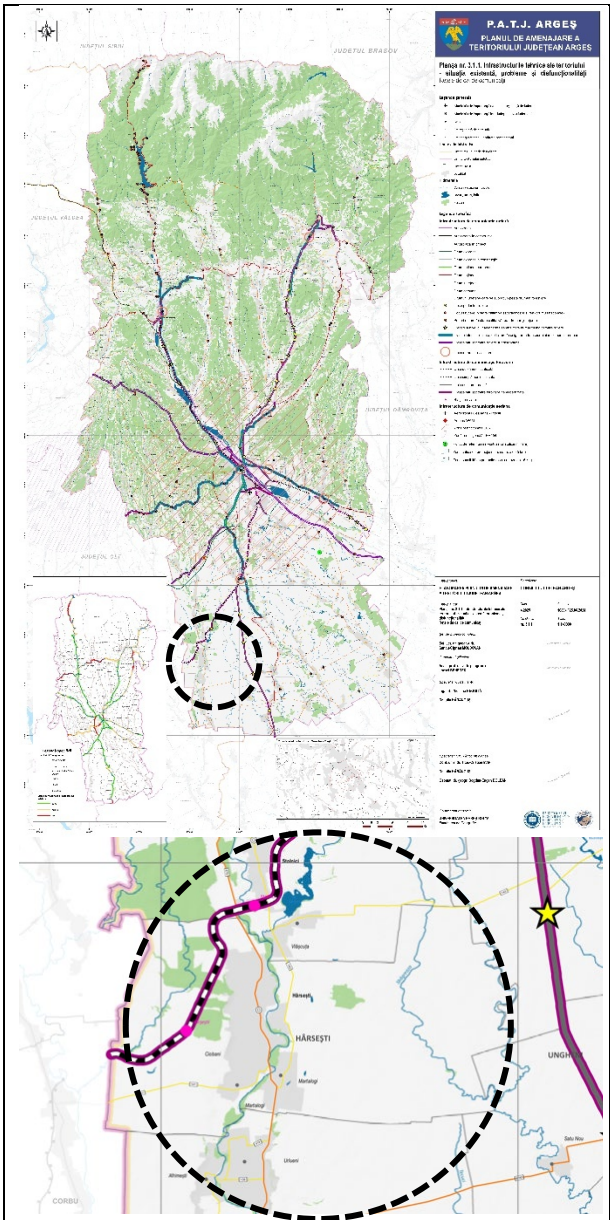
Figură 15 -PATJ ARGEȘ – REȚEAUA DE LOCALITĂȚI ȘI POPULAȚIA – Situația existentă, probleme și disfuncționalități

Din punct de vedere al **Infrastructurilor tehnice ale teritoriului – rețele de căi de comunicații**, UAT-ul comunei Hârsești este traversat de o linie simplă neelectrificată – calea ferată CFR101, traseu feroviar nemodernizat și este deservit prin halta Hârsești.

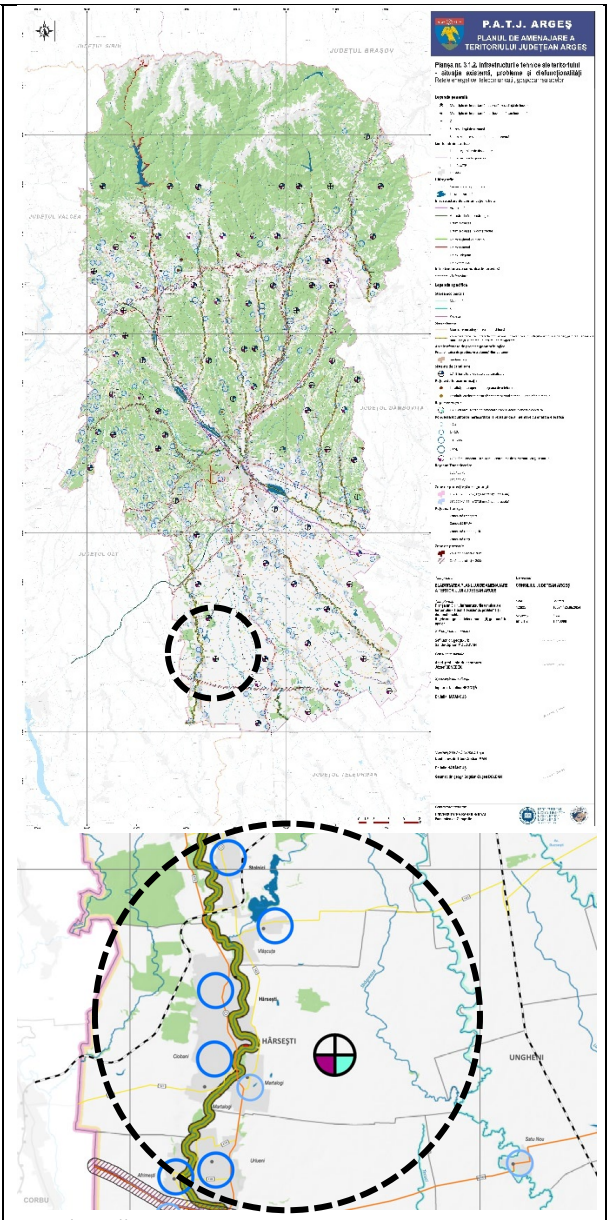
În cazul **rețelelor energetice, de telecomunicații și gospodărirea apelor**, pentru satele comunei Hârsești ponderea locuințelor neracordate la rețeaua de alimentare cu energie electrică este următoarea: 1-10% pentru satele Hârsești și Ciobani și <1% pentru satul Martalogi, astfel făcând parte din UAT-urile cu nivel scăzut de conectare a locuințelor la energie electrică. De asemnea, nu există conectare la sistemul centralizat de alimentare cu gaze naturale.

De-a lungul DJ679, pe direcția nord-sud, zona necesită lucrări de combatere și prevenire a inundațiilor în zonele de risc, prin regularizări de râuri, îndiguiri de maluri, acumulări temporare.

29 https://www.cjarges.ro/ii.-analiza-situatiei-existente.-diagnostic-prospectiv-si-general

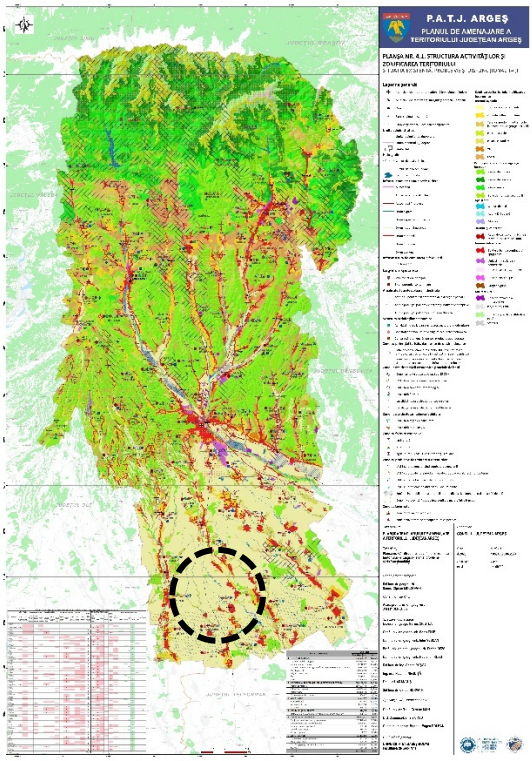

Figură 16 -PATJ ARGEȘ –INFRASTRUCTURILE TEHNICE ALE TERITORIULUI – Situația existentă, probleme și disfuncționalități – REȚELE DE CĂI DE COMUNICAȚII

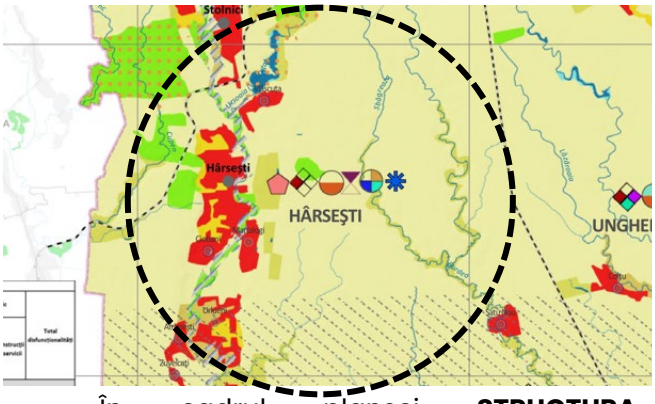

Figură 17 -PATJ ARGEȘ –INFRASTRUCTURILE TEHNICE ALE TERITORIULUI – Situația existentă, probleme și disfuncționalități – REȚELE ENERGETICE, TELECOMUNICAȚII, GOSPODĂRIREA APELOR

În cadrul planșei **STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ȘI ZONIFICAREA TERITORIULUI – Situația existentă, probleme și disfuncționalități**, comuna este încadrată ca localitate dependentă de o singură activitate economică, într-o zonă lipsită de orașe pe o rază de 25-30 km, lipsită de dotări tehnico-edilitare (rețea de gaze), cu folosire extensivă agricultură.

Figură 18 -PATJ ARGEȘ – STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ȘI ZONIFICAREA TERITORIULUI – Situația existentă, probleme și disfuncționalități

În cadrul planșei **STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ȘI ZONIFICAREA TERITORIULUI – Situația existentă, probleme și disfuncționalități**, comuna este încadrată ca localitate dependentă de o singură activitate economică, într-o zonă lipsită de orașe pe o rază de 25-30 km, lipsită de dotări tehnico-edilitare (rețea de gaze), cu folosire extensivă agricultură.

Problemele de utilizare a terenurilor constau în probabilitatea medie-mare de producere a alunecărilor de teren, potențialul de afectare de inundații și probleme privind excesul de umiditate.

În **Planul de Acțiune pentru implementarea propunerilor**[30] a PATJ Argeș există mai multe obiective și proiecte de dezvoltare teritorială care sunt valabile pentru comuna Hârsești.

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
ODT 1: Îmbunătățirea conectivității județului la infrastructura majoră și creșterea mobilității persoanelor, mărfurilor și a informațiilor în interiorul acestuia		
PDT 1.2. Asigurarea mobilității rutiere în interiorul județului Argeș		
PGDT 1.2.1. Reabilitarea și modernizarea drumurilor județene, inclusiv poduri și pasaje	Modernizare DJ 679 Păduroiu (DN67B) Lipia – Popești – Lunca Corbului – Pădureți – Ciești - Fâlfani - Cotmeana - Malu - Bârla - Limita Județul Olt, L=47,670 km.	Poiana Lacului, Săpata, Lunca Corbului, Stolnici, Hârsești, Bârla

30 *https://www.cjarges.ro/documents/10865/3007423/2_Planul_de_Actiune_PATJ_Arges.pdf/bb06f6cc-d776-40f1-9f46-3ae96aea113c*

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
PGDT 1.2.3. Reabilitarea și modernizarea drumurilor de interes local (comunale, agricole, silvice, străzi), inclusiv poduri și pasaje	Modernizarea drumurilor agricole și forestiere	Câmpulung, Topoloveni, Bârla, Căteasca, Cepari, Cicănești, Ciofrângeni, Corbi, Cuca, Dobrești, Drăganu, Dragoslavele, Hârsești, Hârtiești, Lunca Corbului, Mușătești, Nucșoara, Oarja, Poiana Lacului, Râca, Sălătrucu, Săpata, Stâlpeni, Tigveni, Valea Danului, Valea Iașului, Vedea, Vlădești
	Amenajare locuri de parcare	Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș, Mioveni, Topoloveni, Bascov, Corbeni, 30 Corbi, Davidești, Hârsești, Moșoaia, Nucșoara, Valea Danului, Valea Iașului
PDT 1.3. Dezvoltarea infrastructurii județene pentru deplasări nemotorizate		
PGDT 1.3.2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii pentru deplasarea pietonală	Amenajarea, reabilitarea, modernizarea traseelor, trotuarelor și a aleilor pietonale	Pitești, Câmpulung, Costești, Mioveni, Ștefănești, Topoloveni, Albeștii de Argeș, Albota, Băbana, Băiculești, Bârla, Bascov, Bradu, Căteasca, Cicănești, Ciofrângeni, Corbi, Dobrești, Dragoslavele, Hârsești, Leordeni, Mălureni, Mărăcineni, Merișani, Moșoaia, Mușătești, Oarja, Poiana Lacului, Râca, Săpata, Stâlpeni, Stolnici, Tigveni, Valea Danului, Valea Iașului, Valea Mare-Pravăț, Vedea, Vlădești, Vulturești
ODT 2: Tranziția la neutralitate climatică a județului, gestionarea durabilă a resurselor naturale ale acestuia, reducerea poluării de orice fel și creșterea rezilienței în fața hazardelor		
PDT 2.1. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră		

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
PGDT 2.1.2. Trecerea de la utilizarea combustibililor solizi la utilizarea gazelor naturale în amestec cu hidrogenul	Înființarea / extinderea sistemelor de alimentare cu gaze naturale	Câmpulung, Curtea de Argeș, Costești, Mioveni, Ștefănești, Topoloveni, Aninoasa, Arefu, Bascov, Băbana, Băiculești, Bălilești, Bârla, Beleți-Negrești, Berevoești, Bogați, Boteni, Boțești, Bughea de Sus, Căldăraru, Călinești, Cepari, Cetățeni, Cicănești, Ciofrângeni, Cocu, Corbi, Coșești, Cotmeana, Davidești, Dâmbovicioara, Dârmănești, Dobrești, Drăganu, Dragoslavele, Godeni, Hârsești, Hârtiești, Leordeni, Lerești, Lunca Corbului, Mălureni, Mărăcineni, Merișani, Micești, Mihăești, Mioarele, Moșoaia, Mozăceni, Mușătești, Negrași, Oarja, Pietroșani, Poiana Lacului, Poienarii de Muscel, Popești, Priboieni, Rătești, Râca, Rociu, Sălătrucu, Săpata, Schitu Golești, Slobozia, Stoenești, Suseni, Ștefan cel Mare, Șuici, Tigveni, Titești, Valea Danului, Valea Iașului, Valea Mare – Pravăț
PDT 2.2. Reducerea poluării apelor și conservarea rezervelor județului		
PGDT 2.2.1. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată	Investiții în infrastructura de apă potabilă ale UAT-urilor	Câmpulung, Curtea de Argeș, Mioveni, Albeștii de Argeș, Aninoasa, Arefu, Bârla, Băbana, Băiculești, Bălilești, Berevoești, Boteni, Brăduleț, Bughea de Jos, Căldăraru, Călinești, Cepari, Ciofrângeni, Ciomăgești, Cocu, Corbeni, Corbi, Coșești, Dârmănești,

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
		Davidești, Dobrești, Drăganu, Dragoslavele, Godeni, Hârsești, Leordeni, Lerești, Lunca Corbului, Mălureni, Merișani, Micești, Mioarele, Morărești, Mozăceni, Mușătești, Nucșoara, Pietroșani, Poienarii de Argeș, Poienarii de Muscel, Popești, Priboieni, Râca, Rociu, Rucăr, Sălătrucu, Săpata, Stâlpeni, Stoenești, Suseni, Șuici, Tigveni, Titești, Uda, Ungheni, Valea Danului, Valea Iașului, Valea Mare-Pravăț, Vedea, Vlădești
	Investiții în infrastructura de apă uzată ale UAT-urilor	Câmpulung, Curtea de Argeș, Costești, Mioveni, Albeștii de 36 Argeș, Albeștii de Muscel, Albota, Aninoasa, Arefu, Bârla, Băbana, Băiculești, Bălilești, BelețiNegrești, Berevoești, Bogați, Boteni, Brăduleț, Budeasa, Bughea de Jos, Buzoești, Căldăraru, Călinești, Căteasca, Cepari, Cicănești, Ciofrângeni, Ciomăgești, Cocu, Corbeni, Corbi, Coșești, Cotmeana, Dâmbovicioara, Dârmănești, Davidești, Dobrești, Domnești, Drăganu, Dragoslavele, Godeni, Hârsești, Hârtiești, Izvoru, Leordeni, Lerești, Lunca Corbului, Mălureni, Merișani, Micești, Mihăești, Miroși, Morărești, Mozăceni, Mușătești, Negrași, Nucșoara, Oarja, Pietroșani,

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
		Poienarii de Argeș, Poienarii de Muscel, Popești, Priboieni, Rătești, Râca, Rociu, Rucăr, Sălătrucu, Săpata, Schitu Golești, Slobozia, Stâlpeni, Stoenești, Suseni, Șuici, Teiu, Tigveni, Titești, Ungheni, Valea Danului, Valea Iașului, Valea Mare – Pravăț, Vedea, Vlădești, Vulturești
PDT 2.5. Managementul integrat al deșeurilor și încurajarea economiei circulare		
PGDT 2.5.2. Dezvoltarea infrastructurii de colectare selectivă a deșeurilor	Amenajare puncte / centre de aport voluntar a deșeurilor	Pitești, Arefu, Băbana, Băiculești, Bălilești, Bârla, Bradu, Buzoești, Cepari, Dragoslavele, Hârsești, Lunca Corbului, Micești, Miroși, Mușătești, Poiana Lacului, Râca, Ungheni
PDT 2.6. Stimularea producției și a consumului de energie regenerabilă; eficientizarea energetică		
PGDT 2.6.1. Investiții pentru producerea și consumul de energie din surse regenerabile	Construcția de parcuri fotovoltaice pentru consumul public	Pitești, Câmpulung, Mioveni, Albeștii de Muscel, Băbana, Bălilești, Bârla, Berevoești, Bogați, Boteni, Bradu, Budeasa, Bughea de Sus, Buzoești, Călinești, Cepari, Cetățeni, Cicănești, Ciofrângeni, Corbi, Cotmeana, Dobrești, Dragoslavele, Hârsești, Lunca Corbului, Mălureni, Merișani, Micești,Miroși, Moșoaia, Mușătești, Oarja, Pietroșani, 38 Poiana Lacului, Poienarii de Muscel, Sălătrucu, Săpata, Slobozia, Suseni, Șuici, Tigveni, Titești, Ungheni, Valea Mare – Pravăț, Vedea,Vlădești, Vulturești
PGDT 2.6.2. Eficientizarea energetică a clădirilor și	Renovarea energetică moderată și aprofundată a	Albeștii de Argeș, Albeștii de Muscel, Arefu, Bârla,

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
sistemelor publice (de ex. iluminat)	clădirilor publice, inclusiv consolidarea seismică (dacă e cazul)	Băbana, Bălilești, Berevoești, Boteni, Budeasa, Bughea de Sus, Buzoești, Călinești, Cepari, Cicănești, Ciofrângeni, Cocu, Corbeni, Corbi, Coșești, Davidești, Dobrești, Drăganu, 39 Dragoslavele, Godeni, Hârsești, Lerești, Lunca Corbului, Mălureni, Mărăcineni, Micești, Mihăești, Miroși, Moșoaia, Mușătești, Nucșoara, Oarja, Pietroșani, Poiana Lacului, Poienarii de Muscel, Priboieni, Recea, Rociu, Săpata, Schitu Golești, Slobozia, Stâlpeni, Stoenești, Stolnici, Suseni, Șuici, Ungheni, Tigveni, Valea Iașului, Vedea
	Eficientizarea energetică a sistemelor de iluminat public	Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș, Mioveni, Ștefănești, Topoloveni, Albeștii de Argeș, Albeștii de Muscel, Albota, Arefu, Bascov, Băiculești, Bălilești, Bârla, Beleți-Negrești, Bogați, Boteni, Botești, Bradu, Bughea de Sus, Buzoești, Călinești, Căteasca, Cepari, Cicănești, Ciofrângeni, Cocu, Corbeni, Corbi, Coșești, Cotmeana, Cuca, Davidești, Dâmbovicioara, Dobrești, Drăganu, Dragoslavele, Godeni, Hârsești, Hârtiești, Lerești, Lunca Corbului, Mălureni, Mărăcineni, Merișani, Micești, Mihăești, Mioarele, Moșoaia,

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
		Mușătești, Nucșoara, Oarja, Pietroșani, Poiana Lacului, Poienarii de Muscel, Rătești, Râca, Rucăr, Sălătrucu, Săpata, Slobozia, Stâlpeni, Stoenești, Suseni, Șuici, Teiu,Tigveni, Valea Danului, Valea Iașului, Valea Mare – Pravăț, Vedea, Vlădești, Vulturești
PDT 2.7. Protejarea patrimoniului natural, conservarea biodiversității și extinderea zonelor plantate		
PGDT 2.7.3. Împăduriri de terenuri și amenajarea de perdele forestiere	Împădurire terenuri	Curtea de Argeș, Topoloveni, Arefu, Bascov, Bălilești, Bârla, Ciofrângeni, Godeni, Hârsești, Mălureni, Merișani, Mozăceni, Ungheni, Valea Danului
PGDT 2.7.4. Amenajarea și reabilitarea de spații verzi din interiorul localităților, inclusiv păduri-parc	PGDT 2.7.4. Amenajarea și reabilitarea de spații verzi din interiorul localităților, inclusiv păduri-parc	Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș, Mioveni, Ștefănești, Topoloveni, Albota, Bascov, Bogați, Bradu, Căteasca, Cepari, Ciofrângeni, Ciomăgești, Cocu, Dragoslavele, Hârsești, Hârtiești, Izvoru, Lunca Corbului, Mozăceni, Nucșoara, Oarja, Pietroșani, Rătești, Râca, Sălătrucu, Săpata, Schitu Golești, Slobozia, Șuici, Valea Danului, Valea Iașului, Valea Mare – Pravăț, Vedea, Vlădești, Vulturești
PDT 2.8. Adaptarea la schimbările climatice și întărirea capacității de prevenire și gestionare a dezastrelor		
PGDT 2.8.3. Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apărare împotriva inundațiilor	Regularizări / decolmatări cursuri de apă secundare	Topoloveni, Băbana, Berevoești, Ciofrângeni, Cocu, Dârmănești, Drăganu, Dragoslavele, Hârsești, Hârtiești, Lunca Corbului, Merișani, Oarja, Sălătrucu,

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
		Săpata, Stâlpeni, Titești, Valea Danului, Valea Lașului, Valea Mare – Pravăț, Vedea, Vulturești
PGDT 2.8.5. Îmbunătățirea logisticii pentru gestionarea situațiilor de urgență	Dotare servicii voluntare pentru situații de urgență	Băiculești, Bradu, Cicănești, Davidești, Hârsești, Leordeni, Lunca Corbului, Mălureni, Oarja, Popești, Stâlpeni, Stolnici, Valea Lașului, Valea Mare – Pravăț, Vlădești
ODT 3: Trecerea la o economie județeană bazat pe o agricultură competitivă, industrii și sectoare de servicii cu valoare adăugată ridicată și care generează multe locuri de muncă bine plătite		
PDT 3.1. Încurajarea antreprenoriatului, cu precădere în rândul grupurilor vulnerabile		
PGDT 3.1.2. Amenajarea și modernizarea piețelor și a târgurilor agroalimentare	Amenajarea, reabilitare și modernizare piețe și târguri agroalimentare	Câmpulung, Curtea de Argeș, Costești, Băiculești, Cetățeni, Corbeni, Corbi, Domnești, Hârsești, Lerești, Lunca Corbului, Mălureni, Merișani, Mozăceni, Oarja, Poiana Lacului, Săpata, Stâlpeni, Tigveni, Vedea
PGDT 3.1.2. Amenajarea și modernizarea piețelor și a târgurilor agroalimentare	Înființare centre de colectare și depozitare a produselor agricole și ale pădurii	Bârla, Ciofrângeni, Dobrești, Drăganu, Dragoslavele, Hârsești, Nucșoara, Râca, Tigveni, Ungheni, Valea Lașului, Valea Mare – Pravăț, Vulturești
PDT 3.2. Atragerea și retenția investitorilor străini, mai ales în sectoare cu valoare adăugată ridicată		
PGDT 3.2.1. Înființarea și dezvoltarea parcurilor/zonelor industriale, logistice și tehnologice, inclusiv prin reconversia de situri brownfield	Înființare parcuri / zone industriale	Pitești, Curtea de Argeș, Costești, Bascov, Dragoslavele, Hârsești, Schitu Golești
PDT 3.4. Valorificarea durabilă a potențialului turistic în scopul generării de bunăstare		
PGDT 3.4.1. Restaurarea / reabilitarea și introducerea în circuitul turistic a obiectivelor de patrimoniu	Restaurare / reabilitare monumente istorice de importanță locală (biserici, case etc.)	Pitești, Câmpulung, Costești, Mioveni, Topoloveni, Bascov, Berevoești, Ciofrângeni, Dragoslavele, Hârsești,

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
construit, inclusiv a arhitecturii tradiționale		Hârtiești, Mălureni, Mărăcineni, Mozăceni, Popești, Schitu Golești, Stâlpeni, Valea Iașului, Vlădești
ODT 4: Sprijinirea unei creșteri incluzive a județului, care să prevină fenomenele de sărăcie și excluziune de la educație, sănătate, servicii sociale, cultură și activități recreative		
PDT 4.1. Asigurarea infrastructurii adecvate pentru activități educaționale și de tineret		
PGDT 4.1.1. Investiții în infrastructura educațională preuniversitară, inclusiv săli și terenuri de sport, cantine, internate, centre de tip after-school	Reabilitare și modernizare unități de învățământ	Pitești, Curtea de Argeș, Mioveni, Ștefănești, Topoloveni, Albeștii de Muscel, Băbana, Băiculești, Bălilești, Bârla, BelețiNegrești, Berevoești, Bogați, Budeasa, Bughea de Sus, Buzoești, Căldăraru, Călinești, Cicănești, Ciofrângeni, Cocu, Corbeni, Dobrești, Drăganu, Hârsești, Hârtiești, Lerești, Lunca Corbului, Mălureni, Mărăcineni, Miroși, Moșoaia, Negrași, Oarja, Poiana Lacului, Poienarii de Argeș, Popești, Priboieni, Rătești, Săpata, Schitu Golești, Slobozia, Stolnici, Suseni, Tigveni, Ungheni, Valea Danului, Valea Iașului, Vedea, Vlădești, Vulturești
PGDT 4.2.2. Investiții în cabinete / dispensare medicale, inclusiv centre/unități medicosociale, cabinete școlare	Construire / reabilitare dispensar uman	Pitești, Costești, Mioveni, Ștefănești, Topoloveni, Bascov, Bălilești, Bârla, Bradu, Buzoești, Călinești, Căteasca, Cicănești, Ciofrângeni, Cocu, Dobrești, Drăganu, Hârsești, Hârtiești, Lunca Corbului, Mălureni, Mioarele, Nucșoara, Oarja, Poiana Lacului, Râca, Recea, Sălătrucu, Săpata, Schitu

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
		Golești, Stâlpeni, Stoenești, Stolnici, Tigveni, Valea Danului, Vlădești
	Înființare cabinete stomatologice	Bârla, Hârsești, Schitu Golești, Valea Mare – Pravăț, Vulturești
PDT 4.3. Asigurarea infrastructurii pentru servicii sociale complexe și diversificate		
PDT 4.3. Asigurarea infrastructurii pentru servicii sociale complexe și diversificate	Înființare centre de zi pentru copii	Pitești, Curtea de Argeș, Bascov, Călinești, Hârsești, Lunca Corbului, Mălureni, Mărăcineni, Oarja, Vedea, Vulturești
PGDT 4.3.3. Investiții în centre sociale pentru vârstnici	Înființare / modernizare centre de zi / cluburi pentru vârstnici	Pitești, Curtea de Argeș, Costești, Bascov, Hârsești, Lunca Corbului, Poiana Lacului, Săpata, Titești, Valea Mare – Pravăț, Vedea,Vulturești
PGDT 4.3.4. Investiții în locuințe publice și zone cu locuire informală	Construire locuințe pentru tineri	Pitești, Mioveni, Ciomăgești, Hârsești
PDT 4.4. Asigurarea infrastructurii pentru activități cultural-sportive și recreative		
PGDT 4.4.1. Investiții în infrastructura culturală	Construire / reabilitare / modernizare / dotare cămine / centre culturale	Costești, Ștefănești, Albești de Muscel, Aninoasa, BelețiNegrești, Brăduleț, Bogați, Boteni, Botești, Budeasa, Buzoești, Căldăraru, Cepari, Cicănești, Cocu, Corbi, Davidești, Domnești, Drăganu, Godeni, Hârsești, Hârtiești, Lerești, Lunca Corbului, Mălureni, Mărăcineni, Merișani, Mioarele, Mozăceni, Negrași, Nucșoara, Poienarii de Argeș, Poienarii de Muscel, Poiana Lacului, Popești, Râca, Rociu, Rucăr, Suseni, Șuici, Tigveni, Ungheni, Valea Danului, Valea Mare – Pravăț, Vlădești, Vulturești

Program de dezvoltare teritorială	Proiect	Localizare
	Construire / reabilitare / modernizare muzee	Câmpulung, Bascov, Bârla, Corbi, Hârsești, Hârtiești, Mușătești, Nucșoara, Valea Mare – Pravăț
	Construire / reabilitare / modernizare biblioteci publice	Curtea de Argeș, Corbi, Dragoslavele, Hârsești, Merișani, Mozăceni
PGDT 4.4.2. Investiții în infrastructura sportivă	Construire / modernizare terenuri de sport	Pitești, Topoloveni, Albești de Argeș, Băbana, Bârla, Bradu, Budeasa, Buzoești, Căldăraru, Căteasca, Cicănești, Cotmeana, Godeni, Hârsești, Leordeni, Mălureni, Merișani, Moșoaia, Mușătești, Oarja, Pietroșani, Sălătrucu, Săpata, Stâlpeni, Valea Danului, Valea Iașului, Valea Mare – Pravăț, Vedea, Vlădești, Vulturești
PGDT 4.4.3. Investiții în infrastructura recreativă / de agrement	Amenajare / modernizare locuri de joacă	Pitești, Câmpulung, Ștefănești, Topoloveni, Albota, Arefu, Bascov, Băbana, Bârla, Bradu, Căldăraru, Cicănești, Corbeni, Corbi, Dârmănești, Dragoslavele, Godeni, Hârsești, Lunca Corbului, Mălureni, Mărăcineni, Merișani, Morărești, Moșoaia, Mozăceni, Mușătești, Oarja, Poienarii de Muscel, Râca, Săpata, Suseni, Ungheni, Valea Danului, Valea Iașului, Valea Mare – Pravăț, Vedea
	Construire / modernizare ștranduri	Câmpulung, Hârsești

În cadrul propunerilor pentru **MEDIU**, măsurile relevante din domeniile cadru natural, mediu și riscuri la nivel de UATB pentru comuna Hârsești sunt reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin trecerea la utilizarea gazelor naturale, reducerea poluării apelor prin

creșterea colectării apelor uzate și a gradului de epurare și reducerea poluării prin investiții pentru producerea și consumul de energie din surse regenerabile.

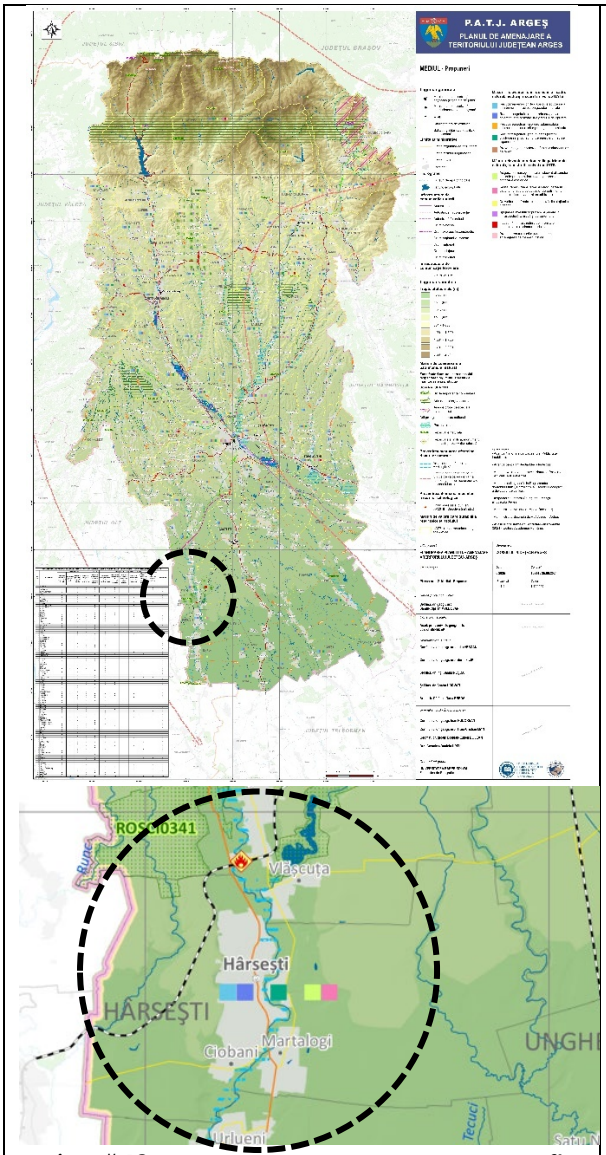
Pentru domeniile patrimoniu natural și construit la nivel de UATB, măsurile relevante pentru comuna Hârsești sunt asigurarea managementului adecvat al zonelor naturale protejate, inclusiv asigurarea de coridoare ecologice și restaurarea/reabilitarea și introducerea în circuitul turistic a obiectivelor de patrimoniu construit, inclusiv a arhitecturii tradiționale.

Pentru **REȚEAUA DE LOCALITĂȚI ȘI POPULAȚIA – Propuneri**, se propune îmbunătățirea structurii și repartiției localităților la o distanță mai mare de 25 km de o localitate urbană. De asemenea, se propune îmbunătățirea serviciilor pentru populație: educație, sănătate, cultură și comerț. Satul Ciobani este propus pentru îmbunătățirea transportului rutier, iar satul Martalogi este propus pentru îmbunătățirea transportului feroviar.

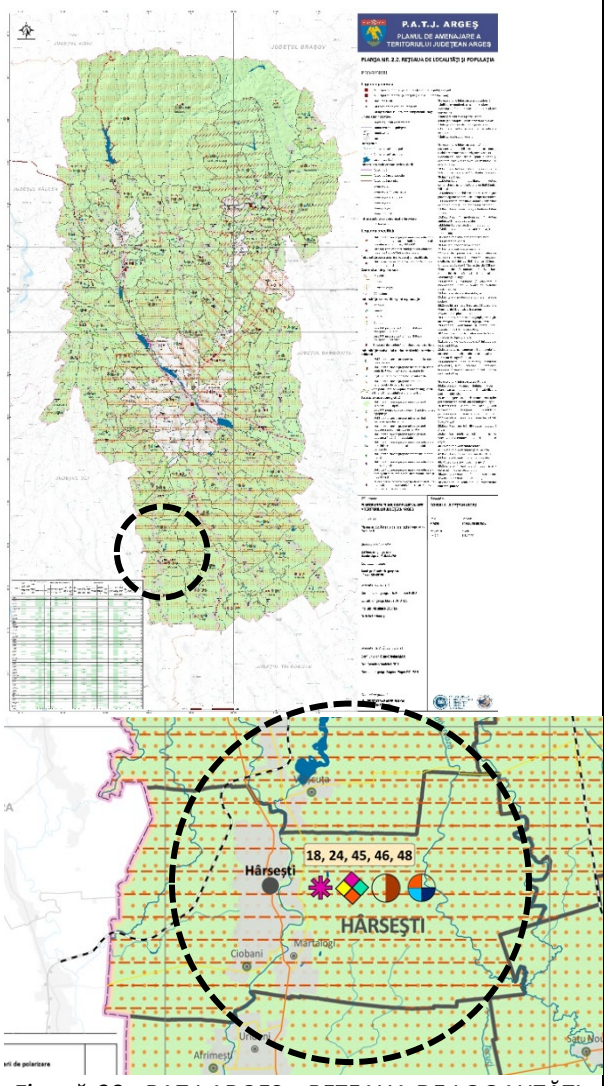
Din punct de vedere al rețelelor tehnico-edilitare se propune racordarea la sistemul centralizat de alimentare cu gaze naturale.

Structura socio-demografică prezintă măsuri pentru creșterea sporului natural, măsuri privind reducerea îmbătrânirii populației și de reducere a dezechilibrelor structurale ale potențialului demografic.

Privind infrastructura educațională, de sănătate și cultură proiectele ce vizează comuna Hârsești sunt: Construire/reabilitare dispensar uman, Înființarea de cabinete stomatologice, Construire/reabilitare/modernizare/dotare cămine/centtre culturale, Construire/reabilitare/modernizare muzee, Construire/reabilitare/modernizare biblioteci publice.

Figură 19 - PATJ ARGEȘ MEDIU - PROPUNERI[31]

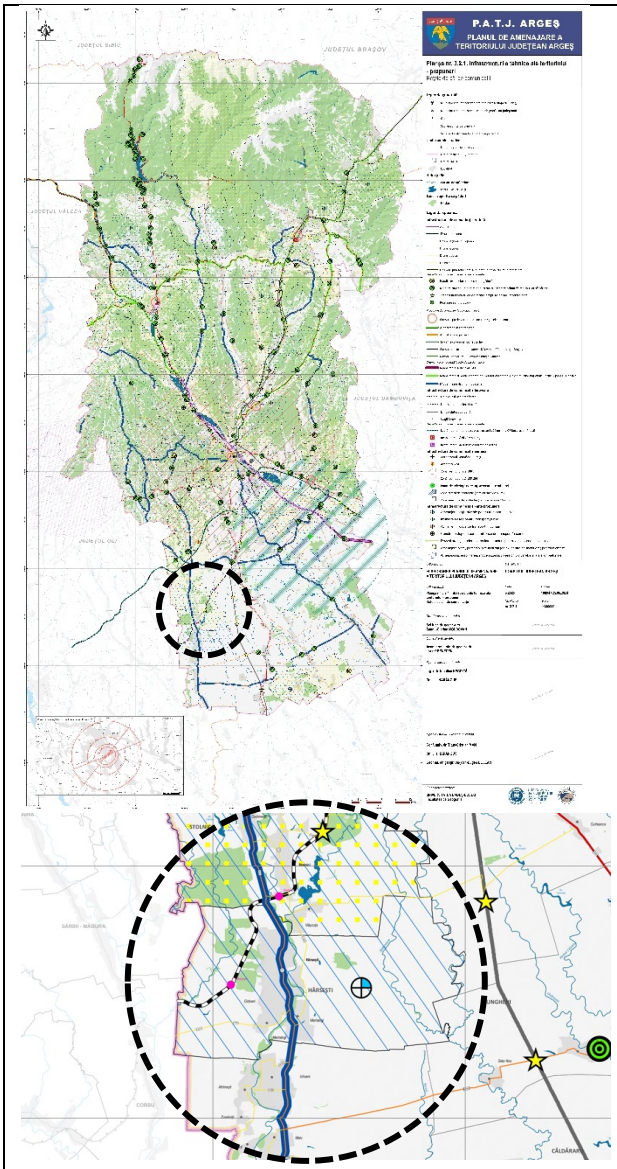

Figură 20 -PATJ ARGEȘ –REȚEAUA DE LOCALITĂȚI ȘI POPULAȚIA - PROPUNERI

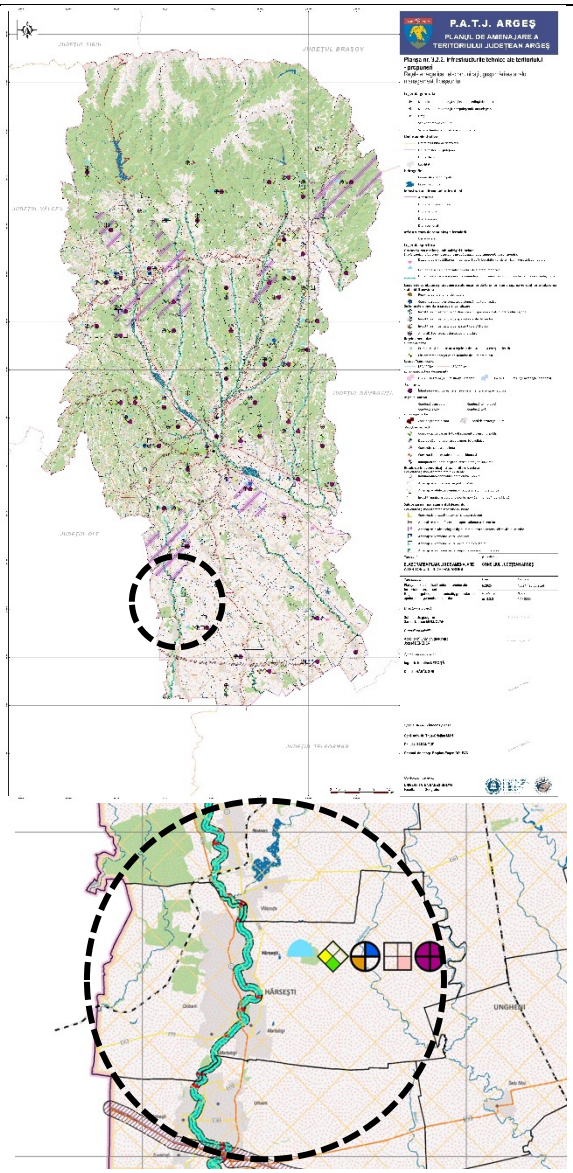
Pentru **INFRASTRUCTURILE TEHNICE ALE TERITORIULUI – REȚEAUA DE CĂI DE COMUNICAȚII** se propune amenajarea de stații, alveole pentru transportul public și modernizarea drumului județean DJ679 și a traseelor, trotuarelor și aleilor pietonale.

În cazul **REȚELELOR ENERGETICE, TELECOMUNICAȚII, GOSPODĂRIREA APELOR, MANAGEMENTUL DEȘEURILOR** sunt propuse lucrări pentru asigurarea necesarului de apă pentru toate categoriile de consumatori. Pentru energie electrică se dorește eficientizarea energetică a sistemelor de iluminat public și construcția de parcuri fotovoltaice pentru consumul public. Investițiile pentru sistemele de apă și canalizare sunt în infrastructura de apă potabilă și de apă uzată, iar pentru gazele naturale înființarea unui sistem de alimentare. Se vor amenaja puncte/centre de aport voluntar a deșeurilor.

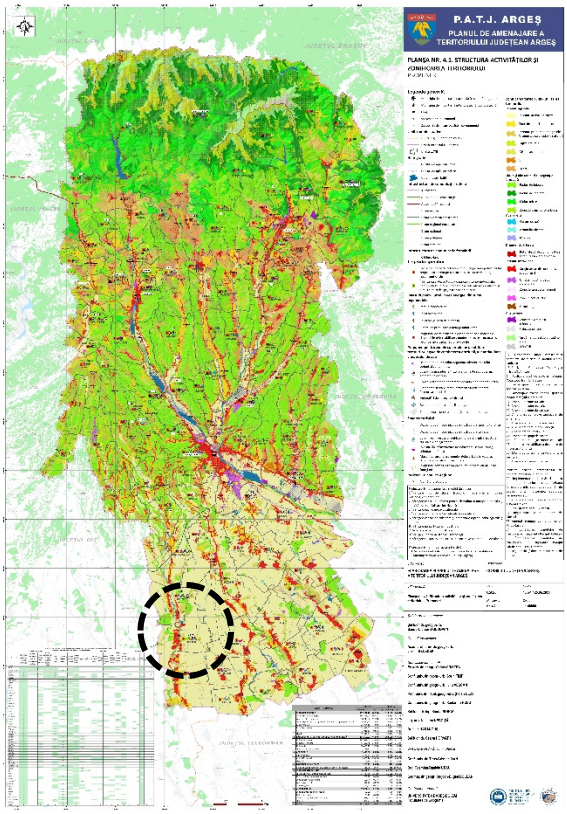
31 *https://www.cjarges.ro/iii.-planse*

Figură 21 -PATJ ARGEȘ – INFRASTRUCTURILE TEHNICE ALE TERITORIULUI – REȚELE DE CĂI DE COMUNICAȚII- PROPUNERI

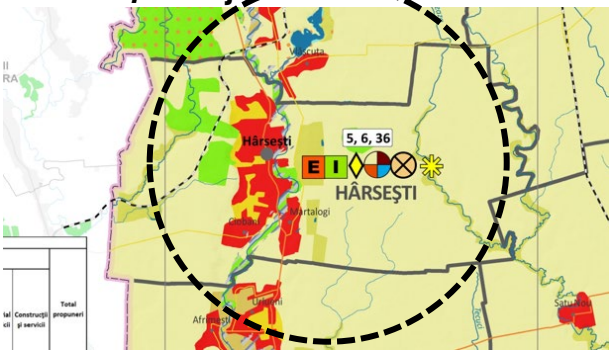
Figură 22 -PATJ ARGEȘ – INFRASTRUCTURILE TEHNICE ALE TERITORIULUI – REȚELE ENERGETICE, TELECOMUNICAȚII, GOSPODĂRIREA APELOR, MANAGEMENTUL DEȘEURILOR- PROPUNERI

Figură 23 -PATJ ARGEȘ –STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ȘI ZONIFICAREA TERITORIULUI- PROPUNERI

STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ȘI ZONIFICAREA TERITORIULUI prezintă dezvoltări de noi funcțiuni economice pe baza potențialului propriu, cu accent pe turism, servicii și surse de energie neconvenționale și înființarea și dezvoltarea de parcuri/zone industriale, centre/hub-uri/incubatoare acceleratoare de afaceri și ale structuri de sprijin pentru antreprenori. Investițiile pentru producerea energiei din surse regenerabile se referă la parcuri voltaice.

Pentru zonele cu probleme de utilizare a terenurilor legate de combaterea eroziunii, a inundațiilor și a excesului de apă se propun lucrări de împădurire în zonele defrișate sau puternic afectate de eroziune, consolidarea zonelor afectate de alunecări de teren active, extinderea și reabilitarea infrastructurii de apărare împotriva inundațiilor **și amenajări de desecare/drenaj.**

PLANUL DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI ÎN JUDEȚUL ARGEȘ 2020-2024

Evaluarea calității aerului constă în realizarea unui studiu conform metodelor și criteriilor Uniunii Europene, în vederea menținerii calității aerului înconjurător sau îmbunătățirea acestuia, după caz. Conform art. 56, alin (2) al legii nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, planul de menținere a calității aerului conține măsuri pentru păstrarea nivelului poluanților sub valorile-limită, respectiv sub valorile-țintă şi pentru asigurarea celei mai bune calități a aerului înconjurător în condițiile unei dezvoltări durabile. Planul are la bază Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, care transpune Directiva 2008/50/EC a Parlamentului European şi a Consiliului din 21 mai 2008 cu privire la calitatea aerului înconjurător şi un aer mai curat pentru Europa, Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arseniul, cadmiul, mercurul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător. Țintele pentru

calitatea aerului sunt stabilite de către Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa şi directivele, cu scopul de a preveni sau reduce efectele nocive ale poluanților atmosferici asupra sănătății umane şi a mediului.

Planul de Menținere a Calității Aerului în județul Argeș menționează în cadrul analizei climatice următoarele aspecte conform unui studiu al Administrației Naționale Meteorologice:

- Încălzirea climei este un fenomen cauzat atât de factori naturali, cât și antropogeni (activități umane).
- Creșterea concentrației gazelor cu efect de seră (în special CO_2) constituie cauza principală a încălzirii pronunțate din ultimii 50 de ani.
- Clima Europei s-a încălzit cu aproape **1°C**, mai rapid decât media globală.
- Proiecțiile pentru perioada 2001-2030 arată o **creștere a temperaturii medii anuale**, cu valori mai mari orientate spre sud-estul țării.

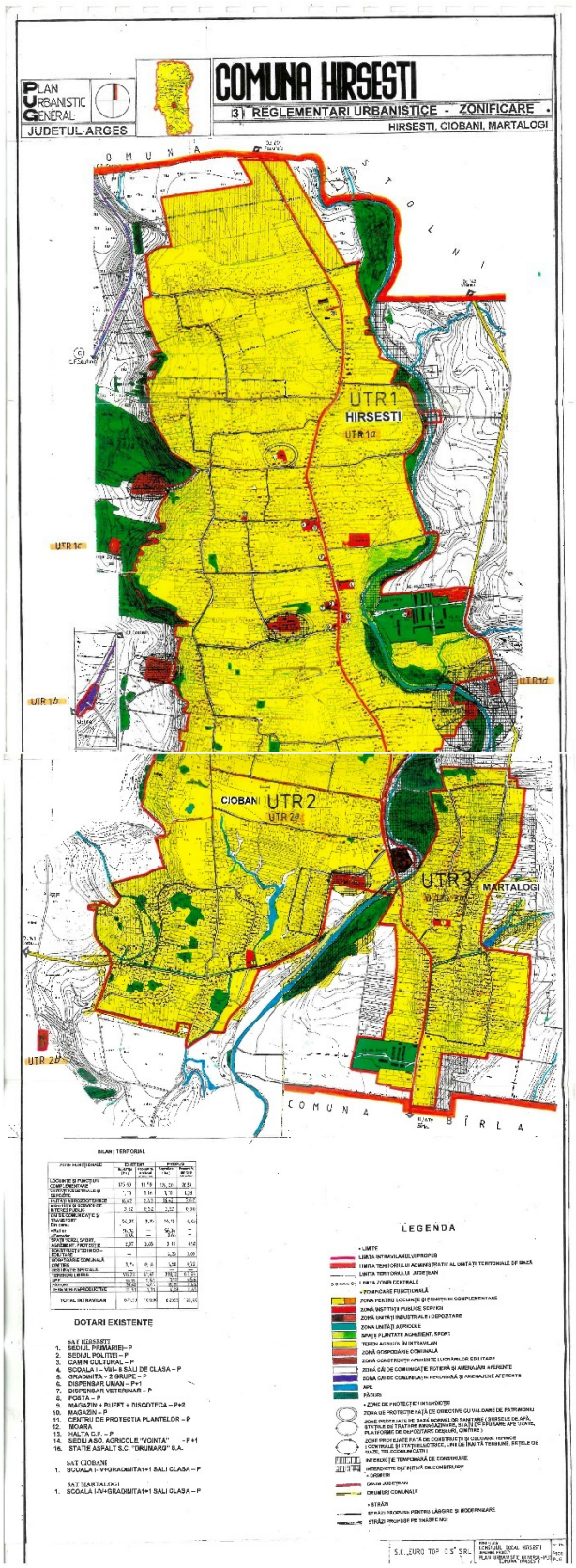
Acest plan include măsuri concrete pentru influențarea schimbărilor climatice:

- Eficientizare energetică.
- Reducerea consumului de combustibili (încălzire, arderi ineficiente) – se urmărește **scăderea emisiilor poluante și GES** prin: reabilitări termice ale clădirilor, modernizarea instalațiilor de încălzire, eficientizarea iluminatului.
- Îmbunătățirea infrastructurii rutiere pentru a reduce emisiile prin trafic: asfaltări și reabilitări de drumuri, piste de biciclete și rețele pietonale pentru mobilitate durabilă.
- Eficientizarea consumului de gaze naturale și tehnologii mai curate.
- Monitorizarea emisiilor/incidenței poluanților din instalații industriale pentru a rămâne sub limitele legale.

2.2.4. Încadrarea UAT Hârsești la nivel local

PLANUL URBANISTIC GENERAL (PUG) AL COMUNEI HÂRSEȘTI

Potrivit prevederilor Planul Urbanistic General al comunei Hârsești, ediția 2001, elaborat de S.C. „EURO TOP GS" S.R.L., în memoriul general este evidențiată importanța unei abordări integrate a dezvoltării, ameliorând disfuncțiile existente și valorificând elementele de potențial din teritoriu. Se menționează necesitatea modernizării infrastructurii tehnico-edilitare, transportului și a rețelei rutiere locale (reabilitarea de străzi și asigurarea de circulații pietonale corecte). Alte îmbunătățiri se referă la accesibilitatea zonelor funcționale și modul în care acestea sunt conectate.

Figură 24 - PUG comuna Hârsești - planșa Reglementări Urbanistice – ediția 2001, proiectant SC. EURO TOP GS S.R.L.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI HÂRSEȘTI, JUDEȚUL ARGEȘ, PERIOADA 2021-2027[32]

Strategia de dezvoltare a comunei reprezintă cadrul în care se va realiza dezvoltarea din următorii ani, dezvoltare ce vizează creșterea calității vieții locuitorilor. Strategia deservește atât interesele publice, cât și pe cele private și contribuie la îmbunătățirea și prosperitatea situației în care se află sectorul economic, social și de mediu.

POLITICA DE COEZIUNE, elemente de noutate pentru perioada 2021-2027

Sunt prezentate principalele noutăți ale Politicii de Coeziune pentru perioada 2021–2027, stabilite pe baza propunerilor Comisiei Europene și a Raportului de țară pentru România. Accentul este pus pe prevenirea și corectarea dezechilibrelor economice, pe sprijinirea serviciilor sociale și pe direcționarea investițiilor către domenii prioritare, în contextul disparităților regionale existente.

Pentru această perioadă, fondurile politicii de coeziune (FEDR, FSE+) vor fi implementate descentralizat, prin 8 programe regionale, gestionate la nivelul agențiilor de dezvoltare regională. Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației va asigura coordonarea generală a procesului, dar nu va mai avea rol direct de autoritate de management.

Începând cu 2021, Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR) devin autorități de management pentru programele regionale, având competențe sporite: vor elabora ghidurile solicitantului, vor gestiona liniile de finanțare și vor stabili prioritățile de investiții la nivel regional. Această schimbare urmărește adaptarea mai bună a investițiilor la nevoile specifice fiecărei regiuni.

OBIECTIVELE POLITICII DE COEZIUNE PENTRU PERIOADA 2021-2027
1. Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii
2. Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice
3. Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale
4. Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate
Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în EU.

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ

Conceptul PNDR-ului este lăsat în urmă pentru abordarea conceptului PAC – Planul Strategic Național într-un exercițiu financiar.

32 *Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021-2027*

Planul Strategic Național pentru perioada 2021-2027 cuprinde nouă obiective cu măsuri ce prevăd combaterea schimbărilor climatice, protejarea mediului și a biodiversității și crearea de zone rurale mai dinamice.

OBIECTIVELE POLITICII AGRICOLE COMUNE PENTRU PERIOADA 2021-2027
1. Combaterea schimbărilor climatice
2. Reechilibrarea lanțului alimentar
3. Managementul durabil al resurselor
4. Conservarea peisajelor și a biodiversității
5. Sprijinirea reînnoirii generaționale
6. Dezvoltarea zonelor rurale
7. Siguranța alimentarp și bunăstarea animalelor
8. Venituri echitabile pentru fermieri
9. Creșterea competitivității

Suma propusă pentru acest exercițiu este de 20,5 miliarde de euro dintre care 13,3 miliarde sunt pentru plăți directe, 363 mil. Euro merg către FEGA, iar 6,7 miliarde euro merg către FEADR (33%). În FEADR sunt cuprinse investiții private, dar și ale UAT-urilor (publice).

Ministerul Fondurilor Europene a propus nouă tipuri de programe în cadrul politicii de coeziune:

- Programul Operaţional Dezvoltare Durabilă (PODD)
- Programul Operaţional Transport (POT)
- Programul Operaţional Creştere Inteligentă şi Digitalizare (POCID)
- Programul Naţional de Sănătate (multifond) (PNS)
- Programul Operaţional Capital Uman (POCU)
- Programul Operaţional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)
- Programul Operaţional de Dezvoltare Teritoriala Integrată (multifond) (PODTI)
- Programele Operaţionale Regionale - implementate la nivel de regiune (8 POR)
- Programul Operaţional Asistenţă Tehnică (multifond) (POAT)

VIZIUNEA 2027

Plecând de la analiza teritorială privind starea actuală, analiza punctelor tari, dar mai ales a punctelor slabe care trebuie îmbunătăţite, s-a stabilit viziunea comunei Hârseşti pentru anul 2027:

COMUNA HÂRSEȘTI – DEZVOLTARE DURABILĂ PENTRU COMUNITATE

Această viziune asigură menţinerea echilibrului între pilonii principali ai dezvoltării durabile locale: dezvoltarea socială, dezvoltarea economică şi protejarea mediului

înconjurător. Comuna Hârseşti îşi propune să asigure comunităţii locale un nivel de trai ridicat, într-un mediu adecvat formării, muncii şi petrecerii timpului liber.

În viziunea autorităților publice locale, Comuna Hârsești până în anul 2027 o să devină o comună prosperă și durabilă, caracterizată prin:

- Creșterea calității vieții locuitorilor, prin extinderea accesului la utilități de bază, modernizarea infrastructurii de transport și dezvoltarea serviciilor publice, în vederea reducerii depopulării și atragerii tinerilor în mediul rural;
- Dezvoltare economică sustenabilă, realizată prin atragerea de investiții în agricultură, industrie și servicii, accesarea fondurilor nerambursabile și creșterea nivelului de calificare a resurselor umane locale;
- Consolidarea sistemului educațional local, prin îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a procesului educațional, prevenirea abandonului școlar și promovarea învățării pe tot parcursul vieții;
- Stimularea cooperării public–private, prin susținerea investițiilor, parteneriatelor și consultărilor permanente, precum și prin promovarea schimburilor de bune practici;
- Incluziune socială și protecția mediului, prin sprijinirea grupurilor vulnerabile și utilizarea responsabilă a resurselor naturale;
- Promovarea digitalizării și dezvoltării tehnologice.

OBIECTIVE STRATEGICE

OS. 1	Dezvoltarea serviciilor de bază şi îmbunătăţirea accesibilităţii concomitent cu creşterea siguranţei de deplasare din comuna Hârseşti
OS. 2	Dezvoltarea echilibrată a economiei locale
OS. 3	Reducerea abandonului şcolar, îmbunătăţirea accesului la sistemul educaţional şi sprijin pentru formarea şi învăţarea pe tot parcursul vieţii
OS. 4	Dezvoltarea unei comunităţi locale prietenoase cu mediul
OS. 5	Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient şi diversificat care să asigure securitatea alimentară
OS. 6	Dezvoltarea serviciilor sanitare şi sociale
OS. 7	Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură şi sport
OS. 8	Dezvoltare tehnologică şi digitalizare
OS. 9	Creşterea capacităţii insituţionale
OS. 10	Dezvoltarea cooperării şi asocierii

Lista proiectelor propuse prin Strategia Integrată de Dezvoltare Locală a comunei Hârsești pentru perioada 2021-2027 acoperă mai multe domenii și au un impact semnificativ asupra dezvoltării economice și îmbunătățirii calității vieții în comunitate:

Lista proiectelor propuse prin Strategia Integrată de Dezvoltare Locală – 2021 - 2027					
Nr. crt.	Denumirea investiției	Stadiul lucrării	Sursa de finanțare	Responsabil	Termen
1.	Înființare serviciu public de distribuție gaze naturale în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
1.	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare sistem alimentare cu apă potabilă în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
2.	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare sistem canalizare în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
3.	Modernizare drumuri locale în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
4.	Modernizare D.C. 141: Martalogi (DJ679) – Ciobani – Limita județului Olt, în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
5.	Modernizare D.C. 142: Ciești (DJ679) – Stolnici – Martalogi (DJ679), în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
6.	Reabilitare drumuri locale în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
7.	Amenajare trotuare, piste pentru bicicliști, șanțuri, rigole și podețe în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027

8.	Modernizare drumuri de exploatație agricolă în Comuna Hârsești	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
9.	Reabilitare drumuri de exploatație agricolă în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
10.	Amenajare parcuri de agrement în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
11.	Amenajare locuri de joacă în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
12.	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare sistem iluminat public în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
13.	Amenajare sisteme de producere a energiei electrice și termice din surse regenerabile în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
14.	Construire pod peste râul Cotmeana în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
15.	Construire punți pietonale peste râul Cotmeana în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
16.	Reabilitare și modernizare punte pietonală peste râul Cotmeana, punctul Ghebărești, satul Hârsești, comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027

17.	Înființare parc industrial în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
18.	Amenajare platformă comunală depozitare gunoi de grajd și deșeuri agricole compostabile în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
19.	Amenajare puncte colectare deșeuri reciclabile în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
20.	Amenajare depozite fructe, legume, cereale în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
21.	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare Târ săptămânal în satul Hârsești, comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
22.	Realizare cadastru general al Comunei Hârsești, județul Argeș	În execuție	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
23.	Regularizare curs râu Cotmeana, zone inundabile, canale în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
24.	Amenajare șțrand în satul Ciobani, Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
25.	Amenajare spații de locuit temporare pentru persoane defavorizate în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027

26.	Realizare terenuri de sport multifuncționale în satele Martalogi și Ciobani, comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
27.	Înființare cabinet stomatologic în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
28.	Construcție dispensar în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
29.	Amenajare unitate sanitară în clădire existent în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
30.	Dotare cabinete medicale în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
31.	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare Cămin Cultural în Comuna Hâsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
32.	Înființare post radio în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
33.	Amenajare și dotare ateliere de lucru culturale în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
34.	Amenajare Muzeul Satului în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
35.	Amenajare și dotare spațiu Biblioteca Comunală Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027

36.	Reabilitare și modernizare scenă spectacole în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
37.	Realizare centru de îngrijire bătrâni în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
38.	Amenajare Centru social de zi pentru bătrâni și alte categorii defavorizate în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
39.	Amenajare Centru social de zi pentru copii în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
40.	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare Școala Gimnazială Hârsești din satul Hârsești, Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
41.	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare Grădinița cu Porgram normal Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
42.	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare sistem de supraveghere video în Comua Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
43.	Reabilitare, modernizare, extindere și dotare remiză SVSU în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027

44.	Dotare SVSU Hârsești, județul Argeș cu utilaje și echipamente pentru situații de urgență	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
45.	Dotare serviciul de gospodărire comunală Hârsești, județul Argeș cu utilaje și echipamente	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
46.	Achiziție corturi și alte echipamente pentru evenimente cultural-artistice Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
47.	Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice din Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
48.	Înființare puncte de acces internet în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
49.	Împăduriri și reîmpăduriri terenuri în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
50.	Amenajare de perdele forestiere în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
51.	Amenajări parcări publice în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
52.	Amenajări stații pentru transportul public de călători în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027

53.	Realizare PUG Comuna Hârsești, județul Argeș	În execuție	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
54.	Dotare cu autoturism UAT Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
55.	Dotare cu microbuz școlar în comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
56.	Digitalizare servicii publice Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
57.	Reabilitare clădiri publice în Comuna Hârsești, județul Argeș	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027
58.	Construire capele mortuare	Propunere proiect	Fonduri europene/Buget de stat/Buget local	Comuna Hârsești	2021-2027

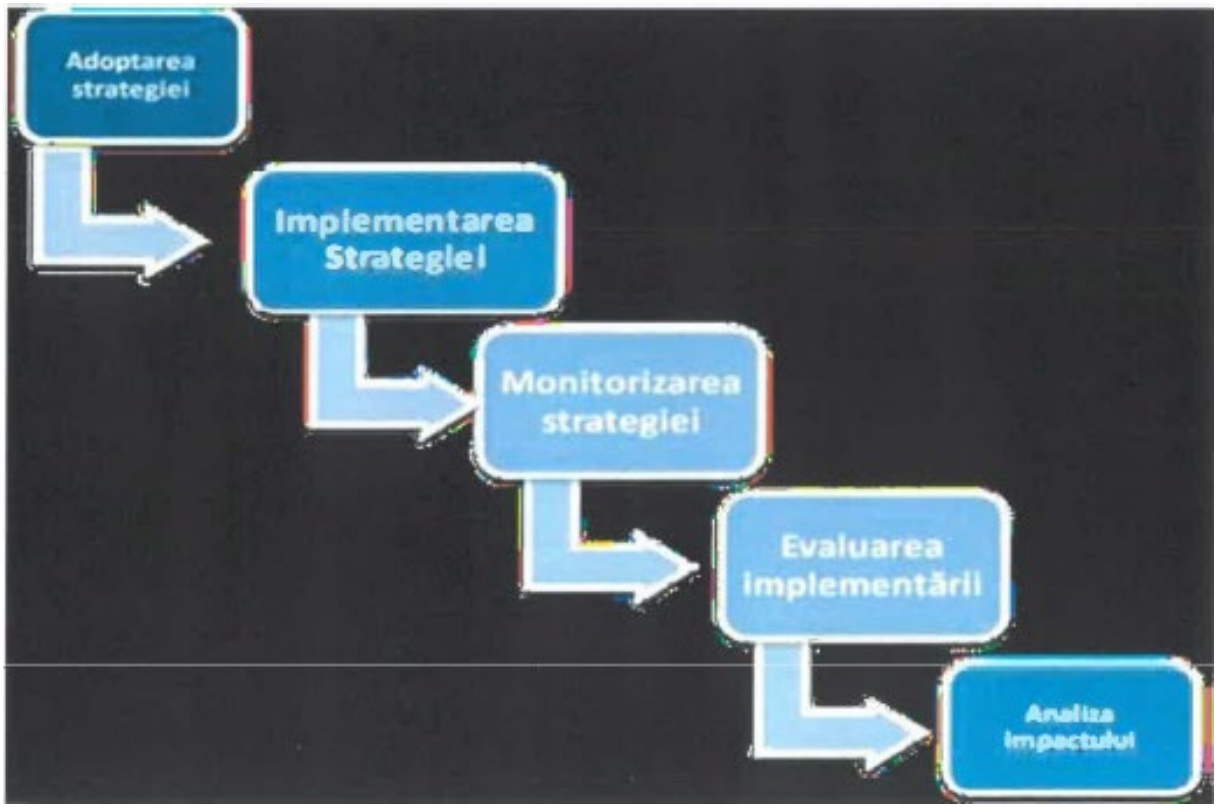
Aceste proiecte sunt orientate spre dezvoltarea economică durabilă, modernizarea infrastructurii și îmbunătățirea calității vieții în comuna Hârsești, având ca scop crearea unui mediu atractiv pentru rezidenți și investitori.

IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Identificarea și dezvoltarea proiectelor strategice ale Comunei Hârsești s-au realizat prin analizarea și corelarea acestora cu obiectivele sectoriale și strategice, direcțiile de dezvoltare teritorială și impactul estimat, în scopul identificării celor mai eficiente soluții pentru atingerea priorităților locale. Strategia de Dezvoltare Locală este un document normativ și prospectiv, care reflectă atât situația actuală a comunei, cât și oportunitățile de dezvoltare.

Implementarea strategiei presupune acțiuni concrete și un proces continuu de monitorizare, fiind condiționată de capacitatea administrației locale de a atrage și de a gestiona resurse financiare, de a iniția proiecte și de a colabora în parteneriat. Acest proces complex necesită un management unitar, asigurat prin structuri și mecanisme adecvate de coordonare, monitorizare și evaluare a rezultatelor.

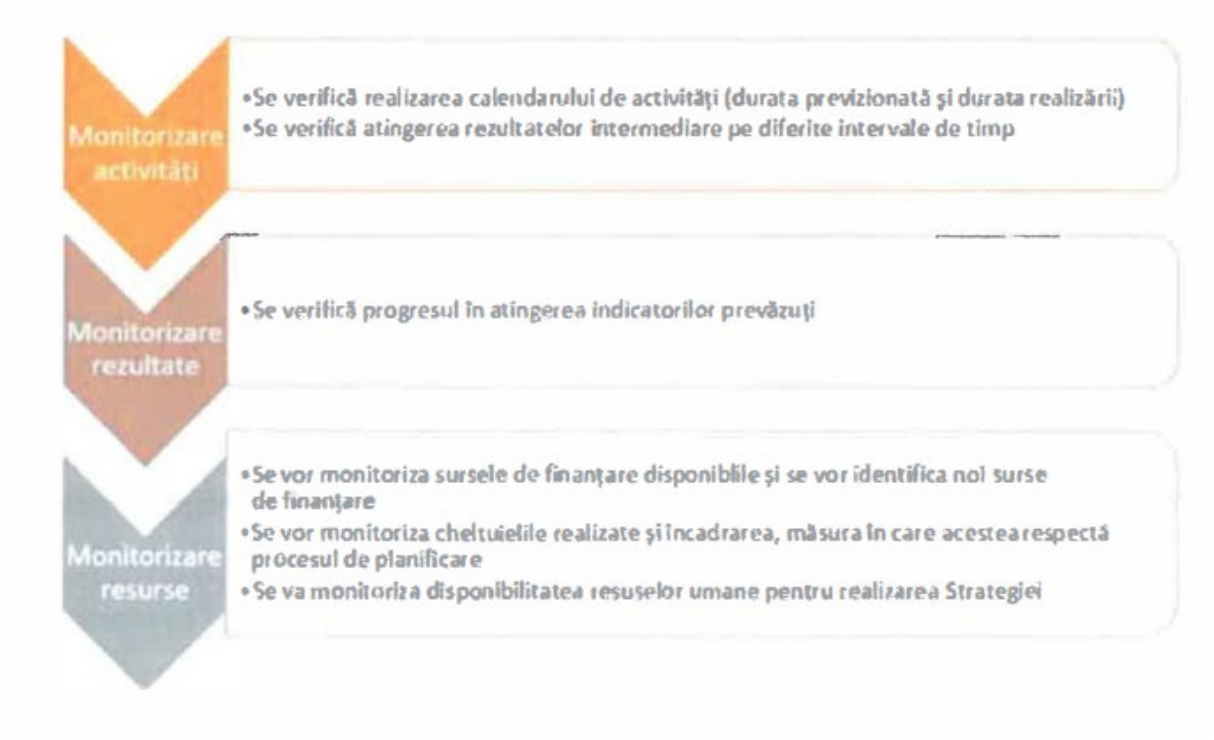

Figură 25 – Pașii necesari implementării Strategiei de Dezvoltare Locală

Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Monitorizarea implementării strategiei reprezintă un instrument esențial pentru evaluarea progresului și a performanței în raport cu obiectivele stabilite, fiind realizată pe baza unui set de indicatori specifici. Informațiile obținute prin monitorizare vor sta la baza procesului de evaluare și ajustare a strategiei, acolo unde este necesar.

Procesul de monitorizare se va realiza prin rapoarte anuale elaborate de comisia de monitorizare, care va analiza stadiul de implementare a acțiunilor, necesitatea revizuirii acestora, termenul estimat de realizare și alte aspecte relevante pentru atingerea obiectivelor strategice.

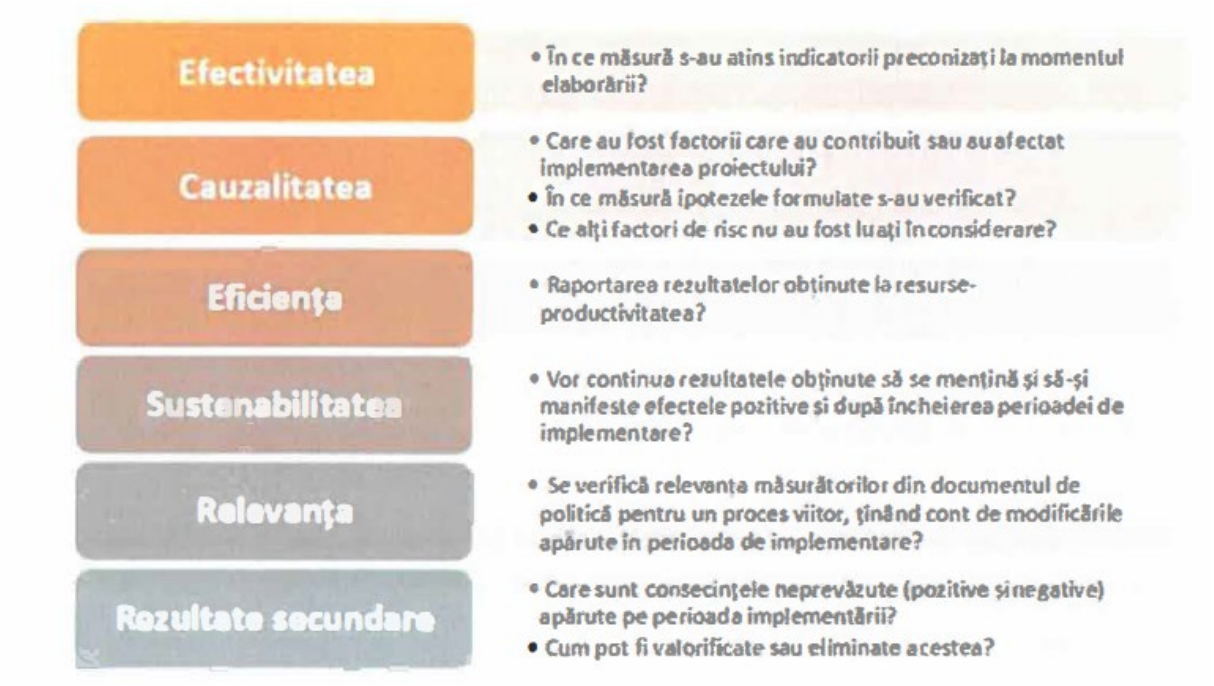

Figură 26 – Modul de monitorizare al activităților, rezultatelor și resurselor strategiei

Evaluarea strategiei și analiza impactului

Evaluarea reprezintă procesul de analiză a activităților și rezultatelor obținute în urma implementării Strategiei, pe baza informațiilor colectate în etapa de monitorizare, având ca scop aprecierea eficienței și modului de realizare a obiectivelor stabilite.

Evaluarea va fi realizată de aceeași echipă responsabilă de monitorizare și se va concretiza într-un raport de evaluare care va reflecta evoluția indicatorilor specifici. În funcție de rezultatele monitorizării și evaluării, se poate recomanda revizuirea Strategiei, în concordanță cu noile priorități și nevoi identificate.

Figură 27 – Criterii pentru evaluarea procesului de evaluare

CONCLUZII

Procesul de programare a dezvoltării durabile începe odată cu elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală, aceasta devenind un instrument operațional de lucru pentru administrația publică locală și pentru toți actorii implicați în dezvoltarea comunității. Strategia asigură coerența tuturor documentelor de planificare locale și este aliniată cu documentele strategice de la nivel județean, regional și național.

Implementarea strategiei se va realiza etapizat, în funcție de resursele disponibile și de prioritățile locale, iar validarea acesteia se va face prin implicarea continuă a cetățenilor în procesul decizional. Dezvoltarea comunității va fi susținută prin schimburi de experiență cu instituții europene și prin aportul specialiștilor în domeniu.

Strategia de dezvoltare locală este un document al întregii comunități, asumat de Consiliul Local, care stabilește prioritățile și asigură finanțarea și cofinanțarea acestora din bugetul local. Totodată, Consiliul Local are responsabilitatea de a actualiza strategia, în funcție de evoluțiile sociale, economice și politice.

2.3. Elemente ale cadrului natural

2.3.1. Relief

Comuna Hârsești este amplasată în zona de nord-vest a județului Argeș și face parte din Câmpia Română, subdiviziunea Câmpia Piteștilor.

Relieful comunei Hârsești este specific zonei de câmpie, domol, cu forme de relief joase, slab fragmentate, favorabile utilizării agricole și dezvoltării așezărilor rurale.

Unitatea de relief prodominantă este câmpia piemontană, ocupând cea mai mare parte a teritoriului comunei. Aceasta se caracterizează prin interfluvii largi, pante line și o fragmentare redusă de la nord spre sud, determinând principala direcție de scurgere a apelor. Există zone mici cu microdepresiuni sau zone cu drenaj deficitar, factor cauzat de panta redusă și nivelul apelor subterane relativ crescut.

Terasa râului Cotmeana este cea mai joasă unitate din cadrul comunei, foarte slab ondulată și alcătuită din depozite aluviale recente. Este supusă umidității și, local, indundațiilor. Terenurile din cadrul rau pot fi valorificate pentru pajiști sau plantații specifice.

Relieful și resursele naturale ale comunei Hârsești oferă **condiții variate pentru utilizări agricole, forestiere și hidrotehnice**, având totodată un **rol important în structura ecologică și funcțională a teritoriului rural.**

Relieful comunei Hârsești, descris în Monografia localității[33], se caracterizează printr-o altitudine cuprinsă între aproximativ 220 m, în zona împădurită din nord-vestul satului, și 168 m, în albia râului Cotmeana, la limita cu comuna Bârla. Din punct de vedere geomorfologic, teritoriul se încadrează în unitatea de câmpie, aparținând Câmpiei Găvanu-Burdea, la contactul cu Câmpia Înaltă a Piteștiului. Denumirea acestei subunități provine atât de la formele specifice de microrelief, cunoscute sub numele de crovuri sau găvane, rezultate prin procese de sufoziune și tasare în depozitele de loess, cât și de la localitatea Burdea din comuna Căldăraru. Suprafața este remarcabil de netedă, cu un aspect de stepă, fiind fragmentată de văile râurilor Cotmeana, Burdea și ale altor cursuri de apă temporare, care seacă frecvent în sezonul estival. Panta generală, situată între 5 și 15 m/km, explică absența viiturilor semnificative pe teritoriul comunei.

2.3.2. Geologia

Din punct de vedere geologic, teritoriul comunei Hârsești aparține Platformei Moesice, fiind alcătuit din depozite sedimentare neconsolidate.

Substratul geologic este dominat de **nisipuri, pietrișuri, argile și marne**, dispuse în straturi orizontale, ușor înclinate. Aceste depozite au o grosime variabilă și influențează atât stabilitatea terenului, cât și regimul hidrogeologic local.

În lunca râului Cotmeana predomină depozitele aluviale formate din nisipuri și mâluri, care conferă solurilor un grad ridicat de permeabilitate. Aceste caracteristici favorizează existența apelor subterane la mică adâncime și explică apariția excesului de umiditate în anumite perioade ale anului.

33 *Monografia comunei Hârsești*

Potrivit studiului realizat de Leonid Apostol și Radu Stancu, publicat în anul 1968 în volumul „Argesis – Studii și comunicări ale Muzeului Județean Argeș" – „Resturi de Archidiskodon Meridionalis (Nesti) descoperite în județul Argeș"[34], se consemnează că teritoriul comunei Hârsești reprezintă un areal important din punct de vedere geologic și natural al zonei de sud a județului Argeș.

Studiul identifică în zona comunei Hârsești, pe versantul stâng al văii râului Cotmeana, un punct fosilifer unde au fost descoperite resturi importante din scheletul unui elefant sudic (Archidiskodon meridionalis), specie caracteristică perioadei Pleistocenului inferior (Villafranchian).

Prezența acestor fosile indică faptul că în perioada respectivă, teritoriul se caracteriza printr-un climat cald și umed, comparabil cu cel al Africii de Nord, care favoriza dezvoltarea vegetației bogate și a unui ecosistem capabil să susțină faună de dimensiuni mari. Aceste condiții explică formarea solurilor fertile și a unor depozite sedimentare stabile ce au construit baza utilizării agricole ulterioare.

Din punct de vedere geomorfologic, studiul consemnează terase bine dezvoltate, alcătuite din straturi succesive de sol arabil, pietriș de terasă, loess, nisipuri și argile, astfel terenul fiind stabil și existând potențial pentru activități economice primare din domeniul agricol și al creșterii animalelor.

Autorii interpretează prezența elefantului sudic nu doar ca un element de interes științific, ci și ca un indicator al resurselor naturale și al capacității productive a mediului în epocile geologice timpurii. Această capacitate de susținere a vegetației abundente și a faunei de mari dimensiuni reprezintă un argument istoric pentru potențialul agricol ridicat al zonei valorificat ulterior.

Conform Monografiei comunei Hârsești, teritoriul localității este caracteristic unei câmpii formate în Pleistocenul mediu pe depozite aluvionare și loessoide, cu excepția luncii Cotmenei, apărută în Holocenul inferior, alcătuită exclusiv din acumulări aluvionare. Din punct de vedere structural-tectonic, comuna aparține Platformei Moesice, unitate specifică câmpiilor de acumulare fluvio-lacustră și continentală cuaternară, constituite din pietrișuri, nisipuri, argile și depozite loessoide, care acoperă un fundament cristalin mascat de un pachet gros de sedimente paleozoice, mezozoice și neozoice. Relieful de acumulare cuaternară se situează la contactul dintre câmpia de terase slab fragmentată din nord și câmpia fluvio-lacustră tabulară, nefragmentată, din sud, din care se detașează o terasă îngustă pe malul stâng al Cotmenei, iar de-a lungul râului se dezvoltă o câmpie aluvială holocenă de divagare, cu aspect de albie majoră. În albia Cotmenei se manifestă procese de eroziune și acumulare care determină mobilitatea și tendința de deplasare laterală a cursului de apă. Subsolul nu conține resurse de interes economic, iar din punct de vedere imobiliar, terenurile din intravilanele comunei oferă, în general, o bună stabilitate, fiind recomandate construcții cu regim redus de înălțime, de tip parter și P+1, cu adâncimi de fundare de aproximativ 1 m.

34 *https://biblioteca-digitala.ro/reviste/Argesis/Argesis-01-Studii-si-comunicari-Muzeul-Judetean-Arges-1968_170.pdf*

2.3.3. Hidrografie. Hidrologie

Configurația actuală a rețelei hidrografice de pe teritoriul comunei Hârsești reprezintă o evoluție îndelungată, determinată de condițiile geomorfologice, climatice și litologice specifice Câmpiei Piteștilor.

Rețeaua hidrografică locală este slab dezvoltată, alcătuită preponderent de râul Cotmeana, principalul colector al apelor de suprafață din zonă. Teritoriul comunei Hârsești se încadrează în bazinul hidrografic al râului Argeș, prin intermediul râului Cotmeana, afluent de stânga al acestuia.

Râul Cotmeana este permanent, are debite reduse și influențate de regimul precipitațiilor și de aportul afluenților săi. Pantele de scurgere sunt mici, corespunzătoare reliefului slab ondulat, iar regimul hidrologic se caracterizează prin variații sezoniere, cu debite mai ridicate primăvara și scăderi accentuate în perioadele secetoase de vară.

În completarea acestui râu există văi secundare și pârâie cu caracter temporar, cu rol de drenaj pentru terenurile agricole. Pânza freatică se află la adâncimi reduse, variabile în funcție de relief și de apropierea față de albia râului Cotmeana, influențând favorabil utilizarea terenurilor agricole.

Conform Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș perioada 2021-2027, zona este străbătută de râul Cotmeana, ce și-a creat o luncă proprie, cu regim de scurgere permanent, dar cu mari fluctuații de debit în funcție de cantitatea de precipitații. În această zonă sunt colectate apele de suprafață provenite din precipitații cu ajutorul viroagelor (ex. Valea Giorocu, Valea Popii). Zonele inundabile sunt în cadrul văii Giorocu atunci când râul Cotmeana iese din albie.

Nivelul apelor subterane are adâncimi variabile și depinde de volumul precipitațiilor și are valori cuprinse între 1,60 m și 2,60 m. Nivelul apelor din puțurile țărănești este cuprins între 1,00 m și 8, 00 m.

Datele monografice indică faptul că rețeaua hidrografică a comunei Hârsești este dominată de râul Cotmeana, care străbate teritoriul de la nord la sud și constituie axul principal al scurgerii apelor. Dintre afluenți se remarcă Cupenul, Burdea și Tecuciul, alături de numeroase pâraie intermitente, cu regim variabil. Densitatea rețelei este redusă, iar alimentarea se realizează în principal din precipitații și topirea zăpezilor, ceea ce determină un potențial semnificativ de inundații, confirmat de episoadele istorice, în special cel din anul 2014. Din punct de vedere al calității, apele se încadrează, în general, în categoria medie, fiind afectate de poluarea difuză și de surse industriale din amonte.

2.3.4. Condiții climatice

Clima comunei Hârsești reflectă poziționarea acesteia în Câmpia Română, în partea sud-vestică a județului Argeș, fiind caracterizată de un climat temperat-continental excesiv, cu tendințe de ariditate. Regimul climatic este puternic influențat de relieful de câmpie și de dispunerea altitudinală a principalelor forme de relief, care determină modul de distribuție și circulație a maselor de aer în regiune.

Această tipologie climatică este specifică zonelor de câmpie din sudul României și se distinge prin amplitudini termice mari între anotimpuri, un regim pluviometric variabil și manifestări climatice contrastante între vară și iarnă.

Verile sunt în general foarte calde, adesea caniculare, cu temperaturi medii lunare ridicate și frecvente depășiri ale pragului de 30–35°C. Temperaturile maxime absolute pot atinge valori de peste 40°C. Precipitațiile din sezonul cald sunt în general moderate cantitativ, dar se manifestă sub formă de averse torențiale, însoțite uneori de descărcări electrice și grindină.

Iernile sunt reci, cu temperaturi medii lunare negative și minime absolute ce pot coborî sub –20°C. În unele ierni, s-au înregistrat temperaturi de până la –30°C (la sfârșitul anilor '30). Stratul de zăpadă este prezent în majoritatea anilor, însă grosimea și persistența acestuia variază semnificativ de la un sezon la altul. Iernile sunt marcate de viscole periodice și de pătrunderi de aer polar continental, care pot accentua gerul.

Amplitudinile termice sunt semnificative, atât între zi și noapte, cât și între sezoane. Astfel, climatul comunei Hârsești se încadrează clar în zona cu climat temperat-continental pronunțat.

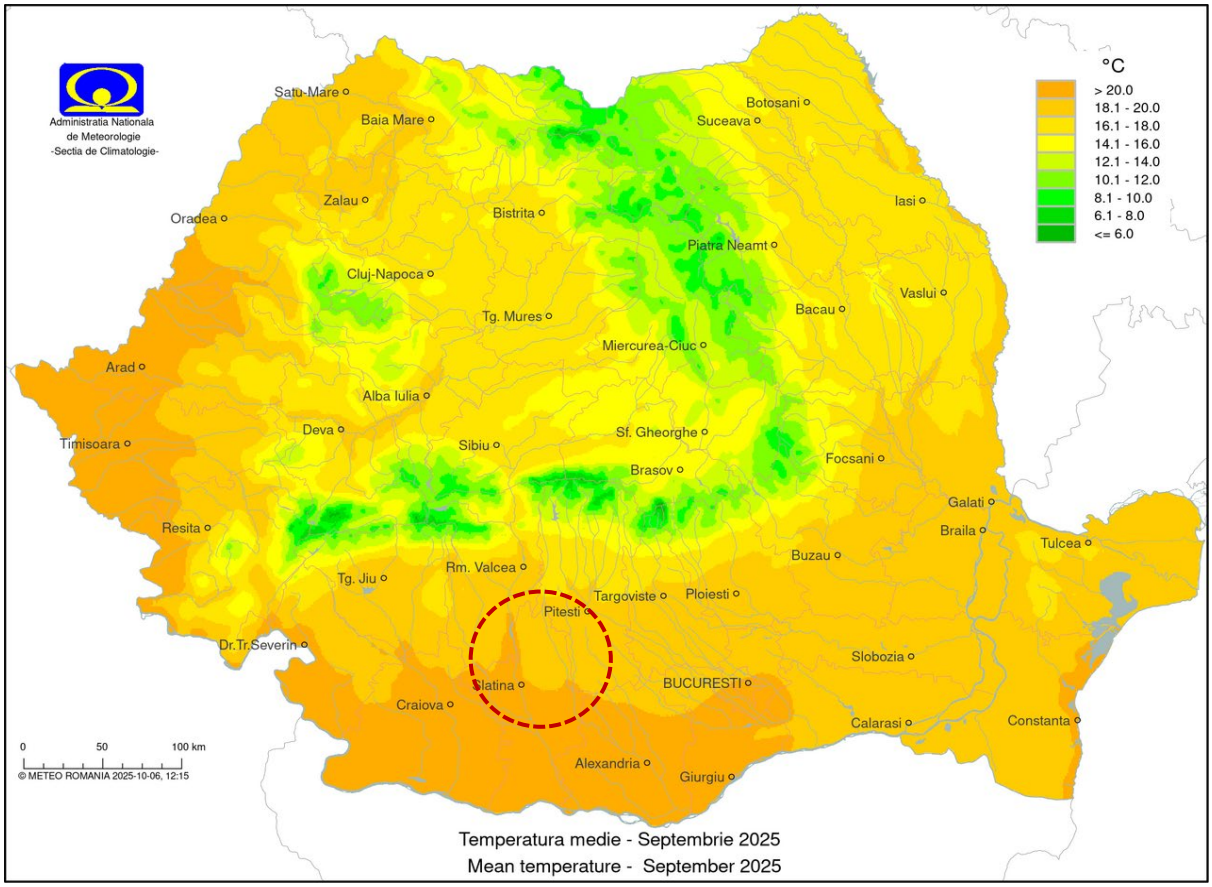
Conform datelor climatice furnizate de platforma RO-ADAPT, temperatura medie multianuală pentru luna iunie, în perioada 1971–2000, este de 19,4°C.

Regimul eolian este dominat de vânturi persistente, puțin influențate de relieful uniform al zonei. Direcțiile predominante sunt nord-est și est (aproximativ 20% din totalul cazurilor), urmate de sud-vest și vest (14%). Viteza medie a vântului variază între 2,2 și 4,5 m/s, cele mai mari valori fiind înregistrate pentru vânturile din nord-est, care au și cea mai mare frecvență. În timpul iernii, vânturile devin puternice și aduc mase de aer rece, contribuind la viscolirea zăpezii și la scăderea accentuată a temperaturilor.

Teritoriul comunei se încadrează, din punct de vedere al acțiunii vântului, în zona B, conform STAS 10101/20/78, cu o presiune dinamică la sol de 55 kg/m². Vânturile dominante în zonă sunt crivățul și austrul, specifice regiunii extracarpatice de sud.

Conform hărții temperaturilor aerului[35] furnizată de Administrația Națională de Meteorologie pentru data de **1 septembrie 2025**, se constată că în comuna Hârsești temperatura aerului a fost cuprinsă în intervalul **18.1-20.0 °C.**

35 sursă informații https://www.meteoromania.ro/clima/monitorizare-climatica/

Figură 28 – Temperatura aerului la 1 septembrie 2025[36]

Această valoare se explică prin poziționarea Hârsești într-o **zonă de câmpie**, specifică zonei de sud a țării și reflectă influențele acestui relief.

Din perspectiva schimbărilor climatice, trebuie subliniat că temperaturile de peste 20 °C la început de septembrie pot fi considerate relativ ridicate pentru această perioadă, confirmând tendința de prelungire a episoadelor calde și de accentuare a contrastelor termice. Acest fenomen are implicații directe asupra agriculturii locale, prin creșterea evapotranspirației și diminuarea umidității solului, asupra confortului termic al populației, dar și asupra consumului energetic, întrucât necesarul de răcire și ventilație al gospodăriilor tinde să crească.

Datele monografice arată clima comunei Hârsești ca aparținând districtului climatic central al Câmpiei Române, caracterizată prin veri calde și ierni relativ reci. Temperatura medie anuală este de aproximativ 10–10,5 °C, cu valori medii de circa 21,5 °C în iulie și -3 °C în ianuarie, iar înghețurile pot apărea din octombrie până în aprilie. Precipitațiile medii anuale sunt de aproximativ 550–600 mm, cu maxime în luna iunie și minime în februarie, iar stratul de zăpadă se menține, în medie, 40–50 de zile. Valorile extreme înregistrate la stația Stolnici și variațiile recente ale temperaturilor și precipitațiilor evidențiază manifestări ale schimbărilor climatice, prin alternanța dintre perioade de secetă și episoade de ploi

36 sursă informații: https://www.meteoromania.ro/images/clima/temperatura_orara.png

abundente. Din punct de vedere al calității aerului, comuna este încadrată în zone cu niveluri moderate de poluare cu pulberi în suspensie (PM10).

2.3.5. Solurile

Solul este definit ca stratul de la suprafaţa scoarţei terestre. Este format din particule minerale, materii organice, apă, aer şi organisme vii. Este un sistem foarte dinamic care îndeplineşte multe funcţii şi este vital pentru activităţile umane şi pentru supravieţuirea ecosistemelor. Ca interfaţă dintre pământ, aer şi apa, solul este o resursă neregenerabilă care îndeplineşte mai multe funcţii vitale:

- producerea de hrană/biomasă;
- depozitarea, filtrarea şi transformarea multor substanţe;
- sursa de biodiversitate, habitate, specii şi gene;
- serveşte drept platformă/mediu fizic pentru oameni şi activităţile umane;
- sursă de materii prime, bazin carbonifer;
- patrimoniu geologic şi arheologic.

Conform hărții privind potențialul productiv al solurilor din România, zona în care se află comuna Hârsești, județul Argeș, este clasificată în principal cu un potențial mediu al solurilor. Acest potențial indică faptul că solurile din regiune sunt fertile și adecvate pentru agricultură intensivă. Fertilitatea solurilor oferă oportunități considerabile pentru cultivarea unei varietăți de culturi și sprijină activitățile agricole care sunt importante pentru economia locală.

Conform ICPA București[37], comuna Hârsești, se caracterizează printr-un cadru pedologic dominat de luvisoluri, podzoluvisoluri și planosoluri. Aceste caracteristici impun constrângeri agro-tehnice, necesitând măsuri complexe de ameliorare, altfel rămân potrivite doar pentru pădure sau păşunat și intervenții serioase la nivel de drenaj și structură, altfel au productivitate agricolă scăzută.

Proiectul SOTER a fost inițiat de Societatea Internațională de Știința Solului în 1986. Sistemul informatic prezintă resurse de teren și este bazat pe conceptul că însușirile unui teritoriu, precum și cele ale componentelor sale sunt rezultatul interacțiunii proceselor fizice, chimice, biologice și sociale care au acționat asupra scoarței terestre de-a lungul timpului.

Conform legendei, comuna Hârsești este încadrată în 31: SH7-S/UM2. „SH" – *Subhumid Hills* (zone colinare sau plate cu climat subumed), „7" – *câmpii înalte sau interfluvii largi*, „S" – *terenuri semiplane*, „UM" – *umbrisol*, *(soluri luvice în general).* Poate fi încadrată ca o câmpie ondulată cu soluri de tip luvisoluri, cu fertilitate moderată și texturi luto-argiloase.

Solurile de pe teritoriul comunei Hârsești se caracterizează printr-o mare diversitate, determinată de condițiile geomorfologice și hidrologice ale zonei. În lunca râului Cotmeana predomină solurile aluviale, frecvent gleizate, iar pe malul stâng se dezvoltă soluri argiloiluviale brune podzolite și soluri silvestre podzolite pseudogleizate și pseudogleice, cu extindere mare datorită excesului de umiditate și stagnării apei la suprafața solului. Pe

37 https://icpa.ro/harti-sol/

terasele mai înalte apar vertisoluri – soluri negre și brune argiloase, compacte, slab humifere – iar în estul comunei se întâlnesc soluri argiloiluviale podzolite pseudogleizate. Pe partea dreaptă a Cotmenei sunt prezente soluri silvestre podzolice brune și brune-gălbui, iar între Cotmeana și Burdea se remarcă prin extindere solurile negre argiloase, slab humifere. De-a lungul râului Burdea, pe suprafețe restrânse, apar soluri hidromorfe din categoriile lăcovişti, semilăcovişti și humicogleice. În ansamblu, solurile comunei se încadrează în provincia danubiano-getică, cu influențe climatice sudice, fiind reprezentate în zonele joase prin soluri brune luvice și planosoluri, iar în zonele mai înalte prin vertisoluri.

2.3.6. Faună și floră

În Comuna Hârseşti sunt întâlnite animale carnivore precum: vulpea, viezurele, dihorul, nevăstuica; erbivore: caprioara, mistreţul; rozătoare: iepuri, diferiţi şoareci şi şobolani, veveriţe; insectivore: ariciul, cârtiţa. Mai sunt sunt întâlnite broaştele (broasca de lac şi broasca râioasă), foarte rar broasca ţestoasă de uscat, reptile (şopârle, guşteri).

In zona se regasesc şi numeroase păsări cântătoare cum sunt: cucul, pupăza, grangurul, graurul, mierla, privighetoarea şi turturica, ciocârlia, rândunica, vrabia, sticletele, piţigoiul, ciocănitoarea, gaiţa, coţofana, barza, stăncuţe.

Dintre păsările rapitoare intalnite in zona putem aminti cioara, uliul, huhurezul, bufniţa, cucuveaua, corbul. Printre numeroase şi variate specii de insecte, sunt întâlnite mai frecvent răgăoacea, croitoraşul, furnica, lăcusta, greierul, cărăbuşul, cosaşul, numeroase specii de fluturi, viespea, bondarul negru şi galben, păianjeni, trântorul, urechelniţa, omida păroasă, omida verde (cotarul), coropişniţa. [38]

Zona comunei Hârsești prezintă o vegetație influențată de relief, climă și folosirea terenurilor. Suprafața este dominată de terenuri agricole, pajiști și păduri de foioase rămase din vechile păduri care se întindeau de la Carpați până la Dunăre. Pe terenurile agricole se cultivă cereale, plante tehnice și furajere, iar pe pășuni și în luminișuri cresc plante spontane de stepă și silvostepă, precum albăstreaua, rogozul sau volbura. Pădurile de gârniță, stejar sau zăvoi contribuie la fertilitatea solului, protecția apei și diversitatea habitatelor. În grădini și livezi se cultivă pomi fructiferi și legume, iar arborii ornamentali și coniferele sporesc valoarea estetică și ecologică a zonei.

Fauna este la fel de diversă, incluzând nevertebrate – melci, scoici, crustacee, păianjeni și insecte – și vertebrate – pești, amfibieni, reptile, păsări și mamifere. Păsările cuibăresc atât în păduri, cât și în zăvoi, pe terenuri agricole sau în sate, dintre ele unele fiind protejate sau migratoare. Mamiferele variază de la rozătoare și lilieci până la carnivore mici și specii mai mari precum iepurele, vulpea, bursucul și mistrețul. Specii dispărute sau rare în zonă sunt lupul, cerbul și dropia, afectate de braconaj și pierderea habitatelor. Diversitatea florei și faunei reflectă echilibrul dintre terenurile agricole, pădurile rămase și cursurile de apă, asigurând biodiversitatea locală.[39]

38 *Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021-2027*
39 *Monografia comunei Hârsești*

2.3.7. Riscuri naturale

Riscurile naturale sunt manifestări extreme ale unor fenomene naturale care au o influență directă asupra vieții individului, asupra societății și a mediului, în ansamblu. Cunoașterea fenomenelor permite luarea de măsuri adecvate pentru limitarea efectelor și pentru reconstrucția regiunilor afectate.

Factorii care generează sursele de risc natural sunt:

- Formele de relief;
- Rețeaua hidrografică;
- Clima;
- Vegetația;
- Compoziția solului și dispunerea straturilor geologice;
- Gradul de seismicitate determinat de poziția geografică în raport cu traseul principalelor falii tectonice.

Factorii care contribuie la creșterea vulnerabilității societății umane față de dezastrele naturale sunt:

- Creșterea populației;
- Degradarea mediului;
- Lipsa educației în privința mediului;
- Lipsa structurilor locale specializate în managementul dezastrului;
- Sărăcia;
- Ineficiența colaborării internaționale și regionale în domeniu.

În cazul comunei Hârsești, există prezența a următoarelor categorii principale de riscuri naturale:

Principalele categorii de riscuri identificate sunt:	
Inundațiile	Comuna Hârsești se suprpapune peste sectoare APSFR cu risc potențial semnificativ la inundații, încadrate în categoria „sectoare APSFR modelate hidraulic". Aceste sectoare corespund cursurilor de apă principale și secundare din bazinul hidrografic al Argeșului, în special afluenților de ordin inferior, printre care se regăsește și râul Cotmeana, relevant pentru comuna Hârsești. Comuna Hârsești nu se află într-o zonă istoric afectată de inundații semnificative, însă râul Cotmeana, care traversează teritoriul localității, face parte din sectoarele APSFR cu risc potențial semnificativ la inundații, iar anumite sectoare ale acestuia au fost afectate de inundații istorice.
Alunecările de teren	Comuna Hârsești nu este expusă fenomenelor de alunecări de teren. Conform datelor furnizate în PATJ Argeș – Studiu de fundamentare – Riscurile naturale și antropice, în comună există o suprafață de 4,81 ha cu zone de alunecare din totalul de 5511,97 ha.
Riscul seismic	Comuna Hârsești se află într-o zonă cu influență seismică determinată preponderent de activitatea seismogenă a regiunii Vrancea, caracterizată prin cutremure de adâncime intermediară, cu arii de resimțire extinse la nivelul întregii părți sud-estice a

Principalele categorii de riscuri identificate sunt:	
	României. Aceste seisme conduc spre un potențial de afectare a fondului construit vulnerabil. Activitatea seismică recentă confirmă această expunere: cutremurele din zona seismică Vrancea din anii 1977, 1986, 1990 și evenimentele moderate ulterioare (inclusiv cele din 2014) au fost resimțite și în județul Argeș, afectând în special construcțiile vechi, realizate anterior introducerii normativelor moderne de proiectare antiseismică.
Incendiile de vegetație	Comuna Hârsești, fiind localizată în zona de câmpie piemontană a județului cu suprafețe agricole și pajiști are potențialul de iscare a unor incendii de vegetație uscată, în special pe terenuri agricole, mai ales dacă nu se respectă normele de prevenire a arderii controlate.
Fenomenele meteorologice periculoase	Pentru comuna Hârsești, situată în sectorul de câmpie, riscul de grindină este moderat, fiind asociat cu furtuni de vară cu dezvoltare rapidă, care pot produce pagube punctuale asupra culturilor agricole, livezilor și gospodăriilor. Deși fenomenul are caracter sporadic și localizat, acesta reprezintă un factor de vulnerabilitate climatică relevant, în special pentru activitățile agricole, necesitând măsuri de prevenție și adaptare.
Riscurile de înzăpezire și viscol	Pentru comuna Hârsești, situată în zona sudică a județului Argeș, tendința ultimelor decenii indică o scădere a numărului anual de zile cu ninsoare, similar stațiilor Morărești și Pitești. După anii '90, ninsorile sunt mai rare și mai puțin persistente, de regulă sub 30–40 de zile/an. Această evoluție este asociată cu creșterea temperaturilor medii și cu ierni mai blânde. În consecință, riscul de înzăpeziri majore în comună este redus.
Comuna Hârsești este expusă unui ansamblu de riscuri naturale cu intensitate moderată, incluzând riscuri hidrologice, seismice, climatice și de mediu. Deși localitatea nu se suprapune cu zone istoric afectate de inundații majore, prezența râului Cotmeana în sectoare APSFR indică o vulnerabilitate punctuală la viituri. Riscul seismic este determinat de influența zonei Vrancea, cu potențial de afectare a fondului construit vulnerabil, iar fenomenele climatice (grindină, incendii de vegetație) pot produce impact local asupra agriculturii și gospodăriilor. Conform documentațiilor oficiale (ABA Argeș–Vedea, PATJ Argeș), implementarea măsurilor de prevenție, respectarea normativelor și adaptarea la schimbările climatice sunt esențiale pentru creșterea rezilienței comunității din comuna Hârsești.	

2.3.8. Riscuri antropice

Riscurile antropice sunt fenomene de interacțiune între om și natură, declanșate sau favorizate de activități umane și care sunt dăunătoare societății în ansamblu și existenței umane în particular.

Aceste fenomene sunt legate de intervenția omului în natură, cu scopul de a utiliza elementele cadrului natural în interes propriu: activități agricole, miniere, industriale, de construcții, de transport, amenajarea spațiului.

Analiza componentei antropice materiale din comuna **Hârsești** surprinde totalitatea elementelor construite și amenajate de comunitate, care reflectă atât evoluția istorică și tradițională a localității, cât și gradul de modernizare și integrare funcțională în rețeaua teritorială județeană și regională.

Infrastructura de Transport	**Comuna este traversată de Drumul Județean DJ679 (Lunca Corbului-Mihăești), care constituie principala axă de conectivitate cu drumurile naționale DN6 și DN65, asigurând legături directe cu municipiile Pitești și Slatina. Rețeaua rutieră secundară (drumuri comunale și străzi și ulițe) facilitează accesul către satele componente și zonele comunele vecine, dar se confruntă cu probleme punctuale de degradare.**
Componenta structurilor construite	Fondul construit cuprinde clădiri administrative, unități de învățământ, unități sanitare și obiective de cult, alături de gospodării tradiționale. O parte dintre acestea sunt vulnerabile la riscuri naturale (seisme superficiale, potențiale inundații și incendii de vegetație).

Impactul schimbărilor climatice asupra comunei Hârsești se manifestă prin accentuarea evenimentelor meteorologice extreme – viituri, furtuni, ninsori abundente și episoade de secetă locală – care afectează atât infrastructura, cât și locuințele sau serviciile publice.

În acest context, planificarea teritorială și urbană devine un instrument important pentru reducerea vulnerabilităților. Proiectarea infrastructurii trebuie adaptată la noile realități climatice, prin integrarea măsurilor de reziliență și a celor de prevenire a riscurilor. Planificarea teritoriului poate oferi un cadru integrat ce permite conexiuni între vulnerabilitate, evaluarea riscului și adaptare, putând conduce la identificarea celor mai eficiente opțiuni de acțiune.

2.3.9. Concluzii și recomandări

Recomandările pentru comuna **Hârsești** privind gestionarea schimbărilor climatice trebuie să se bazeze pe caracteristicile locale (poziționare în câmpie piemontană, traversată de râul Cotmeana, expunere la inundații, viituri, dar și secetă) și pe tendințele prognozate pentru orizontul anului 2070, care indică o tranziție către un climat mai arid și mai instabil.

RECOMANDĂRI	Eficiență energetică și energie regenerabilă	implementarea programelor de reabilitare termică a clădirilor și integrarea surselor regenerabile (panouri fotovoltaice, soluții pe biomasă sustenabilă) pentru reducerea consumului energetic și a emisiilor.
	Transport durabil	dezvoltarea infrastructurii pentru pietoni și bicicliști, introducerea de stații de încărcare pentru vehicule electrice și

		promovarea transportului public ecologic, mai ales pe ruta Hârsești–Pitești.
	Agricultură Sustenabilă	adaptarea la culturi rezistente la secetă, aplicarea unor practici agricole conservatoare pentru sol (agricultură minimum-till, culturi verzi, rotația culturilor) și utilizarea tehnologiilor inteligente de irigare.
	Gestionarea resurselor de apă	modernizarea și extinderea rețelelor de alimentare și canalizare, colectarea apei pluviale și crearea de micro-bazine de retenție pentru a reduce impactul viiturilor și a asigura apă pentru agricultură.
	Conservarea și extinderea zonelor verzi	crearea de perdele forestiere de protecție, împădurirea zonelor cu risc de eroziune și menținerea pădurilor existente ca factori de stabilizare a versanților și de reglare microclimatică.
	Conștientizare și Educație	desfășurarea de campanii de informare pentru populație și introducerea educației ecologice în școli, cu accent pe adaptarea la riscurile climatice locale.
	Sisteme de avertizare timpurie și planificare teritorială	dezvoltarea unor mecanisme digitale de alertare a populației pentru inundații și fenomene extreme și integrarea hărților de risc în documentațiile de urbanism.

Utilizarea materialelor de culoare deschisă în construcția clădirilor poate contribui la reducerea impactului schimbărilor climatice prin reflectarea luminii solare și reducerea absorbției căldurii. Schimbările climatice vor avea un impact complex asupra mediului și societății, afectând sistemele naturale și umane, inclusiv habitatul, economia și mediul înconjurător.

Schimbările climatice vor avea un impact asupra comunei Hârsești, afectând atât mediul natural, cât și sistemele economice și sociale. Resursele de apă, calitatea solului, sănătatea populației și infrastructura vor fi expuse unor riscuri crescute. În acest context, implementarea unor politici de adaptare și reziliență devine importantă.

Printr-o abordare integrată ce îmbină infrastructura verde și albastră, energia regenerabilă, mobilitatea durabilă, agricultura rezilientă și educația comunității, Hârsești poate să își reducă vulnerabilitatea și să își asigure o dezvoltare durabilă pe termen lung.

2.4. Evoluția unității administrativ-teritoriale de bază

Conform publicației „Satele argeşene atestate între anii 1300 şi 1625. Istorie şi etimologie”[40] de Carmen I. Nicolescu, Marius I. Valeriu Grecu și Ion Gh. Grecu, etimologia satului Hârsești *este un derivat antroponimic: Hârsu + suf. –eşti > Hârseşti. Ca nume de bărbat, Hârs, Hârsu(l) este înregistrat în DOR, p.74; de Paşca în Nume, p. 253; de Pătruţ în On. rom., p. 56, care-l consideră pe Hârseşti un derivat antroponimic.*

În „Comuna Hârsești”[41] de Grigore Constantinescu, toponimia satelor componente este definită astfel: *Ciobani – toponim social, indicând ocupația dominantă a primilor locuitori ai așezării: ciobani – „îngrijitori, paznici de oi”; Hârsești – toponim format pe baza eponimului Hârsu, atestat în folclorul local; la origine, apelativ-poreclă hârșit – „cărpănos, avid de bani” + sufixul colectiv -ești, care indică organizarea socială pe bază de obște a așezării; Martalogi – toponim istoric relevând întemeierea așezării de către un martalog – „slujitor domnesc însărcinat cu paza granițelor și cu supravegherea punctelor vamale”. Această funcție, atestată în veacul al XVII-lea, a existat până în anul 1716, când a fost desființată de către domnitorul Nicolae Mavrocordat, ca măsură mai mult fiscală deoarece martalogii erau scutiți de orice taxă către stat.*

Alte etimologii ale numelor de sate din comuna Hârsești:

- Despre originea satului Ciobani: *„numele este un toponim social, care ne precizează ocupația primilor săteni ai așezării, ciobani, cu sensul de îngrijitori, paznici de oi.”*[42]
- Despre posibila origine a denumirii Hârsești: *„Hârsești, denumirea satului reședință al comunei, ar fi putut avea la bază numele de <<Hârsu>>, care apare și în folclorul local.”* [43]
- Despre originea satului Martalogi: *„considera că ar fi derivat din cuvântul <<martalog>>, soldat grec în miliția turcească.”* […] *„Martalogul devenind un „slujitor domnesc însărcinat cu paza granițelor și cu supravegherea punctelor vamale.”* [44]

Conform studiului „Un document necunoscut de la Radu Mihnea, domnul Țării Românești”[45] de Marin BRANIȘTE, publicat în volumul „Argesis – Studii și comunicări” (1972), comuna Hârsești era menționată în anul 1615, în hrisovul domnesc emis de Radu Mihnea, domnul Țării Românești care atestă drepturi de proprietate asupra unor terenuri situate în Hârsești și în împrejurimi.

Tot acest document relevă faptul că localitatea rurală era stabilă, avea hotare definite și o structură economică bazată pe proprietatea funciară țărănească (*ocine*). Sunt menționate terenuri agricole, livezi, păduri și ape, vatra satului și vaduri de moară, indicând existența unei economii rurale diversificate pentru acele timpuri, orientată spre producția

40 https://www.academia.edu/42234389/Carmen_I_Nicolescu
41 https://www.calameo.com/read/0033937790fb8096c2384
42 *Monografia comunei Hârsești*
43 *Monografia comunei Hârsești*
44 *Monografia comunei Hârsești*
45 https://biblioteca-digitala.ro/?articol=67296-un-document-necunoscut-de-la-radu-mihnea-domnul-tarii-romanesti-1615--argesis-studii-si-comunicari--4-iv-1972

agricolă și prelucrarea resurselor. Sunt menționate și *„dedine”* care se referă la proprietăți moștenite.

Locuitorii Hârseștiului sunt descriși ca fiind implicați activ în tranzacții. Pământul era cumpărat prin plăți în *„aspri”* (monedă de agrint din acele vremuri) sau în vite. Această practică (plata cu animale) este specifică economiei rurale străvechi, unde circulația monetară era completată de forme tradiționale de troc, adaptate la zone.

Documentul menționează dreptul de *„protimisie”*, principiu juridic conform căruia rudele și vecinii aveau prioritate în cumpărarea terenurilor. În acest mod se împiedica fragmentarea excesivă a terenurilor.

Organizarea în cadrul satului funcționa încă din acele vremuri, fiind menționați *„martorii locali” (megieși)* ce confirmau vechimea și legitimitatea terenurilor în cazul în care actele erau prea vechi sau nu mai existau.

Aceste elemente explică evoluția și continuitatea economică a localității și constituie un reper important pentru înțelegerea dezvoltării economice actuale a comunei Hârsești.

Cu toate acestea, conform datelor publice, prima atestare documentară a comunei Hârsești este din 10 iunie 1624, într-un hrisov emis de Alexandru Coconul, fiul lui Radu Mihnea.

Conform Monografiei comunei Hârsești, după atestarea din 1615 prezentată în studiul lui Marin Branișteː viața satului continuă să fie bine documentată în secolul al XVII-lea, reflectând o comunitate stabilă și bine organizată. În hrisovul din 10 iunie 1624, emis de Alexandru Coconul, fiul lui Radu Mihnea, sunt menționate numeroase ocine în Hârsești și împrejurimi, cumpărate de membrii unor familii locale, precum Preda și frații săi, de la rude și vecini. Documentul detaliază terenuri agricole, păduri, ape, vatra satului și delnițe, confirmând că oamenii locului își organizau pământurile cu respectarea drepturilor tradiționale, iar martorii locali aveau rolul de a valida proprietățile în cazurile în care actele mai vechi se pierduseră. Această atenție pentru proprietate și pentru drepturile moștenite arată continuitatea economică a Hârseștiului și legătura strânsă între locuitori și pământ, așa cum este reprodusă în monografie.

Viața comunității rămâne vie și în secolul al XVIII-lea, când documente din 1778 consemnează dispute cotidiene ce ne oferă o imagine vie a satului. Roman Ungureanu, păstor din Hârsești, se judecă cu egumenul unei mănăstiri pentru niște vite luate fără judecată. Divanul confirmă nevinovăția săteanului și dispune restituirea animalelor, arătând că locuitorii erau protejați prin reguli locale și intervenția autorităților. Astfel, tranzacțiile și drepturile asupra bunurilor erau respectate, iar satul își păstra organizarea tradițională.

Pe lângă documentele care atestă viața economică și juridică, Hârsești păstrează și mărturii culturale și religioase. Un exemplu este crucea de piatră din 1824, aflată lângă Biserica Hârseștii de Jos, care simbolizează legătura comunității cu credința și cu memoria locului. Monografia arată astfel că Hârsești a avut o istorie continuă, întreținută de oameni implicați în gospodăria satului, în drepturi și tradiții, dar și în păstrarea patrimoniului cultural.

Strategia de dezvoltare locală a Comunei Hârsești, județul Argeș perioada 2021-2027[46] spune că satele aparținătoare ale comunei sunt menționate în numeroase hrisoave

46 *Strategia de dezvoltare locală a Comunei Hârsești, județul Argeș perioada 2021-2027*

domnești, cea mai veche atestare documentară fiind a satului reședință la 10 iunie 1624. Alexandru Coconul întărește lui Preda o proprietate în Mogoșești. Printre martorii care apar în hrisov este amintit Stoica din Hîrsești.

Catagrafia din 1810 consemnează satele Hârsești (50 de case, 212 locuitori) și Martalogi (40 de case, 156 locuitori). În 1861 valorile erau – Hârsești (235 de case, 241 familii) și Martalogi (84 de case, 86 familii).

În cadrul frământărilor țărănești din 1899 cei arestați erau inclusiv din Martalogi și Hîrsești.

În noaptea de 13 spre 14 martie 1907 se menționează existența proprietății arendașului din Hîrsești.

În 1908, în cadrul răscoalei țăranilor, la cererea prefectului Comăneanu, comandantul Regimentului 28 „Radu Negru" din Pitești a trimis trupe ce s-au stabilit în mai multe sate, inclusiv Martalogi.

În cadrul publicației „Din istoria bisericii teleormănene"[47] de Ioan Spiru se consemnează că până în anul 1845, satul Hârsești a făcut parte din județul Teleorman, apoi fiind cedat către județul Argeș alături de satele: Bujoreni, Bujoreşti, Cieşti, Căcărăzeni, Corbul, Cornăţelul, Costeşti (azi oraş), Cochineşti, Colţu, Cotmeana, Deagu de Sus, Filfani, Gueşti, Găujani, Goia Humele, Ioneşti, Izbăşeşti, Martalogi, Mumuieni, Mierşleşti, Mârghiile, Lereni, Lunca Corbului, Podeni, Pădureţi, Recea, Stanţiile, Şerboeni, Stolnici, Ungheni, Vlăşcuţa, Vulpeşti, Tieşti.

„Colecția de Documente Istorice 1798-1949"[48], la 5 decembrie 1901 la Hârsești este consemnată o scrisoare a lui D. Butculescu către Ecaterina Butculescu din Bucureşti, prin care îi cere să-i semneze procura cu care ar putea administra *moşia Hărseşti*.

Conform publicației „Filantropi argeșeni și musceleni"[49] de Gheorghe Șovar, în anul 1921, Sevastița Vasilescu întocmește un testament prin care lasă Ministerului Instrucțiunii Publice:

- Casa Școalelor din Pitești și terenul aferent pentru construirea unei școli de fete.
- **Moșia Vlășcuța Burdea**, situată în comuna Hârsești, care urma să fie valorificată pentru construirea unui nou local de școală.
- Sume de bani rezultate din exproprierea moșiei (114.661 lei) și alte economii personale (69.000 lei) pentru școala respectivă.
- Fond de 24.000 lei pentru a se cumpăra haine și încălțăminte copiilor săraci din Pitești („Fondul Mihail și Sevastița Vasilescu").

Moșia Vlășcuța Burdea din Hârsești e pare semnificativă a patrimoniului filantropic folosit pentru educație și binefacere, arătând implicarea oamenilor în dezvoltarea comunităților rurale.

47 https://biblioteca-digitala.ro/reviste/carte/muzeul-judetean-teleorman/spiru_din-istoria-bisericii-teleormanene_2015.pdf

48 https://arhivelenationale.ro/site/download/arhive_judetene/arges/Colectia-Documente-Istorice.-P.-112.-Inv.-3350.pdf

49 https://www.academia.edu/34958130/Filantropi_arge%C8%99eni_%C8%99i_musceleni

Donația a creat un fond pentru ajutorul copiilor săraci, contribuind la reducerea inegalităților sociale.

Muzeul Județean Argeș, în cadrul „Argesis, Studii și comunicări, seria ISTORIE, TOM X, 2001 – Învățământul în Argeș și Muscel între anii 1864-1892”[50] de Sevastian Tudor conseamnează că *în anul școlar 1867-1868 s-au înființat 11 școli model în comunele Muşăteşti, Hârseşti , Slobizia, Mozăceni, Berevoişti, Şuiei, Uda de Sus, Stoiceni, Moşoaia, Alimăneştii de Sus şi Fedeleşoiu , luându-şi măsuri pentru pregătirea localurilor. Totuşi, reţeaua şcolilor model a fost instabilă: se înfiinţa o şcoală model într-o comună, se desfiinţa în altă parte datorită condiţiilor materiale dar şi intervenţiilor unor persoane. În judeţul Argeş, numărul lor a fost mic: 5 în 1868, 6 în 1869/1870, 7 în 1871/1872 şi 12 în 1873/1874.*

2.4.1. Scurt istoric

Vestigii arheologice și organizarea satelor Hârsești

Conform Monografiei comunei Hârsești, pe teritoriul acesteia se află vestigii ale Limesului Transalutanus, sistemul defensiv roman care se întindea de la Dunăre până la Râșnov, alcătuit din castre, turnuri de semnalizare și drumuri de legătură. În zonă, între castrul de la Izbășești și cel de la Urlueni, se observă urmele valului de pământ numit „Troianul”, folosit pentru protecția frontierelor imperiului. Cercetările au evidențiat și movile cu chirpici și cioburi romane, posibil turnuri de supraveghere, iar unele piese arheologice de epocă romană se află în colecții istorice locale. Distrugerea și abandonarea limesului sunt legate de atacurile carpilor din secolul III d. Hr.

În perioada medievală, teritoriul comunei Hârsești, ca și restul Țării Românești, era împărțit în sate cu hotare precise, fiecare sat având trei componente principale: trupul de moșie (terenul agricol și pășunile), vatra satului (locuințele și grădinile) și populația. Pământurile agricole erau împărțite periodic prin tragere la sorți („delnițe”), iar pădurile, islazurile și fânețele rămâneau de folosință comună. Satele erau conduse de cneji, juzi sau vătămani, aleși de obște, iar deciziile importante se luau de un sfat al „oamenilor buni și bătrâni”. Începând cu secolele XV-XVI, apar diferențele de avere și tranzacțiile de pământ au dus la destrămarea obștii, transformând pământurile sătești libere în moșii boierești și contribuind la formarea clasei țărănimii dependente.

Atestări cartografice (secolele XVII-XX)[51]

Poziția satului Hârsești pe Atlasul Schreiber (începutul secolului XVIII)

Poziția satului Hârsești este marcată pe o hartă ce reprezintă teritoriul actualei Românii, divizat în entitățile teritoriale existente la începutul secolului XVIII. Harta este extrasă din Atlasul Schreiber, pag. 147, Leipzig, cu titlul original „Neue Kriegs Charte von Siebenbürgen, Moldau, Walachey und dem Temeswarer Bannat verfertiget von JG Schreiber in Leipzig”.

50 *https://biblioteca-digitala.ro/reviste/Argesis/Argesis-10-Studii-si-comunicari-Muzeul-Judetean-Arges-2001_281.pdf*

51 *Monografia comunei Hârsești*

Figură 29 – Teritoriul României divizat în entităţile teritoriale existente la începutul secolului XVIII-lea („Atlasul Schreiber" publicat în 1730 la Leipzig)[52]

Satul Hârsești pe harta elaborată de Johann Baptist Homann (1752)

Satul Hârsești apare pe harta realizată de Johann Baptist Homann în 1752, unul dintre cei mai importanți cartografi ai secolului XVIII, membru al Academiei Regale de Științe din Berlin. Harta reflectă cunoștințele geografice de la începutul secolului XVIII și cuprinde teritoriile Ungariei, Transilvaniei, Valahiei, Moldovei, Balcanilor și nordul Greciei.

Figură 30 – Satul Hârsești pe harta elaborată de către Johann Baptist Homann din anul 1752[53]

52 *Colecţia de Hărţi a Bibliotecii Judeţene „Dinicu Golescu" Piteşti. Secţia Colecţii Speciale*
53 *Colecţia de Hărţi a Bibliotecii Judeţene „Dinicu Golescu" Piteşti. Secţia Colecţii Speciale*

Satul Hârsești pe harta Stolnicului Constantin Cantacuzino (1694-1699)

Satul Hârsești (denumit „Hirschest”) este menționat pe „Harta Țării Românești” întocmită de Stolnicul Constantin Cantacuzino între martie 1694 și decembrie 1699, tipărită în 1700 la Padova, sub îngrijirea lui Hrisant Notara și dedicată domnitorului Constantin Brâncoveanu. Această hartă, considerată primul reper cartografic românesc, oferă informații valoroase despre geografie, hidrologie și demografie la sfârșitul secolului XVII.

Figură 31 – Satul Hârsești pe Harta Ţării Româneşti (în latină: Index geographicus celsissimi principatus Wallachiae) a stolniculuiConstantin Cantacuzino a fost întocmită în intervalul martie 1694 - decembrie 1699.

Satul Hârsești pe „Harta Specht” (1869)

Conform monografiei, satul Hârsești apare pe „Harta Specht”, o reproducere realizată în 1869 la București, după ediția italiană a lui Del Chiaro, la dimensiunile 670 x 340 mm. Originalul hărții, descoperit de Nicolae Iorga la British Museum în 1927, oferă o imagine detaliată a așezărilor și teritoriilor din Țara Românească și se află în Biblioteca Academiei Române.

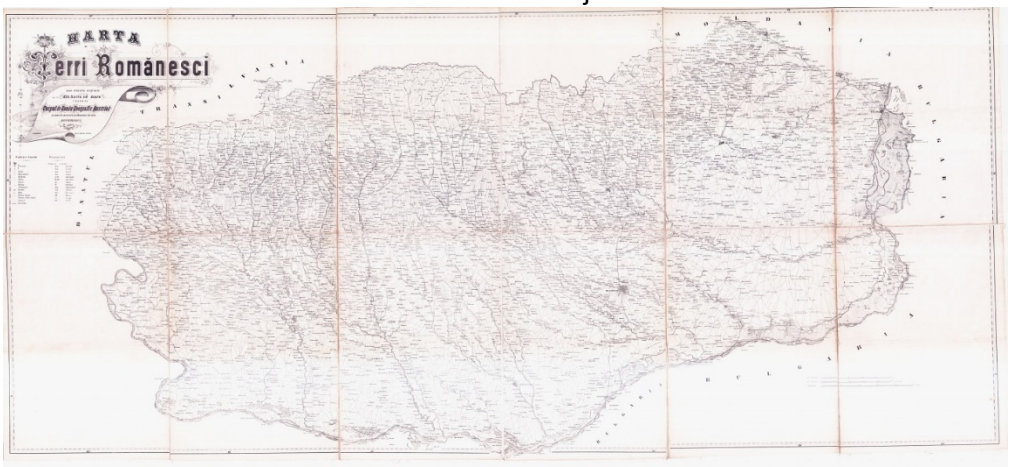
Figură 32 – Satul Hârsești (sub denumirea de „Hirschest") pe „Harta Specht"

Harta Szatmary (1867-1869)

Harta Szatmary, realizată pe baza lucrării mareșalului Fligely (1855-1857) și reprodusă la ordinul domnitorului Alexandru Ioan Cuza, cuprinde provinciile istorice Oltenia și Muntenia și este prima hartă pe care apare denumirea de România. Satul Hârsești este menționat pe această hartă, care a fost lucrată în culori, cu relieful reprezentat prin hașuri, iar principalele înălțimi date în stânjeni.

Satele Hârsești, Ciobani și Martalogi pe „Harta Țării Românești" din 1864

Harta din 1864 menționează satele Hârsești, Ciobani și Martalogi, oferind o imagine detaliată a structurii teritoriale a acestei zone la mijlocul secolului XIX.

Figură 33 – Satele Hârsești, Ciobani și Martalogi pe „Harta Țării Românești" din anul 1864

Figură 34 – Harta Austriacă de la 1867

Contribuția locuitorilor satelor comunei Hârsești la împlinirea marilor idealuri naționale (1877, 1916-1919, 1941-1945)[54]

„La împlinirea marilor idealuri naţionale, obţinerea independenţei de stat şi eliberarea Transilvaniei de sub dominaţie austro-ungară, ulterior realizarea României Mari (1 decembrie 1918) şi Campaniile din Est şi Vest pentru redobândirea Basarabiei şi Nordului Bucovinei, respectiv zonei de N-V a Transilvaniei (1941-1945), au contribuit material şi prin numeroase jertfe eroice şi locuitorii comunei Martalogi. Stau mărturii în acest sens crucile şi monumentele comemorative ridicate în satele Hârsești și Martalogi pentru cinstirea memoriei celor 172 de luptători, dintre care 102 în războiul de reîntregire națională și 70 în cel de-al doilea război mondial , precum și a sutelor de veterani participanţi la marile războaie ale neamului românesc din epoca modernă şi contemporană."

Războiul de Independență (1877-1878)

La 9 mai 1877, Mihail Kogălniceanu, ministrul de Externe, proclama independența României față de Poarta Otomană: *„[…] În stare de rezbel cu legăturile rupte, ce sântem? Suntem independenţi; sântem naţiune de sine stătătoare…"*[55] și: *„Noi trebuie să dovedim că*

54 *Monografia comunei Hârsești*

55 *Iulian Oncescu, Ion Stanciu, Emanuel Plopeanu, Texte şi documente privind istoria modernă a românilor, Vol. II, (1866-1918), Târgovişte, Editura Cetatea de Scaun, 2009, p. 98.*

suntem o naţiune vie, trebuie să dovedim că avem conştiinţa misiunii noastre, trebuie să dovedim că suntem în stare să facem şi noi sacrificii pentru ca să păstrăm această ţară și drepturile ei pentru copiii noştri şi această misiune în momentele de faţă este încredinţată fraţilor noştri care mor la hotare"[56] după aproape 500 de ani de suzeranitate.

În perioada acestui război, locuitorii comunei au contribuit la efortul național prin componenta financiară. La data de 4 iunie 1877, a fost realizată o listă cu locuitorii din Argeș care au oferit bani pentru necesitățile armatei. Locuitorii din Martalogi au donat 12 lei, iar cei din Hârsești au donat 9 lei și 50 de bani.

Primul Război Mondial (1914-1918)

La izbucnirea Primului Război Mondial, la data de 15/28 iulie 1914, România a adoptat o politică de neutralitate, dar a mobilizat populația pentru apărarea granițelor și aprovizionarea unităților militare.

În comuna Hârsești, locuitorii erau chemați prin clopote, goarne și curieri să adune provizii, animale și să se prezinte la unitățile militare. Mulți dintre tinerii satului au luptat pe front, integrându-se în unități precum Regimentul 4 Dorobanți Argeș, Regimentul 2 Vânători, Regimentul 44 Infanterie sau Regimentul 2 Grăniceri.

Odată cu intrarea României în război alături de Antanta (Marea Britanie, Franța, Rusia și Italia) în 1916, soldații din Hârsești au participat la lupte în Transilvania, apoi în Moldova și pe frontul Dunării. Regimentul 4 Dorobanți Argeș, care includea mulți recruți din comună, a luptat eroic în ofensiva din Transilvania, la Rahova și Vidin, iar pentru curajul și faptele de arme drapelul său a fost decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul" și Crucea Comemorativă a Războiului 1916-1919.

După Primul Război Mondial, în comuna Hârsești s-a înființat în iulie 1919 Comitetul Comunal de Sprijin „Familia Luptătorilor", alcătuit din preot, secretar, primar, notar și câțiva membri importanți ai comunității. Scopul acestui comitet era de a realiza o evidență a soldaților care au murit sau au fost dați dispăruți în război și de a sprijini familiile rămase.

Comitetul a întocmit un tablou cu soldații din Hârsești, Martalogi și Ciobani care au participat la campania 1916–1918. Evidențele au fost completate ulterior, între anii 1925 și 1940, cu ajutorul dosarelor de la Judecătoria Lunca Corbului, pentru a stabili moartea prezumată a celor dispăruți. Majoritatea soldaților erau căsătoriți, iar proprietățile lor erau de dimensiuni reduse, între 0,25 și 5,5 hectare, ceea ce indică statutul pe care aceștia îl aveau.

Soldații erau încadrați în regimente și aveau grade de la locotenent și plutonier, până la caporal și soldat. Majoritatea au pierit pe frontul din Moldova, în spitale sau în prizonierat în Germania, Bosnia sau Albania. Unele decese nu erau confirmate imediat, fiind cunoscute doar prin zvonuri, și au fost stabilite oficial mai târziu.

În Hârsești și în satele vecine, au fost ridicate monumente și plăci comemorative dedicate eroilor căzuți, de obicei amplasate în centrul satului sau în apropierea bisericii, pentru a păstra memoria celor care s-au jertfit pentru patrie. Această evidență arată că majoritatea soldaților aveau între 18 și 30 de ani, iar războiul a afectat profund comunitatea

56 *Ibidem, p. 99.*

nu doar prin pierderi umane, ci și prin destabilizarea familiilor și pierderea proprietăților. Documentele întocmite de comitet reprezintă un material valoros de istorie locală, evidențiind cu precizie cine au fost cei care au luptat și au suferit pentru țară.

Al Doilea Război Mondial (1939-1945)

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, militarii din Hârsești s-au aflat pe Frontul de Est, în Moldova și în Dobrogea, participând la lupte grele împotriva trupelor germane și bulgare, iar mai târziu au contribuit la eliberarea unor teritorii din Ungaria și Cehoslovacia.

Pentru a cinsti memoria eroilor, comunitatea din Hârsești a ridicat monumente comemorative. Cel mai important se află în curtea școlii, unde sunt înscrise numele a 102 militari căzuți în Primul Război Mondial.

Figură 35 – Monumentul Eroilor, satul Hârsești (arhivă proprie)

În satul Martalogi, monumentul eroilor cuprinde nume din ambele conflagrații mondiale și poartă inscripția: *„Trecătorule: Fii mândru că ești urmașul acestor bravi eroi și veterani din războiul din 1941-1945 și nu uita că ești român. Dumnezeu să vă aibă în paza sa!”*. Și aici sunt trecute numele veteranilor care au luptat pentru idealurile naționale și pentru Marea Unire, păstrând astfel vie memoria sacrificiilor comunei.

Figură 36 – Monumentul Eroilor, satul Martalogi (arhivă proprie)

Comunitatea Hârsești a arătat prin toate aceste acțiuni un sentiment patriotic puternic, participând activ pe front, sprijinind refugiații români din Bucovina și Basarabia în 1940 și 1944, și ridicând monumente care astăzi reprezintă dovada curajului localnicilor în slujba țării.

În comuna Hârsești, impactul celui de-al Doilea Război Mondial a fost resimțit profund.

În anul 1942, învățătoarea Domnica Capanu a întocmit fișele nominale ale soldaților morți pe front și ale invalizilor de război, cu ocazia recensământului IOVR. Printre cei căzuți se numărau Badea V. Ion, mort în 1944 la doar 21 de ani, Barbu Al. Florea din Martalogi-Ciobani, căsătorit cu Mândica Barbu și decedat la 41 de ani, și Bădeci Ion, erou sergent căzut la datorie în orașul Turda. Tragediile familiei Bărbulescu arătau și mai clar prețul războiului: Radu Bărbulescu, agricultor și necăsătorit, rănit mortal la Cota 102 din Ucraina, a lăsat în urmă o familie cu patru copii, iar memoria sa a fost păstrată de învățătorul Stan Radu sub forma unui cântec comemorativ.

Destinele locuitorilor au fost marcate de greutăți. Soldații care au supraviețuit războiului s-au confruntat cu consecințe fizice, cu lipsurile materiale și dificultățile de reintegrare în viața civilă, ocupându-se de gospodărie, de animale sau de munci ușoare. Multe familii au fost destabilizate, copiii rămași orfani fiind crescuți de rude sau de comunitate. În același timp, văduvele și invalizii de război erau sprijiniți de autorități.

După război, unii militari s-au întors din prizonieratul sovietic, fiind supravegheați de autorități pentru a urmări activitatea lor post-război. Comunitatea a rămas atentă la cei care nu mai puteau munci sau la familiile afectate, iar sprijinul oficial era esențial pentru supraviețuire.

DOCUMENTELE MÂNĂSTIRII MIHAI VODĂ DIN BUCUREȘTI

Conform monografiei, moșia Hârsești ce se afla sub stăpânirea sărdarului Marin Butculescu și a moștenitorilor săi, a fost supusă la hotărnicii și jalbe pentru stabilirea dreptului de proprietate și pentru o fragmentară clară a terenurilor. În 1816 a fost împărțită astfel: Hârseasca – 187 stânjeni masă și Batiu – 82 stânjeni masă.

În 1836 s-au stabilit granițele cu moșnenii din satele vecine, iar *„cărțile de hotărnicie”* au fost înmânate moșnenilor hârsești, autentificate de medelnicerul Matei Berindei și slugerul Sandu Depărățeanu.

În anul 1840, sătenii din Hârsești au măsurat și dijmuit moșia. Veniturile erau: porumb, grâu, mei, fân, prune, vite mari, oi, capre, iar obligațiile moșnenilor și clăcașilor au fost înregistrate sub forma clacă, obăgie, lemn pentru plug.

Disputele dintre hârsești și vecinii din Vlășcuța și Măldărești s-au rezolvat hotărnicii și jalbe la Divanul Țării și la Isprăvnicat.

Prin aceste documente se atestă faptul că Hârsești beneficia de o structură economică bazată pe terenuri împărțite pe stânjeni, activitate agricolă și venituri ce erau sub supravegherea autorităților locale și mănăstirești.

Hotărnicia moșiei Vlășcuța, proprietate a Schitului Beștelei, metoh al Mănăstirii Mihai Vodă din București

Moșia Vlășcuța, proprietate a Schitului Beștelei a fost delimitată prin hotărnicii și măsurători pentru a se stabili granițele cu moșiile vecine. Aceste acțiuni au fost necesare din cauză că de-a lungul timpului actele cu proprietăți învecinate (Măldărești, Cocora, Cornățeanu, Roseti, Varipati, Greceanu) au creat mici suprapuneri, astfel confuzie în ceea ce privrea dreptul la proprietate.

După studierea documentelor vechi (hotărnicii din 1755, 1781, 1768 și sentințe din secolul XIX) ce arătau întinderea moșiei, porțiunile în proprietatea Schitului și a vecinilor a fost făcută o vizită pe teren împreună cu arendașul moșiei și săteni în vârstă ce cunoșteau granițele tradiționale și au fost puse pietre și mușuroaie pentru a crea limite. Aceste distanțe au fost măsurate pentru a stabili un perimetru exact. S-a stabilit că granițele moșiei Vlășcuța sunt respectate față de proprietățile vecine, cu un perimetru de 2.918.145 stânjeni pătrați (2.251 ½ pogoane), moșia rămânând în posesia Schitului Beștelei.

DOCUMENTELE MÂNĂSTIRII SNAGOV

La sfârșitul secolului al XVII-lea (1696), Dumitru, fiul lui Vasile Mutilă din Dornicești și verișorul său Stanciu, fiul lui Mușat decid să își vândă moșiile pe care le aveau în proprietate comună în zona Hârsești și Fundata, la vremea aceea în sudul Teleormanului. Terenurile sunt cumpărate de boierul Radul Golescu. Vânzarea se face de comun acord, cu semnături și amprente ale vânzătorilor.

În 1776, autoritățile verifică moșiile, procedură ce se numea „trăsuri” pentru a măsura dimensiunile exacte ale terenurilor pentru eliminarea disputelor între vecini. Aceste trăsuri erau întinse și împărțite între mai multe proprietăți, iar localnicii, răzașii și moșnenii, confirmă hotarele.

În 1813, Simion, fiul lui Lazăr, ce moștenise proprietatea de la părinți, vinde moșia Hârsești împreună cu toate documentele ce o atestau. Vânzarea este făcută în fața

vecinilor și a boierilor locali, care semnează ca martori, pentru ca tranzacția să fie bine întărită.

În 1820, sătenii din Optași vând părți din moșia lor către Mitropolitul Dionisie, partea de pământ fiind împărțită între vânzători după stânjeni, iar tranzacția este confirmată cu semnături și martori locali. Este important că vânzarea se face tot de bunăvoie, cu știrea tuturor celor implicați, iar cumpărătorul primește dreptul de stăpânire asupra pământului.

În 1839, vânzarea continuă: moșia Tocmeasca, până la râul Osăcea și Valea Cotmeni, este vândută mănăstirii Snagov. Tranzacția implică mai mulți vânzători care primesc bani pentru părțile lor, fiecare după contribuția la stânjeni de pământ. Documentele sunt semnate și întărite, iar autoritățile locale confirmă legalitatea actului.

Tot în 1839 și 1840, moșia Slobozia Ciobanului este vândută prin licitație (mezat) de către Dimitrache Sorescu mănăstirii Snagov. Se fac verificări și se numără banii, iar tranzacția este întărită de autorități și de domnitorul Alecsandru Dimitrie, pentru ca mănăstirea să aibă stăpânire deplină și legală asupra pământului. În acest context, documentele originale sunt prezentate și păstrate la logofeția și tribunalul local, iar cumpărătorul primește confirmarea oficială a tranzacției.

Documentele privind moșiile mănăstirii Snagov ilustrează clar modul în care pământul funcționa ca principal factor de producție și sursă de bogăție în economia Hârseștiului.

ECONOMIA COMUNISTĂ

Odată cu instaurarea regimului comunist, economia rurală s-a restructurat. Transformările au vizat în principal agricultura, comerțul și proprietatea privată. Colectivizarea agriculturii a debutat prin înființarea întovărășirilor agricole, ulterior transformate în gospodării agricole colective și cooperative agricole de producție, care au preluat treptat controlul asupra terenurilor, inventarului agricol și forței de muncă rurale.

Acest proces a fost însoțit de inventarierea proprietăților funciare și a efectivelor de animale. Statul intervenea direct în activitățile tradiționale ale comunității, reorganizându-le. Deși propaganda oficială prezenta aceste măsuri ca pași necesari spre modernizarea agriculturii, documentele locale relevă numeroase disfuncționalități: lipsa dotărilor tehnice, proasta gestionare a bunurilor colective, mortalitate ridicată în rândul animalelor și nemulțumirea constantă a populației. Gospodăriile mici, majoritare numeric, dețineau suprafețe reduse de teren, dar asigurau o parte importantă a producției zootehnice, în timp ce gospodăriile mai mari au fost treptat desființate sau absorbite de structurile colective.

ECONOMIA DIN HÂRSEȘTI (1931-2017)

Comuna Hârsești beneficia de dotări precum bănci, cârciumi, băcanii, cizmari, fierari, tâmplari și mici comercianți de produse alimentare, manufactură, cereale, pește și vite. Activitatea locală era condusă de familii precum Barbu, Stan, Ionescu, Moșoiu, Ponova, Șaban și Voinea. Unele afaceri au fost controlate sau sigilate după 1945-1949 din motive legale sau administrative.

După cel de-al Doilea Război Mondial, comuna Hârsești a devenit centru administrativ pentru localitățile Ciobani și Martalogi, care au fost alipite în 1950. În comună existau primăria, școli pentru băieți și fete, baia populară, Moara naționalizată „1 Mai”,

Cooperativa de consum și aprovizionare, un post de miliție și trei biserici. Inspectările autorităților arătau starea mediocră a clădirilor, lipsa infrastructurii sanitare și nevoia de investiții în școli și cămin cultural.

Averea imobiliară a comunei includea terenuri agricole și izlazuri comunale în suprafață de peste 293 ha, terenuri ale școlilor de 11 ha, clădiri administrative, grajduri și magazii, în general în stare variabilă de întreținere. Aceasta reflecta o structură economică rurală bazată pe agricultură și bunuri comunale, cu resurse pentru educație și activități culturale.

În perioada 1918-1989, comuna a înregistrat un spor natural pozitiv, cu 6.173 nașteri, 2.523 căsătorii și 4.366 decese, ceea ce arată o populație stabilă și în creștere, necesară pentru munca agricolă și dezvoltarea comunității.

În perioada postcomunistă, comuna a avut numeroase firme, inclusiv SRL-uri pentru comerț, construcții, agricultură, alimentație, transport și servicii. Unele au fost radiate, altele sunt active, cu sediu principal sau secundar în Hârsești, Martalogi și Ciobani.

După 1990, comuna Hârsești a trecut printr-o perioadă de tranziție, marcată de scăderea natalității și a căsătoriilor, semnalând dificultăți socio-economice în primii ani postcomuniști.

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană în 2007, comuna a beneficiat de fonduri nerambursabile prin Programul Național de Dezvoltare Rurală, investind 2,47 milioane euro în infrastructură: modernizarea drumurilor, canalizare, alimentare cu apă potabilă, înființarea unui centru „After School” și dotarea căminului cultural.

Un eveniment de patrimoniu important a fost donarea clădirii istorice a primăriei de către Ioana Pircan în 2009 către Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești, clădirea fiind relocată și remontată în parcarea tematică a muzeului. Aceasta reflectă preocuparea pentru conservarea patrimoniului și modernizarea instituțiilor publice, concomitent cu dezvoltarea infrastructurii locale.

2.4.2. Evoluția ocupațiilor populației

Cadru metodologic și perspectivă asupra economiei locale

Analiza urmărește evoluția structurii ocupaționale și a resurselor economice din a doua jumătate a secolului al XIX-lea până în prezent, în condițiile unui fond documentar inegal. Economia locală se caracterizează prin predominanța agriculturii (peste 80% din populația activă), practicată în principal în regim de subzistență, cu trecerea de la exploatarea tradițională la organizarea colectivă și, după 1989, la reîntoarcerea la gospodării individuale. În paralel, după 1894 se conturează o categorie distinctă de lucrători feroviari, iar o rețea constantă de activități meșteșugărești și comerciale asigură deservirea locală, fără a genera un pol economic de rang superior.

Economia agrară — fundament ocupațional

Structura exploatației agricole s-a format prin suprapunerea proprietății moșierești și a celei moșnenești, transformate decisiv prin reforma agrară din 1921, care a dus la o redistribuire fragmentată a terenurilor și la predominanța gospodăriilor mici (0,50–3 ha), orientate spre subzistență și completate de venituri extra-agricole. Culturile au rămas diversificate, centrate pe cereale și plante tehnice, fără specializare accentuată, ceea ce a

asigurat o anumită stabilitate în fața variațiilor sezoniere. Creșterea animalelor a completat constant economia gospodăriilor, iar izlazurile comunale au constituit o resursă esențială pentru pășunat, menținându-și rolul funcțional până în prezent.

Meșteșuguri și profesii artizanale

Rețeaua meșteșugărească a rămas redusă numeric, dar stabilă, reprezentând o pondere foarte mică în raport cu populația agricolă și confirmând caracterul predominant rural al economiei. Activitățile principale au inclus fierăria, morăritul, tâmplăria, cizmăria și croitoria, la care s-au adăugat meșteșuguri practicate sezonier, legate de construcții, fără a genera o specializare economică semnificativă. În paralel, lăutarii au constituit o categorie distinctă cu rol cultural constant, tradiția fiind transmisă până în prezent și integrată în activitățile culturale locale, ca element de patrimoniu imaterial.

Comerțul local și rețeaua cârciumilor

Rețeaua comercială s-a conturat în perioada interbelică prin coexistența cârciumilor și a prăvăliilor de tip băcănie-manufactură, distribuite în vetrele satelor și adaptate cererii locale. Numărul și funcționarea acestora erau reglementate strict prin sistemul de licitație al dreptului de debit, ceea ce făcea ca activitatea comercială să fie legată mai degrabă de autorizație decât de proprietate stabilă. Cârciumile reprezentau o sursă importantă de venit pentru bugetul comunal și pentru finanțarea școlii, iar comercianții aveau adesea un rol socio-economic influent. După 1948, această structură a fost în mare parte desființată prin politicile de încadrare a comercianților în categoria chiaburilor și eliminarea inițiativei private.

Morăritul și mica industrie de sat

Morăritul a constituit principala activitate para-industrială cu continuitate și impact spațial, atestată încă din secolul al XVII-lea și dezvoltată ulterior prin mori acționate cu apă sau cu tracțiune animală, apoi prin unități mecanizate precum moara construită în 1912, care a devenit un nod economic local. Rețeaua de mori a asigurat autosuficiența celor trei sate până la naționalizarea din 1948, când preluarea de stat a dus la degradarea funcționării și, treptat, la pierderea rolului economic în favoarea unităților industriale centralizate. Alte activități para-industriale au rămas marginale și au fost în mare parte desființate sau restrânse după 1948, în contextul eliminării inițiativei private.

Calea ferată și lucrătorii CFR

Construirea căii ferate și apariția gării Hârsești au generat o categorie profesională distinctă de lucrători feroviari, devenită în timp o componentă importantă a ocupațiilor secundare, caracterizată prin stabilitate și transmitere familială. Dezvoltarea rețelei CFR a produs și efecte morfologice, prin formarea unui nucleu funcțional secundar în jurul gării și prin introducerea unor tipologii constructive specifice (cantoane, locuințe de serviciu) și a unei rețele de acces dedicate. Rolul strategic al infrastructurii este confirmat în perioada războiului și consolidat în regimul comunist prin intensificarea transportului și mobilității, în timp ce după 1989 declinul rețelei feroviare a dus la reducerea activității, fără a elimina însă rolul simbolic și funcțional al gării în viața locală.

Funcțiile publice — administrație, învățământ, cult

Funcționarii publici au constituit a treia categorie ocupațională semnificativă, incluzând personalul administrativ, cadrele didactice, clerul și agenții sanitari, cu o creștere treptată a aparatului de stat de la câteva funcții în secolul al XIX-lea la o structură consolidată în perioada comunistă. Această categorie s-a suprapus frecvent cu cea a micilor proprietari agricoli, iar învățământul a avut un rol central, cadrele didactice exercitând și funcții culturale și administrative, cu un statut social ridicat. Clerul a completat această structură printr-o prezență stabilă, integrată în viața comunității și în rețelele locale de prestigiu și influență.

Cooperația economică — Banca Populară și Cooperativa de consum

Mișcarea cooperatistă s-a materializat local prin banca populară și cooperativele de consum, integrate în rețeaua națională interbelică, dar cu o dezvoltare limitată. Banca Populară din Martalogi nu a reușit să-și consolideze o bază materială proprie înainte de desființarea din perioada 1948–1950, în timp ce cooperativele au funcționat inițial modest, cu resurse reduse și implicare scăzută a membrilor. După instaurarea regimului comunist, acestea au fost reorganizate și integrate în sistemul centralizat, devenind structuri stabile pentru distribuția bunurilor și colectarea produselor agricole până în 1989.

Colectivizarea și economia socialistă (1949–1989)

Colectivizarea a urmat etapele naționale, începând cu întovărășirile de la sfârșitul anilor 1940, continuând cu gospodăriile agricole colective din anii 1950 și consolidându-se prin CAP-uri după 1962. Procesul a fost însoțit de presiuni politice și sociale, de reorganizarea proprietății și de rezultate economice modeste, cu productivitate scăzută și dificultăți de administrare. În plan spațial, a generat o infrastructură agricolă extinsă (depozite, grajduri, ateliere, sedii administrative) amplasată la marginea satelor, care a reorganizat profund vatra localităților și a funcționat până în 1989, în paralel cu celelalte instituții economice și sociale ale regimului.

Economia post-1989 — refragmentarea proprietății și profilul actual

Economia post-1989 a trecut printr-o tranziție prelungită, determinată de restituirea proprietății funciare, desființarea structurilor colectiviste și apariția treptată a sectorului privat. Structura actuală combină agricultura de subzistență, cu exploatații mici și medii, activități comerciale locale, servicii publice și instituții culturale, alături de un sector feroviar redus. Investițiile recente, susținute din fonduri europene, au vizat modernizarea infrastructurii și a echipamentelor publice. Din punct de vedere demografic, migrația și îmbătrânirea populației au generat efecte vizibile în teritoriu, precum abandonul locuințelor și al unor terenuri agricole, cu impact direct asupra structurii spațiale a localității.

Concluzii operaționale

Analiza evidențiază mai multe direcții relevante pentru reglementările urbanistice. Este necesară protejarea structurii parcelare tradiționale, cu menținerea configurației istorice a loturilor și evitarea comasării excesive a terenurilor. De asemenea, trebuie conservate și puse în valoare urmele rețelei de mori de pe Cotmeana, ca elemente de

patrimoniu local, prin inventariere și integrare în documentațiile de planificare. Infrastructura feroviară (gara, cantoanele și drumurile asociate) trebuie tratată ca ansamblu cu valoare funcțională și istorică, iar fostele platforme CAP pot fi reconvertite pentru activități economice compatibile, cu posibilitatea demolării controlate a clădirilor degradate.

2.4.3. Evoluția tramei stradale și a parcelarului

Evoluția tramei stradale: ierarhii de continuitate

Trama stradală este structurată în jurul unei axe principale longitudinale de-a lungul văii Cotmenei, cu o continuitate cartografică de peste două secole și o probabilă origine premodernă, impusă de relief. Această axă a fost consolidată succesiv de reformele funciare și a devenit elementul structural dominant al vetrei, ceea ce îi conferă o valoare patrimonială ce justifică protecția strictă a aliniamentelor și a profilului construit.

Rețeaua secundară are grade diferite de stabilitate: străzile mai vechi, deja existente în secolul al XIX-lea, s-au menținut relativ constant și pot fi considerate structuri de ancorare, în timp ce cele apărute în perioada modernă și comunistă au avut rol funcțional, dar s-au integrat ulterior în țesutul urban. Drumurile istorice neclasate completează această structură și permit reconstituirea tramei tradiționale.

Persistența axei principale este explicată prin convergența factorilor topografici, hidrografici și istorici, care au fixat de-a lungul timpului direcția de dezvoltare a așezării și au împiedicat reorientări structurale majore, inclusiv în raport cu infrastructura feroviară sau modernizările recente.

Evoluția parcelarului: trei generații juxtapuse

Succesiunea cartografică evidențiază trei generații de parcelar coexistente în vatra comunei. Prima, de tip fâșie, derivată din reformele de la mijlocul secolului al XIX-lea, este caracterizată prin loturi înguste și adânci, organizate perpendicular pe strada principală și păstrând o structură gospodărească tradițională. A doua, formată în perioada interbelică prin reforma agrară din 1921, introduce o standardizare cadastrală mai riguroasă, dar păstrează logica geometrică a parcelării anterioare, constituind împreună cu aceasta un strat istoric protejabil. A treia generație, post-1989, este rezultatul reconstituirii proprietății funciare și are un caracter fragmentat, fără coerență morfologică, necesitând doar reguli de armonizare urbanistică.

În paralel, relația parcelarului cu lunca Cotmenei evidențiază o continuitate comportamentală de lungă durată, aceasta fiind evitată constant ca spațiu de locuire din cauza riscului de inundații. Această absență a construcțiilor a generat un coridor natural stabil, care trebuie menținut ca zonă neconstruibilă atât din motive de siguranță, cât și ca expresie a unei reguli istorice de ocupare a terenului.

Elemente morfologice stabile și discontinue

Elementele morfologice stabile includ axa stradală principală de-a lungul Cotmenei, rețeaua veche de drumuri laterale, parcelarul istoric de tip fâșie, relația constantă dintre vatră și lunca inundabilă, precum și structurile naturale majore (păduri, cursuri de apă și forme de relief), alături de toponimia tradițională cu continuitate de peste două secole. Acestea definesc nucleul de permanență al peisajului construit și natural.

Elementele discontinue sau recente includ coridoarele agricole abandonate, fostele platforme CAP, infrastructura industrială post-1989 și noile parcelări funciare, care nu mai respectă structura istorică. Acestea permit intervenții flexibile, reconversii sau demolări controlate. În ansamblu, toponimia stabilă funcționează ca suport al memoriei teritoriale și reflectă continuitatea culturală a peisajului.

2.5. Nivel de dezvoltare economică, potențial economic

Lumea satului prezintă dezechilibre socio-economice importante, ceea ce face din mediul rural românesc un spațiu expus riscurilor sociale.

Evidenta subdezvoltare a celor mai multe dintre sate, supraocuparea agricolă a populației rurale sau deficitul de calificare înregistrat de segmente importante ale locuitorilor domiciliați la sate reprezintă consecințe ale situației economice precare înregistrate la nivel național.

Starea actuală a mediului rural apare, pe de-o parte, drept consecință directă a dificultăților economice înregistrate la nivel național în perioada de tranziție, iar, pe de altă parte, își are originea în o serie de coordonate generale ale lumii satului din perioada comunistă și chiar în deceniile anterioare. Urbanizarea și industrializarea, coroborate cu colectivizarea agriculturii, au reușit să modifice radical coordonatele mediului rural, aducând, dincolo de orice discuție privind implicațiile sociale ale acestor procese, o îmbunătățire evidentă a situației ruralului, atât prin redimensionarea acestuia, cât și prin modificarea profilurilor educațional și ocupațional al populației.

Economia comunei Hârsești se bazează pe principiile economiei de piață, libera inițiativa şi concurența, şi are ca scop fundamental dezvoltarea generală a localităţii şi creşterea calității vieții oamenilor.

În anul 2024, analiza structurii mediului de afaceri din comuna Hârsești reflectă caracteristicile unei economii rurale în tranziție, fundamentată pe principiile economiei de piață, inițiativă privată și competitivitate economică. Obiectivul principal al activităților economice locale este orientat spre dezvoltarea sustenabilă a comunității și creșterea calității vieții. Economia locală se conturează în jurul unui nucleu antreprenorial relativ activ, cu o concentrare semnificativă în sectorul terțiar, susținută semnificativ și de sectorul primar.

Conform datelor furnizate de ONRC[57] și de Primăria Hârsești, dintr-un total de 87 de firme înregistrate cu sediul primar pe raza comunei la data de 04.12.2025, un număr de 74 erau în stare de funcțiune. Această stabilitate relativă a bazei antreprenoriale este

57 *Oficiul Național al Registrului Comerțului, Argeș, https://www.onrc.ro/index.php/en/contact-4/reteaua-onrc?id=87*

completată de o distribuție structurală dominată de microîntreprinderi, în special societăți cu răspundere limitată (SRL) – 59%, persoane fizice autorizate (PFA) – 18%, întreprinderi individuale (II) – 18% și întreprinderi familiale (IF) - 5%, profil specific economiilor rurale caracterizate prin capitalizare redusă și inițiativă antreprenorială individuală.

Distribuția teritorială a sediilor sociale indică o concentrare semnificativă a activităților economice în localitatea Hârsești (65%), urmată de satul Martalogi (22%) și Ciobani (13%), ceea ce conturează o rețea economică locală organizată în jurul centrului administrativ și a unor poli secundari emergenți.

Pe lângă cele 87 de firme, la data de 04.12.2025 există 38 de entități (cf. Anexa 5) ce sunt diseminate în alte localități din județ și din afara acestuia, sugerând o serie de conexiuni economice externe de intensitate scăzută. Aceste persoane juridice au puncte de lucru (sedii secundare) pe teritoriul comunei Hârsești.

Datele furnizate pentru 26 de firme în anul 2023 (cf. Anexa 6) privind forța de muncă relevă un context economic dominat de firme cu un singur angajat (31%), ceea ce confirmă predominanța microîntreprinderilor și evidențiază un potențial economic local limitat, dar cu valențe de dezvoltare. Pentru un număr de 10 firme nu există date referitoare la numărul de salariați.

Din perspectiva performanței, doar 18 firme au raportat cifră de afaceri pentru anul 2023, restul neavând date disponibile. Media cifrei de afaceri la nivel UAT este, astfel, nereprezentativă, neputând fi calculată în totalitate.

Cel mai mare număr de angajați îl prezintă firma SMART LOGISTIC & DISTRIBUTION RO SRL (20 persoane) care este încadrată în secțiunea H - TRANSPORT ȘI DEPOZITARE.

Din punct de vedere sectorial, profilul economic este dominat de ramura comerț - cu 28 firme (32%), urmată de agricol (13 firme), construcții (10 firme) și administrativ și industrie (câte 8 firme). Această structură reflectă o economie dominată de activități comerciale și agricole, completate de construcții și servicii administrative, cu o prezență limitată a industriei prelucrătoare și a altor servicii. Domenii precum sănătatea, educația, administrația publică sau tehnologia sunt marginal reprezentate, ceea ce indică oportunități pentru diversificarea bazei economice și dezvoltarea serviciilor de suport pentru mediul antreprenorial.

Mediul de afaceri din comuna Hârsești este caracterizat de un profil comercial consolidat, completat de sectorul agricol, construcții, transport și servicii administrative, cu o diversificare economică limitată. Această structură indică necesitatea sprijinirii dezvoltării activităților non-agricole și a atragerii de investiții în sectoare cu valoare adăugată mai ridicată.

2.5.1. Agricultura

Comuna Hârsești este caracterizată printr-o funcționalitate rurală specifică, în care **funcția agricolă este ridicată,** determinată atât de structura ocupațională a populației, cât și de particularitățile naturale ale teritoriului. Activitățile economice desfășurate în comună sunt în principal de tip agricol, cultivarea pământului și creșterea animalelor.

Localitatea beneficiază de **condiții geografice și climatice favorabile**, cu soluri fertile și un regim climatic temperat-continental, care permit practicarea unei agriculturi

diversificate – incluzând culturile cerealiere, legumicole și creșterea animalelor. Aceste caracteristici susțin continuitatea sectorului agricol a comunei și oferă potențial pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agricol și agroalimentar.

Conform publicației „Jurnalul de Argeș”[58], în anul 2012 comuna Hârsrști a beneficiat de investiții în infrastructura agricolă prin inaugurarea unui drum agricol cu finanțare europeană. Acest drum este primul de acest fel din județul Argeș și are 11 km lungime. Scopul său este de a facilita accesul la terenuri agricole și de a sprijini transportul producției agricole în condiții moderne.

Anterior acestui moment, locuitorii comunei se confruntau cu dificultăți legate de infrastructura rutieră ce avea un impact negativ asupra agriculturii.

Suprafața Fondului Funciar după modul de folosință

Modul de folosință pentru suprafața agricolă	Anul 2004	Anul 2005	Anul 2006	Anul 2007	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Hectare										
Total	5164	5164	5164	5164	5164	5164	5164	5164	5164	5164	5509
Agricolă	4478	4478	4478	4478	4478	4478	4478	4478	4478	4478	4826
Arabilă	3880	3880	3880	3880	3880	3880	3837	3837	3837	3837	4175
Pășuni	558	558	558	558	558	558	601	601	601	601	611
Fânețe	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Vii și pepiniere viticole	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
Livezi și pepiniere pomicole	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
Terenuri neagricole total	:	:	:	:	:	:	686	686	686	686	683
Păduri si altă vegetație forestieră	:	:	:	:	:	:	420	420	420	420	419
Ocupata cu ape, bălti	:	:	:	:	:	:	35	35	35	35	35
Ocupata cu construcții	:	:	:	:	:	:	112	112	112	112	109
Cai de comunicații și căi ferate	:	:	:	:	:	:	118	118	118	118	118
Terenuri degradate și neproductive	:	:	:	:	:	:	1	1	1	1	2
Legenda: ':' - date lipsă; 'c' - date confidențiale; 9999,00 - normal - date definitive; 9999,00 - subliniat - date provizorii											

Tabel 2 - Suprafața fondului funciar după modul de folosință, în perioada 2004-2014[59], conf. INS[60]

Analiza datelor aferente perioadei 2004–2014, relevă o structură stabilă a fondului funciar din comuna Hârsești, cu un **caracter predominant agricol.** Suprafața agricolă a

58 https://jurnaluldearges.ro/la-harsesti-s-a-inaugurat-primul-drum-agricol-cu-finantare-europeana-din-arges-8992

59 ***Până la finalizarea acțiunii de cadastrare a tarii, de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, seriile de date sunt blocate la nivelul anului 2014.***

60 *Conf. STATISTICĂ ECONOMICĂ, AGRTICULTURĂ, FONDUL FUNCIAR, AGR101B - Suprafata fondului funciar dupa modul de folosinta, pe judete si localitati http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table*

înregistrat o valoare constantă, cu o creștere în anul 2014 de la 4.478 ha în anii 2004-2013 la 4.826 ha în anul 2014. Terenurile arabile au cunoscut o ușoară scădere în anul 2010 de la 3.880 ha (2004-2009) la 3.837 ha (2010-2013) și au crescut apoi la 4.175 ha în 2014. Aceste valori indică o tendință de intensificare a agriculturii de tip extensiv, susținută probabil de reconversia altor categorii funciare în teren arabil.

Pășunile au cunoscut o ușoară creștere, de la 558 ha în perioada 2004–2009 la 601 ha începând cu anul 2010, menținându-se ulterior constante până în anul 2014 când au cunoscut din nou o ușoară creștere la 611 ha, ceea ce poate sugera o creștere treptată a activităților zootehnice.

Se remarcă o constanță a suprafețelor ocupate cu fânețe, 10 ha, vii și pepiniere viticole, 13 ha, livezi și pepiniere pomicole, 17 ha, reflectând o constanță a funcției horticole, dar fără valori considerabile.

Din anul 2010, datele disponibile permit analiza și a utilizărilor neagricole. Suprafața acoperită de păduri și vegetație forestieră se menține constantă, la 420 ha, cu o ușoară scădere în 2014 la 419 ha, indicând o stabilitate ecologică în privința fondului forestier. De asemenea, suprafețele ocupate cu construcții (112-109 ha), cele destinate infrastructurii de transport (118 ha) și suprafața ocupată de ape și bălți reflectă o stagnare a proceselor edilitare, a extinderii rețelei de comunicații și a resuselor hidrice.

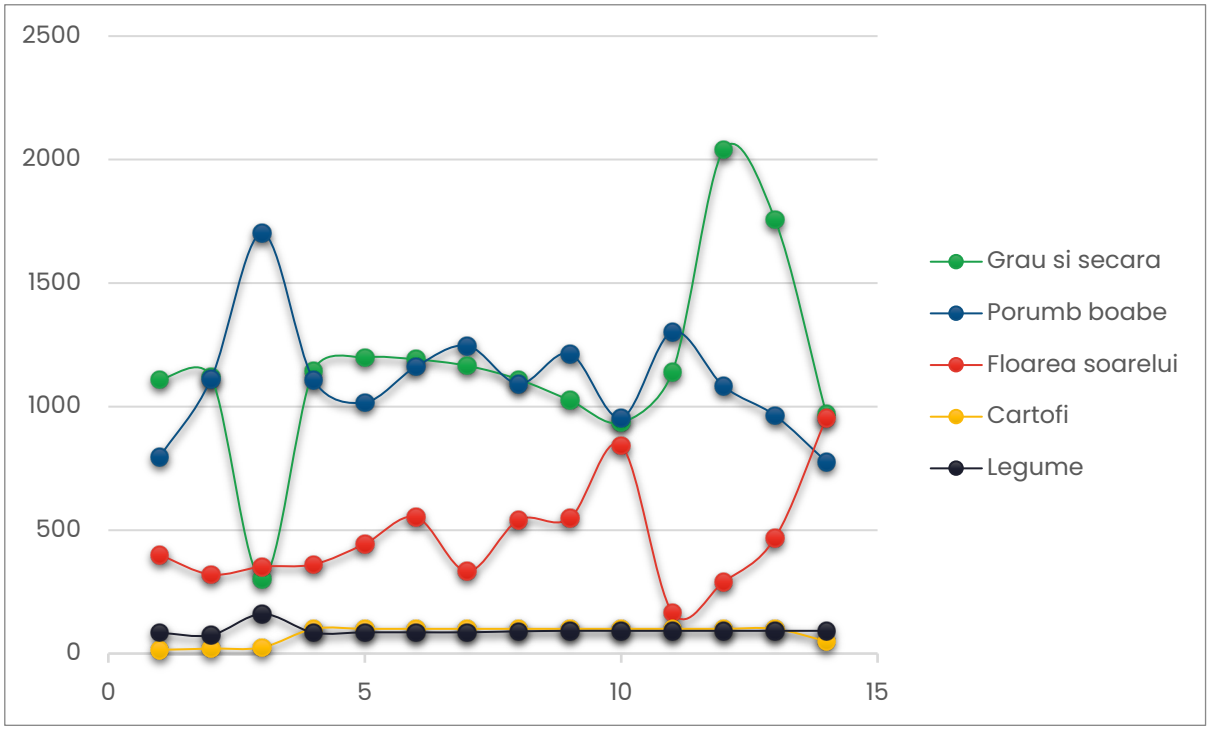
Dinamica utilizării terenurilor în comuna Hârsești relevă o orientare accentuată către agricultură extensivă, în detrimentul diversificării funcționale, cu accent pe exploatarea terenurilor arabile și conservarea fondului forestier, a activităților horticole și zootehnice.

Principalele culturi

Principalele culturi	Anul 1990	Anul 1991	Anul 1992	Anul 1993	Anul 1994	Anul 1995	Anul 1996	Anul 1997	Anul 1998	Anul 1999	Anul 2000	Anul 2001	Anul 2002	Anul 2003
	UM: Ha													
Grâu si secara	1110	1120	302	1145	1199	1191	1165	1110	1025	935	1141	2041	1757	970
Porumb boabe	796	1111	1702	1109	1017	1162	1246	1092	1214	954	1303	1082	964	777
Floarea soarelui	400	320	352	361	444	552	333	541	548	843	166	290	468	953
Cartofi	15	20	25	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	50
Legume	84	75	160	85	86	86	86	90	92	92	92	92	92	92
Legenda: ':' - date lipsă;														

Tabel 3 – Suprafața cultivată cu principalele culturi în perioada 1990-2003 conform INS[61]

61 *Conf. AGR108B - Suprafata cultivata cu principalele culturi, pe judete si localitati*

Figură 37 – Fluctuațiile suprafețelor cultivate în comuna Hârsești

Datele arată fluctuații semnificative în suprafața cultivată cu diferite tipuri de culturi în comuna Hârsești în perioada 1990-2003.

PRINCIPALELE CULTURI (ha)	
Grâu și secară	**Minim** - 302 ha în 1992 **Maxim** – 2.041 ha în 2001 **Tendință generală** - Fluctuantă, cu o scădere în 1992, urmată de o creștere la valori normale în 1993 și oscilând în niște valori relativ constante până în 2001 când se atinge vârful. După acest punct, se constată o scădere moderată. Cultura de grâu și secară deține un rol important în structura agricolă locală, însă înregistrează o vulnerabilitate ridicată față de variabilitatea climatică și de modificările intervenite în politicile agricole, ceea ce îi reduce stabilitatea și predictibilitatea pe termen mediu.
Porumb boabe	**Minim** - 777 ha în 2003 **Maxim** – 1.702 ha în 1992 **Tendință generală** – O creștere bruscă după anul 1990 (796 ha) la 1111 ha, atingând maximul istoric în 1992 (1702 ha). Apoi, valorile au fluctuat până în anul 2003 când s-a atins minimul de 777 ha. Suprafața cultivată cu porumb fluctuează semnificativ în perioada analizată, indicând instabilitatea acestei producții pe termen mediu.
Floarea soarelui	**Minim** - 166 ha în 2000 **Maxim** – 953 ha în 2003 **Tendință generală** - Oscilantă pe aproape toată perioada, cu scăderi și creșteri succesive, dar cu tendință generală de creștere către final, marcând valori mult mai ridicate în ultimii ani analizați, atingând maximul în 2003. Floarea-soarelui devine o cultură tot mai importantă, probabil ca urmare a adaptabilității la condițiile locale și a cererii ridicate pe piață.

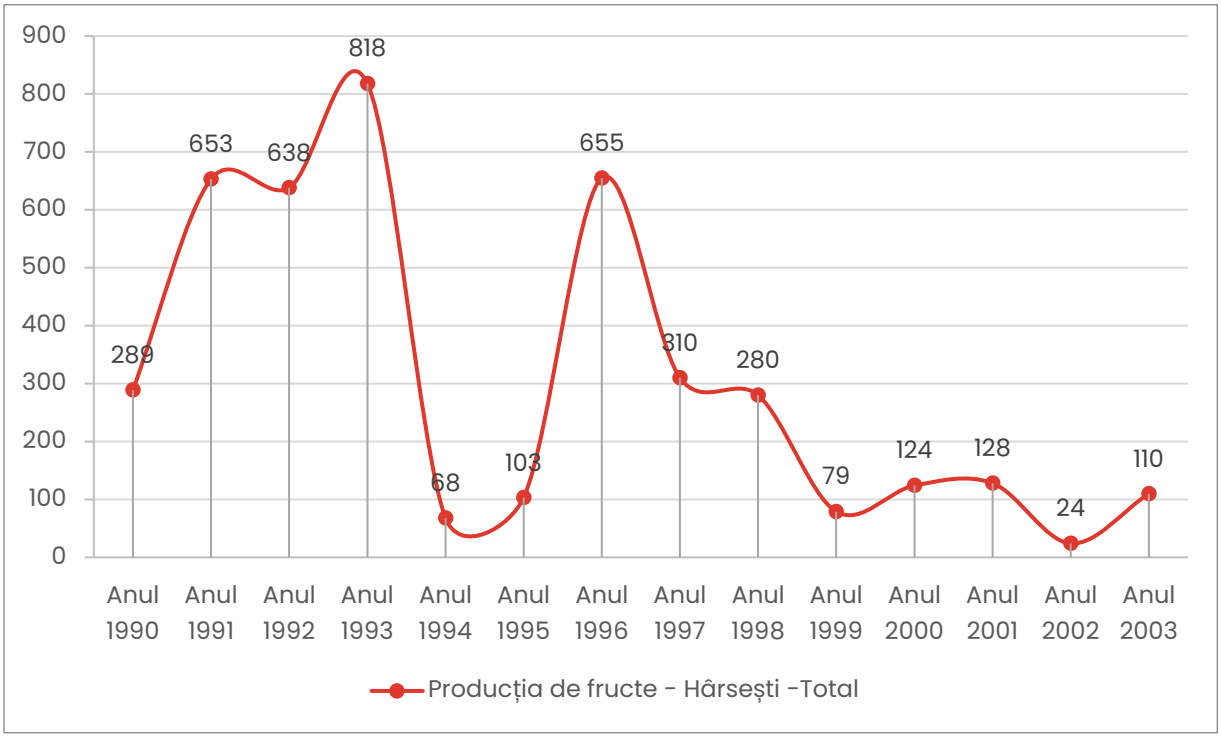
PRINCIPALELE CULTURI (ha)	
Cartofi	**Minim** - 15 ha în 1990 **Maxim** - 100 ha în 1992-2002 **Tendință generală** – Valorile pornesc de la valoarea minimă din 1990 (15 ha) cu o creștere progresivă până în 1993 când se atinge valoarea maximă de 100 ha ce rămâne constantă până în 2002, apoi scade la 50 ha în 2003. Suprafața cultivată e relativ stabilă și indică menținerea componentei legumicole.
Legume	**Minim** - 75 ha în 1991 **Maxim** - 160 ha în 1992 **Tendință generală** – Valorile înregistrează o evoluție oscilantă, dar se mențin, per ansamblu, într-un interval moderat pe întreaga perioadă 1990–2003, variind între limitele inferioare de 75–92 ha și atingând un vârf izolat în 1992 (160 ha). Suprafața cultivată cu legume este oscilantă și indică menținerea unei componente horticole semnificative, în pofida oscilațiilor anuale.

În perioada 1990–2003, structura agricolă a comunei Hârsești a fost dominată de cultura grâului și secarei, evidențiind o orientare fermă spre cultivarea cerealelor păioase ca principală opțiune de valorificare a terenurilor. **Tendința generală a fost aceea a concentrării suprafețelor agricole către culturi mari, în special grâu și secară**, urmată de cultivarea porumbului, în timp ce culturile legumicole, cartofii și floarea soarelui au înregistrat oscilări semnificative sau stagnare. Această evoluție subliniază o tranziție spre un sistem agricol specializat, marcat de monocultură, cu o diversificare funcțională tot mai redusă și cu o dependență crescută de condițiile climatice și de dinamica pieței.

Producția de fructe

În perioada 1990–2003, producția de fructe în comuna Hârsești a cunoscut oscilații semnificative, marcând un minim de 24 tone în 2002 și un maxim de 818 tone în 1993. După valori relativ crescute în primii ani, datele indică o scădere bruscă de la maxim în 1993 la valori foarte scăzute începând cu 1994 și din nou o creștere bruscă în 1996. De atunci valorile au continuat să scadă ajungând la valoarea minimă și cunoscând ulterior o ușoară creștere în 2003, dar nesemnificativă. Această dinamică pozitivă reflectă o pierdere a interesului progresivă față de potențialul horticol local, sugerând o scădere constantă a producției agricole din comună.

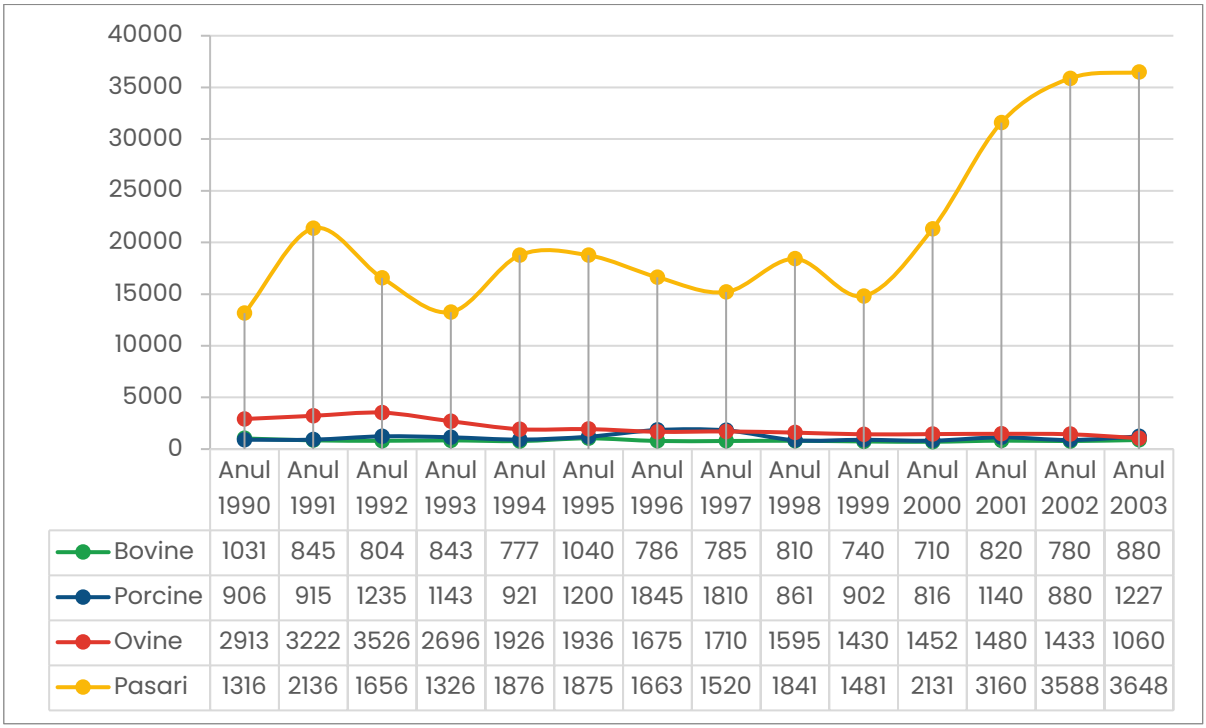

Figură 38 - Producția totală de fructe la nivelul UAT Hârsești, perioada 1990-2003[62]

Producția se realizează preponderent în gospodăriile individuale, unde se regăsesc plantații de mici dimensiuni cu specii diverse precum meri, peri, piersici, caiși, zarzări, cireși, vișini, pruni, nuci și gutui.

62 *Conf. AGR115B - Productia de fructe pe judete si localitati*

Efectivele de animale, pe principalele categorii de animale

	Anul 1990	Anul 1991	Anul 1992	Anul 1993	Anul 1994	Anul 1995	Anul 1996	Anul 1997	Anul 1998	Anul 1999	Anul 2000	Anul 2001	Anul 2002	Anul 2003
Bovine	1031	845	804	843	777	1040	786	785	810	740	710	820	780	880
Porcine	906	915	1235	1143	921	1200	1845	1810	861	902	816	1140	880	1227
Ovine	2913	3222	3526	2696	1926	1936	1675	1710	1595	1430	1452	1480	1433	1060
Pasari	1316	2136	1656	1326	1876	1875	1663	1520	1841	1481	2131	3160	3588	3648

Figură 39 - Efectivele de animale, pe principalele categorii de animale la nivelul UAT Hârsești, perioada 1990-2003[63]

În comuna Hârsești, zootehnia este o activitate importantă, iar ponderea efectivelor de animale este următoarea:	
Bovine	Minim - 710 capete (2000) Maxim - 1.040 capete (1995) Tendință descendentă în primii ani, urmată de o redresare în 1995 când se atinge și maximul. Apoi valorile din anii precedenți revin, înregistrând creșteri și scăderi insignifiante de la an la an. În 2003 se constată o creștere cu 100 de bovine. Scăderea accentuată din perioada 1990–1992 reflectă probabil efectele tranziției economice și ale restructurării sectorului zootehnic, iar revenirea ulterioară indică o reorientare spre producția mixtă.
Porcine	Minim - 816 capete (2000) Maxim – 1.845 capete (1996) Evoluția efectivelor porcine este oscilantă, cu o creștere moderată la început, urmată de un salt semnificativ în 1996–1997, când se atinge nivelul maxim al perioadei. După acest vârf, sectorul intră într-o scădere accentuată în anii următori 1999–2000. Începând cu anii 2001–2003 se remarcă o tentativă de revenire, însă fără a mai recupera valorile ridicate din anii de apogeu. Dinamica evidențiază vulnerabilitatea creșterii porcinelor, puternic influențată de instabilitatea economică, costurile ridicate de întreținere și dificultățile fermelor de a menține reproducția la un nivel competitiv.
Ovine	Minim – 1.060 capete (2003)

63 *AGR201B* - *http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table*

	Maxim – 3.526 capete (1992) Tendință inițial ascendentă, cu un vârf pronunțat în 1992, urmată de o scădere constantă și de o diminuare vizibilă spre finalul perioadei. Deși după 1996 efectivele continuă să se reducă, sectorul ovinelor rămâne totuși unul relativ stabil în comparație cu alte ramuri zootehnice, demonstrând o reziliență superioară în fața schimbărilor economice și a politicilor agricole. Evoluția sugerează menținerea unui interes moderat pentru creșterea ovinelor, susținut probabil de cererea constantă pentru carne, lapte și produse tradiționale din lapte de oaie.
Păsări 	Minim: 13.160 capete (1990) Maxim: 36.480 capete (2003) Tendință - fluctuantă, cu o creștere constantă între 2000-2003 și o scădere abruptă între 1991-1993, urmată de o nouă creștere în 1994. Sectorul avicol a fost extrem de dinamic, cu variații anuale semnificative, posibil influențat de sezonalitatea producției, restructurarea unităților de creștere sau adaptarea la cererea pieței. Totuși, în ultimii ani se observă o creștere progresivă.

Zootehnia din comuna Hârsești prezintă o evoluție dezechilibrată după 1990. Porcinele au avut o creștere inițială urmată de scăderi accentuate după 2000, indicând un sector vulnerabil și greu de susținut economic. Ovinele au manifestat o fluctuație moderată, cu un vârf în prima parte a anilor '90 și o menținere relativ stabilă ulterior, reflectând o adaptabilitate mai bună. În ansamblu, structura zootehnică s-a reconfigurat, păsările rămânând segmentul cel mai dinamic.

Diversitatea sectorului zootehnic din comuna Hârsești evidențiază rolul semnificativ al agriculturii și creșterii animalelor în structura economică locală și în păstrarea tradițiilor rurale.

2.5.2. Mediul de afaceri

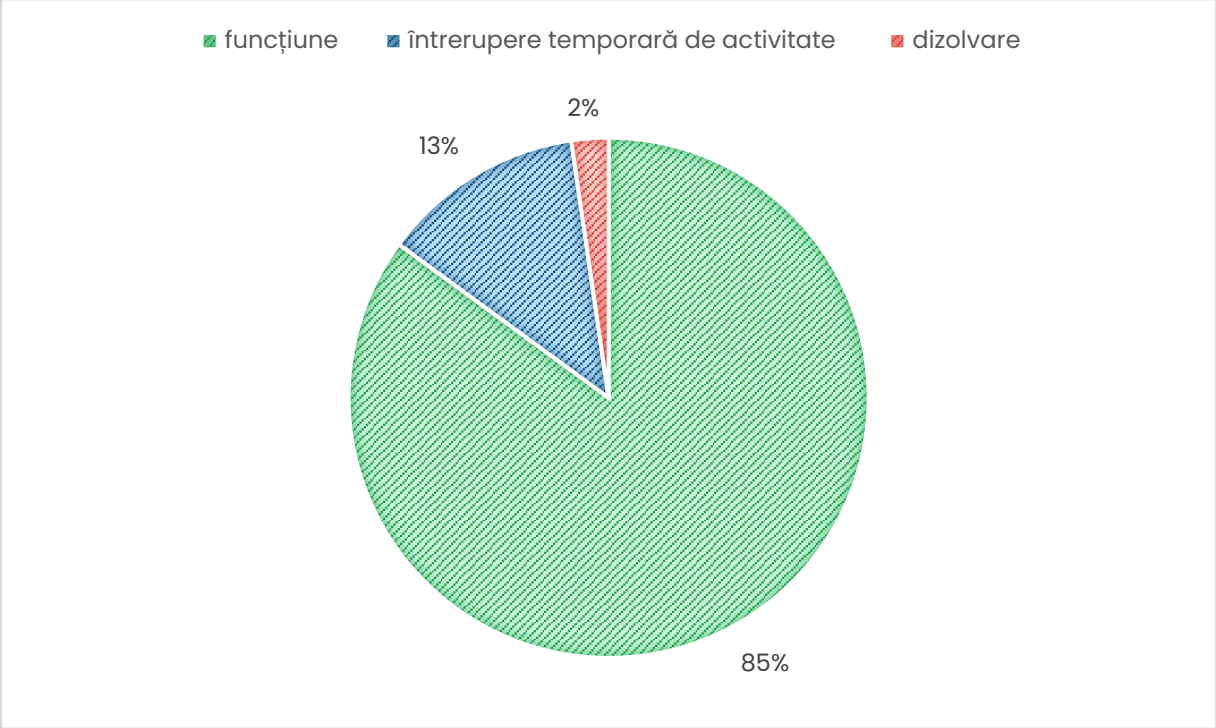
Conform datelor primite de la ONRC, pentru anii 2023 și 2025 au fost analizate următoarele paliere:

Starea firmelor pentru anul 2025

În anul 2025, pentru localitatea Hârsești au fost înregistrate la Registrul Comerțului un număr de 87 firme. La data actualizării (04.12.2025) au rămas în funcțiune **74** firme, conform datelor primite de la ONRC.

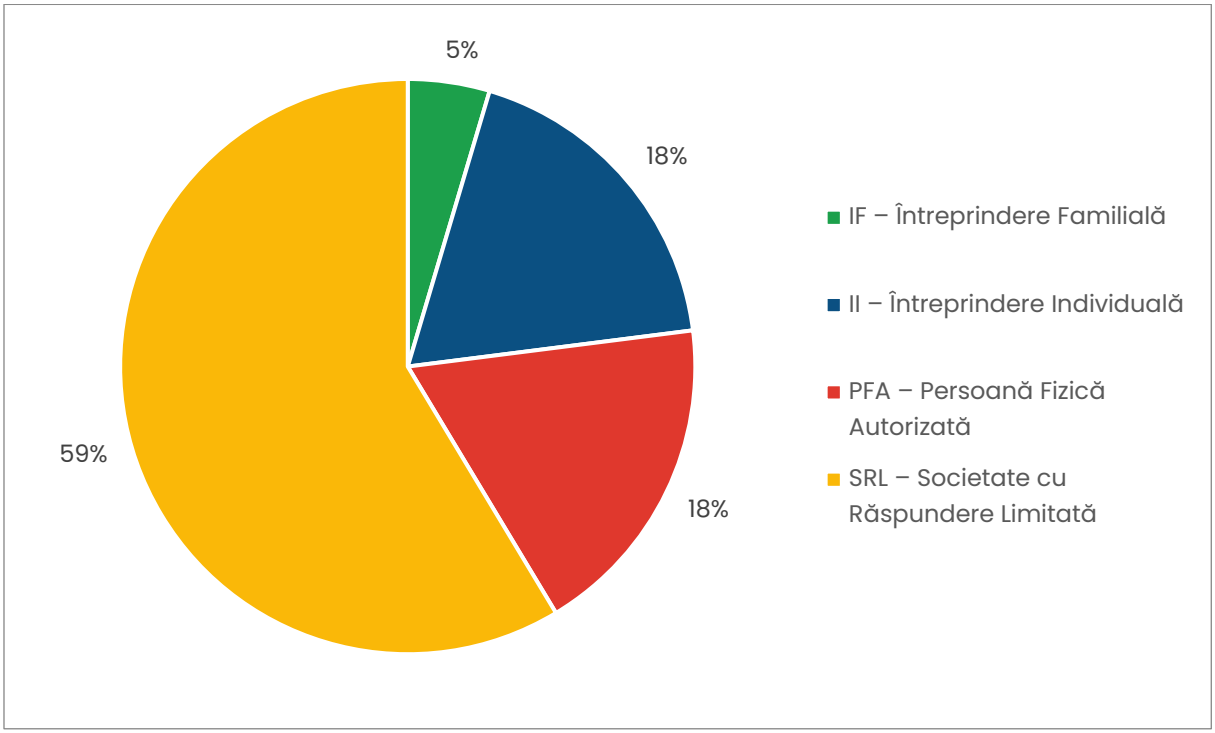
Stare Firmă	Nr. Firme
dizolvare	2
funcţiune	74
întrerupere temporară de activitate	11
TOTAL FIRME	87

Majoritatea firmelor analizate sunt în stare de funcțiune, numărând 74, din total 87 de unități.

Figură 40 - Stare firmă la nivelul UAT Hârsești – anul 2025 (cf. Anexa 4)

Forma Juridică a firmelor în anul 2025

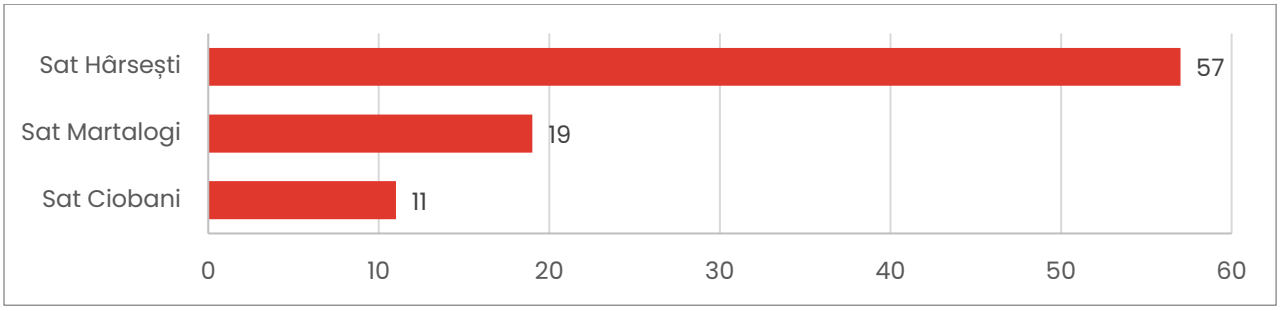

Figură 41 - Formă Juridică a Agenților economici (cf. Anexa 4)

Structura juridică a agenților economici din comuna Hârsești **evidențiază o predominanță microîntreprinderilor, în special a societăților cu răspundere limitată (SRL – 59%) și a persoanelor fizice autorizate și a întreprinderilor individuale (PFA și II – 18%)**, ceea ce indică un profil economic orientat spre inițiativa antreprenorială individuală, cu un

nivel relativ redus de capitalizare și specializare, specific economiilor rurale în tranziție. Ponderea redusă a formelor asociative, întreprinderile familiale (IF – 5%), reflectă o slabă cultură a cooperării economice locale.

Adresa sediului social al firmelor în anul 2025

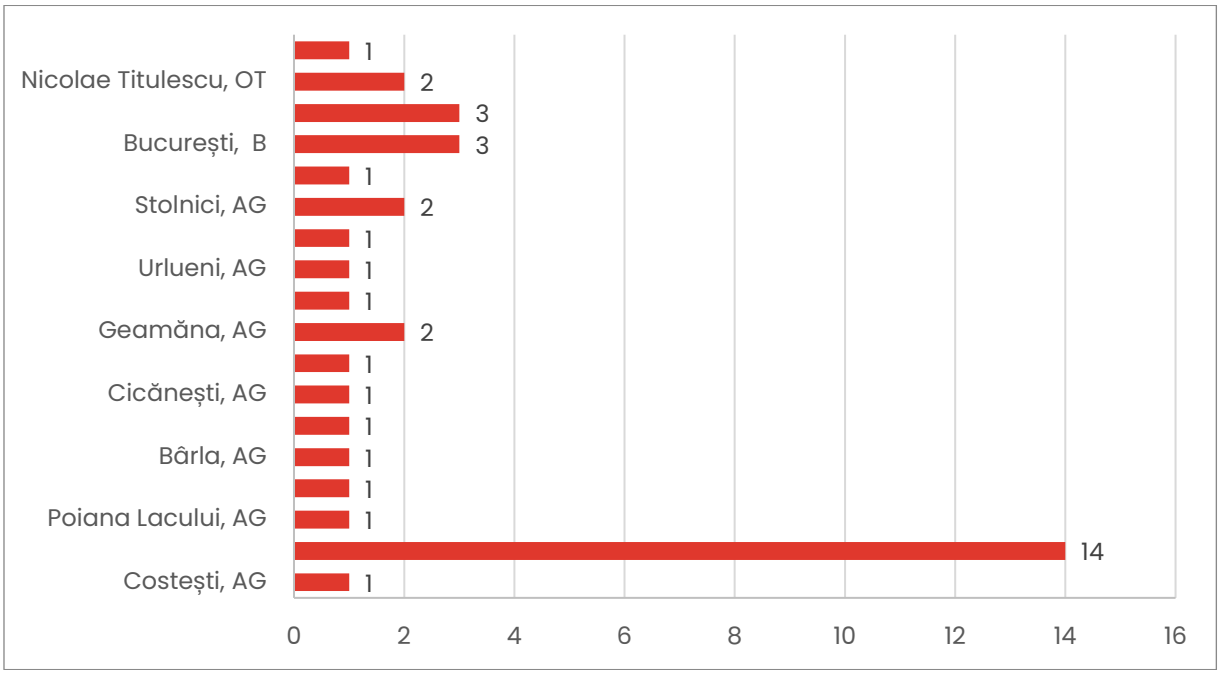
Figură 42 - Distribuția sediilor sociale ale persoanelor juridice în UAT Hârsești, județul Argeș (cf. Anexa 4)

Datele privind distribuția sediilor sociale ale persoanelor juridice la nivelul UAT Hârsești, județul Argeș, evidențiază o concentrare semnificativă a acestora în satul Hârsești, cu un total de **57 de entități**, ceea ce reprezintă aproximativ **65%** din totalul celor **87** înregistrate. Această preponderență indică un nucleu economic activ în centrul administrativ al comunei.

Pe locul al doilea se situează satul Martalogi, component al comunei, cu **19 agenți economici** (aprox. **22%**), consolidând rolul său ca pol secundar de activitate economică în teritoriu. Urmează apoi satul Ciobani cu **11 entități**.

Distribuția agenților economici analizați strict la nivelul localității Hârsești indică o concentrare semnificativă a activităților comerciale de-a lungul arterei principale **Strada Principală**, urmată de **Strada Brebenei, Strada Dispensarului, Strada Morii**, care formează rețele secundare de interes economic. O parte relevantă a adreselor este generică („Com. Hârsești" / „Hârsești"), reflectând fie lipsa unor date detaliate, fie caracterul rural difuz al dezvoltării.

Punctele de lucru (sediile secundare) din comuna Hârsești sunt ale firmelor din județele Argeș, Brașov, București, Gorj, Olt și Prahova. Acestea sunt distribuite în teritoriu astfel:

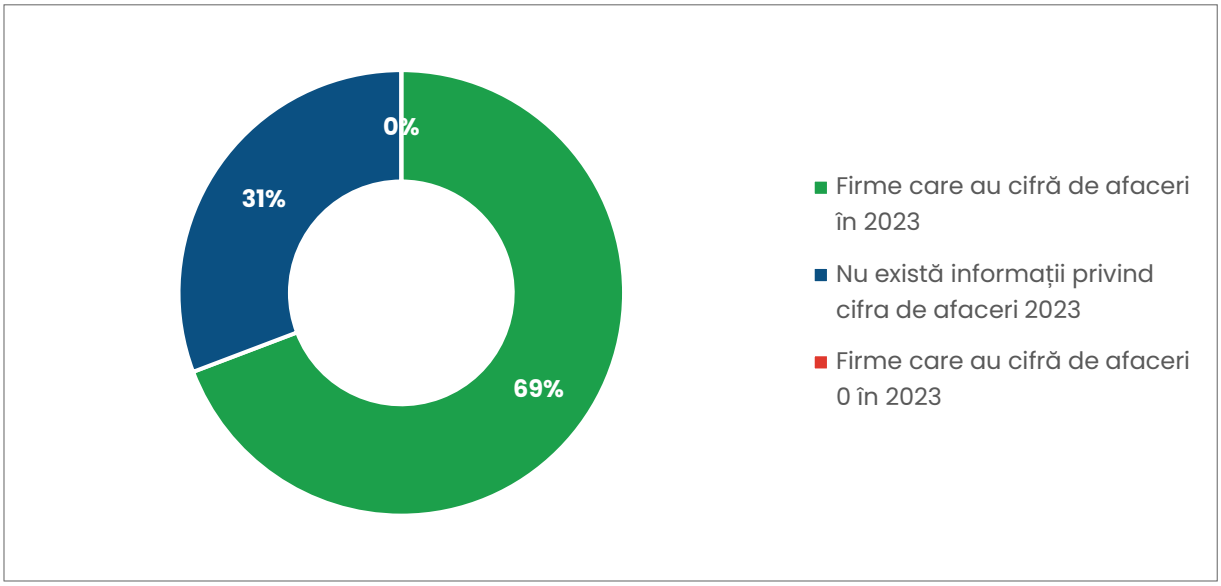
Figură 43 - Distribuția sediilor secundare ale persoanelor juridice în UAT Hârsești, județul Argeș (cf. Anexa 5)

Această structură concentrică a sediilor sociale confirmă faptul că activitatea economică în comuna Hârsești este în mod covârșitor localizată în interiorul UAT-ului, iar conexiunile exterioare, deși diverse, nu ating un nivel cantitativ semnificativ.

Cifra de afaceri realizată în 2023

Cifra de afaceri reprezintă un indicator important în caracterizarea mediului de afaceri din perspectiva performanței și productivității.

Firme care au Cifra de afaceri pe 2023		
Firme care au Cifra de afaceri pe 2023	18	firme
Firme care au cifra de afaceri 0 - în 2023	0	firme
NU există informații privind CA	8	firme
	26	TOTAL Firme

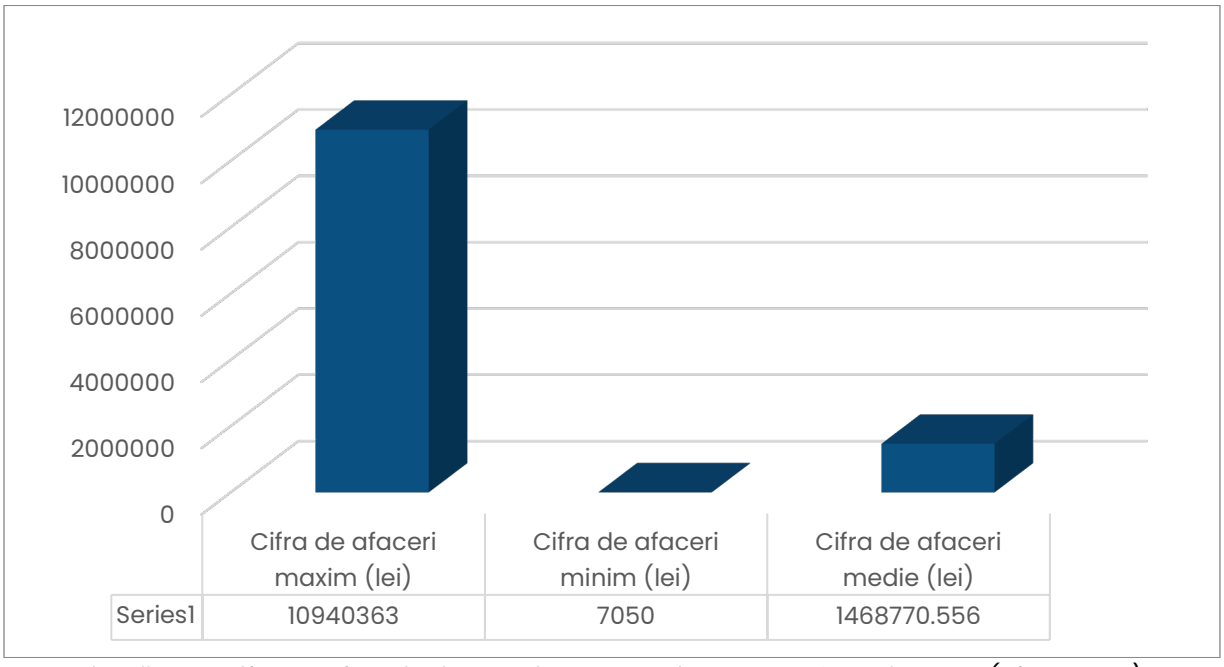

Figură 44 - Cifra de afaceri la nivelul UAT Hârsești pentru anul 2023 (cf. Anexa 6)

Cifra de afaceri realizată în 2023 – maxim	10940363	lei
Cifra de afaceri realizată în 2023 - mediu	1468770.6	lei
Cifra de afaceri realizată în 2023 – minim	7050	lei

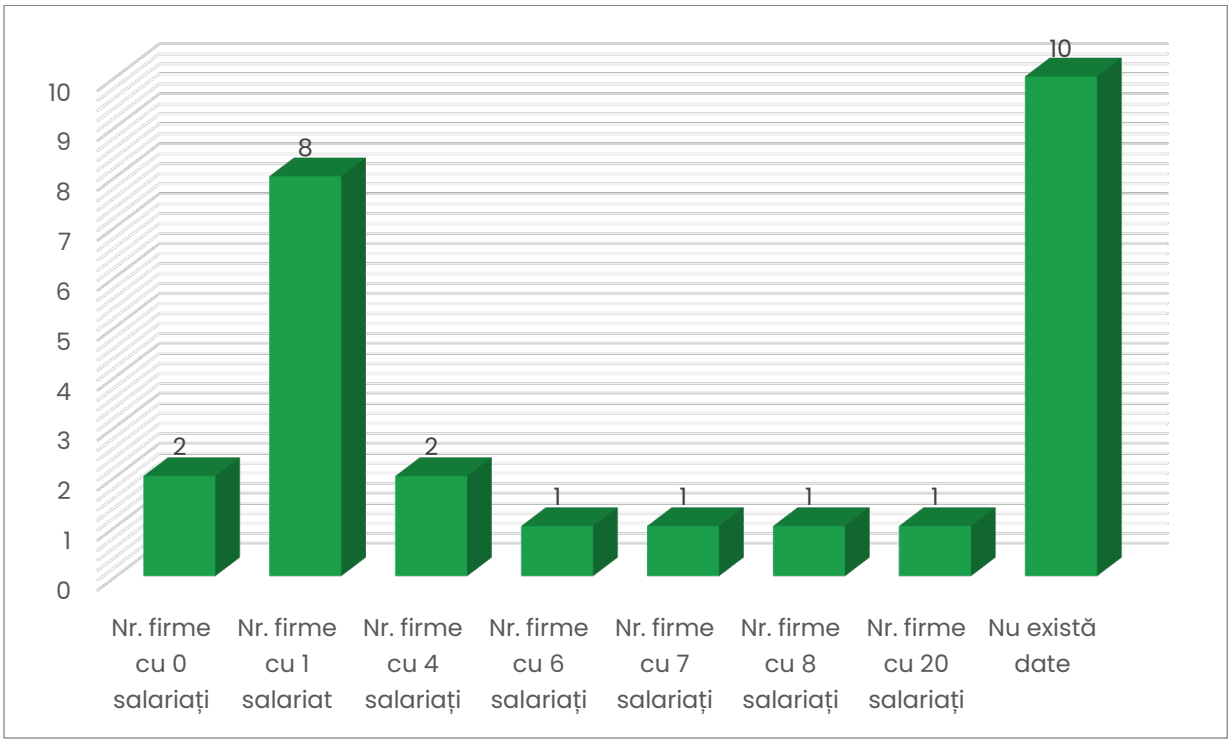
La nivelul comunei HÂRSEȘTI, **26 de firme au înregistrat cifră de afaceri, cu un maxim (10940363 Lei), realizat de firma SMART LOGISTIC & DISTRIBUTION RO SRL - Sat Hârseşti, Com.Hârseşti, Nr.460, Jud. Argeş**, cu codul CAEN - 4941 -Transporturi rutiere de mărfuri, având un număr de 20 salariați.

Cifra de afaceri - maxim	*Firmă – SMART LOGISTIC & DISTRIBUTION RO SRL - Sat Hârseşti, Com.Hârseşti, Nr.460, Jud. Argeş;* *Status - funcțiune;* *Adresă - Sat Hârseşti, Com.Hârseşti, Nr.460, Jud. Argeş;* CA - 2019261859 LEI *Cod CAEN - 4941: Transporturi rutiere de mărfuri.* *Nr. Salariați = 20*
Cifra de afaceri - mediu	*1468770.6 LEI*
Cifra de afaceri – min.	*7050 LEI*
	Firmă – AMASING MACHINE SRL - Sat Hârseşti, Com.Hârseşti, , Jud. Argeş; *Status - funcţiune ;* *Adresă – Sat Hârseşti, Com.Hârseşti, , Jud. Argeş;* *CA - 7050 lei* *Cod CAEN – 8219: Activităţi de fotocopiere, de pregătire a documentelor şi alte activităţi specializate de secretariat;* *Nr. Salariați = 1*

Figură 45 – Cifra de afaceri min., medie, max. la nivelul UAT Hârsești – 2023 (cf. Anexa 6)

Numărul de salariați în 2023, la nivel UAT Hârsești

Figură 46 – Nr. de salariați la identificați la nivelul firmelor UAT Hârsești pentru anul 2023 (cf. Anexa 6)

Analizând numărul de salariați la nivelul firmelor, s-a observat că:

- **Numărul minim de salariați înregistrat la firme este de 1 angajat** (identificat la 8 de firme).

- **Numărul maxim de salariați înregistrat la firme este de 20 angajați** (identificat la 1 de firmă).
- **În UAT Hârsești, există 10 firme care nu prezintă înregistrări**, ceea ce reprezintă majoritatea firmelor înregistrate în acest domeniu.

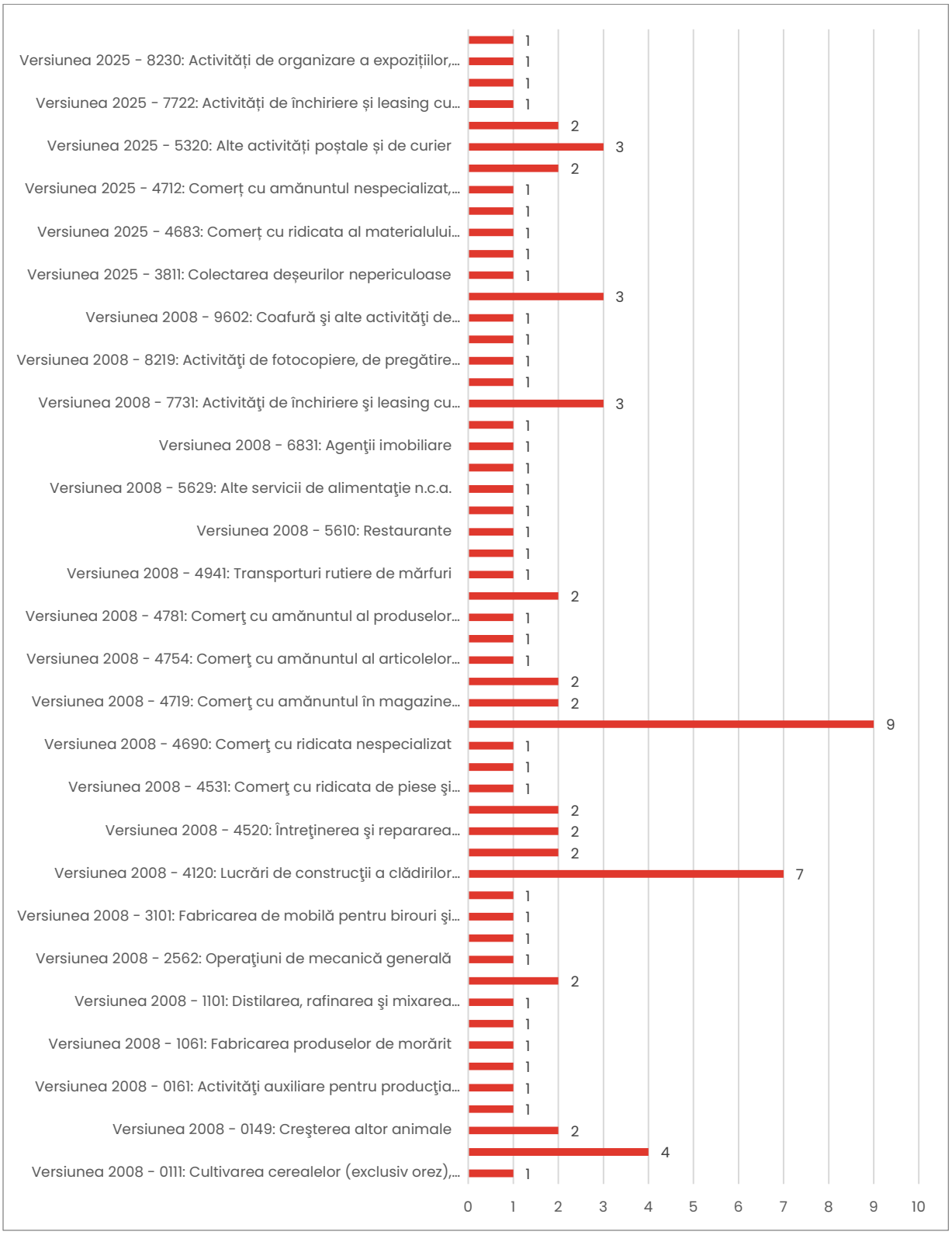
Din cele 26 de firme pentru care există date privind numărul angajaților, cele care au cel mai ridicat număr de salariați sunt următoarele:

DENUMIRE	ADRESĂ SEDIU SOCIAL	STARE FIRMĂ	OB _ ACTIVITATE	NR. DE SALARIAȚI ÎN 2023
SMART LOGISTIC & DISTRIBUTION RO SRL	Sat Hârseşti, Com.Hârseşti, Nr.460, Jud. Argeş	Funcțiune	4941: Transporturi rutiere de mărfuri	20
MAGISTRAL AGRO PROIECT SRL	Sat Martalogi, Com.Hârseşti, Nr.33, Jud. Argeş	Funcțiune	0111: Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase şi a plantelor producătoare de seminţe oleaginoase	8
NEW MACROIMOBILIARE SRL	Sat Hârseşti, Com.Hârseşti, Nr.1025 Et.P, CAMERA 2, Jud. Argeş	Funcțiune	6831: Agenţii imobiliare	7

Datele privind numărul mediu de salariați din comuna Hârsești evidențiază o structură economică dominată de microîntreprinderi cu activitate redusă. Din cele 26 de firme înregistrate, doar 16 (62%) au raportat personal angajat, dintre care cele mai multe (8 firme) au un singur salariat. Un număr de 10 firme (38%) nu prezintă date privind salariații, sugerând lipsa activității efective sau neînregistrarea formală.

În ansamblu, piața muncii din Hârsești este slab dezvoltată, cu o nevoie evidentă de sprijin pentru consolidarea capacității antreprenoriale și pentru atragerea de investiții generatoare de locuri de muncă stabile.

Domeniul de activitate în 2025, la nivel UAT Hârsești

Figură 47 – Numărul Obiectelor de activitate după Cod CAEN - 2025 (conf. Anexa 4)

Structura activităților economice pe sectoare și ramuri de activitate este determinată prin utilizarea domeniilor CAEN în conformitate cu practicile de agregare ale statisticii economice diferite tipuri de activități.

Datele referitoare la structura activităților economice desfășurate în comuna Hârsești, pentru anul 2024, evidențiază o economie locală bazată preponderent pe sectorul comercial, urmat de cel agricol, dar cu tendințe de diversificare. Sectorul comercial este dominant, cu un total de 28 de agenți economici înregistrați în domenii precum activități de tipul comerț cu amănuntul, în special în magazine nespecializate (alimentare și mixte – tip minimarket), reflectând un profil economic predominant rural, bazat pe comerț de proximitate și servicii locale, cu o diversificare limitată spre activități industriale sau servicii specializate.

De asemenea, sectorul agricol are o prezență semnificativă, fiind reprezentat de 13 firme, desfășurând activități de producție agricolă vegetală, servicii agricole, apicultură și procesare primară a produselor agricole, ceea ce arată potențialul de dezvoltare a agriculturii locale și a oportunității de valorificare a produselor agricole.

Aceste sectoare sunt urmate de domeniul construcțiilor (10 firme), al serviciilor administrative și industriei prelucrătoare (câte 8 firme fiecare) și al transportului și depozitării (7 firme).

Serviciile specializate (contabilitate, consultanță, sănătate, învățământ) sunt moderate ca număr, dar reflectă o infrastructură de sprijin minim funcțională.

Prin urmare, structura economică a comunei Hârsești este marcată de o bază preponderent comercială, susținută de sectorul agricol și o prezență modestă a construcțiilor, industriei prelucrătoare, serviciilor administrative și a transportului și depozitării. Această compoziție indică oportunități pentru dezvoltarea micilor întreprinderi și a unor lanțuri de valoare locale în jurul producției agricole.

2.5.3. Turism

Turismul, ca fenomen și modalitate distinctă de valorificare a resurselor naturale și a patrimoniului antropic, a devenit o ramură economică cu un impact semnificativ asupra societății contemporane. Ansamblul condițiilor naturale, împreună cu contextul socio-economic și istoric în care s-a dezvoltat România, au reprezentat premieze cu o favorabilitate diferențiată în ceea ce privește evoluția acestui fenomen complex.

Un teritoriu devine interesant din perspectiva turistică atunci când dispune de resurse turistice naturale sau antropice, percepute ca atracții sau facilități turistice. Potențialul turistic natural cuprinde totalitatea resurselor turistice pe care le oferă cadrul natural prin componentele sale: relief, condiții climatice, ape, vegetație și faună, cât și modificările acestora din urmă.

Turismul, ca fenomen și modalitate distinctă de valorificare a resurselor naturale și a patrimoniului antropic, a devenit o ramură economică cu un impact semnificativ asupra societății contemporane. Ansamblul condițiilor naturale, împreună cu contextul socio-economic și istoric în care s-a dezvoltat România, au reprezentat premieze cu o favorabilitate diferențiată în ceea ce privește evoluția acestui fenomen complex.

Un teritoriu devine interesant din perspectiva turistică atunci când dispune de resurse turistice naturale sau antropice, percepute ca atracții sau facilități turistice. Potențialul turistic natural cuprinde totalitatea resurselor turistice pe care le oferă cadrul natural prin componentele sale: relief, condiții climatice, ape, vegetație și faună, cât și modificările acestora din urmă.

Turismul în Comuna Hârsești, Județul Argeș

Elementul central al patrimoniului istoric local este **Biserica „Adormirea Maicii Domnului" – Hârseștii de Jos**, datând din anul 1834, clasată ca **monument istoric – clasa B (de importanță locală)**. De asemenea, mai există o biserică ce poartă hramul Adormirii Maicii Domnului, ce datează din 1865.

Un element de interes deosebit îl constituie **râul Cotmeana**, care străbate întreaga comună de la nord la sud. Datorită traseului sinuos și accesibilității, râul Cotmeana reprezintă un **important potențial pentru activități de agrement**, precum plimbări de-a lungul malului, pescuit recreativ și amenajarea unor zone de picnic sau de sporturi ușoare în aer liber. Prin reamenajări minimale, zona de nord a comunei ar putea deveni o microdestinație de turism local, cu valoare ecologică și peisagistică ridicată.

De asemenea, diversitatea locuințelor recent construite împreună cu locuințele tradiționale, vechi oferă o imagine a unui sat specific unei așezări rurale din sudul județului Argeș, aflate într-un proces lent, dar observabil de transformare.

Comuna dispune de infrastructuri de sprijin pentru vizitatori: **magazine alimentare, școli, primăria și căminul cultural**, ceea ce o face un punct de plecare viabil pentru explorarea zonei rurale din sudul județului.

Comuna Hârsești are premisele dezvoltării unui **turism rural discret, integrat și sustenabil**, bazat pe resursele locale, pe conectivitatea teritorială și pe patrimoniul cultural existent, cu potențial de extindere prin proiecte de regenerare rurală sau finanțări dedicate dezvoltării turismului comunitar.

2.5.4. Fond construit

Figură 48 – Biserica „Adormirea Maicii Domnului”

Monumente istorice

În conformitate cu „Lista Monumentelor Istorice”[64] (LMI), anexa la Ordinul ministrului culturii nr. 2.828/2015, pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului culturii şi cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată şi a Listei Monumentelor Istorice dispărute, cu modificările ulterioare din 24.12.2015, pe teritoriul Comunei Hârsești se află următoarele monumente istorice:

Nr. ctr.	Nr. crt. conform LMI 2015 [65]	COD LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
1.	578	AG-II-m-B-13701	Biserica „Adormirea Maicii Domnului” – Hârsești de Jos	Sat Hârsești, comuna Hârsești	Str. Dispensarului 427, în fostul sat Hârsești de Jos	1834

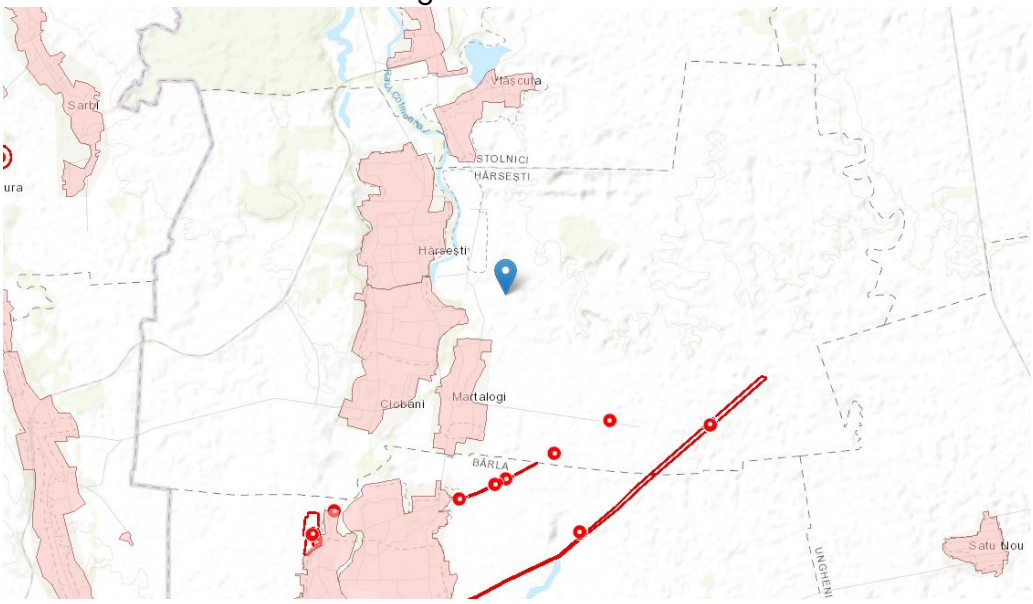
64 *Conf. listei monumentelor 2015 -* http://patrimoniu.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-TR.pdf
65 *Conf. LMI 2015* https://lege5.ro/Gratuit/gq4dgobv/lista-monumentelor-istorice-2015-judetul-constanta

Nr. ctr.	Nr. crt. conform LMI 2015 [65]	COD LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
2	579	AG-II-m-B-13702	Biserica „Adormirea Maicii Domnului”	Sat Hârsești, comuna Hârsești	Str. Ghebărești 238, în fostul sat Hârsești-Popești	1865

Tabel 4 – Lista Monumentelor Istorice 2015

Codificarea LMI se face printr-un indicativ alfanumeric:	1. TR – I – m – A – 09119.01 II a B III s IV
	1. – numărul curent al monumentului pe lista județului TR – numele simplificat al județului I, II, III, IV – capitolele LMI: I – arheologie; II – arhitectură; III; monumente de for public; IV – monumente memoriale/funerare. m, a, s – categoriile monumentelor istorice: m – monument; a – ansamblu; s – sit. A, B – grupa valorică a monumentelor istorice: A – valoare națională; B – valoare locală. 09119 – numărul de cod al monumentelor istorice; 09119.01 – 02 – numărul de cod al monumentului care face parte dintr-un ansamblu sau dintr-un sit.

Din punct de vedere al Repertoriului Arheologic Național (R.A.N.), au fost identificate următoarele situri arheologice:

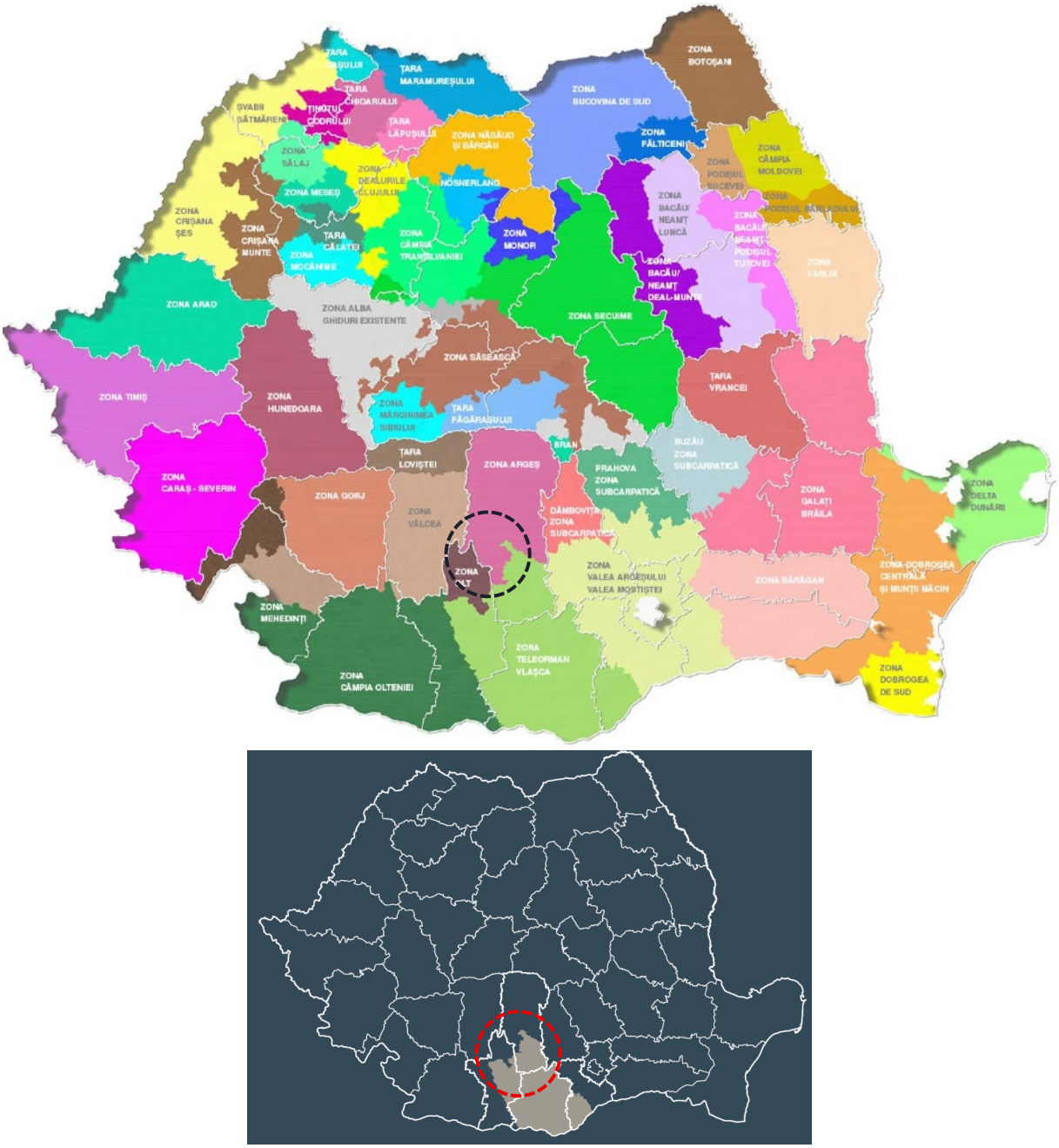

Figură 49 - Localizare situri arheologice identificate la nivelul UAT Hârsești, conform CIMEC[66]

66 *Conf. https://map.cimec.ro/Mapserver/index.html*

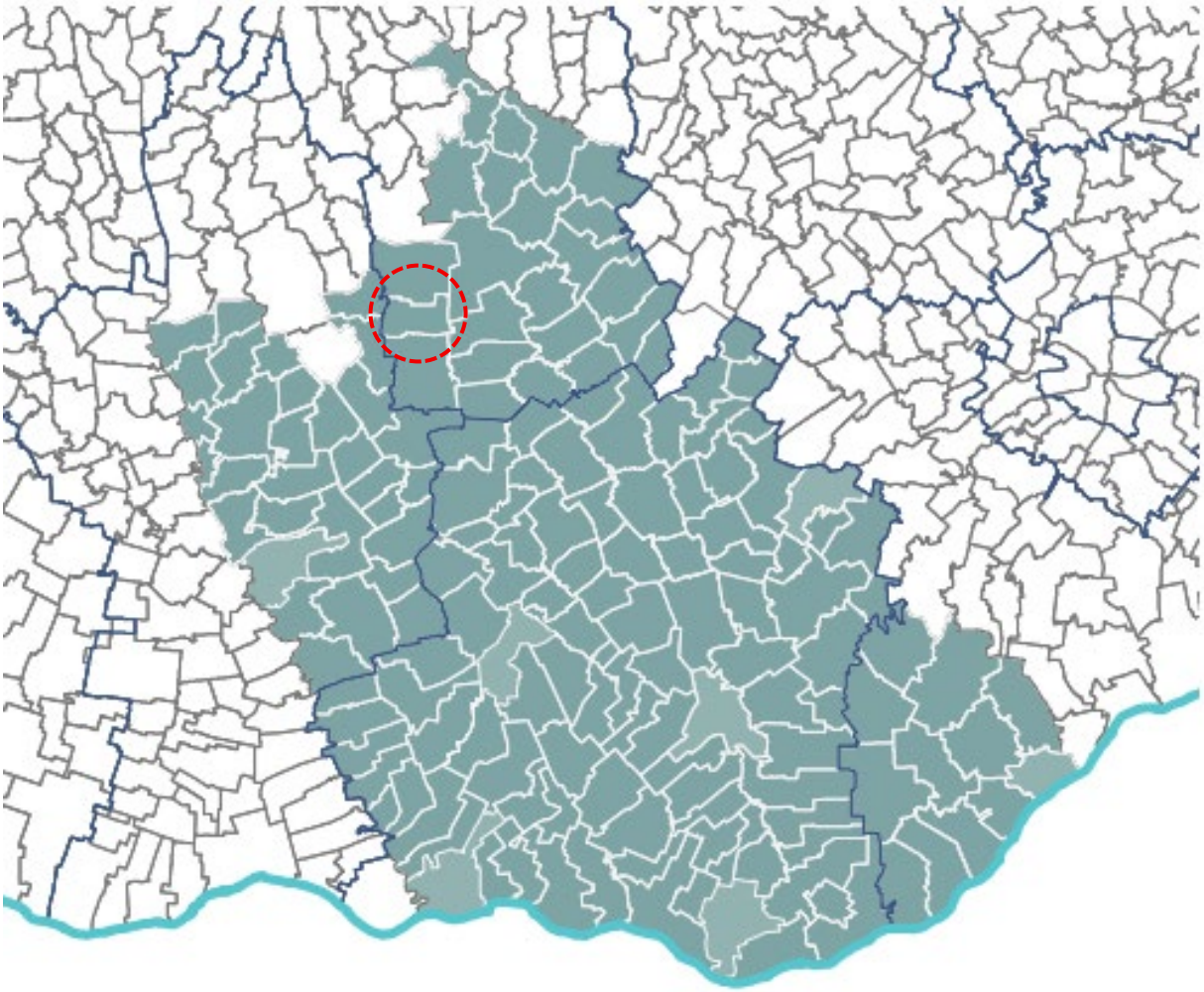
Arhitectura

Conform GHIDULUI DE ARHITECTURĂ pentru încadrarea în specificul local din mediul rural, **comuna se încadrează în ZONA ARGEȘ**.[67]

Figură 50 - Încadrarea comunei Hârsești în zona de specific rural – conform Ghidurilor de arhitectură rurală, actualizate 2020[68]

67 https://oar.archi/wp-content/uploads/2021/11/Ghid-arhitectura-rural-4-Campia-Baraganului.pdf
68 https://oar.archi/buna-practica/ghiduri-de-arhitectura/

Figură 51 - UAT HÂRSEȘTI în contextul Ghidului de arhitectură - ZONA Argeș[69]

Comuna **Hârsești**, situată în Câmpia Română, păstrează caracteristici specifice arhitecturii vernaculare din zona de sud a României, conform Ghidului de Arhitectură Rurală elaborat de OAR. Locuințele tradiționale se remarcă prin volume compacte, regim de înălțime parter și o organizare funcțională adaptată stilului de viață agrar. Acoperișurile sunt în patru ape, cu pantă redusă (20°–25°), realizate din lemn și învelite cu țiglă sau tablă fălțuită, reflectând adaptarea la condițiile climatice și resursele locale.

Fațadele sunt tratate sobru, cu simetrie în dispunerea golurilor și elemente decorative minimale, precum pazii traforate, stâlpi ornamentali sau ancadramente discrete. Prispa, amplasată de regulă pe fațada principală, constituie un element de identitate, fiind prezentă inclusiv la construcțiile mai recente. Extinderile locuințelor se recomandă a fi realizate în partea posterioară a gospodăriei, păstrând proporțiile și materialele tradiționale, astfel încât să nu perturbe coerența frontului construit.

Conform publicației „Comuna Hârsești" de Grigore Constantinescu, arhitectura comunei Hârsești este specifică zonei de câmpie din județul Argeș. Vechile construcții prezentau soclu de cărămidă tencuit. *Pereții din ostreață, lipiți cu tencuială de pământ,*

69 *Conf. https://oar.archi/wp-content/uploads/2021/11/Ghid-arhitectura-rural-2-Campia-Argeșului.pdf*

erau fixați pe o talpă masivă de stejar, iar, în partea superioară, în cosoroabele care dublau cununa șarpantei acoperișului. Planul caselor era bicameral, cu acces de pe sala dispusă pe întreaga fațadă principală.

Unele construcții al căror plan este format din tindă centrală și camere laterale prezintă un foișor plasat central, cu acoperișul subdimensionat față de acoperișul în patru ape al caselor. Variatele ornamente traforate conferă fațadei principale a caselor valențe decorative remarcabile, ca, de altfel, și ornamentele realizate în stucatură (în special florale).[70]

Din punct de vedere al organizării spațiale, comuna Hârsești are o tramă stradală de tip liniar-radial, structurată de-a lungul drumului județean DJ679, care traversează localitatea pe direcția nord–sud. Străzile secundare se ramifică perpendicular sau oblic pe acest ax, configurând o rețea neregulată, dar coerentă cu parcelarul agricol tradițional. Densitatea construcțiilor este mai mare în zona centrală a satului, în timp ce spre periferie, textura locuirii devine mai fragmentată și mai puțin compactă.

Prezența funcțiunilor comerciale locale – precum magazine și unități de construcții – conferă axului principal o valență semipublică, în timp ce zonele rezidențiale păstrează modelul gospodăriilor dispuse pe loturi adânci, cu curți interioare și grădini frontale. Această structură morfologică, coroborată cu specificul arhitectural al construcțiilor, conturează o identitate locală distinctă, care impune intervenții atent calibrate, compatibile cu patrimoniul rural existent și orientate spre dezvoltare sustenabilă.

Figură 52 - Locuință din satul Hârsești (cf. Google Maps septembrie 2024)

Conform Monografiei comunei Hârsești, gospodăriile tradiţionale din zona văii Cotmenei, inclusiv în satele care alcătuiesc astăzi comuna Hârsești, se deosebeau de cele tipice pentru zona Muscelului prin organizarea şi amplasarea spaţiilor funcţionale. În timp ce în Muscel depunerile şi spaţiile de depozitare erau adesea amplasate sub aceeaşi construcţie cu locuinţa, în Hârsești locuinţa şi anexele erau structurate ca elemente

70 https://www.calameo.com/read/0033937790fb8096c2384

separate într-un ansamblu gospodăresc. Casa era poziţionată central în curte, iar în faţa ei, spre drum, se desfăşura bătătura – curtea din faţă. Anexele pentru depozitare, în special cele destinate cerealelor, erau plasate lateral faţă de casă sau, după caz, în spatele locuinţei, asigurând un spaţiu distinct pentru păstrarea recoltei. În continuarea acestor construcţii, spre partea din spate a gospodăriei, se întindea grădina şi terenul destinat culturilor pentru nevoile proprii ale familiei, ceea ce reflectă modul în care locuitorii din zonă îşi delimitau clar funcţiile locative, economice şi agricole în structura gospodăriei.

Figură 53 – Casa prof. Osgol (foto 2019)[71]

La începutul secolului XX, gospodăriile din Hârsești prezentau o serie de trăsături arhitecturale și funcționale specifice. În jurul anului 1900, majoritatea gospodăriilor nu erau împrejmuite, existând doar o poartă mare pentru car și o poartă mai mică pentru oameni. La gospodăriile mai vechi, de-o parte și de alta a porților se plantau arbuști, creându-se un fel de gard viu, iar pe pari se împleteau mărăcini sau nuiele de salcie. Ulterior, s-a răspândit gardul de ulucă, realizat din scânduri dispuse vertical sau orizontal.

Din punct de vedere arhitectural, casele din lemn cu plan bicameral și acces în tindă de pe prispă erau frecvente. Prispa era susținută de stâlpi din lemn, de obicei brad. Pentru construcția locuințelor se foloseau materiale locale: piatra de râu pentru temelie, lemnul de stejar pentru grinzi și stinghii subțiri din stejar sau brad, care erau tencuite cu pământ. Inițial, acoperișurile erau realizate din șiță, iar modelul standard al casei prevedea o temelie solidă de piatră și grinzi groase de stejar îmbinate cu cuie groase de lemn, reflectând astfel adaptarea arhitecturală la resursele disponibile în zonă.

71 *Monografia comunei Hârsești*

Figură 54 – Casa Inv. Capanu, construită de fam Vasilescu, Casă veche din Hârsești fondatorii Col. Nat. Zinca Golescu (foto 2019)[72]

Interiorul locuințelor din zona Hârsești era simplu, cu accent pe componenta funcțională. Holul central făcea legătura între cele două camere ale casei. Una dintre camere, denumită „camera bună", era destinată păstrării bunurilor mai de preț ale familiei, precum hainele de biserică sau de horă, și, în timpul iernii, rămânea adesea neîncălzită, având rol de depozitare. Cealaltă cameră era folosită în principal pentru locuit, îndeplinind deseori și funcția de bucătărie, soba fiind prevăzută cu plită pentru gătit.

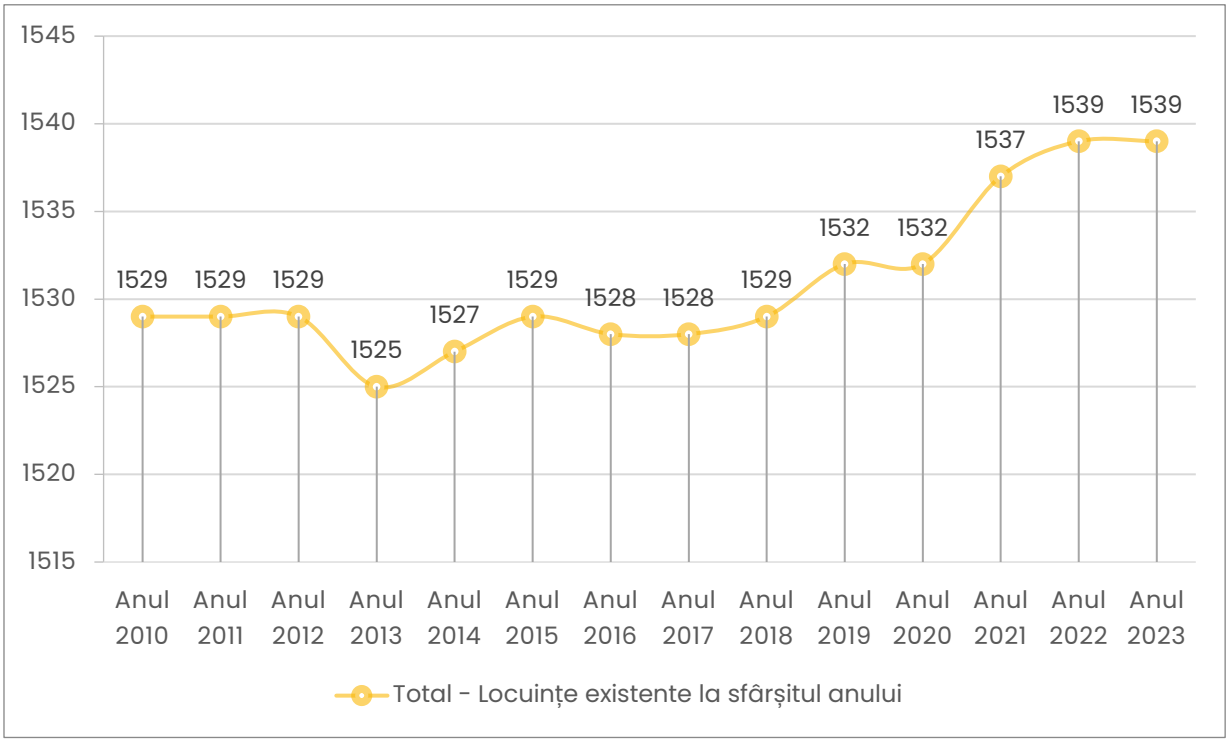
Depozitarea porumbului se realiza în pătule construite inițial din nuiele împletite și mai târziu din șipci, fără a se lipi cu pământ, pentru a permite aerisirea știuleților. Sub aceste hambare sau pătule ridicate pe pari se adăposteau adesea păsările, ceea ce arată o organizare practică și integrată a spațiilor de locuit și a celor de depozitare în gospodăria tradițională.

Pentru adăpostirea uneltelor și a atelajelor exista șopronul, o anexă caracterizată prin pereți pe trei laturi și deschidere spre curte, acoperișul fiind, de obicei, într-o singură apă și confecționat din paie. Structura era frecvent realizată din nuiele împletite pe furci de lemn. Uneori, uneltele erau păstrate sub o „aplecătoare", formată prin prelungirea acoperișului altei construcții. În prezent, aceste tipuri de anexe au dispărut aproape complet, dimensiunile locuinței având prioritate, mărindu-și spațiul și confortul. În gospodăriile moderne, anexele erau adesea concentrate într-o construcție complexă, care

72 *Monografia comunei Hârsești*

includea bucătăria de vară, magazia, grajdul cu fânar și patul amenajat deasupra acestuia, organizarea fiind astfel mai eficientă.

Locuințe

Figură 55 - Total locuințe existente la sfârșitul anului realizate în perioada 2010 - 2023[73]

Între anii 2010 și 2023, fondul locativ al comunei Hârsești a înregistrat o evoluție lent ascendentă din anul 2018, caracterizată printr-o creștere netă de 10 de locuințe, de la 1.529 de unități în anul 2010 la 1.539 de unități în anul 2023. În primii ani evoluția a fost una fluctuantă, numărul de locuințe a înregistrat scăderi și creșteri ușoare fără o tendință clară.

Valoarea minimă a fondului de locuințe a fost consemnată în anul 2013, în timp ce nivelul maxim a fost atins în anii 2022 - 2023. Se remarcă o creștere mai accentuată în intervalul 2020-2023, când numărul locuințelor a crescut cu 7 de unități, urmată de o perioadă de stagnare.

În perioada pandemiei COVID-19 (2020–2021), fondul de locuințe a crescut în 2021, ceea ce poate indica tendința oamenilor de a se retrage în mediul rural în acea perioadă.

Această evoluție evidențiază o **tendință generală de consolidare funcțională a fondului construit, fără extinderi semnificative ale fondului locativ.**

73 *Conf. INS, LOC101B - Locuinte existente la sfarsitul anului pe forme de proprietate, judete si localitati*

2.5.5. Dotări și echipamente publice

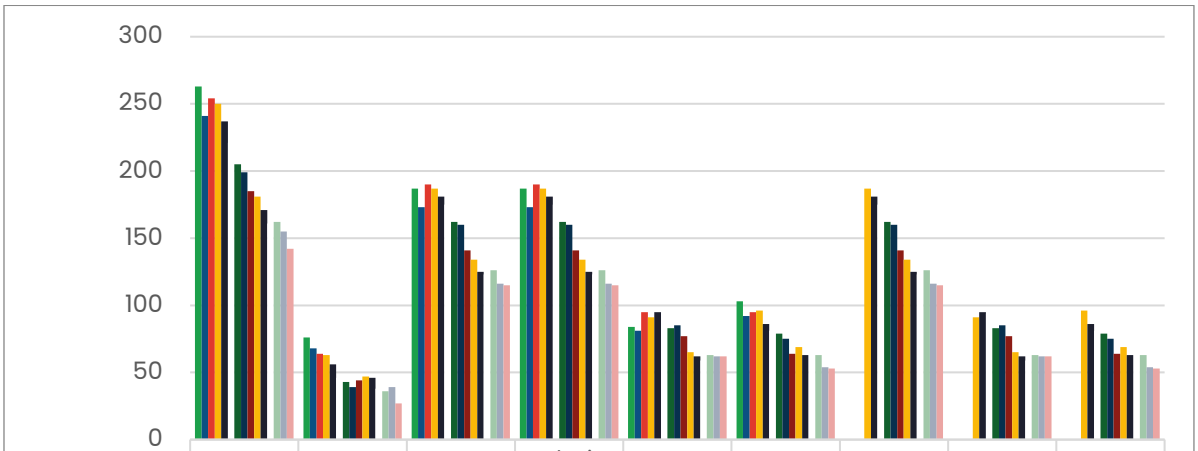
În cadrul comunei activitățile de servicii sunt reprezentate de cele din domeniul învățământului, al sănătății, activități comerciale şi prestări servicii.

Obiective de Utilitate Publică identificate[74] – Conf. PUG realizat în anul 2001	
Sat Hârsești	
1	Sediul Primăriei
2	Sediul Poliției
3	Cămin Cultural
4	Școală I-IV (8 săli de clasă)s
5	Grădiniță – 2 grupe
6	Dispensar uman
7	Dispensar veterinar
8	Poșta
9	Magazin + Bufet + Discotecă
10	Magazin
11	Centru de protecția plantelor
12	Moară
13	Halta C.F.
14	Sediul Asociației Agricole „Voința”
15	Stație asfalt S.C. DRUMARG S.A.
Sat Ciobani	
16	Școală I-IV + Grădiniță (1+1 săli de clasă)
Sat Martalogi	
17	Școală I-IV + Grădiniță (1+1 săli de clasă)

ÎNVĂȚĂMÂNT

Conform datelor publicate de INS[75], în unitățile de învățământ de pe raza comunei Hârsești sunt:

74 *Conf. PUG Comuna Hârsești – proiectant - S.C. EURO TOP GS S.R.L., Șef proiect Arh. Dascalu M., proiect nr. C1/1999*
75 *http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table*

	Total	Copii inscrisi in gradinite	Elevi inscrisi in invatam antul preunive rsitar	Elevi inscrisi in invatam antul primar si gimnazia l (inclusiv invatam antul special)	Elevi inscrisi in invatam antul primar (inclusiv invatam antul special)	Elevi inscrisi in invatam antul gimnazia l (inclusiv invatam antul special)	Elevi inscrisi in invatam antul primar si gimnazia l	Elevi inscrisi in invatam antul primar	Elevi inscrisi in invatam antul gimnazia l
Anul 2010	263	76	187	187	84	103	0	0	0
Anul 2011	241	68	173	173	81	92	0	0	0
Anul 2012	254	64	190	190	95	95	0	0	0
Anul 2013	250	63	187	187	91	96	187	91	96
Anul 2014	237	56	181	181	95	86	181	95	86
Anul 2015	221	46	175	175	94	81	175	94	81
Anul 2016	205	43	162	162	83	79	162	83	79
Anul 2017	199	39	160	160	85	75	160	85	75
Anul 2018	185	44	141	141	77	64	141	77	64
Anul 2019	181	47	134	134	65	69	134	65	69
Anul 2020	171	46	125	125	62	63	125	62	63
Anul 2021	161	38	123	123	59	64	123	59	64
Anul 2022	162	36	126	126	63	63	126	63	63
Anul 2023	155	39	116	116	62	54	116	62	54
Anul 2024	142	27	115	115	62	53	115	62	53

Figură 56 - Populația școlară, pe niveluri de educație în perioada 2010-2024[76]

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, **în perioada 2010–2024, populația școlară din comuna Hârsești a înregistrat un trend general descendent.** Dacă în 2010 se înregistrau 263 de persoane în sistemul de învățământ, în 2024 numărul acestora a scăzut la 142, atingând minimul istoric.

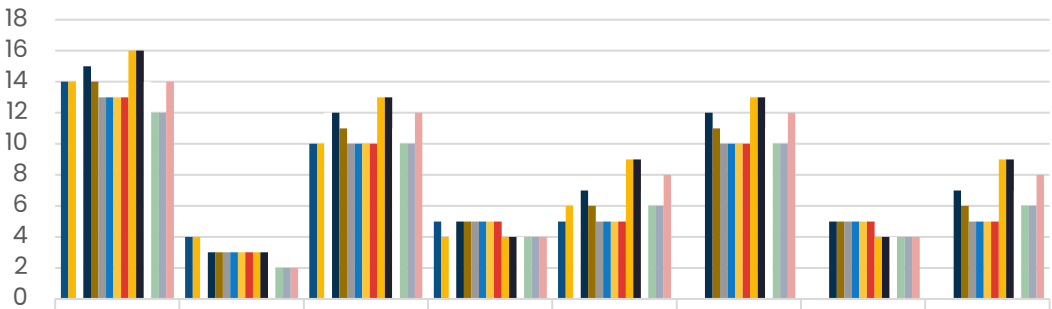
76 *Conf. INS, SCL103D - Populatia scolara, pe niveluri de educatie, judete si localitati http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table*

Valoarea maximă a fost înregistrată în anul 2010, iar **declinul este evident în special la nivelul învățământului preșcolar, unde numărul copiilor înscriși a scăzut de la 76 în 2010 la 27 în 2024 și la învățământul preuniversitar unde numărul copiilor înscriși a scăzut de la 187 în 2010 la 115 în 2024.**

În ceea ce privește perioada pandemiei (2020–2021), se remarcă o scădere a efectivelor școlare de la 171 în 2020 la 161 în 2021, continuând o tendință descendentă începută anterior, accentuată probabil de restricțiile sanitare și trecerea la educație în online.

Învățământul preșcolar este printre cele mai afectate de la 46 de copii în 2020 la 38 în 2021. Această diminuare reflectă provocările atât la nivelul familiilor, cât și al instituțiilor școlare – acces limitat la tehnologie, mobilitate crescută a populației tinere pe perioada crizei sanitare.

Declinul nu a fost unul însemnat sau abrupt, însă datele sugerează totuși impactul direct al pandemiei asupra participării școlare, continuând trendul descendent deja prezent.

	Total	Invatamant prescolar	Invatamant primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)	Invatamant primar (inclusiv invatamantul special)	Invatamant gimnazial (inclusiv invatamantul special)	Invatamant primar si gimnazial	Invatamant primar	Invatamant gimnazial
Anul 2010	14	4	10	5	5	0	0	0
Anul 2011	14	4	10	4	6	0	0	0
Anul 2012	15	3	12	5	7	0	0	0
Anul 2013	15	3	12	5	7	12	5	7
Anul 2014	14	3	11	5	6	11	5	6
Anul 2015	13	3	10	5	5	10	5	5
Anul 2016	13	3	10	5	5	10	5	5
Anul 2017	13	3	10	5	5	10	5	5
Anul 2018	13	3	10	5	5	10	5	5
Anul 2019	16	3	13	4	9	13	4	9
Anul 2020	16	3	13	4	9	13	4	9
Anul 2021	14	3	11	4	7	11	4	7
Anul 2022	12	2	10	4	6	10	4	6
Anul 2023	12	2	10	4	6	10	4	6
Anul 2024	14	2	12	4	8	12	4	8

Figură 57 - Personal didactic, pe niveluri de educație[77]

Conform datelor statistice disponibile pentru perioada 2010–2024, **efectivul personalului didactic din comuna Hârsești a înregistrat un maxim de 16 cadre în anii 2019, și 2020, respectiv un minim de 12 cadre în anii 2022 - 2023.** Din punct de vedere al tendinței generale, se observă o **diminuare a numărului total de cadre didactice începând cu anul 2022,** urmată de o revenire în anul 2024. Per ansamblu, numărul de cadre didactice este relativ stabil, cu variații scăzute.

Această dinamică poate fi asociată cu numărul deja mic de elevi care este în scădere, dar și cu impactul restricțiilor pandemice asupra organizării procesului educațional, fiind nevoie de mai mulți profesori în perioada pandemiei care să aibă acces

77 *SCL104D - Personalul didactic, pe niveluri de educatie, judete si localitati*

la tehnologie. Sectorul învățământului preșcolar s-a menținut constant la un nivel redus (4-3-2 cadre), la fel și învățământul primar și gimnazial (10-13 cadre).

SĂNĂTATE

Serviciile medicale - Comuna Hârsești beneficiază de o infrastructură medicală de bază. Aceasta reprezintă o resursă importantă pentru asigurarea serviciilor medicale primare destinate comunității.

Între 2010 și 2014, comuna Hârsești dispunea de o infrastructură medicală primară redusă, formată din 1 medical de familie, în proprietate publică, conform datelor INS.

Categorii de unități sanitare	Forme de proprietate	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Cabinete medicale de familie	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Legenda: ':' - date lipsă						

Tabel 5 – Sistemul de sănătate din comuna Hârsești - perioada 2010-2012 conform INS[78]

Între 2010 și 2014 (ultimele date), conform INS, infrastructura sanitară publică din comuna Hârsești a fost limitată, fiind reprezentată de un cabinet medical de familie.

CULTURA

În comuna Hârsești, **infrastructura culturală este alcătuită dintr-un cămin cultural și o bibliotecă, prezente în cadrul aceleiași clădiri anexată Primăriei și Consiliului Local.**

Acest spațiu contribuie activ la **susținerea vieții culturale locale** și poate fi valorificat în proiecte de educație, turism cultural și promovare a identității rurale.

De asemenea, terenul de sport din spatele primăriei este folosit ca spațiu dedicat evenimentelor culturale (de ex. Ziua Comunei).

Conform publicației Jurnalul de Argeș[79] se menționează la nivel de proiect din punct de vedere cultural următoarele:

- Înființare Taraf local la Căminul Cultural Hârsești, prin copii și tineri cursanți la Clasa de Instrumente Muzicale- Școala Populară de Arte și Meserii;
- Înființare Taraf local la Căminul Cultural Hârsești, prin copii și tineri cursanți la Clasa de Instrumente Muzicale- Școala Populară de Arte și Meserii;
- Înființare Taraf local la Căminul Cultural Hârsești, prin copii și tineri cursanți la Clasa de Instrumente Muzicale- Școala Populară de Arte și Meserii;
- Înființare Taraf local la Căminul Cultural Hârsești, prin copii și tineri cursanți la Clasa de Instrumente Muzicale- Școala Populară de Arte și Meserii;
- Înființare Taraf local la Căminul Cultural Hârsești, prin copii și tineri cursanți la Clasa de Instrumente Muzicale- Școala Populară de Arte și Meserii.

78 *Preluare date după Sănătate, Infrastructură sanitară, http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table*
79 *https://jurnaluldearges.ro/la-harsesti-tot-moloiu-332067*

Figură 58 - Centru cultural - satul Hârsești

De asemenea, în satul Ciobani se regăsește Clubul Columbofililor.

Figură 59 – Clubul Columbofililor – Satul Ciobani (cf. Google Maps septembrie 2024)

ACTIVITĂȚI SPORTIVE

În ceea ce privește facilitățile sportive, comuna Hârsești dispune de un **teren de fotbal parțial amenajat**, situat în satul Hârsești, utilizat atât de copiii din comunitate, cât și de echipa locală de fotbal – **A.S. Unirea Hârsești**. De asemenea, infrastructura sportivă locală este completată de o **sală de sport** aferentă Școlii Gimnaziale Hârsești. Aceste dotări contribuie la promovarea unui stil de viață activ și la dezvoltarea vieții comunitare prin sport.

Figură 60 – Teren Comunal Hârsești

Figură 61 - Sala de sport (cf. Google Maps septembrie 2024)

A.S. Unirea Hârsești[80]
Localitatea Hârsești, Județul Argeș
Echipa de fotbal **AS Unirea Hârsești** reprezintă localitatea Hârsești, județul Argeș, în cadrul competițiilor Ligii 5 SUD organizate de AJF Argeș.

80 *https://www.frf-ajf.ro/arges/echipe/a-s-unirea-hirsesti-75.html/competitii*

Figură 62 – Echipa de fotbal – A.S. Unirea Hârsești

Prin prezența constantă în competițiile oficiale, echipa contribuie la încurajarea practicării fotbalului în mediul rural și oferă tinerilor din comunitate un cadru organizat de afirmare sportivă.

SPAȚII VERZI

Conform Registrului Local al Spațiilor[81] verzi al comunei Hârsești aferent anului 2025, spațiile verzi din intravilanul comunei Hârsești sunt următoarele:

- Spații verzi publice cu folosință specializată (teren de fotbal);
- Spații verzi cu acces public nelimitat (parcuri, pășuni).

CENTRALIZATOR SPAȚII VERZI

NR. CRT.	DENUMIRE SPAȚIU VERDE	SUPRAFAȚA (MP)
1.	**Spații verzi cu acces public nelimitat**	**45702.20**
1.1.	Parcuri	527.69
1.2.	Pășuni	45174.51
2.	**Spații verzi publice cu folosință specializată**	**5744.12**
2.1.	Teren de sport	5744.12
TOTAL SUPRAFAȚĂ		**51446.32**

PARCURI

ID	SUPRAFAȚA	AMPLASAMENT
3	527.69	Parc Martalogi

PĂȘUNI

ID	SUPRAFAȚA	AMPLASAMENT
2	38798.54	Pășune Hârsești
4	641.24	Pășune Ciobani CF 86771

https://www.facebook.com/people/AS-Unirea-H%C3%A2rse%C8%99ti/61565581593157/#

81 *REGISTRUL LOCAL AL SPAȚIILOR VERZI DIN COMUNA HÂRSEȘTI, JUDEȚUL ARGEȘ -2025-*

ID	SUPRAFAȚA	AMPLASAMENT
5	3995.89	Pășune Ciobani CF 86770
6	1738.84	Pășune Ciobani CF 86769

TEREN DE SPORT

ID	SUPRAFAȚA	AMPLASAMENT
1	5744.12	Teren Fotbal Hârsești

Tabel 6 –Centralizator spații verzi comuna Hârsești[82]

Din datele furnizate, la nivelul comunei Hârsești care prezintă 2.067 locuitori, spațiul verde (mp) pe cap de locuitor este de 24.89%.

Spațiile verzi se încadrează în calificarea „suficient îngrijit", cu excepția Parcului Martalogi care este „bine îngrijit".

Din punct de vedere tehnico-edilitar, toate spațiile verzi au echipamente electrice și de telecomunicații.

Figură 63 – Registrul Local al Spațiilor Verzi Hârsești – Teren de fotbal și Pășune

82 *REGISTRUL LOCAL AL SPAȚIILOR VERZI DIN COMUNA HÂRSEȘTI, JUDEȚUL ARGEȘ -2025-*

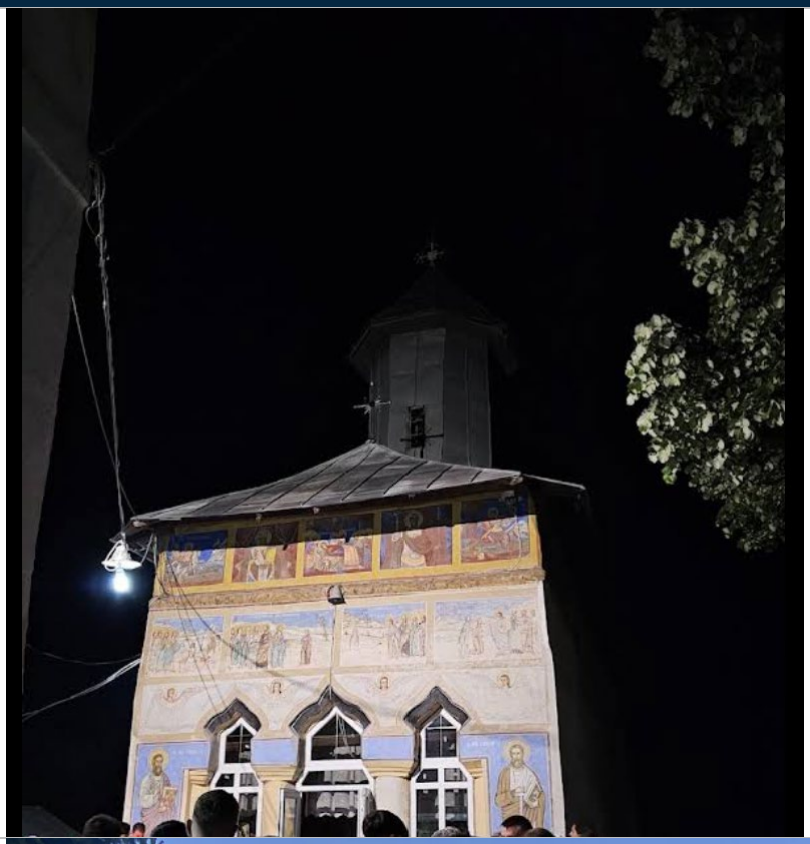
Figură 64 - Registrul Local al Spațiilor Verzi Hârsești – Parc Martalogi

Figură 65 - Registrul Local al Spațiilor Verzi Hârsești – Pășuni Ciobani

CULTE ȘI GOSPODĂRII COMUNALE – CIMITIRE

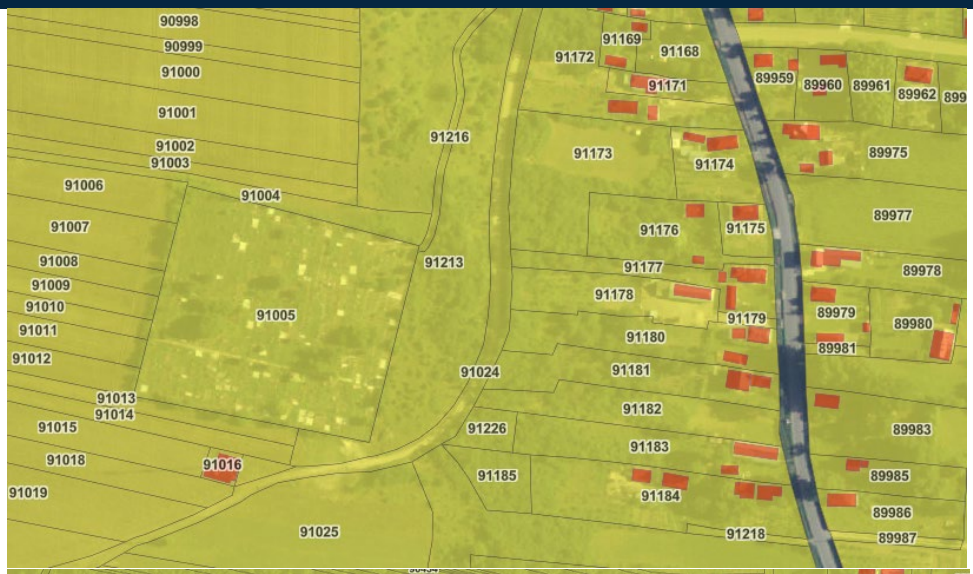
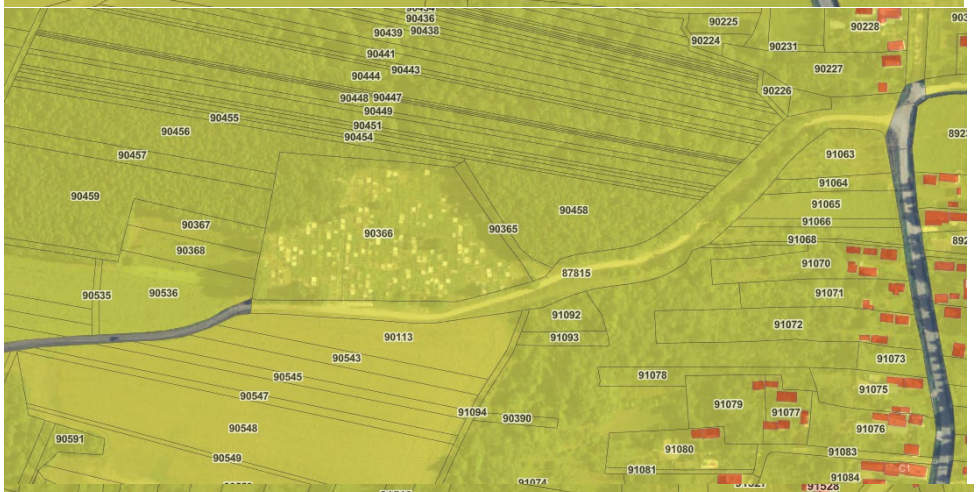
Cultele sunt reprezentate de **4 biserici (3 ortodoxe – una penticostală)**, care reprezintă expresia cultelor locale, reușind să se deosebească în linii mari și să creeze astfel stilul local.

Lăcașe de cult – UAT Hârsești	Imagine
Biserica Adormirea Maicii Domnului Hârseștii de Jos, 1834 – satul Hârsești	
Biserica Adormirea Maicii Domnului, 1865 – satul Hârsești	

Lăcașe de cult – UAT Hârsești	Imagine
Biserica Sf. Ierarh Nicolae și Sf. Cuvioasă Parascheva sec. al XIX-lea – satul Ciobani	
Biserica Penticostală Maranată - Ciobani	

Figură 66 – Culte în comuna Hârsești (cf. Google Maps)[83]

83*https://www.google.com/maps/place/Parohia+H%C3%A2rse%C8%99tii+de+Jos+-Monument+Istoric/@44.5194287,24.7775434,2297m/data=!3m1!1e3!4m15!1m8!3m7!1s0x40ad6604808c7bf9:0x7c35c66f241581f1!2zMTE3MzkwIEjDonJzZciZdGk!3b1!8m2!3d44.5304697!4d24.7782938!16s%2Fm%2F04f67fp!3m5!1s0x40ad690046943d69:0x10ac3d705db21a6f!8m2!3d44.5195539!4d24.7776816!16s%2Fg%2F11y47vm5kl?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI1MTIwOS4wIKXMDSoASAFQAw%3D%3D*

Cimitire – UAT Hârsești	Imagine
Localizare cimitir - Sat Hârsești (intabulat – pe platforma ancpi.ro) – situat în zona de vest a satului	
Localizare cimitir - Sat Hârsești (intabulat – pe platforma ancpi.ro) – situat în zona de vest a satului	
Localizare cimitir - Sat Ciobani (intabulat – pe platforma ancpi.ro) – situat în zona de est a satului	

Figură 67 - Localizare cimitire – extras conform - https://geoportal.ancpi.ro/imobile.html (site accesat decembrie 2025)

Figură 68 - Cimitir Ciobani (cf. Google Maps)

COMERȚ

Activitatea comercială se desfășoară în unități comerciale, majoritatea cu profil mixt, organizate în sistem privat, de regulă în spatii proprii sau închiriate.

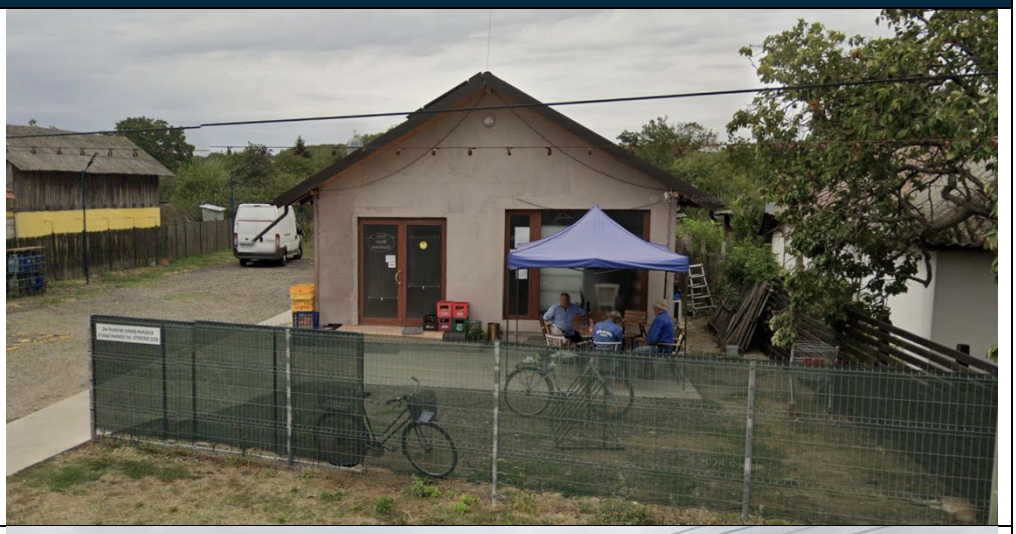
În satul Hârsești majoritatea punctelor comerciale sunt amplasate în zona centrală, de-a lungul axei principale DJ 679. În satele Ciobani și Martalogi alimentarele sunt dispuse pe străzi adiacente drumului principal.

Comerț – UAT Hârsești	Imagine
Farmacie – Sat Hârsești	

Comerț – UAT Hârsești	Imagine
Farmacie + Magazin Mixt – Sat Hârsești	
La Doi Pași – Sat Hârsești	

Comerț – UAT Hârsești	Imagine
Magazin alimentar – Sat Hârsești	
Magazin agro–alimetar Sat Hârsești	
Magazin articole uz casnic – Sat Hârsești	

Comerț – UAT Hârsești	Imagine
Magazin Mixt – Sat Hârsești	
Magazin alimentar – Sat Hârsești	
Târgul săptămânal – Sat Hârsești	

Comerț – UAT Hârsești	Imagine
Spațiu comercial mixt – Sat Hârsești	
Alimentară – Sat Ciobani	
Alimentară – Sat Martalogi	

Figură 69 – Zone comerciale Hârsești (cf. Google Maps)

INSTITUȚII PUBLICE ȘI SERVICII

Comuna mai dispune de: Sediu Primărie, Școală Gimnazială, Grădiniță (sat Hârsești), Oficiu Poștal (sat Martalogi).

Figură 70 - Primăria Comunei Hârsești (cf. Google Maps, sept. 2024)

Fostul sediu al primăriei din Hârsești a fost donat în anul 2008 de comunitatea din Hârsești către Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești. Construcția servește acum în cadrul satului improvizat de muzeu ca principală instituție administrativă, socială și economică. Construcția este de la începutul secolului al XX-lea, din lemn, *lipită cu pământ și văruită, înălţată pe soclu de piatră rotundă de râu. Planul cuprinde: foişor central cu stâlpi decoraţi şi acoperiş individualizat şi patru încăperi cu rol funcţional (camera primarului, a notarului-secretarului, a contabilului, a registrului agricol), amplasate simetric, de o parte şi de cealaltă a unui hol central larg.*

Acoperişul este în patru ape, cu învelitoarea din şiţă de brad bătută la trei rânduri.[84]

84 *https://biblioteca-digitala.ro/reviste/carte/Muzeul-Golesti/muzeul-viticulturii-pomiculturii-golesti-sectia-aer-liber_2012.pdf*

Figură 71 – Fosta Primărie Hârsești, Argeș

Figură 72 – Fosta Primărie Hârsești, Argeș - Interioare

Figură 73 – Grădinița Hârsești (cf. Google Maps, sept. 2024)

Figură 74 – Școala Gimnazială Hârsești (cf. Google Maps, sept. 2024)

Figură 75 – Oficiul Poștal Martalogi (cf. Google Maps, sept. 2024)

2.5.6. Concluzii și recomandări

Strategia de dezvoltare a ruralului urmărește trecerea de la gospodăria de subzistență caracteristică momentului actual, la gospodăria micro-productivă, bazată pe activități specifice, corelată cu resursele locale și cu necesitățile pieței (în special din mediul urban, dar și din alte centre polarizatoare).

Obiectiv Strategie: absorbția excedentului forței de muncă din mediul rural în unități noi de producție, exportul de produse agricole, eventual procesarea supraproducției agricole și apoi exportul produselor alimentare.

Conform *Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Hârsești pentru perioada 2021–2027*, o serie de inițiative propuse au un impact direct sau potențial asupra **dinamicii economice locale**, vizând atât infrastructura de bază, cât și dezvoltarea unor sectoare emergente. Printre aceste proiecte se remarcă următoarele:

- **Modernizarea infrastructurii de transport**: proiecte precum *Modernizare drumuri locale în Comuna Hârsești, județul Argeș*, *Reabilitare drumuri locale în Comuna Hârsești, județul Argeș*, *Modernizare D.C. 141: Martalogi (DJ679) – Ciobani – Limita județului Olt, în Comuna Hârsești, județul Argeș*, *Modernizare D.C. 142: Ciești (DJ679) – Stolnici – Martalogi (DJ679), în Comuna Hârsești, județul Argeș*, *Amenajare trotuare, piste pentru bicicliști, șanțuri, rigole și podețe în Comuna Hârsești, județul Argeș*, *Amenajări parcări publice în comuna Hârsești, județul Argeș*, *Amenajări stații pentru transportul public de călători în Comuna Hârsești, județul Argeș*, *Construire pod peste râul Cotmeana în Comuna Hârsești, județul Argeș*, *Construire punți*

pietonale peste râul Cotmeana în comuna Hârsești, județul Argeș și *Reabilitare și modernizare punte pietonală peste râul Cotmeana, punctul Ghebărești, satul Hârsești, comuna Hârsești, județul Argeș* contribuie la facilitarea mobilității și accesului pentru agenții economici și locuitori.

- **Sprijin pentru sectorul agricol și agroalimentar**: *Modernizare drumuri de exploatație agricolă în Comuna Hârsești, Reabilitare drumuri de exploatație agricolă în Comuna Hârsești, județul Argeș, Amenajare platformă comunală depozitare gunoi de grajd și deșeuri agricole compostabile în comuna Hârsești, județul Argeș, Amenajare depozite fructe, legume, cereale în comuna Hârsești, județul Argeș și Reabilitare, modernizare, extindere și dotare Târg săptămânal în satul Hârsești, comuna Hârsești, județul Argeș* – toate susțin funcția agrară a comunei și eficientizarea activităților agricole.
- **Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a tranziției energetice**: *Înființare serviciu public de distribuție gaze naturale în Comuna Hârsești, județul Argeș, Reabilitare, modernizare, extindere și dotare sistem alimentare cu apă potabilă în Comuna Hârsești, județul Argeș, Reabilitare, modernizare, extindere și dotare sistem canalizare în Comuna Hârsești, județul Argeș, Reabilitare, modernizare, extindere și dotare sistem iluminat public în Comuna Hârsești, județul Argeș și Amenajare sisteme de producere a energiei electrice și termice din surse regenerabile în Comuna Hârsești, județul Argeș* – proiecte cu impact asupra sustenabilității și a sporirii condițiilor de trai din zonă.
- **Înființarea unui parc industrial**: proiect strategic cu potențial de a atrage investiții, de a genera locuri de muncă și de a diversifica structura economică locală.
- **Digitalizarea administrației**: *Realizare cadastru general al Comunei Hârsești, județul Argeș, Realizare PUG Comuna Hârsești, județul Argeș, Digitalizare servicii publice Comuna Hârsești, județul Argeș și Înființare puncte de acces internet în Comuna Hârsești, județul Argeș* – menite să îmbunătățească activitatea administrativă și să creeze un cadru favorabil pentru economia locală.

Aceste proiecte conturează o **viziune integrată de dezvoltare economică** a comunei Hârsești, ce îmbină infrastructura fizică cu digitalizarea, sustenabilitatea energetică și sprijinul pentru agricultură și antreprenoriat local, în conformitate cu prioritățile europene și naționale pentru mediul rural.

Pentru a stimula **dezvoltarea economică prin turism în comuna Hârsești, se propun următoarele direcții strategice de acțiune**, fundamentate pe valorificarea resurselor locale și pe crearea unei identități turistice coerente:

Valorificarea patrimoniului cultural și istoric	Punerea în valoare a **Căminului Cultural** ca obiectiv central pentru turismul cultural (muzeu local, centru cultural, spațiu expozițional);
	Promovarea **bisericii „Adormirea Maicii Domnului”**, monument istoric de clasă B, prin includerea în trasee tematice și tururi ghidate;

	Organizarea de **evenimente culturale** cu tematică istorică și rurală (ex. „Călușul", „Festivalul ansamblurilor rurale").
	Crearea unui traseu tematic al fântânilor de pe drumul județean DJ 679, drumurile comunale și sătești.
Turism coregrafic și de patrimoniu imaterial	Crearea unui **traseu al dansurilor tradiționale**, dedicat personalităților locale precum **Petre Măsală**;
	Organizarea de **festivaluri folclorice**, ateliere de dans, căluș și muzică populară, adresate atât localnicilor cât și turiștilor interesați de cultură autentică;
	Realizarea unui **centru de documentare și arhivare videografică** a tradițiilor coreografice locale.
Agroturism și turism gastronomic	Încurajarea înființării de **gospodării turistice** și **ferme agroturistice** cu oferte de cazare și activități participative (muls, coacere, cules, gătit);
	Promovarea produselor agroalimentare tradiționale.
Crearea unei identități turistice coerente	Lansarea și promovarea unui **brand turistic local**, ex.:
	„Hârsești – Satul Călușului";
	„Hârsești – Satul cu doruri de câmpie";
	Realizarea de materiale promoționale (pliante, site web, panouri), în colaborare cu Consiliul Județean și GAL-uri.
Infrastructură și servicii de sprijin	Amenajarea unor **puncte de informare turistică**, semnalistică culturală și trasee tematice;
	Crearea de **spații de popas rural**, zone de observare a peisajului agrar, și piste pentru cicloturism;
	Sprijinirea formării profesionale în domenii precum **turism rural, ospitalitate, ghidaj cultural**.

Aceste direcții trebuie sprijinite prin parteneriate interinstituționale, atragerea de fonduri nerambursabile (PNRR, PNDR, fonduri culturale), implicarea comunității locale și integrarea turismului în strategia de dezvoltare economică durabilă a comunei Hârsești.

Implementarea acestor propuneri poate transforma comuna Hârsești într-o destinație turistică atractivă, contribuind la creșterea economică și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.

Comuna Hârsești își propune valorificarea optimă a resurselor materiale și umane, punerii în valoare și conservării patrimoniului natural și construit.

Acțiuni autorități locale:

- Stabilirea ca obiectiv prioritar îmbunătățirea infrastructurii rutiere și de servicii publice oferite;
- Scutiri de la plata taxelor și impozitelor locale pentru potențialii investitori;
- Promovarea în rândul localnicilor a modalităților de accesare a fondurilor europene nerambursabile;
- Susținerea din bugetul local sau din fonduri guvernamentale a parteneriatelor public-private;
- Organizarea de târguri pentru promovarea produselor micilor producători locali;
- Organizarea de cursuri de perfecționare și /sau reconversie profesională în domeniile agricol, industrial, prestări de servicii și în funcție de cerințele pieței în alte domenii;
- Stabilirea de contacte externe în vederea comercializării producției agricole și industriale la prețuri mai bune
- Organizarea și promovarea festivalurilor gastronomice tradiționale ce pot atrage un număr mare de turiști, atât români, cât și străini, atrăgând totodată resurse financiare la nivelul localității

Analiza activităților economice din comuna Hârsești relevă un model de dezvoltare rurală predominant comercial, profund ancorat în întreprinderi mici și în spiritul antreprenorial al comunității locale. De asemenea, în comună se remarcă și profilul agrar. Poziționarea geografică favorabilă, fertilitatea terenurilor și continuitatea activităților agricole **conferă localității un potențial economic semnificativ, deși parțial valorificat.** Totodată, existența unor resurse culturale deosebite – precum tradițiile muzicale, coregrafice și meșteșugărești – oferă perspective clare pentru diversificarea economică în direcția turismului cultural.

Cu toate acestea, se constată o serie de disfuncționalități structurale care frânează dinamica economică a comunei: infrastructura de transport și utilități este insuficient dezvoltată, nivelul investițiilor private este scăzut, iar forța de muncă se confruntă cu un fenomen accentuat de îmbătrânire și migrație. De asemenea, economia locală este caracterizată de un grad redus de diversificare, cu o dependență majoră de sectorul terțiar și o slabă integrare a activităților complementare (procesare, turism).

În acest context, **dezvoltarea durabilă a comunei presupune adoptarea unei viziuni strategice integrate, care să combine modernizarea agriculturii cu sprijinirea inițiativei antreprenoriale locale, valorificarea inteligentă a patrimoniului cultural și consolidarea capacității administrative.**

Prin urmare, comuna Hârsești are potențialul de a se transforma dintr-o localitate cu economie tradițională într-un spațiu rural rezilient, capabil să integreze în mod coerent moștenirea sa identitară cu direcțiile contemporane de dezvoltare economică. Această articulare între tradiție și inovație oferă premise solide pentru conturarea unei perspective de evoluție durabilă, echilibrată și adaptată nevoilor comunității locale.

2.6. Caracteristici socio-demografice

La recensământul populației[85] din 2021, **Comuna Hârsești avea o populație rezidentă de 2067 de locuitori, înregistrând o diferență de 62 de persoane față de datele raportate de Institutul Național de Statistică (INS) pentru aceeași perioadă.** Conform INS, la 1 ianuarie 2021, populația cu domiciliu în Comuna Hârsești era de 2129 de locuitori, conform datelor din tabelul de mai jos.*86*

În ultimii 10 ani (2015–2025), județul Argeș a înregistrat o scădere a populației de 42.592 locuitori (de la 649.318 la 606.726), în timp ce comuna Hârsești a pierdut 328 de locuitori (de la 2.662 la 2.004). Aceste evoluții confirmă o tendință constant descendentă atât la nivel județean, cât și la nivel local, determinată de factori precum migrația, scăderea natalității și transformările economice.

An	Total Județ Argeș	Total Comuna Hârsești
1992	680670	3254
1993	681456	3191
1994	682034	3130
1995	682033	3065
1996	680729	2999
1997	679127	2906
1998	677710	2824
1999	676390	2758
2000	675583	2729
2001	674530	2735
2002	672538	2699
2003	670067	2683
2004	668567	2633
2005	666747	2662
2006	665394	2641
2007	664403	2606
2008	665041	2616
2009	664279	2610
2010	662359	2563
2011	660054	2510
2012	657426	2466
2013	654670	2423
2014	651930	2362

85 Conf. 1.3. Populaţia rezidentă pe sexe şi grupe de vârstă (Sexe, Grupe de vârstă, Macroregiuni, Regiuni de dezvoltare, Județe, Municipii, orașe și comune) – Tabel 1.03_1.3.1 si 1.03.2*
https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/
86 Conf.
https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/

An	Total Județ Argeș	Total Comuna Hârsești
2015	649318	2332
2016	646649	2287
2017	643647	2258
2018	640253	2199
2019	636446	2187
2020	632529	2150
2021	627025	2129
2022	620348	2085
2023	615342	2078
2024	610907	2048
2025	606726	2004
© 1998 - 2018 INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ		

Tabel 7 – Volumul populației Comunei Hârsești (1992-2025)[87]

Datele analizate arată că atât la nivelul județului Argeș, cât și la nivelul comunei Hârsești, există o tendință generală de scădere a populației. Această tendință este în concordanță cu fenomenul național de îmbătrânire demografică și de emigrare a forței de muncă.

Populația județului Argeș și a comunei Hârsești a scăzut constant între anii 1992 și 2025, județul atingând un maxim de **682.034 locuitori în 1994** și un minim de **606.726 locuitori în 2025**, iar comuna Hârsești un maxim de **3.254 locuitori în 1992** și un minim de **2.004 locuitori în 2025**. Media populației în această perioadă a fost de **644.380 locuitori pentru județ** și **2.629 locuitori pentru comuna Hârsești**.

În perioada pandemiei de COVID-19, declinul demografic s-a accentuat, reflectând impactul factorilor precum migrația externă, scăderea natalității și îmbătrânirea populației.

Această tendință descendentă afectează direct economia locală, infrastructura socială și calitatea serviciilor publice, ceea ce reclamă măsuri integrate pentru stimularea dezvoltării economice, atragerea populației tinere și îmbunătățirea condițiilor de viață, în vederea atenuării declinului demografic.

Nr. persoane	Total - Județ Argeș	An	Total - UAT Hârsești	An
Max	682.034	1994	3.254	1992
Min	606.726	2025	2.004	2025
Media	644.380	-	2.629	-

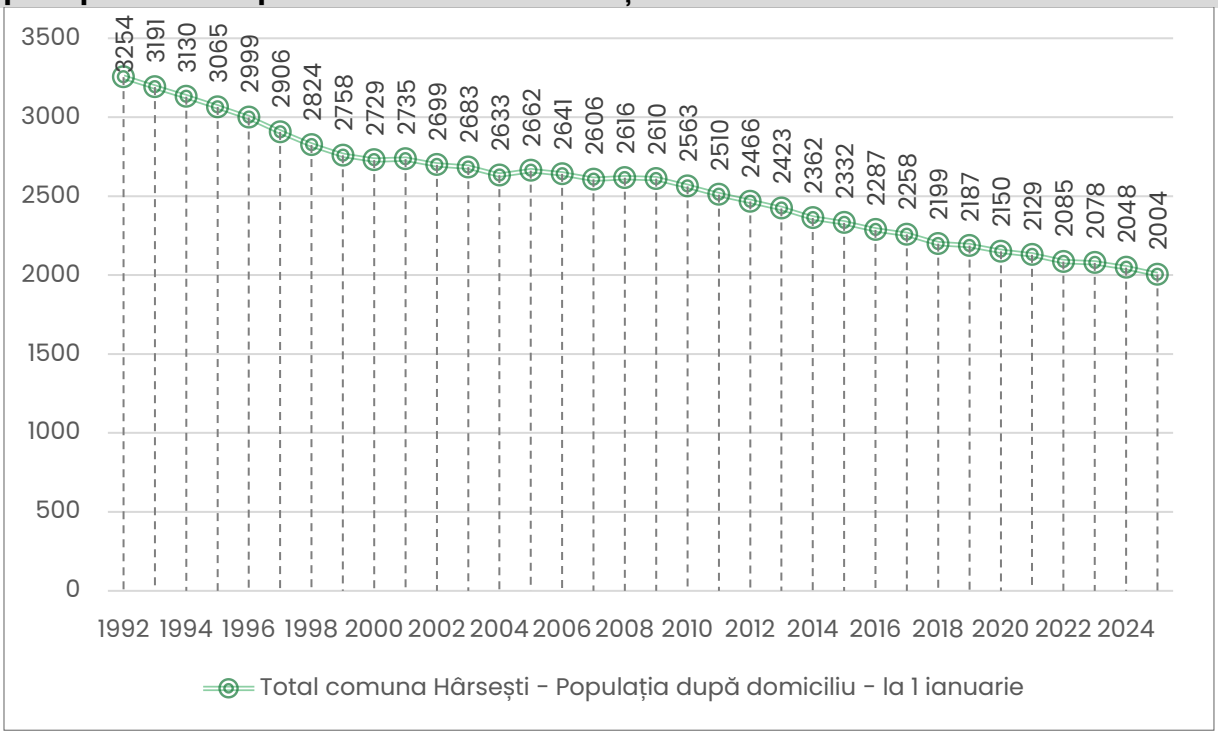
Populația comunei Hârsești a înregistrat un **declin constant între 1992 și 2024, în concordanță cu tendința generală de scădere demografică observată la nivelul județului.** Dacă în 1992 comuna avea **3.254 de locuitori**, atingând maximul tot în acest an,

87 conf. INS România, Baza de date Tempo - POPULAȚIA DUPĂ DOMICILIU la 1 ianuarie http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table

ulterior s-a remarcat o scădere graduală, ajungând la **2.004 de locuitori în 2025**, ceea ce reprezintă o pierdere de **1.250 locuitori** în această perioadă. Media populației în intervalul analizat a fost de **2.629 de locuitori**.

Declinul demografic a fost accelerat în ultimii ani, în special după 2020, când populația comunei a scăzut de la **2.150 locuitori** (2020) la **2.004 locuitori** (2025), marcând o pierdere de **146 de locuitori** în doar patru ani. Această reducere este asociată cu migrația către centre urbane mai mari, îmbătrânirea populației și scăderea natalității.

Tendința descendentă a populației din comuna Hârsești reflectă un fenomen comun în multe comunități rurale din România, unde dinamica demografică negativă pune presiune asupra dezvoltării economice și sociale locale.

Figură 76 – Evoluția populației UAT Hârsești(perioada 1992-2025)[88]

2.6.1. Densitatea populației

Densitatea populației în Comuna **Hârsești** a înregistrat o tendință descendentă în ultimul deceniu, reflectând declinul demografic care caracterizează atât localitatea, cât și județul **Argeș**.

În anul **2011**, densitatea populației era de **48,60 locuitori/km²**, iar în **2021** aceasta s-a redus la **41,22 locuitori/km²**, ajungând la **38,80 locuitori/km²** în **2025**. Această scădere este determinată de migrația externă și internă, precum și de sporul natural negativ, factori care afectează stabilitatea demografică a comunei.

La nivel județean, dinamica este similară: densitatea populației a scăzut de la **96,18 locuitori/km²** în **2011**, la **91,37 locuitori/km²** în **2021**, atingând **88,41 locuitori/km²** în **2025**. Această tendință evidențiază provocările socio-economice cu care se confruntă comunitățile din județ și accentuează necesitatea implementării unor măsuri strategice

88 *conf. http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table*

pentru revitalizarea economică, crearea de locuri de muncă și atragerea populației tinere, în vederea reducerii procesului de depopulare.

	Suprafață totală (Km2)	Număr locuitori 2011	Număr locuitori 2021	Număr locuitori 2025	Densitatea populației 2011 (loc/km2)	Densitatea populației 2021 (loc/km2)	Densitatea populației 2025 (loc/km2)
Comuna Hârsești	51,64	2510	2129	2004	48,60	41,22	38,80
Județul Argeș	6.862	660.054	627.025	606.726	96,18	91,37	88,41

Tabel 8 – Densitatea populației (2011-2021-2025)[89]

2.6.2. Structura populației pe sexe

Denumire județ	Cod SIRUTA	JUDEȚ, ORAȘ	POPULAȚIA REZIDENTĂ TOTAL	SEXE			
				Masculin	% din total populaţie UAT	Feminin	% din total populaţie
A	B	C	1	2	3	4	5
		ARGEȘ	569932	276151	48,48%	293781	51,52%
ARGEȘ	16613	HÂRSEȘTI	2067	1020	49,34%	1047	50,66%
ARGEȘ	16622	HÂRSEȘTI	1390	687	49,42%	703	50,58%
ARGEȘ	16631	CIOBANI	348	173	49,71%	175	50,29%
ARGEȘ	16640	MARTALOGI	329	160	48,63%	169	51,37%
Sursa: INS, Recensământul populației și locuințelor din anul 2021, date definitive							

Tabel 9 – Structura populației pe sexe 2021, conf. Recensământ[90]

Conform datelor analizate privind populația rezidentă în județul **Argeș** și în **Comuna Hârsești** la 1 decembrie 2021, structura demografică reflectă o ușoară preponderență a populației feminine, atât la nivel județean, cât și la nivel local.

La nivelul județului **Argeș**, populația totală rezidentă era de **569.932 locuitori**, dintre care **48,48% bărbați** (**276.151 persoane**) și **51,52% femei** (**293.781 persoane**). Acest dezechilibru între sexe se înscrie în tendința demografică națională, unde ponderea femeilor este mai ridicată, explicată prin speranța de viață mai mare în rândul populației feminine.

În **Comuna Hârsești**, populația rezidentă totală era de **2.067 locuitori**, cu o distribuție relativ echilibrată între sexe: **49,34% bărbați** (**1.020 persoane**) și **50,66% femei** (**1.047 persoane**). La nivelul satului de reședință, **Hârsești**, se regăseau **1.390 locuitori**, dintre care **49,42% bărbați** (**687 persoane**) și **50,88% femei** (**703 persoane**). În satul **Ciobani**, populația era de **348 locuitori**, cu o distribuție similară: **49,71% bărbați** (**173 persoane**) și **50,29% femei**

89 conf. http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table; https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/

90 Conf. 1.22. - TAB 1.22_RPL2021 - POPULAȚIA REZIDENTĂ PE SEXE, JUDEȚE, MUNICIPII, ORAȘE, COMUNE ȘI SATE, LA 1 DECEMBRIE 2021

(**175 persoane**). În satul **Martalogi**, populația era de **329 locuitori**, cu o distribuție similară: **48,63% bărbați (160 persoane)** și **51,37% femei (169 persoane)**.

Distribuția pe sexe confirmă o ușoară majoritate a populației feminine, specifică zonelor rurale montane, unde emigrarea forței de muncă active, în special în rândul bărbaților, poate contribui la accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică.

2.6.3. Piramida vârstelor

Analiza piramidelor vârstelor pentru anii 2021 și 2025, reflectă mai multe aspecte importante privind structura demografică a populației din Hârsești:

Distribuția pe grupe de vârstă

Conform datelor INS, populația stabilă a comunei **Hârsești** a înregistrat o scădere ușoară, de la **2.129 locuitori în 2021** (perioada recensământ) la **2.004 locuitori în 2025**. Structura de gen rămâne echilibrată, cu o ușoară predominanță masculină: **1.055 femei** față de **1.074 bărbați** în 2021, respectiv **983 femei** și **1.021 bărbați** în 2025.

Tendințe observate

- **Segmentul tânăr (0–14 ani):** scade, ceea ce confirmă reducerea natalității. La grupa **0–4 ani**, numărul copiilor se reduce de la **76 (2021)** la **63 (2025)**, în timp ce la grupa **10–14 ani** scăderea este de la **99** la **76**.
- **Populația activă (15–64 ani):** rămâne dominantă, dar suferă modificări interne. Se observă o scădere la grupele **30–34 ani** (de la **111** la **107**) și **40–44 ani** (de la **151** la **105**), în timp ce grupele **35–39 ani** și **50–54 ani** cresc, de la **52** la **66** și respectiv de la **192** la **221**, indicând o îmbătrânire progresivă a bazei active.
- **Vârstnicii (65+ ani):** înregistrează o creștere semnificativă. La grupa **55–59 ani**, numărul crește de la **97** la **164**, iar la **75–79 ani**, de la **124** la **130**. Populația de **85+ ani** scade de la **94** la **90**, scădere foarte mică în comparație cu creșterile de la celelalte grupe vârstnice, ceea ce relevă un proces accentuat de îmbătrânire demografică.

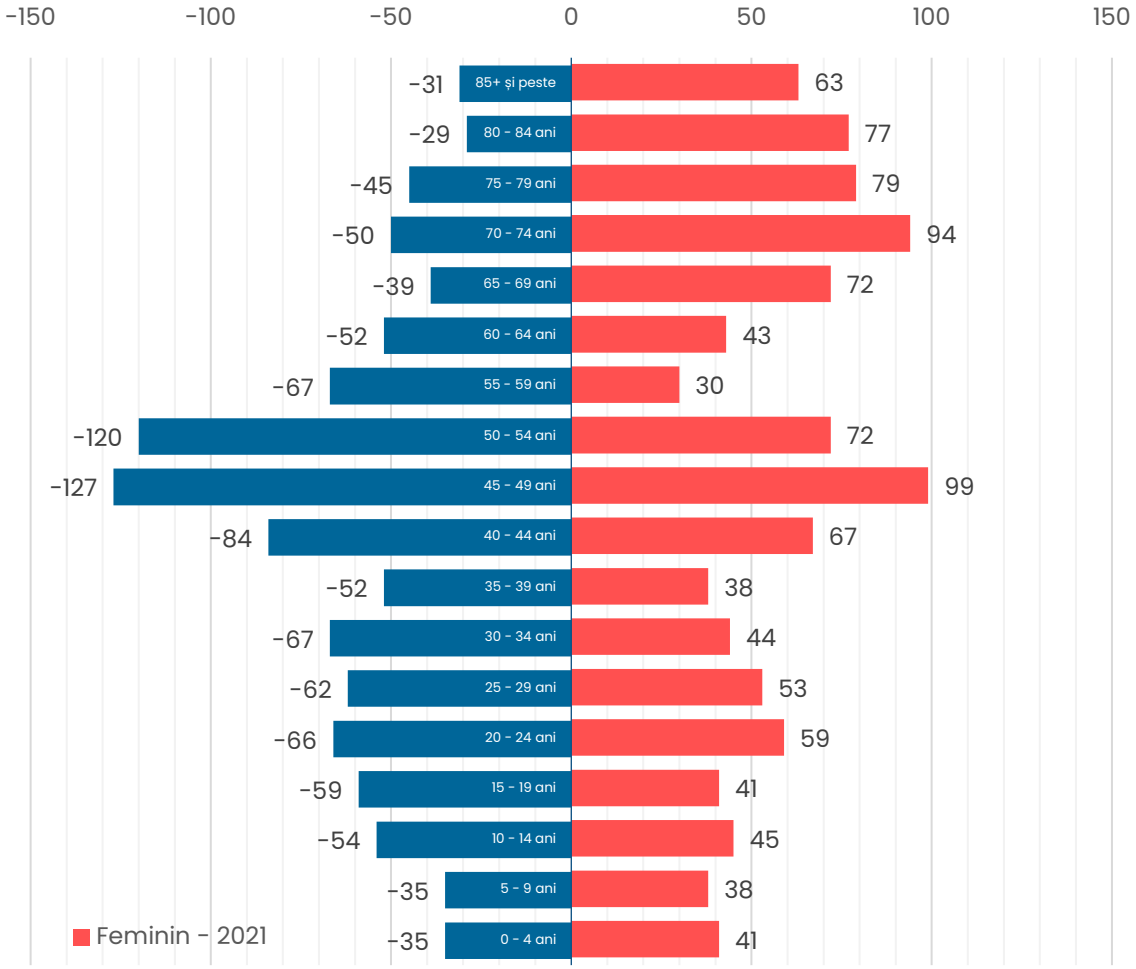
Impactul pandemiei

Pandemia de COVID-19 a accelerat procesele de îmbătrânire și declin demografic în comuna Hârsești, prin reducerea natalității, afectarea populației adulte active și vulnerabilizarea cohortelor vârstnice.

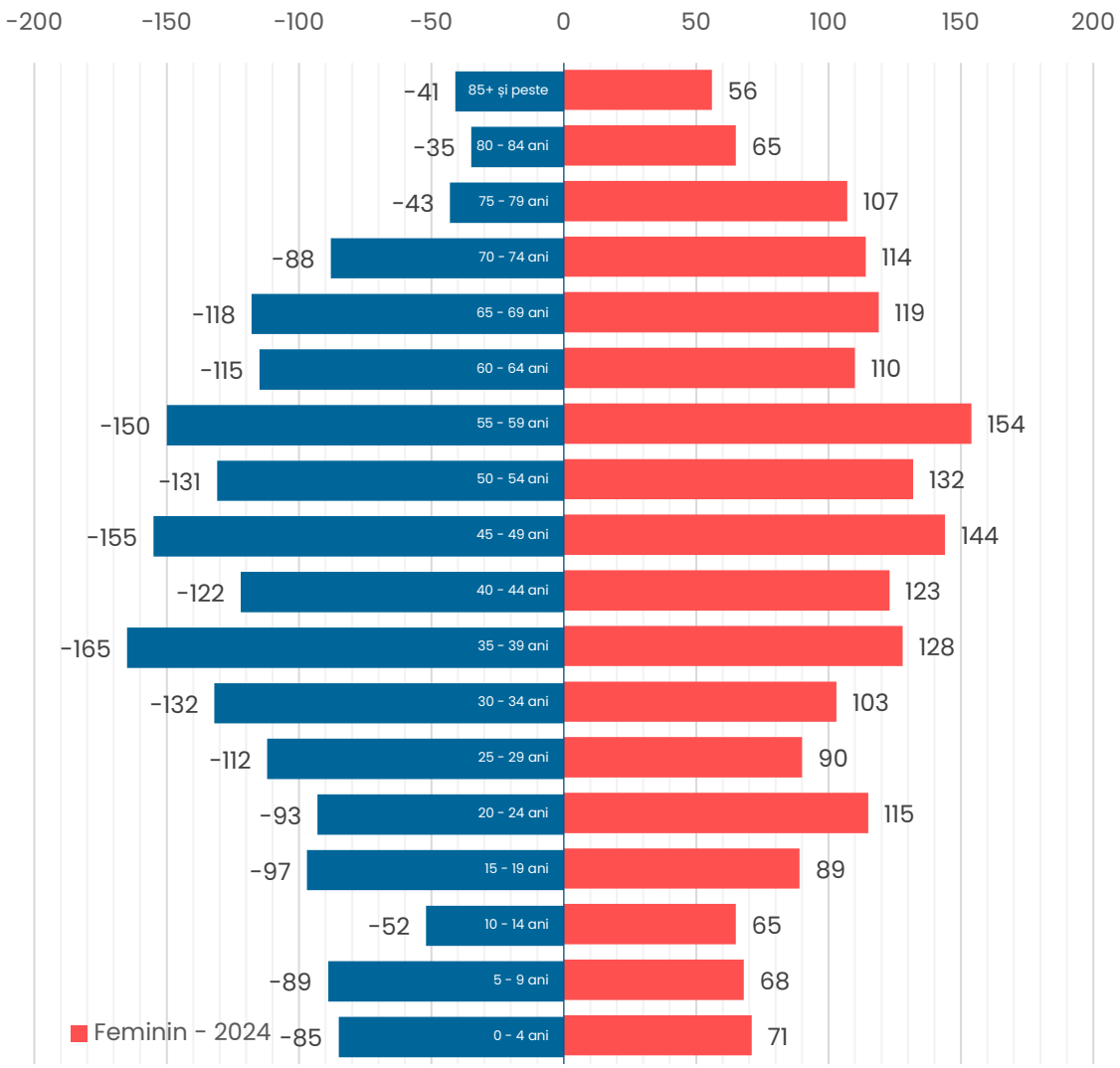
Comparația 2021-2025

- Se constată o scădere a populației totale în comuna Hârsești, de la 2.129 locuitori în 2021 la 2.004 locuitori în 2025, diminuarea afectând atât populația masculină, cât și pe cea feminină.
- Ponderea populației vârstnice este în creștere, în special în grupele de peste 65 de ani, ceea ce confirmă accentuarea procesului de îmbătrânire demografică.
- Se observă o reducere a populației tinere (0–14 ani), de la 248 persoane în 2021 la 208 persoane în 2025, fapt ce reflectă un declin al natalității și un dezechilibru între generații.

Piramidele vârstelor pentru 2021 și 2025 evidențiază un proces constant de îmbătrânire demografică și de reducere a bazei tinere, ceea ce generează presiuni asupra echilibrului dintre populația activă și cea dependentă.

Figură 77 – Piramida vârstelor pentru Comuna Hârsești - 2021 (perioada recensamânt, conf. INS)

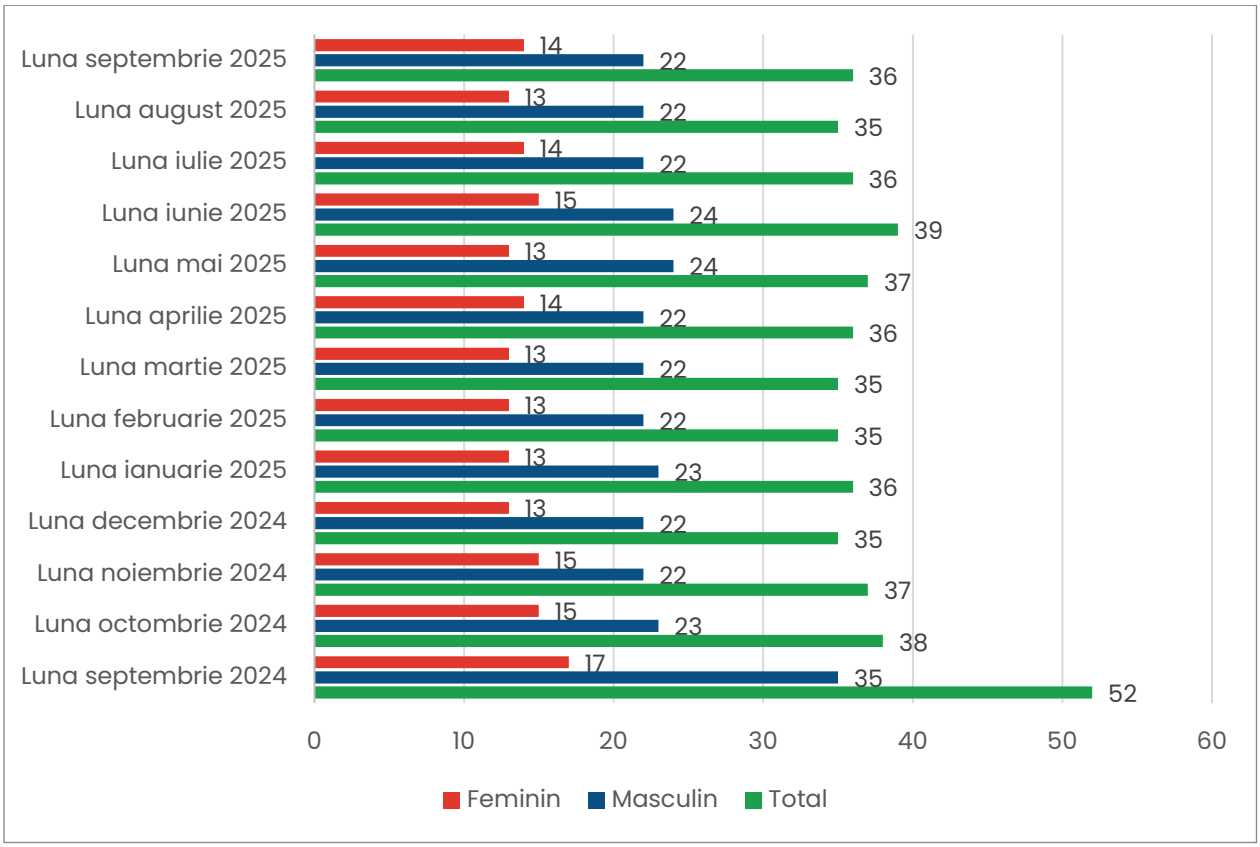

Figură 78 - Piramida vârstelor pentru Comuna Hârsești -2025

2.6.4. Populația ocupată

Conform datelor INS, la finele lunii septembrie 2025[91] în comuna Hârsești sunt 36 șomeri, din care 22 sunt de sex masculin.

91 Site accesat în iunie 2025

Figură 79 - Șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, pe sexe[92]

În perioada septembrie 2024 – septembrie 2025, evoluția numărului de șomeri înregistrați în comuna Hârsești evidențiază o dinamică moderat fluctuantă, cu un maxim în septembrie 2024, urmat de o scădere ce s-a menținut la niște valori relativ stabile pe toată perioada analizată. **Cel mai scăzut nivel al șomajului a fost înregistrat în lunile decembrie 2024, februarie, martie și august 2025, cu doar 35 persoane.**

Structura pe sexe arată o dominanță constantă a bărbaților în rândul șomerilor, aceștia reprezentând aproximativ două treimi din total, ceea ce poate fi corelat cu natura ocupațiilor locale predominant masculine și cu o posibilă expunere mai ridicată la riscurile sezoniere și economice. Atât numărul șomerilor de sex masculin cât și feminin a prezentat o stabilitate relativă, cu variații reduse și o medie lunară constantă.

Șomajul din comuna Hârsești prezintă un caracter stabil, evidențiind o insuficientă diversificare a surselor de ocupare pe tot parcursul anului. Acest tipar indică o dependență ridicată de sectorul primar și o capacitate redusă de absorbție a forței de muncă în afara sezonului agricol, în condițiile unui context economic cu oportunități limitate și intervenții reduse ale politicilor publice de ocupare.

92 *Conf. Forța de muncă, SOM101E - Șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table*

2.6.5. Concluzii și recomandări

CONCLUZII

Datele analizate, în decursul ultimilor ani, arată că atât la nivelul județului Argeș, cât și la nivelul UAT Hârsești, există o tendință de scădere a populației, în concordanță cu fenomenul general de îmbătrânire demografică și de emigrare a forței de muncă care afectează întreaga țară.

La recensământul populației*93* din 2021, **Comuna Hârsești avea o populație rezidentă de 2.067 de locuitori, înregistrând o diferență de 62 de persoane față de datele raportate de Institutul Național de Statistică (INS) pentru aceeași perioadă.** Conform INS, la 1 ianuarie 2021, populația cu domiciliu în Comuna Hârsești era de 2.129 de locuitori.*94*

Declinul demografic a fost accelerat în ultimii ani, în special după 2020, când populația comunei a scăzut de la **2.150 locuitori** (2020) la **2.004 locuitori** (2025), marcând o pierdere de **146 de locuitori** în doar patru ani. Această reducere este asociată cu migrația către centre urbane mai mari, îmbătrânirea populației și scăderea natalității.

Tendința descendentă a populației din comuna Hârsești reflectă un fenomen comun în multe comunități rurale din România, unde dinamica demografică negativă pune presiune asupra dezvoltării economice și sociale locale.

În perioada 2015–2025, comuna Hârsești a pierdut 328 de locuitori (-14,06%), populația scăzând de la 2.332 la 2.004 persoane. Tendința descendentă, cu o medie anuală de circa 33 de locuitori, evidențiază un proces constant de depopulare determinat de natalitatea scăzută și migrație, accentuând vulnerabilitatea socio-demografică a localității.

Densitatea populației în Comuna **Hârsești** a înregistrat o tendință descendentă în ultimul deceniu, reflectând declinul demografic care caracterizează atât localitatea, cât și județul **Argeș**.

În anul **2011**, densitatea populației era de **48,6 locuitori/km²**, iar în **2021** aceasta s-a redus la **41,22 locuitori/km²**, ajungând la **38,8 locuitori/km²** în **2025**. Această scădere este determinată de migrația externă și internă, precum și de sporul natural negativ, factori care afectează stabilitatea demografică a comunei.

La nivel județean, dinamica este similară: densitatea populației a scăzut de la **96,18 locuitori/km²** în **2011**, la **91,37 locuitori/km²** în **2021**, atingând **88,41 locuitori/km²** în **2025**. Această tendință evidențiază provocările socio-economice cu care se confruntă comunitățile din județ și accentuează necesitatea implementării unor măsuri strategice pentru revitalizarea economică, crearea de locuri de muncă și atragerea populației tinere, în vederea reducerii procesului de depopulare.

La nivelul județului **Argeș**, populația totală rezidentă era de **569.932 locuitori**, dintre care **48,48% bărbați** (**276.151 persoane**) și **51,52% femei** (**293.781 persoane**). Acest ușor dezechilibru între sexe se înscrie în tendința demografică națională, unde ponderea

---

93 Conf. 1.3. Populaţia rezidentă pe sexe şi grupe de vârstă (Sexe, Grupe de vârstă, Macroregiuni, Regiuni de dezvoltare, Județe, Municipii, orașe și comune) – Tabel 1.03_1.3.1 si 1.03.2*
https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/
94 Conf.
https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/

femeilor este mai ridicată, explicată prin speranța de viață mai mare în rândul populației feminine.

În **Comuna Hârsești**, populația rezidentă totală era de **2.067 locuitori**, cu o distribuție relativ echilibrată între sexe: **49,34% bărbați** (**1.020 persoane**) și **50,66% femei** (**1.047 persoane**). La nivelul satului de reședință, **Hârsești**, se regăseau **1.390 locuitori**, dintre care **49,42% bărbați** (**687 persoane**) și **50,58% femei** (**703 persoane**). În satul **Ciobani**, populația era de **348 locuitori**, cu o distribuție similară: **49,71% bărbați** (**173 persoane**) și **50,29% femei** (**175 persoane**), iar în satul **Martalogi**, populația era de **329 locuitori** cu **48,63% bărbați (160 persoane)** și **51,37% femei (169 persoane)**.

Distribuția pe sexe confirmă o ușoară majoritate a populației feminine, specifică zonelor rurale, unde emigrarea forței de muncă active, în special în rândul bărbaților, poate contribui la accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică.

Datele demografice indică o tendință clară de îmbătrânire a populației atât în județul Argeș, cât și în comuna Hârsești, cu rapoarte de dependență ridicate (53,35% la nivel județean și 75,46% în Hârsești).

Scăderea ponderii populației tinere (14,47% în județ și 11,36% în Hârsești) accentuează riscul dezechilibrului dintre generații, în timp ce ponderea în creștere a populației vârstnice sporește presiunea asupra sistemelor sociale și economice.

Piramidele vârstelor pentru 2021 și 2024 evidențiază un proces constant de îmbătrânire demografică și de reducere a bazei tinere, ceea ce generează presiuni asupra echilibrului dintre populația activă și cea dependentă.

Procesul de îmbătrânire demografică este evident atât prin creșterea numerică a segmentului de peste 55 de ani, cât și prin diferențele de gen, determinate de speranța de viață mai ridicată a femeilor. Grupele de vârstă peste **70 de ani** (în special 75–79 și 85+) înregistrează o creștere semnificativă, accentuând fenomenul de îmbătrânire structurală.

Această realitate pune presiune suplimentară asupra sistemelor de sănătate și de asistență socială, subliniind necesitatea unor politici publice orientate spre sprijinirea populației vârstnice prin servicii medicale adecvate și prin măsuri de integrare activă în viața comunității.

Conform datelor Recensământului Populației și Locuințelor 2021, structura etnică a comunei Hârsești evidențiază o predominanță clară a populației de etnie română. Din totalul de 2.067 locuitori rezidenți, 1.821 de persoane s-au declarat de etnie română, ceea ce reprezintă peste 88% din populație.

Pentru 246 de persoane informația privind etnia nu este disponibilă.

Datele referitoare la structura populației din județul ARGEȘ și Comuna HÂRSEȘTI, în funcție de limba maternă, evidențiază o predominanță clară a limbii române. Religia predominantă, atât la nivelul județului Argeș, cât și al comunei Hârsești, este cea ortodoxă.

Conform datelor Recensământului Populației și Locuințelor 2021, 87,19% din populația județului (496.924 persoane) și 87,51% din populația comunei Hârsești (1.809 persoane) s-au declarat de religie ortodoxă.

Evoluția natalității în județul Argeș între anii 2010 și 2024 evidențiază o tendință descendentă clară, reflectând un proces accentuat de declin demografic. La nivel județean cel mai ridicat nivel al nașterilor a fost consemnat în anul 2010, cu 5.911 de nou-născuți, în

timp ce minimul istoric se înregistrează în anul 2024, cu doar 3.746 de nașteri, ceea ce indică o reducere cu peste 40% în decurs de 14 ani. Evoluția natalității în Comuna Hârsești între anii 2010 și 2024 evidențiază o tendință fluctuantă, cu variații anuale semnificative, dar care, pe ansamblu, conturează o scădere treptată a numărului de nașteri. Cel mai ridicat nivel al natalității s-a înregistrat în anul 2020, cu 21 de nou-născuți, în timp ce cele mai reduse valori s-au consemnat în 2012 (7 nașteri). În intervalul 2010–2024, natalitatea a oscilat între 7 și 17 de cazuri anual, fără un trend clar, ci cu alternanțe de creștere și descreștere.

La nivelul comunei Hârsești, numărul deceselor a urmat o evoluție oscilantă, cu cel mai ridicat nivel în anul 2010 (75 decese), urmat de anul 2021 (71 decese), corespunzător celui de-al doilea an de pandemie. După această perioadă, mortalitatea s-a redus, atingând nivele mai scăzute în anii 2022 și 2023 (53 respectiv 45 decese). Minimul istoric a fost înregistrat în anul 2018 (44 decese). Raportul dintre nașteri și decese rămâne însă nefavorabil, numărul deceselor depășind frecvent natalitatea, ceea ce accentuează declinul demografic local. Datele confirmă faptul că pandemia de COVID-19 a generat o creștere semnificativă a mortalității atât în județul Argeș, cât și în comuna Hârsești. Ulterior, valorile au revenit spre niveluri mai reduse, dar menținerea unor rate relativ ridicate subliniază necesitatea consolidării serviciilor medicale și a politicilor de sănătate publică. Comparativ, comuna Hârsești înregistrează constant valori mai mari decât media județeană, ceea ce reflectă vulnerabilitatea unei comunități rurale de dimensiuni mici la șocuri demografice și sanitare.

Analiza sporului natural pentru perioada 2010–2024 confirmă un proces accentuat de îmbătrânire demografică și depopulare, atât la nivelul județului Argeș, cât și în Comuna Hârsești. Pandemia de COVID-19 a amplificat sever mortalitatea, generând valori minime istorice în 2021. Deși ulterior s-au înregistrat ameliorări parțiale, sporul natural rămâne negativ, subliniind necesitatea unor politici publice axate pe stimularea natalității, sprijinirea familiilor tinere și reducerea migrației pentru a contracara declinul demografic.

La nivelul județului Argeș, datele indică o mobilitate puternic accelerată după 2016, confirmând dinamica migrației externe și interne, cu un vârf în 2022. În Comuna Hârsești, nivelul de mobilitate este constant scăzut, cu valori anuale mici (1–8 persoane), dar tendința recentă (2022–2023) ar putea indica o reconfigurare socio-economică locală sau o intensificare a migrației selective.

Mișcarea totală netă a fost negativă la nivelul județului Argeș și a înregistrat valori pozitive foarte scăzute la nivelul Comunei Hârsești, ceea ce reflectă o tendință de **depopulare progresivă**.

Dacă la nivel județean pierderile prin migrație sunt masive și constante, comuna Hârsești prezintă un fenomen de scădere mai lent, dar persistent, cu mici episoade de stagnare sau câștig (2021-2023). Pandemia a influențat ambele niveluri, determinând o frânare temporară a mobilității, dar și un declin accentuat în anii imediat următori. Această evoluție poate avea implicații negative asupra **dinamismului economic** și a **sustenabilității sociale** a regiunii pe termen lung, afectând echilibrul forței de muncă și capacitatea de dezvoltare a comunității.

RECOMANDĂRI

Recomandări pentru Planul Urbanistic General (P.U.G.) al Comunei Hârsești din perspectiva socio-demografică.

Sprijinirea revitalizării demografice	**Zone rezidențiale pentru familii tinere -** planificarea unor cartiere noi, cu locuințe accesibile și spații destinate familiilor, cum ar fi locuri de joacă, grădinițe și școli moderne.
	Facilități pentru locuințe sociale - alocarea de terenuri pentru construirea de locuințe sociale, pentru a sprijini persoanele vulnerabile și a stimula stabilitatea populației locale.
	Extinderea zonelor de locuire - identificarea și includerea de terenuri suplimentare pentru dezvoltarea locuințelor, adaptate nevoilor demografice actuale și viitoare.
Dezvoltarea infrastructurii sociale și medicale	**Centre pentru îngrijirea vârstnicilor -** integrarea în planul urbanistic a unor facilități destinate îngrijirii persoanelor în vârstă, precum centre de zi, unități de asistență socială.
	Rețea de servicii medicale - amplasarea strategică a centrelor medicale de proximitate pentru a răspunde nevoilor populației, în corelare cu accesul la spitalele din Pitești.
	Spații educaționale - modernizarea și extinderea infrastructurii școlare, incluzând școli și grădinițe, pentru a sprijini creșterea natalității și a atrage familii tinere.
Promovarea mobilității și accesibilității	**Infrastructură rutieră modernizată -** modernizarea infrastructurii rutiere de legătură cu Pitești și Slatina, precum și cu localitățile montane învecinate, poate diminua izolarea rurală.
	Infrastructură pentru pietoni și bicicliști - crearea unor trasee pietonale și piste pentru biciclete, contribuind la creșterea calității vieții și a sustenabilității urbane.
Dezvoltarea economică integrată	**Crearea de zone economice dedicate –** Identificarea și rezervarea de terenuri pentru mici zone economice și servicii, sprijinind antreprenoriatul local.
	Valorificarea potențialului turistic - prin dezvoltarea de infrastructuri pentru turism cultural, istoric și ecologic (trasee montane, puncte gastronomice locale, patrimoniu religios).
	Sprijinirea agriculturii tradiționale - și diversificarea acesteia către produse cu valoare adăugată ridicată (zootehnie, produse montane) reprezintă direcții strategice pentru consolidarea bazei economice.
Crearea unor spații publice moderne și incluzive	**Spații verzi și recreative -** Amenajarea de spații verzi și recreative la nivel local (parcuri, terenuri de sport, zone de picnic) pentru îmbunătățirea calității vieții.

	Centre comunitare - amenajarea unor spații pentru activități sociale și culturale, pentru a încuraja interacțiunea și coeziunea comunității.
	Locuri de întâlnire intergenerațională - planificarea unor spații unde tinerii și vârstnicii să poată interacționa, promovând coeziunea socială
Integrarea tehnologiei și sustenabilității 	**Infrastructură inteligentă -** promovarea infrastructurii inteligente la scară locală (iluminat public eficient, soluții digitale de monitorizare a traficului și siguranței) adaptată la specificul rural.
	Gestionarea sustenabilă a deșeurilor - gestionarea sustenabilă a deșeurilor prin extinderea colectării selective și a reciclării este o prioritate.
	Adaptarea la schimbările climatice - Trebuie să includă protejarea zonelor de risc, extinderea infrastructurii verzi și valorificarea resurselor de apă.

Prin implementarea acestor recomandări, Comuna Hârsești poate deveni un spațiu rural atractiv și sustenabil, capabil să răspundă provocărilor demografice și economice, să sprijine categoriile vulnerabile și să valorifice resursele naturale și culturale pentru dezvoltarea pe termen lung.

2.7. Căi de circulație și transport

Până în secolul al XIX-lea, pe teritoriul Țării Românești nu existau drumuri în adevăratul sens al cuvântului. Se circula „cum dădea Dumnezeu, peste câmpuri și prin păduri". Înainte de 1831 nu a existat o preocupare sistematică pentru modernizarea rețelei de drumuri.

O schimbare semnificativă s-a produs odată cu aplicarea Regulamentului Organic, care a introdus măsuri concrete pentru amenajarea și întreținerea drumurilor publice. Țăranii au fost obligați să presteze anual câte șase zile de muncă la drumuri, iar în bugetele anuale au fost alocate fonduri pentru pietruirea șoselelor principale, în timp ce drumurile secundare au devenit responsabilitatea comunităților locale.

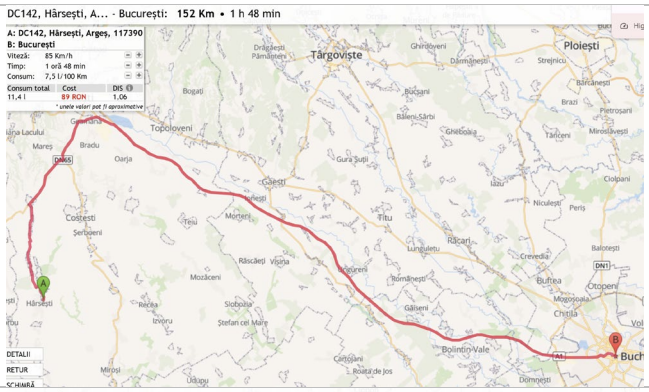
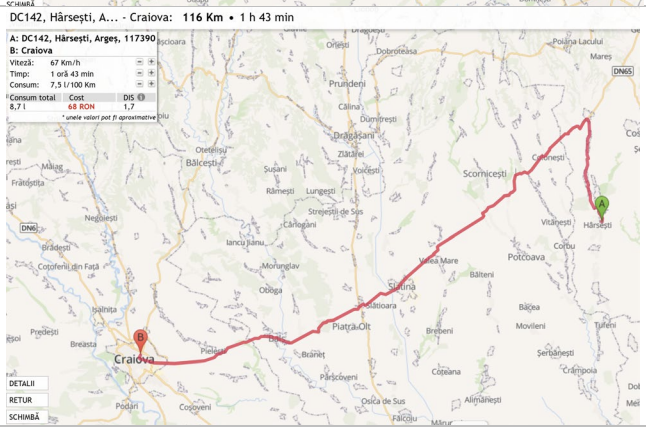
În acest context, **comunitățile situate pe axe comerciale sau în proximitatea viitoarelor linii feroviare au beneficiat de un impuls semnificativ în dezvoltarea lor funcțională**.

Din punct de vedere al infrastructurii, comuna Hârsești este conectată rutier la rețeaua de drumuri județene și naționale prin intermediul DJ 679, care traversează teritoriul administrativ pe direcția nord-sud, asigurând conexiuni cu localitățile **Lunca Corbului (Argeș)** de unde pornește și se leagă cu **DN65** și **Mihăești (Olt)** unde se intersectează cu **DN6**. De asemenea, comuna este străbătută de calea ferată Pitești-Piatra Olt (CFR101), fiind deservită prin halta Hârsești.

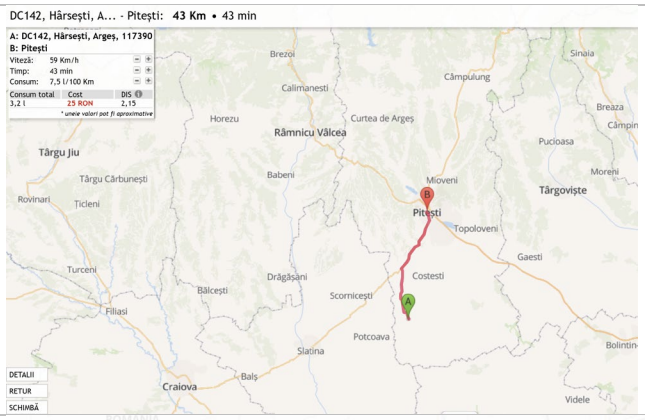
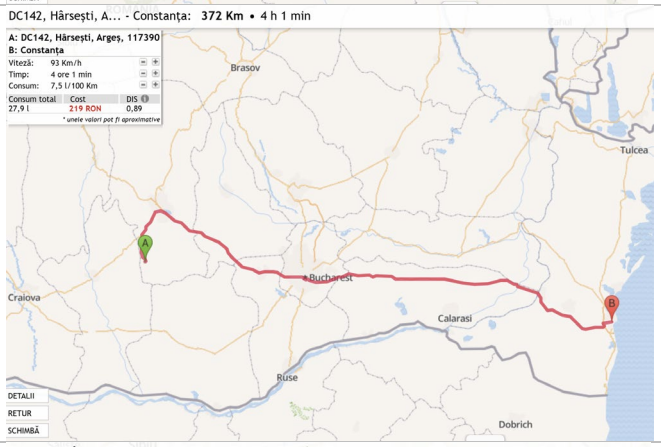
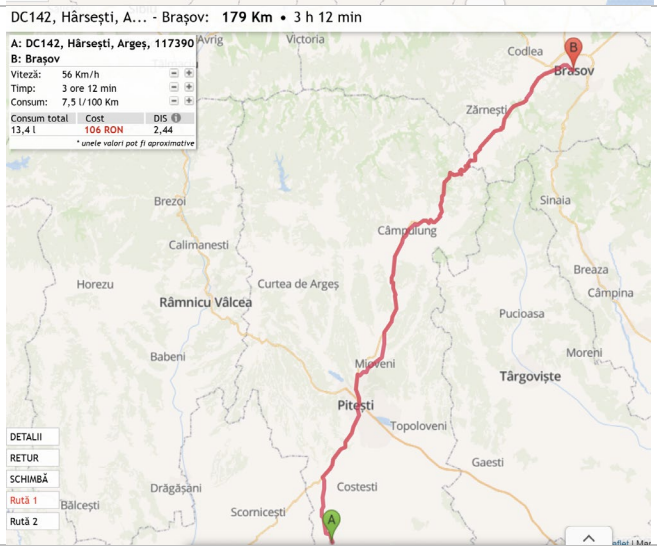
Comparativ cu reședința județului Argeș, municipiul Pitești, comuna Hârsești este situată la o **distanță rutieră de aproximativ 43 km**, parcursă în circa **43 de minute**, pe traseul **DN65 (E574)** – **DJ679**.

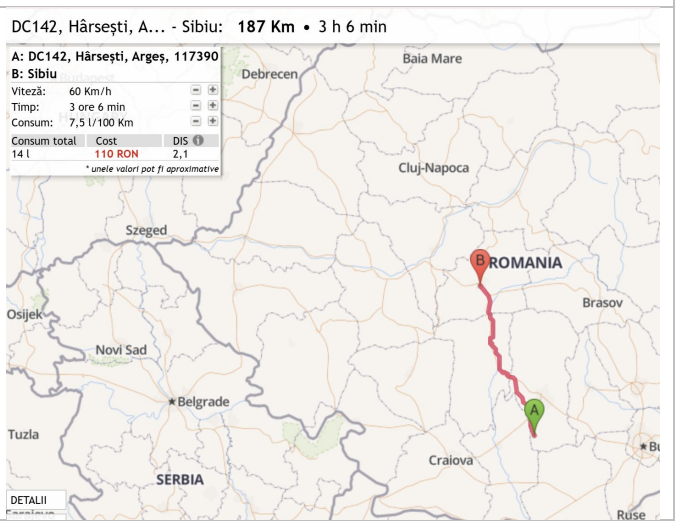
Municipiul Pitești se află la o distanță de aproximativ **43 km**, accesibil în circa **43 de minute**, prin intermediul **Drumului Național 65 (DN65) și al Drumului Județean 679 (DJ679)**. DN65 străbate județele Argeș, Olt și Dolj pe axa **Pitești – Slatina – Craiova**, asigurând conexiuni directe între aceste municipii, reprezentând un coridor rutier strategic la nivel național.

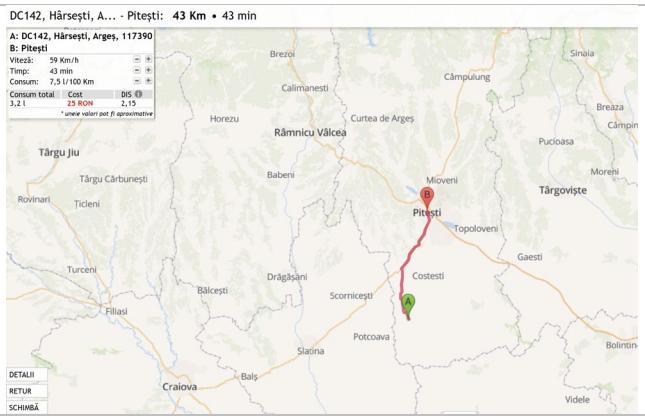
Accesul rutier către comuna Hârsești se realizează în principal pe **DJ679**, arteră de importanță județeană. Această infrastructură oferă localității o bună conectivitate cu rețeaua rutieră regională și națională, facilitând mobilitatea populației, transportul de mărfuri și accesul rapid la centrele administrative, comerciale și educaționale din județul Argeș și din întreaga regiune a Munteniei.

Distanţa din centrul comunei către principalele destinații la nivel național				
Plecare din[95]	**Destinație**	**Distanța**	**Timp**	**Localizare**
Hârsești	București	152 Km	1 h 48 min	
	Craiova	116 Km	1 h 43 min	

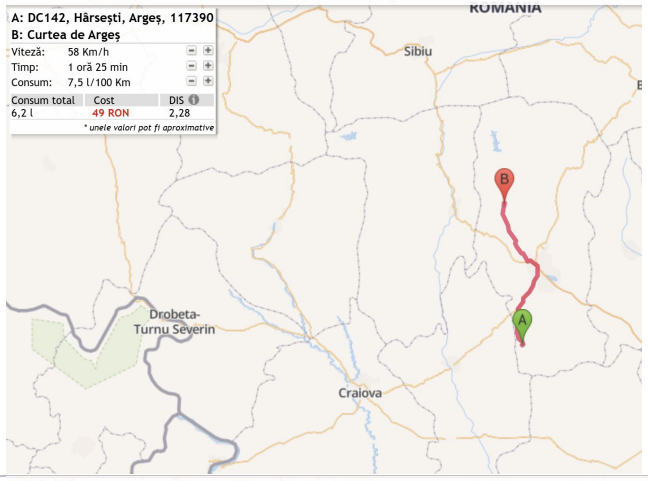
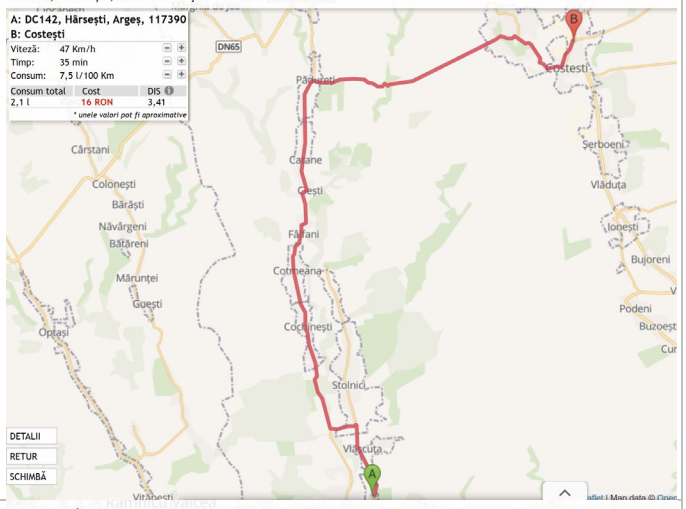
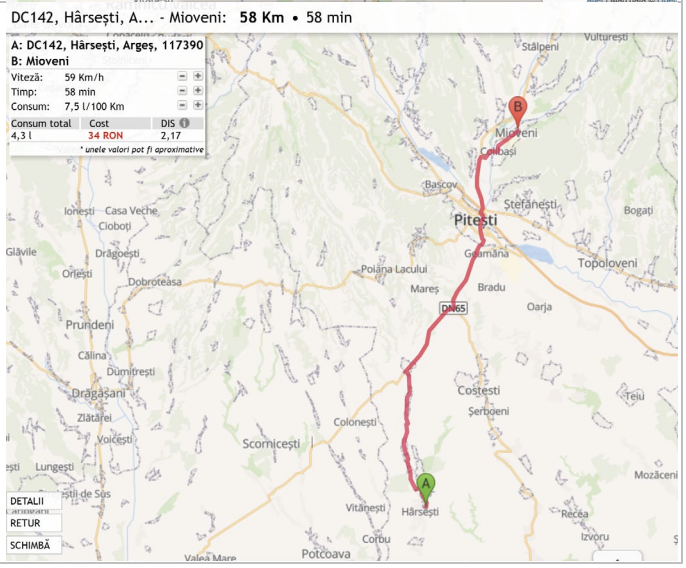
95 *Conf. Date* - https://distanta.ro/44.527929,24.791608/44.435990,26.102330

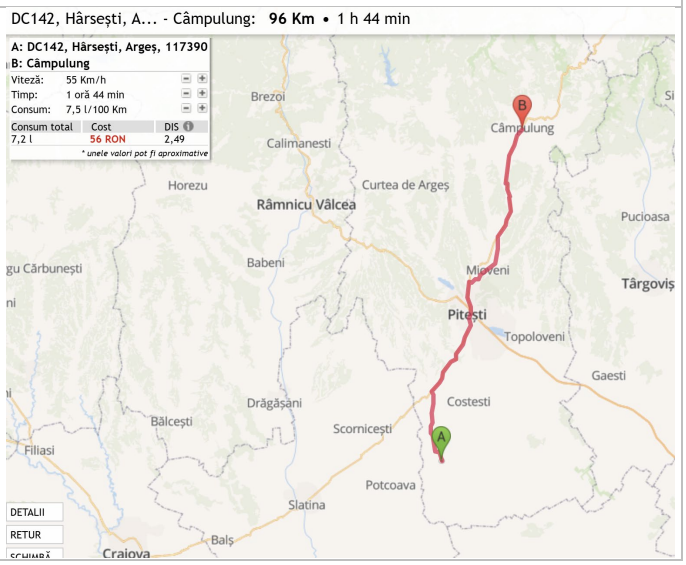
Distanţa din centrul comunei către principalele destinaţii la nivel naţional				
Plecare din[95]	**Destinație**	**Distanța**	**Timp**	**Localizare**
	Pitești	43 Km	43 min	
	Constanța	372 Km	4 h 1 min	
	Brașov	179 Km	3 h 12 min	

Distanţa din centrul comunei către principalele destinații la nivel național				
Plecare din[95]	**Destinație**	**Distanța**	**Timp**	**Localizare**
	Sibiu	187 Km	3 h 6 min	

Distanţa din centrul comunei către principalele orașe din Județul Argeș:				
Plecare din[96]	**Destinație**	**Distanța**	**Timp**	**Localizare**
Hârsești	Pitești	43 km	43 min.	

96 *Conf. Date* - *https://distanta.ro/dobrotesti-Argeș/alexandria*

Distanţa din centrul comunei către principalele orașe din Județul Argeș:				
Plecare din[96]	**Destinație**	**Distanța**	**Timp**	**Localizare**
	Curtea de Argeș	83 km	1h 25 min.	DC142, Hârseşti, A... - Curtea de Argeș: **83 Km** • 1 h 25 min
	Costești	27 km	35 min	DC142, Hârseşti, A... - Costești: **27 Km** • 35 min
	Mioveni	58 km	58 min	DC142, Hârseşti, A... - Mioveni: **58 Km** • 58 min

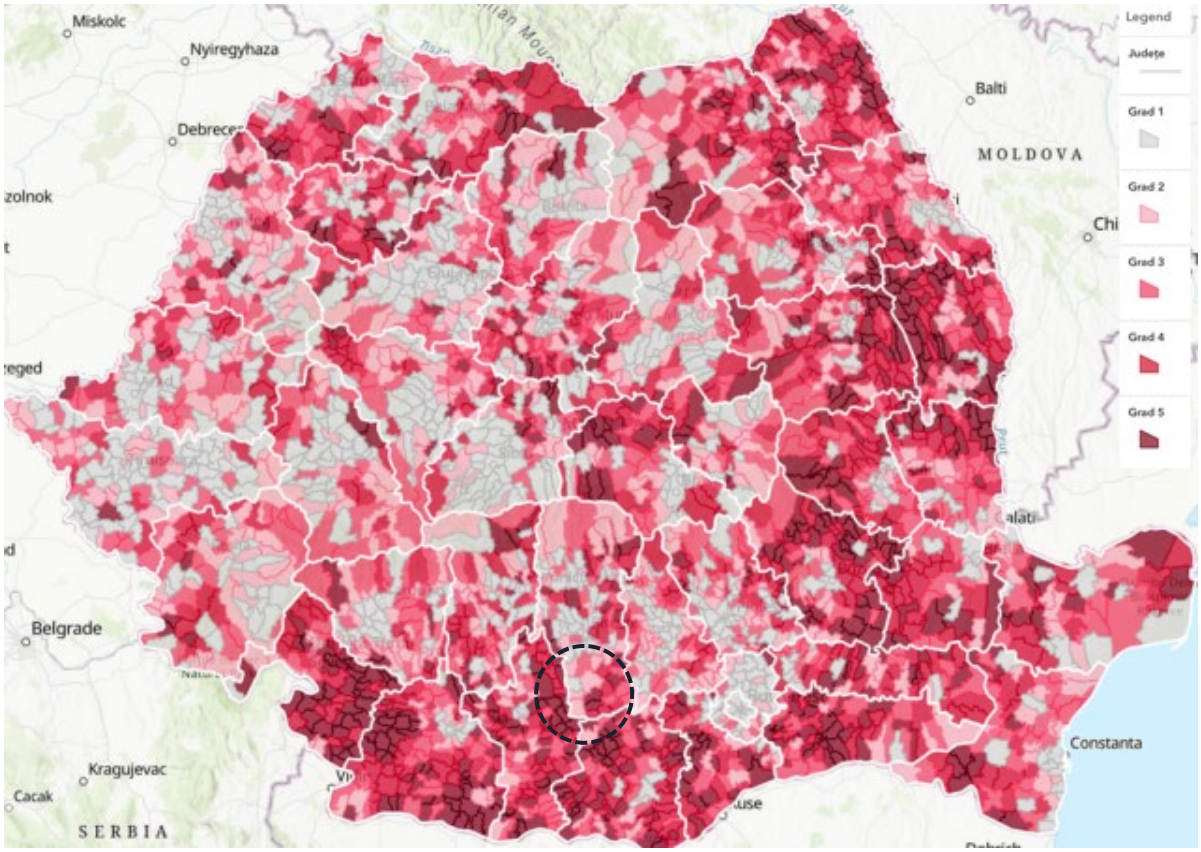
Distanţa din centrul comunei către principalele oraşe din Judeţul Argeş:				
Plecare din[96]	**Destinație**	**Distanța**	**Timp**	**Localizare**
	Câmpulung	96 km	1 h 44 min	

Pe teritoriul comunei Hârsești, rețeaua de drumuri prezintă drumuri asfaltate și drumuri comunale pietruite. În intravilanul localității se regăsesc drumuri de pământ, la care se adaugă traseele de exploatare agricolă. Comuna beneficiază de infrastructură feroviară și este străbătută de calea ferată Pitești-Piatra Olt (CFR101), fiind deservită prin halta Hârsești.

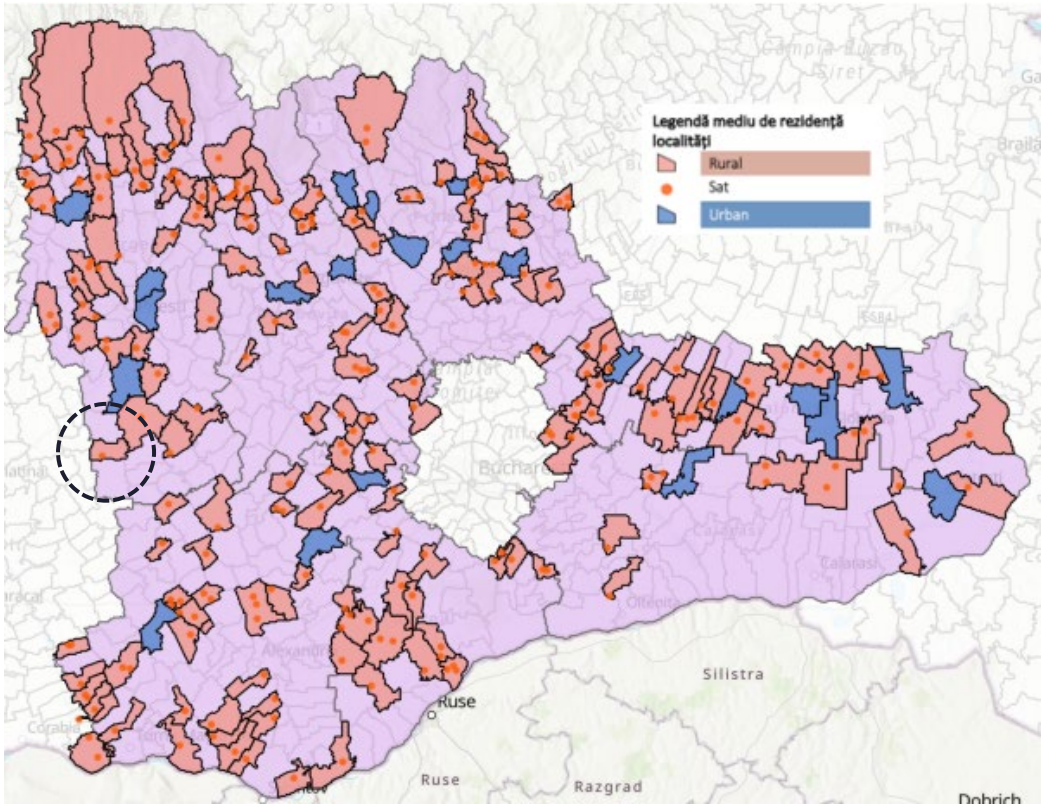
Conform Raportului: Zone marginalizate socio-economic în mediul urban și rural din România[97], comuna Hârsești este încadrată în gradul 2 de marginalizare socio-economică al localităților din România.

Conform datelor, această marginalizare este cauzată de Dimensiunea – Infrastructură și acces la servicii de transport în satul Ciobani.

97 *https://mmuncii.gov.ro/wp-content/uploads/2025/10/RAPORT_HARTA__ZONELOR_MARGINALIZATE.pdf*

Figură 80 – Gradul de marginalizare socio-economică al localităților din România

Figură 81 – Harta localităților cu zone marginalizate – regiunea Sud-Muntenia (urban și rural)

2.8. Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Suprafața totală administrativă a comunei este de 5511.966 ha.

Suprafața intravilanului din P.U.G. comuna Hârsești aprobat prin H.C.L. nr. 35 din 21.11.2001 și modificat prin H.C.L. nr. 78 din 17.12.2013, H.C.L. nr. 27 din 27.03.2017 și H.C.L. nr. 57 din 28.11.2019 (proiectant general: „S.C. EURO TOP GS" S.R.L.) este de **675.73 ha.** Cu toate acestea, suprafața intravilanului existent, conform reambulării topografice realizate în cadrul prezentului proiect, este de **660.01 ha.**

FUNCȚIUNE	Suprafață (ha)	Procent (%)
Locuințe și funcțiuni complementare	557.78	84.51%
Zonă instituții publice	2.4	0.36%
Zonă comerț și servicii	1.85	0.28%
Zonă spații verzi, sport, agrement	9.42	1.43%
Zonă gospodării comunale	3.25	0.49%
Zonă unități industriale și de depozitare	0.89	0.13%
Zonă unități agrozootehnice	14.65	2.22%
Zonă circulații (rutiere și feroviare)	52.16	7.90%
Zonă cursuri de apă	7.79	1.18%
Zonă suprafețe împădurite	8.77	1.33%
Zonă terenuri agricole în intravilan	1.04	0.16%
Zonă echipare tehnico-edilitară	0.01	0.00%
TOTAL INTRAVILAN	660.01	100.00%

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în teritoriul administrativ se prezintă astfel:

CATEGORIA DE FOLOSINȚĂ	BILANȚ TERITORIAL CONFORM SITUAȚIEI EXISTENTE															
	Arabil	Pășuni	Fânețe	Livezi	Vii	Păduri	Apecurgătoare	Apestătătoare	Drumuri				Căi ferate	Curți construcții	Terenuri neproductive	TOTAL
									Drumuri județene	Drumuri comunale	Străzi și uliță	Drumuri de exploatare				
EXTRAVILAN	3975.62	407.36	1.99	2.65	0.71	342.32	29.99	5.93	0.03	3.41	0.00	53.12	22.54	6.23	0.00	4851.90
INTRAVILAN	224.	18.	10.	13.	5.45	8.84	7.80	0.00	9.65	4.90	36.42	0.00	0.90	318.23	0.32	660.

	63	41	94	52											01
TOTAL	420025.25	425.77	12.93	16.17	6.16	351.16	37.79	5.93	9.68	8.31	36.42	53.12	23.44	324.46	0.32	551.91
% TOTAL	76.20%	7.72%	0.23%	0.29%	0.11%	6.37%	0.69%	0.11%	0.18%	0.15%	0.66%	0.96%	0.43%	5.89%	0.01%	100.00%

2.8.1. Zone funcționale în intravilan

- Locuințe și funcțiuni complementare
- Zonă instituții publice
- Zonă comerț și servicii
- Zonă spații verzi, sport, agrement
- Zonă gospodării comunale
- Zonă unități industriale și de depozitare
- Zonă unități agrozootehnice
- Zonă circulații (rutiere și feroviare)
- Zonă cursuri de apă
- Zonă suprafețe împădurite
- Zonă terenuri agricole în intravilan
- Zonă echipare tehnico-edilitară

2.9. Echipare edilitară

2.9.1. Gospodărirea apelor

Administrarea apelor subterane, apelor de suprafață și a patrimoniului public al statului cuprins în Anexa 12 a H.G. nr. 1705/2006 este realizată de către A.N. „Apele Romane" – A.B.A. Arges-Vedea respectiv în comuna Harsesti de Sistemul de Gospodărire a Apelor Arges.

Din punct de vedere hidrografic teritoriul comunei se încadrează în Bazinul Hidrografic Vedea cod bazin hidrografic IX-1.

CORPURI DE APA DE SUPRAFATA

Corpuri de apă de suprafață ce se regasesc pe teritoriul comunei Harsesti:

Nr. crt.	B.h.	Cursul de apă	Numele CA	Codul CA
0	1	2	3	4
1	Vedea	Cotmeana	Cotmeana: confluenta Bumbueni - confluenta Vedea	RORW9-1-6 B3
2	Vedea	Ursoaia (Vlascuta)	Ursoaia (Vlascuta)	RORW9-1-6-6_B1
3	Vedea	Burdea	Burdea	RORW9-1-12 B1

CORPURI DE APA SUBTERANE

Teritoriul comunei Harsesti se suprapune peste urmatoarele corpuri de apa subterane:

- Corpul de apă subterană ROAG09 - Luncile râurilor Vedea,Teleorman şi Călmăţui corp de apa subterana freatic;
- Corpul de apă subterană ROAG12 - Estul Depresiunii Valahe, corp de apa subterana de adancime.

Figură 82 – Gospodărirea apelor și foraj de rezervă[98]

98 *Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021–2027*

2.9.2. Alimentarea cu apă

Conform Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021–2027[99], în anul 2010 comuna a beneficiat de finanțare prin FEADR – Măsura 322 pentru implementarea unui proiect integrat de dezvoltare locală, în baza Contractului de finanțare nr. C322010930300107/02.06.2010. Proiectul a vizat modernizarea infrastructurii de bază și dezvoltarea serviciilor publice locale, contribuind semnificativ la îmbunătățirea calității vieții în mediul rural.

Prin implementarea proiectului au fost realizate investiții majore, constând în modernizarea a 5,84 km de drumuri locale, realizarea rețelelor de canalizare (12,58 km, inclusiv stație de epurare) și alimentare cu apă potabilă (12,85 km, inclusiv gospodărie de apă și două foraje) în satele Hârsești și Ciobani, dotarea căminului cultural din satul Hârsești, precum și înființarea și dotarea unui centru de tip after-school. Aceste investiții au avut ca obiectiv creșterea atractivității comunei, dezvoltarea serviciilor pentru comunitate și conservarea identității culturale locale.

Comuna Hârsești este situată în partea de sud a jud. Argeș, la o distanță de cca. 40 Km de municipiul Pitești și este alcătuită din satele Ciobani , Martalogi , Hârsești .

- bazin hidrografic : VEDEA
- curs de apa : r. Cotmeana, cod cadastral IX-1.006.00.00.00.0 .

Obiectivul este situat in zona aferenta corpului de apa subteran ROAG09 , caracterizat conform Ordinului nr. 621 / 2014 privind aprobarea valorilor de prag pentru corpurile de ape subterane din Romania

Sistemul de alimentare cu apa asigura apa pentru satele Ciobani, Harsesti si Martalogi.

Captare apă

Sursa de apă este asigurată prin două foraje, fiecare cu adâncimea de 170 m, având un debit necesar total de 6,02 l/s. Forajul F1 este amplasat în apropierea târgului săptămânal din satul Hârsești, iar forajul F2 este situat lângă magazinul din centrul comunei, în incinta gospodăriei de apă.

Fiecare foraj este echipat cu câte o electropompă submersibilă activă și una de rezervă, cu un debit de 11 mc/h și o înălțime de pompare de 70 m. Cabinele puțurilor sunt realizate din beton armat, iar protecția sanitară este asigurată prin delimitarea zonelor specifice: 100 mp pentru forajul F1 și 460 mp pentru forajul F2, acesta din urmă fiind inclus în zona de protecție sanitară a gospodăriei de apă. [100]

Sursa de apa o constituie corpul de apa - subterana ROAG12, caracterizat conform Ordinului M.M.S.C. nr. 621/2014 privind aprobarea valorilor de prag pentru corpurile de apa subterane din Romania exploatat prin intermediul forajelor.

99 *Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021–2027*
100 *Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021–2027*

Conform Planului national de management actualizat aferent portiunii din bazinul hidrografic international al fluviului Dunare a care este cuprinsa in teritoriul Romaniei, aprobat prin HG 859/2016 obiectivele de mediu si starea corpului de apa subterana sunt:

Spatiul/ bazinul hidrografic	Denumire corp de apa subterana	Cod corp de apa subterana	Obiectiv de mediu		Starea cantitativa actuala	Starea chimica actuala	Termenul de atingere a obiectivului de mediu	
			Stare cantitativa	Stare calitativa	(Buna/Slaba)	(Buna/Slaba)	Starea cantitativa	Starea chimica
B.H. Arges-Vedea	Estul Depresiunii Valahe	ROAG12	Buna	Buna	Buna	Buna	2015	2015

Captarea apei se realizeaza prin intermediul a 2 foraje : F1: H=170 m, Qmax = 7,2 l/s si F2: H = 170 m , Q max = 6,8 l/s amplasate astfel: forajul F1 amplasat in apropierea targului saptamanal din satul Harsesti iar forajul F2 este amplasat in apropiere de magazinul din centrul comunei. Fiecare foraj este echipat cu cate o pompa submersibila (Qp= 11 mc/h , H= 70 m).

Amplasamentul forajelor este dat de urmatoarele valori ale coordonatelor STEREO 70 :

- F1 (X = 482954,144 ; Y = 335987,090) ;
- F2 (X = 482856,384 ; Y = 335598,892) ;

Forajul F2 si gospodaria de apa sunt amplasate la cca. 70 m distanta fata de albia majora la o cota de 177,00.

Zona de protectie sanitara in jurul gospodariei de apa ce include si forajul F2 este de 460 mp, imprejmuita cu plasa din sarma fixata pe stalpi metalici iar pentru foraj F1 zona de protectie sanitara este 10x10 m, imprejmuita cu plasa din sarma fixata pe stalpi metalici.

Coordonatele STEREO 70 ale zonei de protectie sanitara sunt:

- F1: Pct.32 : X = 482855,456, Y = 335599,605, Pct.29 : X = 482856,964, Y = 335599,715, Pct.30 : X = 482857,210, Y = 335598,143, Pct.31: X = 482855,610, Y = 335597,979.
- F2: Pct.128:X = 482954,702, Y = 335987,894, Pet. 129: X = 482953,040, Y = 335987,787, PCT:130:X = 482953,210, Y = 335986,128, Pet. 131: X = 482954,903, Y = 335986,231.

Înmagazinare apă

Stocarea apei este asigurată prin două rezervoare tip POLSTIF, fiecare cu o capacitate de 80 mc, amplasate pe un strat de nisip cu grosimea de 30 cm. Acestea sunt situate în incinta gospodăriei de apă, beneficiind de o zonă de protecție sanitară aferentă de 460 mp. [101]

101 *Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021–2027*

Stație de pompare și clorinare

Sistemul de pompare este format dintr-un grup de pompare cu două pompe active și una de rezervă, cu ax orizontal (Q = 36 mc/h, Hp = 40 m), precum și o pompă dedicată pentru incendiu, cu ax orizontal (Q = 18 mc/h, Hp = 40 m). Stația de pompare este realizată într-o construcție modulară containerizată, cu dimensiunile de 10,0 x 2,45 x 2,70 m, care adăpostește echipamentele de pompare, tabloul electric de comandă, hidroforul și instalațiile aferente.

Instalația include un hidrofor cu capacitatea de 500 l și un sistem de clorinare complet automatizat, amplasat într-o construcție adiacentă stației de pompare, cu regim de înălțime parter. Ansamblul este amplasat în incinta gospodăriei de apă, beneficiind de zonă de protecție sanitară de 460 mp, la o distanță de aproximativ 70 m față de albia râului Cotmeana. [102]

Rețeaua de aducțiune și distribuție

Aducțiunea de la foraje la rezervoare este realizată printr-o conductă din polietilenă cu lungimea de 680 m și diametrul de 63 mm. Rețeaua de distribuție este alcătuită din conducte din polietilenă PEHD, cu o lungime totală de 12.170 m și diametre cuprinse între 63 și 160 mm, montate pe strat de nisip, conform prevederilor din caietul de sarcini.

Sistemul este dotat cu 10 hidranți de incendiu cu diametrul nominal de 80 mm, 29 de cămine de vane și 11 cămine de golire din beton monolit, cu dimensiunile de 1,0 x 0,8 m și înălțimea de 2 m, prevăzute cu capac și ramă din fontă. De asemenea, au fost realizate două subtraversări ale DJ 679 prin foraj orizontal, la intersecțiile cu strada Gârlei (Ø 63 mm) și strada Voinești (Ø 160 mm). [103]

2.9.3. Canalizarea

Rețeaua de canalizare este realizată din conducte PVC, clasa SN4, cu o lungime totală de 12.880 m, destinată colectării apelor uzate menajere. Aceasta include conducte cu diametrul de 250 mm pe o lungime de 12.580 m și conducte cu diametrul de 315 mm pe o lungime de 300 m.

Rețeaua este amplasată conform cotelor prevăzute în profilele longitudinale, asigurând panta necesară pentru evacuarea gravitațională a apelor uzate menajere.

Sistemul de canalizare este completat de 62 de cămine de vizitare din polietilenă, carosabile, cu diametrul nominal de 1.000 mm, cu excepția căminului de intrare în stația de epurare, realizat cu diametrul de 1.500 mm. A fost executată o subtraversare a DJ 679 prin foraj orizontal, pe o lungime de 15 m, utilizând conductă cu diametrul de 250 mm.

Pentru asigurarea funcționării sistemului au fost prevăzute trei stații de pompare a apelor uzate, fiecare alcătuită din cămin circular prefabricat din beton armat, echipat cu grătar pentru reținerea corpurilor plutitoare, tablou electric de comandă și instalație de ventilație mobilă. Stația de pompare SP1 este amplasată pe colectorul principal, la

102 *Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021–2027*
103 *Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021–2027*

intersecția DJ 679 cu strada Dispensarului, având un cămin cu diametrul de 1.500 mm și înălțimea de 6,5 m, echipat cu două electropompe submersibile (una activă și una de rezervă). Stațiile SP2 și SP3 sunt amplasate pe DC 141, având cămine cu diametrul de 1.500 mm și înălțimi de 5,8 m, respectiv 5,5 m, echipate similar. Conductele de refulare aferente celor trei stații sunt realizate din PEID PE 100, PN 10, SDR 17, cu diametrul de 140 mm și o lungime totală de 53 m.

Stația de epurare a apelor uzate este dimensionată pentru un debit maxim de 150 mc/zi în prima etapă, cu posibilitatea extinderii până la 260 mc/zi în etapa a doua. Aceasta este dotată cu bazin de stocare și prepompare, grătar manual, deznisipator cu separator de grăsimi, bazin de egalizare cu mixer, blocuri de tancuri pentru epurare biologică, unitate de dezinfecție cu ultraviolete și unitate de deshidratare a nămolului. Infrastructura este completată de platformă pentru containere, container pentru personal și utilitățile aferente, precum și de alimentare cu apă din rețeaua existentă și racord electric din postul de transformare din zonă. [104]

Figură 83 – Gospodărirea apelor și foraj de rezervă[105]

Reteaua de canale colectoare (Qorar.max= 7,34 l/s) cu lungimea totala 12580 m este executata din tubulatura PVC: Dn= 250 mm, L=12280 m , Dn=315 mm, L=300 m .

Datorita configuratiei terenului si evitarii pozarii conductelor de canalizare la adancimi mari ,pe traseul retelei s-au amplasat trei statii de pompare :

-Statia de pompare SP1 este amplasata pe colectorul principal pe partea dreapta a DJ679 la intersectia cu strada Dispensarului si are in componenta : un camin modular prefabricat din beton cu 0 1500mm , H = 6,5 m), 1+1 electropompe submersibile (Q =2,5 mc/h , H = 6 mCA) ;

104 *Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021–2027*
105 *Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Hârsești, județul Argeș, perioada 2021–2027*

-Statia de pompare SP2 este amplasata pe dreapta strazii Sub Coasta la intersectia cu strada Mandica Barbu si are in componenta : un camin modular prefabricat din beton cu 0 1500mm , H = 5,8 m) , 1+1 electropompe submersibile (Q =4 mc/h , H = 5 mCA);

-Statia de pompare SP3 este amplasata pe partea dreapta a drumului comunal DC 141 si are in componenta : un camin modular prefabricat din beton cu Dn 1500mm , H = 5,5 m) , 1+1 electropompe submersibile (Q =11,6 mc/h , H = 5 mCA) ;

Conductele de refulare sunt din PEID (De=140 mm) cu o lungime totala de 53 m.

Traversari cursuri de apa

Conform studiului hidrologic si de inundabilitate pe pr.Valea Ghiorocului, conducta de refulare (SP3) supratraverseaza valea Ghiorocului in satul Ciobani , pe DC 141, cu conducta PVC (Dn = 250 mm) la o cota superioara nivelului corespunzator debitului cu probabilitate de depasire pe Valea Ghiorocului Q1% : cota conducta canalizare 173 mdMN, H5% = 172,28 mdMN, H 1% = 172,97 mdMN.

2.9.4. Alimentarea cu energie electrică

Conform Strategiei de Dezvoltare a Localității Hârsești, alimentarea cu energie electrică și iluminatul public sunt realizate în procent de 100%.

In interiorul satelor, consumatorii de energie electrica sunt alimentati prin posturi de transformare aeriene pozate pe stalpi din beton. Toate posturile de transformare sunt de utilitate publica.

In dezvoltarea urbanistica a localitatii si a unitatilor din trupurile izolate se va tine seama de zona de protectie fata de retelele de inalta tensiune: din axul ultimului conductor exterior, inaltimea stalpului + 50% din inaltimea stalpului, de fiecare parte fata de stalp.

Dezvoltarea urbanistica a comunei Harsesti se va realiza in fiecare dintre satele comunei.

Actualmente cladirile din interiorul teritoriului satelor si a trupurilor izolate existente sunt racordate la retelele de alimentare cu enegie electrica. In masura mobilarii suprafetelor nou introduse in intravilan, cu destinatie cu precadere ca zone pentru locuinte si zone destinate unitatilor de industrie prelucratore , in fiecare sat, constructiile se vor putea racorda la retelele de joasa tensiune din zona amplasamentelor, acestea existand in teren.

Noii consumatori de energie electrica vor fi alimentati prin posturi de transformare aeriene, amplasate astfel incat impreuna cu posturile de transformare existente sa realizeze caderi de tensiune minime.

Retelele de joasa tensiune vor fi tot aeriene, cu conductori de aluminiu pozati pe stalpi din beton armat. Bransamentele la consumatori se vor realiza aerian. Pe stalpii retelelelor stradale de joasa tensiune se vor monta corpurile de iluminat public, care vor fi echipate cu lampi de vapori de mercur sau sodiu. Comanda iluminatului public se va realiza centralizat.

2.9.5. Telecomunicații

Comuna este complet racordată la rețele moderne de telecomunicații fixe și mobile, furnizate de principalii operatori naționali, cu infrastructură formată din canalizații, cabluri subterane și aeriene. Serviciile de internet au atins viteze ridicate, comparabile cu media națională, iar dezvoltarea tehnologică continuă prin extinderea rețelelor de mare capacitate și modernizarea infrastructurii IP.

Rețelele mobile acoperă integral populația, cu evoluții diferite între tehnologii și operatori, în special în ceea ce privește extinderea LTE și a generațiilor următoare. Tendința generală este de convergență între serviciile fixe și mobile, susținută de investiții private și de introducerea unor tehnologii avansate precum fibră optică, virtualizarea rețelelor și soluții de tip 5G.

Infrastructura aeriană de cabluri rămâne încă vizibilă, deși există presiuni pentru îngroparea acesteia din motive urbanistice și de siguranță. În ansamblu, dezvoltarea rețelelor este determinată de concurență, reducerea costurilor tehnologice și creșterea cererii, ceea ce favorizează extinderea continuă a serviciilor de comunicații și integrarea tot mai accentuată a infrastructurilor.

2.9.6. Alimentarea cu căldură

Încălzirea locuințelor și dotărilor de utilitate publică din comuna Harsesti, cu satele componente, se realizează în prezent, în sistem local, folosind fie sobe cu combustibil solid (în principal lemne, deoarece cărbunii se procură greu și au un preț de cost mai mare), și într-o mai mică măsură, centralele termice pe combustibil lichid sau alimentate cu gaze petroliere lichefiate (GPL).

2.9.7. Alimentarea cu gaze naturale

Comuna Hârsești nu dispune în prezent de rețea de alimentare cu gaze naturale.

In prezent locuintele (gospodariile) satesti cat si obiectivele social - culturale ale comunei sunt incalzite in sistemul de incalzire locala cu sobe de teracota in care arde combustibil solid – lemne.

Din datele statistice preluate de la primarie, in medie o familie consuma aproximativ 8 tone de lemne pe an pentru incalzirea locuintelor.

Asigurarea necesarului de lemne, reprezinta probleme deosebit de dificile atat din punct de vedere al procurarii cat si al transportului.

2.9.8. Gospodărirea comunală

Colectarea deșeurilor în comuna Hârsești se realizează printr-un sistem organizat de gestionare separată, coordonat prin ADI Servsal Argeș și operatorul regional S.C. Girexim Universal S.A., în cadrul zonei Costești. Deșeurile reziduale sunt colectate în pubele standard de 120 l, cele reciclabile sunt preluate din poartă în poartă în saci speciali, iar deșeurile din construcții și demolări sunt ridicate la cerere, în containere sau saci dedicați. Deșeurile biodegradabile sunt în mare parte compostate la nivelul gospodăriilor. Sistemul funcționează în baza unui contract de delegare care integrează comuna într-o rețea zonală de salubritate, alături de alte unități administrativ-teritoriale din județul Argeș.

2.10. Caracteristici hidrografice și hidrogeologice

Din punct de vedere **hidrografic**, teritoriul comunei se regăsește în bazinul hidrografic al Dunării. Pe teritoriul comunei, apele de suprafață se rezumă la râul Cotmeana, ce traversează comuna de la nord la sud. Acesta este afluentul râului Vedea, unul dintre cele mai importante cursuri de apă din sudul României. Râul Vedea are caracter

permanent, un debit dependent de precipitațiile regionale și prezintă o luncă largă, potențial inundabilă în perioadele ploioși.

Din punct de vedere **hidrogeologic**, comuna se situează în cadrul bazinului hidrografic inferior al râului Vedea, într-o zonă de câmpie joasă, unde acviferele cuaternare joacă un rol esențial în alimentarea cu apă subterană. Structura hidrogeologică este caracterizată de prezența a două sisteme acvifere principale, cu proprietăți variabile în funcție de profunzime și natura depozitelor. Acviferul freatic constituit din pietrișuri și nisipuri fluviatile depuse în luncile joase și paleovăi.

2.11. Caracteristici geotehnice

Teritoriul comunei Hârșești se află în Câmpia Găvanu-Burdea, pe depozite cuaternare (loess, nisipuri și pietrișuri) cu stratificație relativ orizontală. Terenurile sunt în general stabile, dar cu variații locale de compoziție și permeabilitate.

Predomină:

- Cernoziomuri și depozite loessoide pe interfluvii (terenuri bune de fundare)
- Aluvionare în lunci (terenuri mai compresibile și sensibile la apă)
- Acvifer freatic superficial, cu nivel variabil în funcție de precipitații

Condițiile geotehnice sunt în general favorabile construcțiilor, dar:

- în lunci există risc de umezire, tasări și inundații
- depozitele loessoide pot fi sensibile la umezire
- nivelul apei subterane este variabil și relativ ridicat local

Seismic, zona are intensitate ridicată (P100-1/2013: ag ≈ 0,25g), ceea ce impune măsuri de proiectare antiseismică corespunzătoare.

Instabilitate teren: nu există risc de alunecări; teren stabil, doar eroziuni locale pe maluri.

Inundații: risc principal; au existat viituri istorice (1995–2014). Cauze: ploi, topirea zăpezilor, albii colmatate.

→ afectează terenuri, gospodării și infrastructură.

→ măsuri: acumulare în amonte și diguri locale.

Climă: fenomene extreme sezoniere (averse, grindină, viscol, polei) ce pot produce pagube și blocaje.

Riscuri antropice: rețele de utilități (electricitate, gaze etc.), necesită zone de protecție.

Riscul seismic depinde de tipul solului (mai mare în nisipuri/terenuri moi, mic în roci compacte).

Construcțiile se proiectează după norme antiseismice (P100) și studii geotehnice.

Măsuri: consolidări, clădiri sigure, informarea populației, spații de adăpost.

Zonele inundabile necesită diguri, regularizări de râuri și restricții de construire.

Terenul este variat (argile, nisipuri, aluviuni), cu risc local de tasări și umflare; apa freatică este variabilă.

Fundațiile se proiectează în funcție de sol, apă subterană și risc seismic, conform normelor.

2.12. Tipuri de proprietate

În urma analizei tipurilor de proprietăți asupra terenurilor din teritoriul UAT Hârsești, cu referire specială la intravilan, **au fost identificate următoarele tipuri de proprietăți** asupra terenurilor:

Terenuri proprietate publică	*Terenuri proprietate publică de interes național*
	*Terenuri proprietate **publică** de interes **județean***
	*Terenuri proprietate **publică** de interes **local***
Terenuri proprietate privată	*Terenuri proprietate **privată** (ale unităților administrativ teritoriale) de interes **local***
	*Terenuri proprietate **privată** a persoanelor **fizice sau juridice***

Dreptul de proprietate publică reprezintă acel drept subiectiv civil, cu caracter patrimonial, real care aparține statului, organelor administrației locale, instituțiilor bugetare de stat, altor unități cu capital integral sau majoritar de stat, asupra unor bunuri mobile sau imobile determinate, exercitând asupra acestora atributele posesiei şi folosinței şi, în limitele determinate de lege, atributul dispoziției, în mod exclusiv şi perpetuu, prin putere proprie şi în interesul întregii națiuni sau în interes local, în condițiile prevăzute de lege. Dreptul de proprietate publică prezintă următoarele caractere juridice: este inalienabil; este imprescriptibil; are caracter exclusiv şi este insesizabil.

Prin analiza situației existente privind regimul de proprietate asupra terenurilor, s-au următoarele:

Comuna Hârsești își păstrează în prezent nucleul instituțional, educațional și comunitar, având concentrate principalele funcțiuni administrative (Primăria, Poliția, Poșta), educaționale (școala generală, grădinița) precum și dotările de interes public (dispensar, farmacie, puncte comerciale). Totodată, în sfera religioasă funcționează Bisericile Ortodoxe „Adormirea Maicii Domnului – Hârseștii de Jos", „Adormirea Maicii Domnului", „Sf. Ierarh Nicolae și Sf. Cuvioasă Paraschiva" - alături de alte lăcașuri de cult (penticostal).

Obiectivele de utilitate publică sunt concentrate în principal în satul Hârsești, reședință a comunei, satele Ciobani și Martalogi având un număr redus de dotări.

Se remarcă, de asemenea, dispariția unei funcțiuni economico-industriale tradiționale, Moara, care a încetat să mai funcționeze. Această schimbare semnifică o restructurare funcțională a comunei și o reorientare a sa către servicii, comerț și infrastructuri publice de interes comunitar.

În cadrul comunei Hârsești, activitățile de servicii au cunoscut o consolidare în timp, fiind reprezentate în prezent prin domeniul educațional, cel sanitar, activitățile comerciale și diverse servicii de interes comunitar.

LISTA OBIECTIVELOR DE UTILITATE PUBLICĂ existente si funcționale din Comuna Hârsești:

2.12.1. Învățământ

În comuna Hârsești, accesul la sistemul public de învățământ este asigurat prin următoarele unități:

- Școala Gimnazială Hârsești;
- Grădinița Hârsești.

2.12.2. Sănătate

Serviciile medicale - Comuna Hârsești beneficiază de o infrastructură medicală de bază. Aceasta reprezintă o resursă importantă pentru asigurarea serviciilor medicale primare destinate comunității.

Între 2010 și 2014, comuna Hârsești dispunea de o infrastructură medicală primară redusă, formată din 1 medical de familie, în proprietate publică, conform datelor INS.

Între 2010 și 2014 (ultimele date), conform INS, infrastructura sanitară publică din comuna Hârsești a fost limitată, fiind reprezentată de un cabinet medical de familie.

2.12.3. Administrație

Comuna mai dispune de: Sediu Primărie, Poliție (sat Hârsești), Oficiu Poștal (sat Martalogi).

2.12.4. Servicii sociale

Centru de zi – îngrijire copii din Hârsești: Acesta are rol de tip after-school, oferă servicii de sprijin educațional, activități recreative și de socializare, asistență în efectuarea temelor, precum și suport pentru dezvoltarea personală și integrarea socială a copiilor.

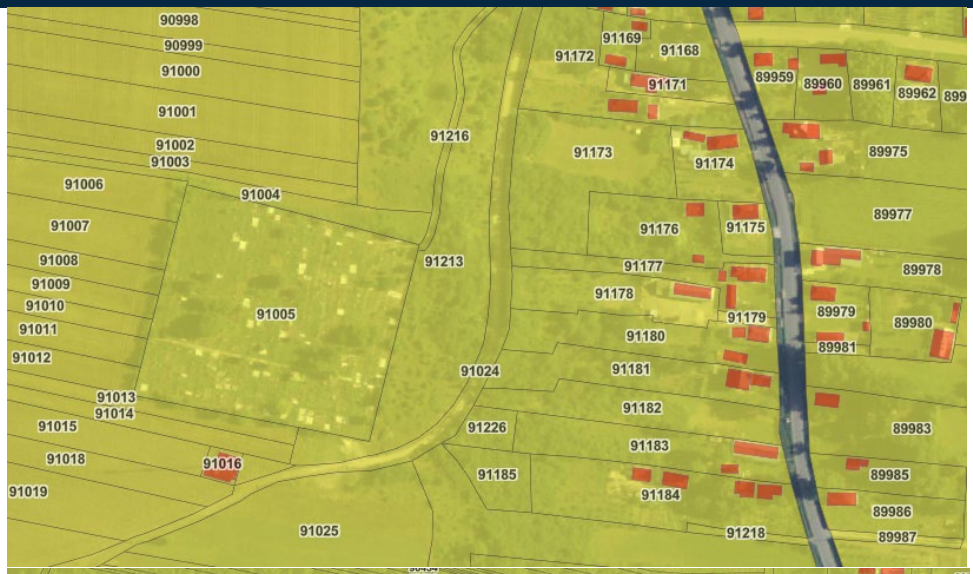
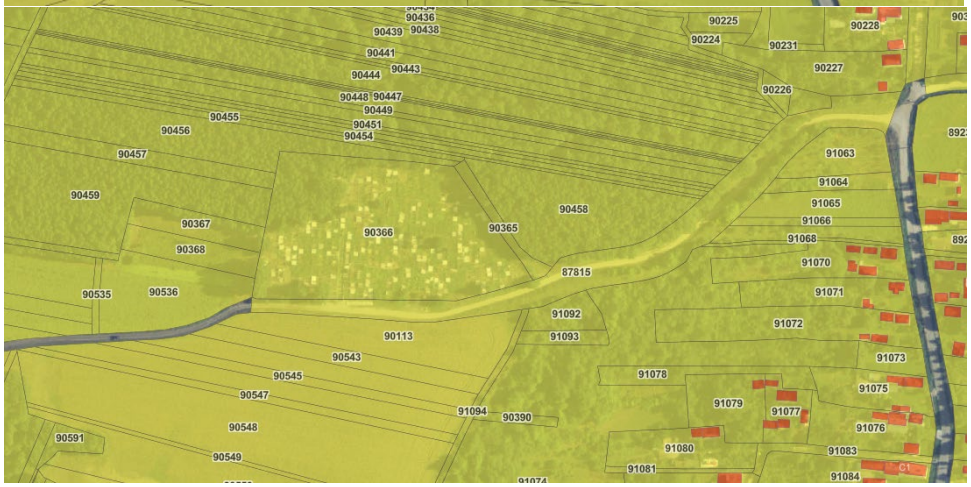
Figură 84 – Centru de zi – îngrijire copii din Hârsești

2.12.5. Cultură și culte

Lăcașuri de cult

Nr. ctr.	Denumire	Localizare	Cult
1	Biserica "Adormirea Maicii Domnului – Hârseștii de Jos”	Sat Hârsești	Biserica de cult ortodox
2.	Biserica "Adormirea Maicii Domnului"	Sat Hârsești	Biserica de cult ortodox
3	Biserica „Sf. Ierarh Nicolae și Sf. Cuvioasă Paraschiva”	Sat Ciobani	Biserica de cult ortodox
4.	Biserica Penticostală Maranată	Sat Hârsești	Biserica de cult penticostal

Cimitire

Cimitire – UAT Hârsești	Imagine
Localizare cimitir - Sat Hârsești (intabulat – pe platforma ancpi.ro) – situat în zona de vest a satului	
Localizare cimitir - Sat Hârsești (intabulat – pe platforma ancpi.ro) – situat în zona de vest a satului	

Localizare cimitir - Sat Ciobani (intabulat – pe platforma ancpi.ro) – situat în zona de est a satului

Figură 85 - Localizare cimitire – extras conform - https://geoportal.ancpi.ro/imobile.html (site accesat decembrie 2025)

Cultură

Infrastructura culturală este reprezentată, în prezent, de următoarele spații și instituții:

- **Căminul Cultural Hârsești**, care găzduiește activități artistice, educaționale și comunitare, inclusiv spectacole, festivaluri și întâlniri culturale. În incinta acestuia funcționează **biblioteca comunală**, care pune la dispoziția locuitorilor volume de literatură, publicații de specialitate și resurse educaționale.

2.12.6. Spațiile Verzi

Principalelor spații verzi din comuna Hârsești:

- Spații verzi cu acces public nelimitat (parcuri+pășuni);
- Spații verzi publice cu folosință specializată (teren de sport).

2.12.7. Comerț

Activitatea comercială se desfășoară în unități comerciale, majoritatea cu profil mixt, organizate în sistem privat, de regulă în spatii proprii sau închiriate, dispuse în principal în zona centrală, dar şi dispersate pe traseul străzilor principale ale orașului.

În satul Hârsești majoritatea punctelor comerciale sunt amplasate în zona centrală, de-a lungul axei principale DJ 679. În satele Ciobani și Martalogi alimentarele sunt dispuse pe străzi adiacente drumului principal.

- Farmacie – Sat Hârsești;
- Farmacie + Magazin Mixt – Sat Hârsești;
- La Doi Pași – Sat Hârsești;
- Magazin alimentar – Sat Hârsești;
- Magazin agro–alimetar Sat Hârsești;
- Magazin articole uz casnic – Sat Hârsești;
- Magazin Mixt – Sat Hârsești;

- Magazin alimentar – Sat Hârsești;
- Târgul săptămânal – Sat Hârsești;
- Spațiu comercial mixt – Sat Hârsești;
- Alimentară – Sat Ciobani;
- Alimentară – Sat Martalogi.

2.13 Necesități și opțiuni ale factorilor interesați

Cerințele respondenților privind dotările și amenajările necesare pentru dezvoltarea zonelor de locuit includ următoarele aspecte:

INFRASTRUCTURĂ ADECVATĂ	*Respondenții solicită în mod constant modernizarea drumurilor și realizarea/modernizarea trotuarelor, considerate priorități pentru mobilitate și siguranță. În plus, se manifestă interes pentru realizarea de piste pentru bicicliști, ca formă alternativă de transport și agrement.*
SPAȚII VERZI ȘI PARCURI	*O parte semnificativă a participanților au menționat necesitatea amenajării unor spații de agrement și a locurilor de joacă pentru copii, alături de amplasarea de mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi, iluminat ambiental). Aceste cerințe exprimă nevoia unei infrastructuri recreative moderne și funcționale.*
DOTĂRI COMUNITARE	*Respondenții au indicat ca priorități amenajarea unei zone centrale care să funcționeze ca spațiu de coeziune comunitară, dar și investiții în terenuri de sport pentru rezidenți, cu rol recreativ și social.*
DOTĂRI PUBLICE ȘI SERVICII	*Au fost formulate cerințe clare pentru asigurarea cu dotări comerciale diversificate și consolidarea serviciilor medicale locale (cabinete de familie, farmacii).*
ACCES LA TRANSPORT PUBLIC	*Optimizarea frecvenței curselor existente și extinderea traseelor disponibile.* *Îmbunătățirea infrastructurii aferente transportului public: stații acoperite, panouri informative, iluminare.*
ACCESIBILITATE PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI	*Se semnalează nevoia adaptării infrastructurii pentru a permite accesul persoanelor cu mobilitate redusă: rampe, trotuare accesibile, toalete publice adaptate și mobilier urban incluziv.*
INFRASTRUCTURĂ CULTURALĂ ȘI SOCIALĂ	*Au fost formulate cerințe privind extinderea și modernizarea spațiilor destinate activităților culturale și sociale: centre comunitare, spații pentru tineri și inițiative civice.*

Comunitatea din Hârsești exprimă o viziune coerentă și realistă asupra dezvoltării locale, conturată prin cerințe clare pentru modernizarea infrastructurii rutiere și pietonale, extinderea spațiilor de agrement și recreere, dezvoltarea dotărilor comerciale, educaționale și de sănătate, precum și prin consolidarea sistemului de gestionare a deșeurilor.

Aceste așteptări evidențiază preocuparea locuitorilor pentru un cadru de viață echilibrat și de calitate, oferind un fundament valoros pentru orientarea politicilor locale și a documentațiilor de urbanism.

3. ANALIZA SWOT[106]

1) POZIȚIONAREA ÎN TERITORIU	
Puncte tari	✅ Poziționare favorabilă în partea de sud-vest a județului Argeș, într-o zonă rurală cu potențial agricol. ✅ Acces la rețeaua de drumuri județene și comunale, care asigură legătura cu localitățile învecinate și conduc spre accesul la drumurile naționale către centrele urbane. ✅ Amplasare într-un areal cu presiune redusă asupra mediului construit, oferind disponibilitate de teren pentru dezvoltări viitoare (agricole, logistice sau rezidențiale). ✅ Proximitatea față de cursuri de apă și zone naturale, cu potențial pentru activități recreative și de valorificare a resurselor locale. ✅ Apartenența la un teritoriu rural stabil, cu posibilități de integrare în proiecte de cooperare intercomunitară și accesare de fonduri pentru dezvoltare rurală.
Puncte slabe	⚠️ Lipsa unui sistem organizat de transport public local; deplasarea populației se realizează preponderent prin transport privat sau mijloace ocazionale. ⚠️ Conectivitate limitată cu centrele urbane din județ, cauzată de frecvența redusă a transportului public județean și de distanțele mari până la acestea. ⚠️ Infrastructură pietonală insuficient dezvoltată, cu trotuare inexistente sau degradate pe anumite tronsoane de drum comunal și județean. ⚠️ Absența infrastructurii pentru mobilitate alternativă (piste pentru biciclete, trasee sigure pentru deplasare nemotorizată). ⚠️ Accesibilitate redusă pentru persoanele cu dizabilități, ca urmare a lipsei rampelor, a elementelor de siguranță și a amenajărilor dedicate. ⚠️ Stare tehnică precară de-a locuri a drumurilor comunale și de exploatare agricolă, care afectează mobilitatea internă și accesul către terenurile agricole. ⚠️ Lipsa unor spații amenajate pentru staționare/parcare, în special în zonele de interes public (primărie, școală, cămin cultural).

106 *Echivalentul capitolului Studii de fundamentare din cadrul părții Propuneri de dezvoltare urbanistică, ORDIN nr. 13N din 10.03.1999*

Oportunități	🔵 Acces la programe de finanțare europeană și națională destinate dezvoltării rurale și modernizării infrastructurii de transport (PNDR, PNRR, programe regionale). 🔵 Posibilitatea modernizării și reabilitării drumurilor comunale și județene, pentru îmbunătățirea conectivității cu localitățile învecinate și cu centrele urbane din județ. 🔵 Dezvoltarea unor modalități alternative de transport, precum trasee pentru biciclete și rute pietonale sigure. 🔵 Potențial de implementare a unor soluții de transport public flexibil (transport la cerere, microbuze școlare și comunitare), adaptate nevoilor populației. 🔵 Valorificarea cadrului natural și a peisajului rural pentru dezvoltarea turismului local și a mobilității verzi. 🔵 Posibilitatea realizării de parteneriate intercomunitare pentru îmbunătățirea serviciilor de transport și accesarea de finanțări comune. 🔵 Creșterea atractivității comunei pentru locuire și investiții agricole sau de mici dimensiuni, ca urmare a îmbunătățirii accesibilității și infrastructurii de bază.
Amenințări	🔴 Vulnerabilitate la fenomene naturale extreme, precum inundații, alunecări de teren sau ploi torențiale, care pot afecta infrastructura rutieră și rețelele de utilități. 🔴 Acces limitat la rețeaua națională de autostrăzi și drumuri expres, ceea ce poate reduce eficiența conectivității regionale și atracția pentru investiții. 🔴 Lipsa unor rute ocolitoare sau a unor alternative pentru traficul de tranzit poate conduce la presiune asupra drumurilor comunale și județene. 🔴 Posibilă întârziere sau stagnare a proiectelor de infrastructură cauzată de dependența de fonduri europene, condițiille de eligibilitate și procedurile birocratice. 🔴 Riscuri asociate mobilității reduse în intervalele de seară și noapte, precum și lipsa unui transport public adaptat nevoilor comunității.

2) ECONOMIA LOCALĂ

Puncte tari	✅ Poziționare favorabilă în raport cu drumul județean DJ679 ce facilitează conexiuni către municipiul Pitești și către municipiul Slatina; ✅ Profil agricol bine consolidat, susținut de soluri fertile și tradiție în culturile de grâu, porumb și floarea-soarelui; ✅ Profil terțiar consolidat: peste 32% din firmele înregistrate activează în sectorul „G – Comerț cu ridicata și amănuntul”, ceea ce confirmă un circuit local activ de bunuri, cu un rol semnificativ în aprovizionarea populației și în absorbția produselor locale. ✅ Diversificare internă în agricultura mixtă: prezență semnificativă în cultivarea cerealelor, creșterea animalelor și prezența apiculturii.

	✅ Continuare a tradiției locale în sectorul agricol – domeniul „A – Agricultură, silvicultură și pescuit” ocupă locul secund ca număr de firme (13 entități), reflectând profilul agrar tradițional al localității și relevanța activităților desfășurate atât în domeniul culturii vegetale, cât și în cel al creșterii animalelor. ✅ Rată ridicată de funcționare a firmelor – 85% din firmele înregistrate sunt în funcțiune, ceea ce indică stabilitate formală în sectorul antreprenorial. ✅ Predominanța formelor juridice accesibile (SRL, PFA și II), care facilitează inițiativa antreprenorială locală. ✅ Concentrare geografică a activității în centrul administrativ al comunei (peste 65% din firme au sediul social în satul Hârsești), susținând coeziunea spațială a mediului de afaceri. ✅ Prezența unor sectoare emergente, precum apicultur ✅ Activitate economică prezentă în sectorul agroalimentar și comerțul cu amănuntul, reflectată prin microîntreprinderile existente; ✅ Prezența căii ferate pe raza UAT-ului; ✅ Proiectul n-ZEB cu locuințe dedicate tinerilor; ✅ Nivel scăzut al infracționalității în comunitate.
Puncte slabe	⚠️ Nivel scăzut de diversificare economică: structura este dominată de activități terțiare, în special micro-întreprinderi, cu o slabă reprezentare a industriilor prelucrătoare și a sectoarelor creative sau inovative. ⚠️ Cifră de afaceri medie redusă: doar 26 firme au raportat activitate economică concretă în 2023. Majoritatea firmelor nu au înregistrat cifre relevante sau au 0 angajați. ⚠️ Piața muncii este precar structurată: 10 dintre firme nu au raportat salariați, iar 8 entități au doar 1 angajat; economia locală depinde de microactivități. ⚠️ Presiune asupra sectorului zootehnic – în declin față de perioadele anterioare, în special în domeniul creșterii bovinelor și porcinelor. ⚠️ Lipsa unei rețele economice locale de tip cluster sau cooperativă activă – ponderea cooperativelor agricole sau întreprinderilor familiale este nesemnificativă; ⚠️ Infrastructură de transport local deficitară cu nevoie de intervenție atât asupra carosabilului, cât și asupra trotuarelor. ⚠️ Fonduri limitate pentru susținerea mediului de afaceri. ⚠️ Lipsa forței de muncă specializată. ⚠️ Putere de cumpărare redusă a locuitorilor, ceea ce limitează piața internă. ⚠️ Modernizarea și migrația populației pot duce la diminuarea patrimoniului cultural imaterial. ⚠️ Promovare economică și turistică insuficientă – lipsa brandului local sau a unei viziuni integrate de dezvoltare. ⚠️ Lipsa locuințelor sociale și a facilităților dedicate tineretului.
Oportunități	🔵 Valorificarea patrimoniului cultural și natural în direcția dezvoltării unui turism rural de nișă; 🔵 Acces la fonduri europene prin PNDR și alte programe dedicate digitalizării, eficienței energetice și dezvoltării infrastructurii locale; 🔵 Dezvoltarea de proiecte de energie verde; 🔵 Stimularea tinerilor antreprenori locali prin pachete de sprijin (start-up-uri în servicii, comerț, producție artizanală).

	🔵 Atragerea de investiții în agricultură ecologică și în procesarea produselor agricole. 🔵 Dezvoltarea capacităților de colectare, procesare și valorificare a produselor agricole. 🔵 Accesarea fondurilor structurale și guvernamentale pentru dezvoltarea mediului de afaceri. 🔵 Încheierea parteneriatelor pentru susținerea mediului de afaceri. 🔵 Atragerea investitorilor în zonă. 🔵 Calificarea și specializarea resurselor umane locale. 🔵 Dezvoltarea serviciilor suport (contabilitate, IT, juridic, transport, HoReCa) și a formelor asociative de tip cluster agricol sau intercomunal. 🔵 Promovarea produselor locale și a economiei circulare în cadrul târgurilor agricole și prin canale digitale.
Amenințări	🔴 Depopulare accentuată și îmbătrânirea populației active – risc de deficit al forței de muncă locale; 🔴 Vulnerabilitate crescută la schimbările climatice care pot afecta culturile dominante; 🔴 Lipsa capacității administrative și financiare de a implementa rapid proiecte mari de infrastructură; 🔴 Risc de stagnare economică în lipsa unei strategii de diversificare și a atragerii de investitori privați. 🔴 Fenomenul de migrație economică spre urban și diaspora, cu efect negativ asupra inițiativei locale. 🔴 Din cauza globalizării și schimbărilor sociale se poate diminua atractivitatea turistică și coeziunea comunității. 🔴 Fenomenele meteorologice pot afecta infrastructura existentă. 🔴 Instabilitatea decidenților politici. 🔴 Instabilitatea legislativă. 🔴 Orientarea programelor europene și guvernamentale spre alte zone considerate prioritare. 🔴 Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și/sau co-finanțarea proiectelor pentru infrastructură.

3) POPULAȚIA	
Puncte tari	✅ Amplasarea comunei într-un areal de câmpie cu potențial turistic și agricol, care poate oferi premise pentru stabilizarea populației prin valorificarea resurselor locale. ✅ Pondere relativ ridicată a populației active (56,99% în 2021), ceea ce sugerează o ușoară reziliență demografică. ✅ Tradiție culturală și identitate comunitară puternică, ce pot constitui factori de coeziune socială și atractivitate pentru locuitori.
Puncte slabe	⚠️ Declin demografic accentuat: populația a scăzut cu 40% între 1992 și 2024. ⚠️ Spor natural negativ constant, cu o medie de –19,22‰ între 2010 și 2024. ⚠️ Sold migratoriu negativ în majoritatea anilor, cu pierderi moderate, dar persistente (1,25 persoane/an).

	⚠️ Îmbătrânirea populației: 31,64% persoane peste 65 de ani în 2021, ceea ce crește presiunea asupra serviciilor sociale și medicale. ⚠️ Densitate demografică scăzută (38,8 loc./km² în 2025), specifică zonelor montane, care limitează atractivitatea economică. ⚠️ Acces limitat la servicii medicale specializate, populația depinzând de unitățile spitalicești din Pitești.
Oportunități	🔵 Posibilitatea atragerii de fonduri europene și guvernamentale (POR, PNRR, PNDR) pentru dezvoltarea infrastructurii sociale, educaționale și medicale. 🔵 Valorificarea potențialului agro-turistic pentru crearea de locuri de muncă și retenția populației active. 🔵 Programe publice de sprijin pentru familiile tinere și politici de stimulare a natalității. 🔵 Îmbunătățirea infrastructurii sociale prin extinderea serviciilor de zi pentru copii și vârstnici. 🔵 Creșterea atractivității comunității prin investiții în educație, sănătate și locuințe, cu efecte pozitive asupra stabilizării populației. 🔵 Posibilitatea atragerii de fonduri europene și guvernamentale (POR, PNRR, PNDR) pentru dezvoltarea infrastructurii sociale, educaționale și medicale.
Amenințări	🔴 Continuarea declinului demografic și accentuarea dezechilibrului generațional prin migrația tinerilor și natalitate scăzută. 🔴 Creșterea presiunii asupra sistemului social și de sănătate din cauza îmbătrânirii populației. 🔴 Posibilitatea intensificării migrației externe, care ar putea reduce și mai mult baza demografică activă. 🔴 Inegalități persistente între mediul rural și urban în accesul la educație și servicii medicale. 🔴 Riscuri structurale determinate de scăderea populației școlare și de reducerea atractivității economice a localității. 🔴 Vulnerabilitate sporită a categoriilor sociale defavorizate în lipsa unor intervenții eficiente și continue.

Comuna Hârsești beneficiază de o poziționare geografică avantajoasă și de resurse economice și sociale care îi conferă un potențial real de dezvoltare integrată la nivel regional. Totuși, persistența unor probleme structurale – precum infrastructura deficitară, declinul demografic și dependența de câteva sectoare economice dominante – limitează competitivitatea și atractivitatea locală. În acest context, valorificarea oportunităților oferite de fondurile europene, diversificarea bazei economice și implementarea unor politici coerente de mobilitate urbană și incluziune socială devin condiții esențiale pentru transformarea comunei într-un pol durabil de creștere și coeziune regională.

4. DIAGNOSTIC

4.1. Diagnostic general

Probleme principale și categoriile lor:

4.1.1. Infrastructură și Mobilitate

- Lipsuri structurale în rețeaua pietonală și velo: trotuare înguste, discontinue sau degradate; absența pistelor pentru biciclete și a infrastructurii pentru mobilitate alternativă.
- Lipsa unui sistem urban de transport public; dependență majoră de autoturisme și transport privat.
- Transport public județean cu frecvență redusă, necorelat cu rutele feroviare; stații de autobuz slab echipate, fără facilități moderne pentru călători.
- Lipsa parcărilor amenajate și a unei centuri ocolitoare funcționale determină suprapunerea traficului auto și agricol cu traficul local.
- Vulnerabilitate ridicată la fenomene meteo extreme (inundații, alunecări de teren, ploi torențiale), cu potențial impact asupra infrastructurii rutiere și edilitare.

4.1.2. Economie Locală

- Economie locală slab diversificată, bazată preponderent pe agricultură și mici afaceri locale, cu lipsa unor sectoare industriale sau logistice dezvoltate.
- Deficit de infrastructură economică de sprijin: lipsa incubatoarelor de afaceri, hub-urilor digitale sau a unor centre logistice pentru stimularea antreprenoriatului și atragerea investițiilor.
- Nivel redus de calificare a forței de muncă în domenii tehnice și agricole moderne, limitând dezvoltarea economică.
- Exodul tinerilor către orașe mai mari sau străinătate afectează piața muncii și atractivitatea economică a comunei.
- Presiune asupra infrastructurii rutiere și utilitare generate de extinderea gospodăriilor, dar și de dezvoltarea potențială a unor activități economice, fără o planificare integrată.

4.1.3. Demografie

- Spor natural negativ și îmbătrânire accentuată a populației, cu creșterea raportului de dependență demografică.
- Migrația populației tinere și active către orașe mari sau în străinătate, accentuând dezechilibrele sociale și economice.
- Atractivitate redusă pentru noi locuitori cauzată de lipsa locurilor de muncă stabile și a facilităților pentru familii tinere (locuințe, infrastructură educațională și spații de recreere).

— Presiune asupra serviciilor sociale și medicale, pe fondul îmbătrânirii populației și al deficitului de cadre medicale și personal specializat.

4.2. Diagnostic prospectiv

SCENARIUL POZITIV	SCENARIUL NEGATIV
Evaluarea impactului	
Creștere economică graduală și stabilizare parțială a pieței muncii, prin diversificarea activităților locale și atragerea de investiții în agricultură modernă, servicii și microîntreprinderi. Dezvoltarea infrastructurii de sprijin economic, inclusiv centre de afaceri locale și facilități pentru IMM-uri, va contribui la stimularea antreprenoriatului și la crearea de noi locuri de muncă, consolidând atractivitatea comunei pentru locuitori și investitori.	Slăbirea continuă a economiei locale pe fondul dependenței de câteva sectoare dominante, închiderea micilor afaceri și migrația forței de muncă tinere. Investitorii se orientează către centre urbane mari și mai bine conectate.
Stabilizare demografică relativă prin reducerea exodului populației active, datorită noilor oportunități de angajare și îmbunătățirii infrastructurii sociale (educație, sănătate, locuințe).	Depopulare accentuată și îmbătrânire demografică accelerată, cu pierderea populației tinere și active, ceea ce generează dezechilibre majore și presiune pe sistemele sociale și medicale.
Îmbunătățirea mobilității urbane prin modernizarea infrastructurii rutiere și pietonale, introducerea transportului public local și dezvoltarea pistelor pentru biciclete.	Degradarea infrastructurii rutiere și lipsa soluțiilor de transport public mențin dependența de autoturisme, reduc accesibilitatea și limitează mobilitatea internă și regională.
Creșterea atractivității comunei prin valorificarea patrimoniului rural, a peisajului natural și a tradițiilor locale, dezvoltarea de trasee turistice și posibilități pentru turism verde.	Stagnarea turismului local în prezent aproape inexistent, cauzată de accesibilitate redusă și lipsa investițiilor în promovare și infrastructură.
	Creșterea disparităților economice și sociale între centrul comunei sau satele mai dezvoltate și satele/periferia localității, cu risc de marginalizare a comunităților vulnerabile și de acces inegal la servicii și oportunități economice.
Direcții de dezvoltare	
Modernizarea infrastructurii rutiere și pietonale (drumuri, trotuare, treceri de pietoni, piste velo).	Intervenții de urgență pentru reabilitarea infrastructurii critice și prevenirea colapsului rețelei rutiere locale.

Diversificarea economiei prin sprijinirea microîntreprinderilor, dezvoltarea unor clustere economice și atragerea investițiilor în sectoare emergente.	Programe de sprijin pentru micii antreprenori, stimulente fiscale și inițiative punctuale pentru reducerea pierderilor economice.
Crearea unui sistem integrat de transport public.	Lipsa unei strategii unitare de mobilitate, cu măsuri fragmentare și insuficiente pentru a răspunde nevoilor populației.
Promovarea turismului cultural și ecologic, prin valorificarea patrimoniului natural și istoric al comunei, integrarea acestuia în circuite regionale și dezvoltarea infrastructurii conexe (trasee turistice, facilități pentru vizitatori).	Pierderea valorii patrimoniale și naturale prin nevalorificare și lipsa de promovare.
Implementarea de politici sociale și educaționale pentru atragerea și menținerea populației tinere: locuințe accesibile, modernizarea școlilor și creșterea calității serviciilor sociale și educaționale.	Creșterea presiunii pe serviciile sociale și medicale, fără resurse suficiente pentru a răspunde nevoilor populației îmbătrânite.

5. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ[107]

Din datele analizate reiese că localitatea Hârsești dispune de o poziționare strategică și de resurse economice și sociale relevante, care creează premise pentru o dezvoltare integrată și sustenabilă. Totuși, persistența unor probleme structurale – precum infrastructura rutieră și pietonală deficitară, lipsa unui sistem funcțional de transport public, dependența economică de câteva sectoare dominante și declinul demografic – limitează atractivitatea comunei și integrarea sa în context regional. În acest context, valorificarea oportunităților identificate impune o abordare strategică orientată spre modernizare, diversificare și sustenabilitate.

Direcții de dezvoltare

Din analiza SWOT a comunei Hârsești, se conturează o serie de direcții prioritare care trebuie avute în vedere pentru a asigura dezvoltarea durabilă a acestei localități.

107 *Echivalentul capitolului "Propuneri de dezvoltare urbanistică" prevăzut prin Normele metodologice din 26 februarie 2016 de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism, aprobate prin Ordinul MDRAP nr. 233 din 26 februarie 2016, Anexa 2 - va fi "Strategia de dezvoltare spațială"*

- ✓ *Modernizarea infrastructurii rutiere și pietonale prin reabilitarea drumurilor locale, refacerea trotuarelor și amenajarea trecerilor pietonale sigure.*
- ✓ *Introducerea unui sistem de transport public urban ecologic, corelat cu transportul interurban și feroviar, precum și dezvoltarea soluțiilor de mobilitate alternativă.*
- ✓ *Dezvoltarea infrastructurii pentru biciclete și a traseelor de mobilitate nemotorizată, care să susțină atât deplasările zilnice, cât și activitățile recreative.*
- ✓ *Diversificarea economiei locale prin sprijinirea microîntreprinderilor, dezvoltarea de hub-uri logistice și tehnologice și stimularea industriei cu valoare adăugată.*
- ✓ *Crearea de locuințe pentru tineri, precum și implementarea unor programe de sprijin pentru familii și pentru atragerea de noi rezidenți.*
- ✓ *Îmbunătățirea infrastructurii educaționale și medicale, prin modernizarea școlilor, dezvoltarea programelor de formare profesională și extinderea serviciilor sociale și de sănătate.*
- ✓ *Consolidarea coeziunii comunitare prin organizarea de evenimente culturale și sportive și prin dezvoltarea unor centre comunitare moderne.*
- ✓ *Protejarea resurselor naturale și a spațiilor verzi prin politici de gestionare durabilă și prin integrarea infrastructurilor verzi și albastre în planificarea urbană.*
- ✓ *Promovarea energiei verzi și a eficienței energetice prin investiții în tehnologii sustenabile pentru clădiri publice și infrastructuri urbane.*

5.1. Strategia de dezvoltare spațială a comunei Hârsești

Conceptul de dezvoltare teritorială spațială este un document strategic ce vizează dezvoltarea durabilă a localității Hârsești, integrându-se în contextul județului Argeș. Aceasta, la rândul său, face parte din dezvoltarea multidirecțională a întregului teritoriu al României, fiind coordonată de Ministerul Dezvoltării Naționale.

Conceptul de dezvoltare spațială, atât la nivel general, cât și specific pentru comuna Hârsești, oferă un cadru pentru fundamentarea dezvoltării teritoriului. Acest concept ia în considerare conexiunile și evoluția spațiului înconjurător al localității, care sunt în legătură directă sau indirectă cu spațiul economico-politico-cultural al județului. Acest concept se bazează pe practicile curente ordinare și extraordinare în domeniul planificării teritoriale care face apel la viziunea integratoare sau de diferențiatoare a teritoriul definit de comuna Hârsești cu interacțiunea teritoriilor intracomunale, dar mai ales al teritoriului intern administrativ al comunei Hârsești.

Dezvoltarea spațială a comunei Hârsești ar trebui să stabilească liniile directoare ale dezvoltării teritoriale a comunei prin integrarea relațiilor relevante la nivelul zonelor funcționale generale ale comunei.

Acest set complex de strategii orientate către dezvoltarea complexă a teritoriului zonelor și subzonelor definite în documentațiile PUG-ului, este strict legat și condiționată de factorul esențial privind scurgerea timpului în înțelesul dezvoltării concrete și schimbările factoriale produse în anumite intervale prestabilite sau spontane al evoluției locale transcrise și explicative în termene definite durata MEDIU și/sau LUNGĂ durată.

Această documentație are ca scop evidențierea, din perspectiva unei abordări teritoriale integrate, a modalităților prin care potențialul comunei poate fi exploatat pentru a stimula dezvoltarea sa echilibrată. Prin aceasta, se dorește consolidarea

legăturilor economice și sociale ale comunei cu comunele și localitățile învecinate și să contribuie activă la implicarea și vizibilitatea comunei Hârsești în viața socio-politică a județului Argeș.

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 evidențiază oportunitatea consolidării legăturii urban-rural, punându-se accentul pe dezvoltarea zonelor rurale corelată cu cea a orașelor, prin încurajarea parteneriatelor locale şi a unei planificări teritoriale integrate. Programul Național de Dezvoltare Rurală, 2007-2013, elaborat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale se axează pe trei aspecte cheie referitoare la dezvoltarea mediului rural:

- Creșterea economică și convergența veniturilor din spațiul rural (acolo unde este posibil), în paralel cu asigurarea condițiilor de trai și protecția mediului din aceste zone prin facilitarea transformării și modernizării structurii duale a agriculturii și silviculturii și a industriei procesatoare;
- Management durabil atât pe suprafețele agricole, cât și pe cele forestiere cu scopul menținerii și îmbunătățirii calității mediului în zonele rurale;
- Gestionarea și facilitarea tranziției forței de muncă din sectorul agricol către alte sectoare care să le asigure un nivel de trai corespunzător din punct de vedere social și economic.

Legea nr. 190/2013 prevede o serie de principii care trebuie urmărite în cadrul SDTR, referitoare la legăturile urban-rural și la dezvoltarea locală:

- Promovarea solidarității urban-rural și dezvoltarea adecvată a diferitelor categorii de teritorii;
- Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături interregionale. Documente de referință:
- Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030,
- MDRT, 2008 ESPON,
- Cercetările ESPON și planificarea teritorială strategică în România,
- Punctul de Contact Espon din România, 2010.

5.2. Optimizarea relațiilor în teritoriu. Elemente de mobilitate urbană

Strategia Integrată de Dezvoltare Teritorială Sud-Muntenia 2021-2027 (SIDT Sud-Muntenia)[108] este principalul document strategic care stabilește direcțiile de dezvoltare ale regiunii, în conformitate cu obiectivele Politicii de Coeziune a Uniunii Europene. Aceasta urmărește utilizarea eficientă a fondurilor europene pentru a stimula coeziunea economică și socială în județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman.

Obiectivul principal al SIDT SM este transformarea regiunii Sud-Muntenia prin măsuri integrate care să convertească problemele teritoriale în soluții sustenabile. Aceasta implică:

108

https://2021-2027.adrmuntenia.ro/adr-sudmuntenia-a-postat-strategia-integrata-de-dezvoltare-teritoriala-sudmunten/news/168

- O guvernanță eficientă bazată pe colaborare între autoritățile locale și centrale.
- O alocare inteligentă a resurselor pentru a maximiza impactul investițiilor.
- Implementarea de proiecte cu un impact durabil asupra mediului și economiei locale.

SIDT SM reprezintă un cadru strategic care ghidează dezvoltarea regiunii Sud-Muntenia într-un mod sustenabil, incluziv și eficient. Prin integrarea nevoilor locale și a potențialului teritorial într-o viziune unitară, strategia asigură un echilibru între urbanizare, protecția mediului și creșterea economică. Implementarea cu succes a acestei strategii va conduce la o regiune mai conectată, mai verde și mai competitivă.

5.3 Dezvoltarea activităților economice

Din perspectiva activităților economice, comuna Teregova necesită un cadru de planificare urbanistică integrată, care să valorifice atât tradițiile agricole, cât și oportunitățile contemporane generate de antreprenoriat și digitalizare. Agricultura, ca pilon tradițional ai economiei locale, trebuie consolidată prin modernizarea exploatațiilor de mici și mijlocii dimensiuni, prin asigurarea accesibilității către terenurile agricole și prin amenajarea platformelor de colectare și procesare a produselor agroalimentare. În același timp, sprijinirea agriculturii ecologice și dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare se impun ca direcții prioritare, menite să sporească competitivitatea și atractivitatea produselor locale.

Sprijinirea mediului antreprenorial reprezintă o direcție prioritară pentru diversificarea economiei locale. În acest sens, este recomandată identificarea și rezervarea unor terenuri pentru dezvoltarea unei zone de activități economice – sub forma unui parc agro-industrial – destinat micilor unități de producție, depozitării și logisticii. În paralel, trebuie susținute microîntreprinderile și atelierele artizanale, ca mecanisme de generare a valorii adăugate și de stimulare a economiei circulare.

De asemenea, infrastructura tehnico-edilitară și digitală trebuie planificată în mod coerent, astfel încât să răspundă atât cerințelor investiționale, cât și calității vieții populației. Extinderea rețelelor de apă, canalizare, energie electrică și fibră optică, racordarea la rețeaua cu gaze, introducerea stațiilor de încărcare pentru vehicule electrice și digitalizarea administrației prin soluții GIS și servicii de tip „Smart Village” constituie măsuri esențiale pentru creșterea atractivității și funcționalității spațiului rural.

5.4. Evoluția populației

Datele analizate, în decursul ultimilor ani, arată că atât la nivelul județului Argeș, cât și la nivelul UAT Hârsești, există o tendință de scădere a populației, în concordanță cu fenomenul general de îmbătrânire demografică și de emigrare a forței de muncă care afectează întreaga țară.

La recensământul populației*109* din 2021, **Comuna Hârsești avea o populație rezidentă de 2.067 de locuitori, înregistrând o diferență de 62 de persoane față de datele raportate de Institutul Național de Statistică (INS) pentru aceeași perioadă.** Conform INS, la 1 ianuarie 2021, populația cu domiciliu în Comuna Hârsești era de 2.129 de locuitori.*110*

Declinul demografic a fost accelerat în ultimii ani, în special după 2020, când populația comunei a scăzut de la **2.150 locuitori** (2020) la **2.004 locuitori** (2025), marcând o pierdere de **146 de locuitori** în doar patru ani. Această reducere este asociată cu migrația către centre urbane mai mari, îmbătrânirea populației și scăderea natalității.

Tendința descendentă a populației din comuna Hârsești reflectă un fenomen comun în multe comunități rurale din România, unde dinamica demografică negativă pune presiune asupra dezvoltării economice și sociale locale.

În perioada 2015–2025, comuna Hârsești a pierdut 328 de locuitori (-14,06%), populația scăzând de la 2.332 la 2.004 persoane. Tendința descendentă, cu o medie anuală de circa 33 de locuitori, evidențiază un proces constant de depopulare determinat de natalitatea scăzută și migrație, accentuând vulnerabilitatea socio-demografică a localității.

Densitatea populației în Comuna **Hârsești** a înregistrat o tendință descendentă în ultimul deceniu, reflectând declinul demografic care caracterizează atât localitatea, cât și județul **Argeș**.

În anul **2011**, densitatea populației era de **48,6 locuitori/km²**, iar în **2021** aceasta s-a redus la **41,22 locuitori/km²**, ajungând la **38,8 locuitori/km²** în **2025**. Această scădere este determinată de migrația externă și internă, precum și de sporul natural negativ, factori care afectează stabilitatea demografică a comunei.

La nivel județean, dinamica este similară: densitatea populației a scăzut de la **96,18 locuitori/km²** în **2011**, la **91,37 locuitori/km²** în **2021**, atingând **88,41 locuitori/km²** în **2025**. Această tendință evidențiază provocările socio-economice cu care se confruntă comunitățile din județ și accentuează necesitatea implementării unor măsuri strategice pentru revitalizarea economică, crearea de locuri de muncă și atragerea populației tinere, în vederea reducerii procesului de depopulare.

La nivelul județului **Argeș**, populația totală rezidentă era de **569.932 locuitori**, dintre care **48,48% bărbați** (**276.151 persoane**) și **51,52% femei** (**293.781 persoane**). Acest ușor dezechilibru între sexe se înscrie în tendința demografică națională, unde ponderea femeilor este mai ridicată, explicată prin speranța de viață mai mare în rândul populației feminine.

În **Comuna Hârsești**, populația rezidentă totală era de **2.067 locuitori**, cu o distribuție relativ echilibrată între sexe: **49,34% bărbați** (**1.020 persoane**) și **50,66% femei** (**1.047 persoane**). La nivelul satului de reședință, **Hârsești**, se regăseau **1.390 locuitori**, dintre care **49,42% bărbați** (**687 persoane**) și **50,58% femei** (**703 persoane**). În satul **Ciobani**, populația

109 Conf. 1.3. Populaţia rezidentă pe sexe şi grupe de vârstă (Sexe, Grupe de vârstă, Macroregiuni, Regiuni de dezvoltare, Județe, Municipii, orașe și comune) – Tabel 1.03_1.3.1 si 1.03.2*
https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/
110 Conf.
https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/

era de **348 locuitori**, cu o distribuție similară: **49,71% bărbați** (**173 persoane**) și **50,29% femei** (**175 persoane**), iar în satul **Martalogi**, populația era de **329 locuitori** cu **48,63% bărbați (160 persoane)** și **51,37% femei (169 persoane)**.

Distribuția pe sexe confirmă o ușoară majoritate a populației feminine, specifică zonelor rurale, unde emigrarea forței de muncă active, în special în rândul bărbaților, poate contribui la accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică.

Datele demografice indică o tendință clară de îmbătrânire a populației atât în județul Argeș, cât și în comuna Hârsești, cu rapoarte de dependență ridicate (53,35% la nivel județean și 75,46% în Hârsești).

Scăderea ponderii populației tinere (14,47% în județ și 11,36% în Hârsești) accentuează riscul dezechilibrului dintre generații, în timp ce ponderea în creștere a populației vârstnice sporește presiunea asupra sistemelor sociale și economice.

Piramidele vârstelor pentru 2021 și 2024 evidențiază un proces constant de îmbătrânire demografică și de reducere a bazei tinere, ceea ce generează presiuni asupra echilibrului dintre populația activă și cea dependentă.

Procesul de îmbătrânire demografică este evident atât prin creșterea numerică a segmentului de peste 55 de ani, cât și prin diferențele de gen, determinate de speranța de viață mai ridicată a femeilor. Grupele de vârstă peste **70 de ani** (în special 75–79 și 85+) înregistrează o creștere semnificativă, accentuând fenomenul de îmbătrânire structurală.

Această realitate pune presiune suplimentară asupra sistemelor de sănătate și de asistență socială, subliniind necesitatea unor politici publice orientate spre sprijinirea populației vârstnice prin servicii medicale adecvate și prin măsuri de integrare activă în viața comunității.

Conform datelor Recensământului Populației și Locuințelor 2021, structura etnică a comunei Hârsești evidențiază o predominanță clară a populației de etnie română. Din totalul de 2.067 locuitori rezidenți, 1.821 de persoane s-au declarat de etnie română, ceea ce reprezintă peste 88% din populație.

Pentru 246 de persoane informația privind etnia nu este disponibilă.

Datele referitoare la structura populației din județul ARGEȘ și Comuna HÂRSEȘTI, în funcție de limba maternă, evidențiază o predominanță clară a limbii române. Religia predominantă, atât la nivelul județului Argeș, cât și al comunei Hârsești, este cea ortodoxă.

Conform datelor Recensământului Populației și Locuințelor 2021, 87,19% din populația județului (496.924 persoane) și 87,51% din populația comunei Hârsești (1.809 persoane) s-au declarat de religie ortodoxă.

Evoluția natalității în județul Argeș între anii 2010 și 2024 evidențiază o tendință descendentă clară, reflectând un proces accentuat de declin demografic. La nivel județean cel mai ridicat nivel al nașterilor a fost consemnat în anul 2010, cu 5.911 de nou-născuți, în timp ce minimul istoric se înregistrează în anul 2024, cu doar 3.746 de nașteri, ceea ce indică o reducere cu peste 40% în decurs de 14 ani. Evoluția natalității în Comuna Hârsești între anii 2010 și 2024 evidențiază o tendință fluctuantă, cu variații anuale semnificative, dar care, pe ansamblu, conturează o scădere treptată a numărului de nașteri. Cel mai ridicat nivel al natalității s-a înregistrat în anul 2020, cu 21 de nou-născuți, în timp ce cele mai reduse valori

s-au consemnat în 2012 (7 nașteri). În intervalul 2010–2024, natalitatea a oscilat între 7 și 17 de cazuri anual, fără un trend clar, ci cu alternanțe de creștere și descreștere.

La nivelul comunei Hârsești, numărul deceselor a urmat o evoluție oscilantă, cu cel mai ridicat nivel în anul 2010 (75 decese), urmat de anul 2021 (71 decese), corespunzător celui de-al doilea an de pandemie. După această perioadă, mortalitatea s-a redus, atingând nivele mai scăzute în anii 2022 și 2023 (53 respectiv 45 decese). Minimul istoric a fost înregistrat în anul 2018 (44 decese). Raportul dintre nașteri și decese rămâne însă nefavorabil, numărul deceselor depășind frecvent natalitatea, ceea ce accentuează declinul demografic local. Datele confirmă faptul că pandemia de COVID-19 a generat o creștere semnificativă a mortalității atât în județul Argeș, cât și în comuna Hârsești. Ulterior, valorile au revenit spre niveluri mai reduse, dar menținerea unor rate relativ ridicate subliniază necesitatea consolidării serviciilor medicale și a politicilor de sănătate publică. Comparativ, comuna Hârsești înregistrează constant valori mai mari decât media județeană, ceea ce reflectă vulnerabilitatea unei comunități rurale de dimensiuni mici la șocuri demografice și sanitare.

Analiza sporului natural pentru perioada 2010–2024 confirmă un proces accentuat de îmbătrânire demografică și depopulare, atât la nivelul județului Argeș, cât și în Comuna Hârsești. Pandemia de COVID-19 a amplificat sever mortalitatea, generând valori minime istorice în 2021. Deși ulterior s-au înregistrat ameliorări parțiale, sporul natural rămâne negativ, subliniind necesitatea unor politici publice axate pe stimularea natalității, sprijinirea familiilor tinere și reducerea migrației pentru a contracara declinul demografic.

La nivelul județului Argeș, datele indică o mobilitate puternic accelerată după 2016, confirmând dinamica migrației externe și interne, cu un vârf în 2022. În Comuna Hârsești, nivelul de mobilitate este constant scăzut, cu valori anuale mici (1–8 persoane), dar tendința recentă (2022–2023) ar putea indica o reconfigurare socio-economică locală sau o intensificare a migrației selective.

Mișcarea totală netă a fost negativă la nivelul județului Argeș și a înregistrat valori pozitive foarte scăzute la nivelul Comunei Hârsești, ceea ce reflectă o tendință de **depopulare progresivă**.

Dacă la nivel județean pierderile prin migrație sunt masive și constante, comuna Hârsești prezintă un fenomen de scădere mai lent, dar persistent, cu mici episoade de stagnare sau câștig (2021-2023). Pandemia a influențat ambele niveluri, determinând o frânare temporară a mobilității, dar și un declin accentuat în anii imediat următori. Această evoluție poate avea implicații negative asupra **dinamismului economic** și a **sustenabilității sociale** a regiunii pe termen lung, afectând echilibrul forței de muncă și capacitatea de dezvoltare a comunității.

5.5. Căi de circulație și Transport. Mobilitate

În ceea ce privește relațiile în teritoriu din punct de vedere al căilor de comunicație:

Transport rutier

Din punct de vedere al infrastructurii, comuna Hârsești este conectată rutier la rețeaua de drumuri județene și naționale prin intermediul DJ 679, care traversează teritoriul administrativ pe direcția nord-sud, pe o distanță de 5.478 m asigurând conexiuni cu localitățile Lunca Corbului (Argeș) de unde pornește și se leagă cu DN65 și Mihăești (Olt) unde se intersectează cu DN6. De asemenea, comuna este străbătută de calea ferată Pitești-Piatra Olt (CFR101), fiind deservită prin halta Hârsești.

Comparativ cu reședința județului Argeș, municipiul Pitești, comuna Hârsești este situată la o distanță rutieră de aproximativ 43 km, parcursă în circa 43 de minute, pe traseul DN65 (E574) – DJ679.

Municipiul Pitești se află la o distanță de aproximativ 43 km, accesibil în circa 43 de minute, prin intermediul Drumului Național 65 (DN65) și al Drumului Județean 679 (DJ679). DN65 străbate județele Argeș, Olt și Dolj pe axa Pitești – Slatina – Craiova, asigurând conexiuni directe între aceste municipii, reprezentând un coridor rutier strategic la nivel național.

Accesul rutier către comuna Hârsești se realizează în principal pe DJ679, arteră de importanță județeană. Această infrastructură oferă localității o bună conectivitate cu rețeaua rutieră regională și națională, facilitând mobilitatea populației, transportul de mărfuri și accesul rapid la centrele administrative, comerciale și educaționale din județul Argeș și din întreaga regiune a Munteniei.

Transport public

Conform Strategiei de Dezvoltare Locală, transportul public se realizează de soceități comerciale specializate, iar ruta principal asgiurată estre către Municipiul Pitești.

Transporturile influențează și sunt influențate de economia locală. Sunt contribuabile la formarea P.I.B., creează oportunități de atragere a forței de muncă și beneficii pentru integrare regională.

Accesibilitate pietonală

Rețeaua pietonală din comuna Hârsești este fragmentată și insuficient amenajată, ceea ce afectează siguranța și confortul deplasărilor pietonale. În numeroase zone, trotuarele sunt înguste, deteriorate sau lipsesc complet, iar dotările urbane de bază (rampe de acces, mobilier urban) sunt limitate sau inexistente. Continuitatea traseelor pietonale între zonele rezidențiale, instituțiile publice și spațiile de interes local este redusă, ceea ce favorizează utilizarea autovehiculului pentru deplasări scurte.

Transport alternativ (velo)

Infrastructura velo din comuna Hârsești este slab dezvoltată, neexistând în prezent o rețea coerentă de piste pentru biciclete. Utilizarea bicicletei ca mijloc de transport cotidian

este limitată de lipsa infrastructurii dedicate, a facilităților de sprijin (rasteluri, puncte de oprire) și a siguranței în trafic.

Transport feroviar

Comuna Hârsești este deservită de o haltă feroviară situată pe linia regională din rețeaua feroviară națională, ceea ce asigură conectivitate cu orașele din zonă și cu marile centre urbane, inclusiv București și Pitești, prin legături directe sau cu transbordare. Această infrastructură reprezintă un avantaj important pentru mobilitatea navetiștilor și pentru integrarea comunei în sistemul de transport regional.

Transport staționar (parcări)

Infrastructura de parcare din comuna Hârsești este insuficient dezvoltată și neuniform organizată, ceea ce generează parcări improvizate în zonele centrale și în proximitatea instituțiilor publice. Acest fenomen poate afecta siguranța pietonilor și calitatea spațiului public, în special în zonele cu trafic local intens.

Comuna Hârsești dispune de premise favorabile pentru dezvoltarea unui sistem de mobilitate urbană sustenabil și echitabil, prin valorificarea poziției sale strategice, a rețelei rutiere modernizate și a potențialului de conectivitate regională. Cu toate acestea, o serie de disfuncționalități persistente – precum lipsa transportului public local, infrastructura pietonală fragmentară, absența unei rețele velo funcționale și deficitul de spații de parcare reglementate – limitează accesibilitatea și eficiența mobilității urbane.

În perspectiva consolidării mobilității active în comuna Hârsești, se impune reconfigurarea și extinderea rețelei pietonale prin modernizarea trotuarelor, crearea de trasee pietonale continue și implementarea unei infrastructuri velo coerente, capabilă să asigure conexiuni funcționale între zona urbană, punctele de interes și localitățile componente. În paralel, gestionarea staționării urbane trebuie abordată printr-un sistem integrat, care să includă amenajarea de parcări publice și rezidențiale, introducerea unor soluții inteligente de monitorizare și control, precum și aplicarea unor măsuri ferme împotriva parcării neregulamentare.

Prin adoptarea acestor măsuri, comuna Hârsești are oportunitatea de a-și consolida rolul de pol urban funcțional și competitiv în cadrul județului Argeș, promovând o mobilitate urbană sustenabilă, sigură și incluzivă. Această abordare reprezintă un factor determinant în asigurarea coeziunii teritoriale, creșterea calității vieții urbane.

Se propun următoarele **recomandări** pentru fiecare tipologie de transport:

1. Transport Rutier

- ☑ Reabilitarea și modernizarea tramei stradale, cu prioritate pe arterele secundare degradate și străzile colectoare cu rol de legătură funcțională.

2. Transport Public

- ☑ Înființarea rețelei locale de transport public (linii regulate în interiorul comunei către satele aparținătoare).

- ☑ Dotarea stațiilor cu mobilier urban adecvat, sisteme de informare digitală și facilități pentru persoane cu dizabilități.
- ☑ Introducerea treptată a vehiculelor electrice.

3. Accesibilitate Pietonală și Mobilitate Urbană

- ☑ Extinderea și modernizarea trotuarelor, cu lățimi conforme și pavaj adaptat normelor de accesibilitate universală.
- ☑ Eliminarea obstacolelor din spațiul pietonal (stâlpi, mobilier amplasat inadecvat, parcări ilegale).

4. Transport Alternativ (Velo)

- ☑ Dezvoltarea unei rețele velo, conectând principalele artere, instituții și puncte de interes (școli, piață, parc, gară).

5. Transport Feroviar

- ☑ Valorizarea poziției strategice a comunei Hârsești pe linia feroviară prin integrarea orarului trenurilor cu viitorul sistem de transport public local.

6. Transport Staționar (Parcări)

- ☑ Amenajarea de parcări publice și rezidențiale în zonele centrale și la intersecțiile cu trafic ridicat.

5.6. Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial.

Stabilirea limitei intravilanului prin Planul de Urbanism General se va face în raport cu nevoile de dezvoltare ale localităților din cadrul unei anumite unități administrativ-teritoriale. Limita propusă va fi stabilită în funcție de elemente ale cadrului natural, căi majore de comunicații, amenajări hidrotehnice, precum și de alte categorii de lucrări cu caracter tehnic.

În cazul extinderii tramei stradale și a anumitor zone funcționale, limita intravilanului propus se va raporta la acestea și va urmări să asigure o utilizare eficientă a terenurilor. În cazul localităților risipite, cu suprafețe mari de proprietăți, limita intravilanului se va stabili astfel încât să se asigure o parcelare corespunzătoare funcțiunilor propuse, indiferent de regimul cadastral/funcțional al terenurilor (teren agricol, pășuni, vii, livezi, păduri), în vederea unei dezvoltări economice echilibrate a acestora.

Limita intravilanului propus a fost conturată și trasată conform următoarelor criterii:

1. Rectificarea limitei aprobate a intravilanului, conform P.U.G. aprobat prin H.C.L. nr. 35 din 21.11.2001 (proiectant general: S.C. EURO TOP GS S.R.L.) și a limitei conform reambulării topografice, pe limite cadastrale;

2. Introducerea în intravilan a zonelor în care există pe viitor intenții de dezvoltare din partea a diverși investitori și care pot contribui la creșterea economică a comunei, dar și la valorificarea elementelor de cadru natural.

DISTRIBUȚIA SUPRAFEȚELOR PE TRUPURI		
DENUMIRE	SUPRAFAȚĂ	
	EXISTENT	PROPUS
TRUP 1 - SAT HÂRSEȘTI	433.96	553.71
TRUP 2 - SAT CIOBANI	132.24	154.65
TRUP 3 - SAT MARTALOGI	91.85	180.46
TRUP 4	0.40	0.90
TRUP 5	0.29	0.00
TRUP 6	0.37	0.00
TRUP 7	0.90	0.00
TOTAL	660.01	889.72

Suprafața totală a intravilanului propus este de 889.72 ha.

Repartizarea suprafețelor din intravilanul propus pe zone funcționale, raportat la zonele funcționale din intravilanul existent este evidențiată în bilanțul teritorial de mai jos:

BILANȚ TERITORIAL PROPUS	TRUP 1 - SAT HÂRSEȘTI		TRUP 2 - SAT CIOBANI		TRUP 3 - SAT MARTALOGI		TRUP 4		TOTAL U.A.T.	
	Suprafața (ha)	Procent (%)	Suprafața (ha)	Procent (%)	Suprafața (ha)	Procent (%)	Suprafața (ha)	Procent (%)	Suprafața (ha)	Procent (%)
Locuințe și funcțiuni complementare	373.44	67.44%	125.87	81.39%	138.76	76.89%	0	0.00%	638.07	71.72%
Zonă mixtă - locuințe și servicii	92.95	16.79%	4.53	2.93%	23	12.75%	0	0.00%	120.48	13.54%
Zonă instituții publice	0.21	0.04%	0	0.00%	0.16	0.09%	0	0.00%	0.37	0.04%
Zonă comerț și servicii	0.59	0.11%	0.33	0.21%	0	0.00%	0	0.00%	0.92	0.10%
Zonă centrală	8.29	1.50%	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	8.29	0.93%
Zonă spații verzi, sport, agrement	12.19	2.20%	7.87	5.09%	1.07	0.59%	0	0.00%	21.13	2.37%
Zonă gospodării comunale	2.7	0.49%	1.26	0.81%	0	0.00%	0	0.00%	3.96	0.45%
Zonă unități industriale și de depozitare	22.31	4.03%	3.07	1.99%	4.36	2.42%	0	0.00%	29.74	3.34%
Zonă circulații rutiere	35.78	6.46%	11.53	7.46%	11.14	6.17%	0	0.00%	58.45	6.57%
Zonă circulații feroviare	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	0.9	100.00%	0.9	0.10%

Zonă ape stătătoare	0	0.00 %	0	0.00 %	0.53	0.29 %	0	0.00 %	0.53	0.06 %
Zonă cursuri de apă	3.74	0.68 %	0.19	0.12 %	1.44	0.80 %	0	0.00 %	5.37	0.60 %
Zonă echipare tehnico-edilitară	1.51	0.27 %	0	0.00 %	0	0.00 %	0	0.00 %	1.51	0.17 %
TOTAL INTRAVILAN	553.71	100.00%	154.65	100.00%	180.46	100.00%	0.9	100.00%	889.72	100.00%

Zona de locuințe și funcțiuni complementare

Subzona de locuințe și funcțiuni complementare reprezintă funcțiunea dominantă în comuna Hârsești, însumând aproximativ 71,72% din totalul intravilanului (638,07 ha). Aceasta este alcătuită preponderent din locuințe individuale dispuse în parcelar fragmentat, specific satelor argeșene, cu organizare tradițională și orientare a construcțiilor cu latura scurtă la stradă.

Subzona include și activități complementare locuirii, precum mici activități productive și servicii de proximitate, integrate în structura gospodăriilor. Regimul de construire este discontinuu, cu înălțime redusă (P, P+1), menținând caracterul rural al localității.

Distribuția teritorială confirmă dominanța acestei funcțiuni în toate satele componente, reflectând rolul central al locuirii în structura funcțională a comunei.

Zonă mixtă – locuințe și servicii

Zona mixtă ocupă aproximativ 13,54% (120,48 ha) din intravilan și are rol de tranziție între funcțiunea rezidențială și activitățile de servicii. Aceasta susține diversificarea funcțională a comunei, prin integrarea locuirii cu servicii de proximitate, comerț și activități economice de mică amploare, contribuind la reducerea deplasărilor către centre urbane mai mari.

Zonă comerț și servicii

Zona de comerț și servicii are o pondere de 0,10% (0,92 ha), fiind slab dezvoltată la nivel teritorial. Aceasta include funcțiuni comerciale de mică amploare, destinate în principal deservirii populației locale, cu caracter dispersat în cadrul zonelor rezidențiale.

Zona instituții publice

Funcțiunile de interes public au o pondere foarte redusă, de aproximativ 0,04% (0,37 ha), ceea ce reflectă concentrarea dotărilor publice în zona centrală a comunei. Acestea includ instituții administrative și sociale esențiale, cu rol în deservirea populației locale, fără o extindere semnificativă în teritoriu.

Zonă centrală

Zona centrală ocupă aproximativ 0,93% (8,29 ha) și concentrează principalele funcțiuni administrative, sociale și comerciale ale comunei. Aceasta are un rol de polarizare la nivel local, însă cu influență spațială redusă, specifică localităților rurale cu structură policentrică slab dezvoltată.

Zonă spații verzi, sport, agrement

Spațiile verzi și de agrement reprezintă aproximativ 2,37% (21,13 ha) din intravilan. Acestea au un rol important în asigurarea calității vieții și a echilibrului ecologic, fiind distribuite punctual în teritoriu. Potențialul de dezvoltare este ridicat, în special prin integrarea lor în zonele rezidențiale.

Zonă gospodării comunale

Zona gospodăriilor comunale ocupă aproximativ 0,45% (3,96 ha) și include funcțiuni edilitare și de servicii publice (precum gospodărirea deșeurilor sau alte activități tehnico-administrative). Aceasta are un rol funcțional de suport pentru buna desfășurare a serviciilor locale.

Zonă unități industriale și de depozitare

Zona industrială are o pondere de aproximativ 3,34% (29,74 ha), fiind slab dezvoltată, dar relevantă pentru economia locală. Aceasta cuprinde activități productive și de depozitare de mică și medie amploare, integrate în structura rurală, fără caracter industrial intens.

Zonă circulații rutiere

Zona de circulații rutiere ocupă aproximativ 6,57% (58,45 ha) din intravilan și reprezintă infrastructura de bază a mobilității locale. Aceasta asigură conectivitatea între satele componente și legătura cu rețeaua județeană și națională, având un rol esențial în funcționarea teritoriului.

Zonă circulații feroviare

Zona feroviară are o pondere redusă, de 0,10% (0,9 ha), corespunzătoare infrastructurii de haltă Hârsești. Aceasta asigură conectivitatea comunei la rețeaua feroviară regională, având un rol important în mobilitatea navetiștilor.

Zonă ape stătătoare

Suprafețele de ape stătătoare reprezintă aproximativ 0,06% (0,53 ha) și au un rol natural și peisagistic redus, dar important din perspectiva echilibrului ecologic local.

Zonă cursuri de apă

Cursurile de apă ocupă aproximativ 0,60% (5,37 ha) din intravilan și contribuie la structura naturală a teritoriului, având rol în drenaj, biodiversitate și echilibru hidrologic.

Zonă echipare tehnico-edilitară

Zona de echipare tehnico-edilitară reprezintă aproximativ 0,17% (1,51 ha) și include infrastructuri esențiale precum rețele de utilități, stații și echipamente tehnice. Aceasta are un rol de suport pentru funcționarea întregului sistem urban și rural.

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în teritoriul administrativ se prezintă astfel:

CATEGORIA DE FOLOSINȚĂ	BILANȚ TERITORIAL CONFORM SITUAȚIEI PROPUSE															
	Arabil	Pășuni	Fânețe	Livezi	Vii	Păduri	Apecurgătoare	Apestătătoare	Drumuri				Căi ferate	Curți construcții	Terenuri neproductive	TOTAL
									Drumuri județene	Drumuri comunale	Străzi și uliță	Drumuri de exploatare				
EXTRAVILAN	3755.97	3933.80	0.05	0.00	0.00	350.81	32.47	5.40	0.00	2.04	0.00	58.86	22.54	0.25	0.00	4622.19
INTRAVILAN	432.18	31.97	12.88	16.16	6.16	0.35	5.42	0.53	9.68	6.33	42.48	0.00	0.90	324.36	0.32	889.72
TOTAL	4188.15	4255.77	12.93	16.16	6.16	351.16	37.89	5.93	9.68	8.37	42.48	58.86	23.44	324.61	0.32	5511.91
% TOTAL	0.76	0.08	0.00	0.00	0.00	0.06	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.06	0.00	100.000%

5.7. Măsuri în zonele cu riscuri naturale

8 măsuri pentru soluționarea problemelor asociate inundațiilor cauzate de fenomenele extreme:[111]

M1	*Construirea de sisteme de colectare temporară a apelor pluviale (bazine) și, acolo unde este posibil, utilizarea apei colectate pentru întreținerea spațiilor publice (irigarea spațiilor verzi, curățarea spațiilor publice etc.);*
M2	*Redimensionarea, modernizarea sau extinderea rețelelor de canalizare pluvială;*

111 Ghid de planificare urbană pentru limitarea și combaterea schimbărilor climatice și a dispersiei urbane https://www.mdlpa.ro/pages/consultareghidproceduri

M3	*Asigurarea curățării străzilor și întreținerea șanțurilor de scurgere a apelor;*
M4	*Plantarea și întreținerea vegetației existente cu rol în prevenirea inundațiilor;*
M5	*Exproprierea pentru cauză de utilitate publică pentru lucrări la rețeaua de alimentare cu apă a sistemului de irigare a spațiilor verzi, folosind apa de ploaie colectată temporar în bazine de retenție;*
M6	*Implementarea unor reglementări urbanistice care impun scurgerea eficientă a apelor pluviale de pe clădiri;*
M7	*Implementarea unui sistem de avertizare a populației în cazul fenomenelor pluviometrice extreme;*
M8	*Stimularea, prin instrumente fiscale și non-fiscale, a organizațiilor comunitare să educe populația despre comportamentul adecvat în caz de inundație cauzată de precipitații extreme.*

Tipuri de intervenții		***Măsuri***			
Intervenții pe proprietatea publică	*Intervenții directe*	*M1*	*M2*	*M3*	*M4*
	Intervenții indirecte	-			
Intervenții pe proprietatea privată	*Intervenții directe*	*M5*			
	Intervenții indirecte	*M6*			
Alte intervenții	*Intervenții directe*	*M7*			
	Intervenții indirecte	*M8*			

Tabel 10 – Clasificarea măsurilor de planificare urbană privind inundațiile cauzate de fenomene extreme în funcție de tipul de intervenție[112]

Pentru a micșora impactul furtunilor și a fenomenelor extreme asupra infrastructurii tehnice, în planificarea urbană sunt folosite principii de proiectare și soluții tehnice care:

- Pun la adăpost infrastructura de condițiile de mediu dăunătoare. De exemplu, cablurile sunt pozate subteran pentru a nu putea fi rupte de vânt sau de copacii care cad în timpul furtunilor;
- Cresc rezistența infrastructurii. De exemplu, stâlpii rețelelor aeriene de alimentare cu energie electrică sunt proiectați aerodinamic pentru a rezista presiunii vântului;
- Asigură funcționarea infrastructurii, la un nivel minim acceptat, în ciuda modificării sau îndepărtării componentelor infrastructurii.

112 *Preluare date după Ghid de planificare urbană pentru limitarea și combaterea schimbărilor climatice și a dispersiei urbane https://www.mdlpa.ro/pages/consultareghidproceduri*

Prin Ghidul de planificare urbană pentru limitarea și combaterea schimbărilor climatice și a dispersiei urbane se propun 5 măsuri pentru soluționarea problemelor privind infrastructura tehnică în caz de furtună și de alte fenomene extreme:

M1	*Mentenanța spațiilor verzi, de lângă rețelele aeriene, pentru a micșora daunele provocate de masa vegetală, în caz de furtună;*
M2	*Obligarea, prin reglementări locale, a furnizorilor și distribuitorilor de energie electrică, de servicii de telecomunicații și de transmisie de date să pozeze subteran cablurile;*
M3	*Implementarea unor reglementări urbanistice care obligă proprietarii să asigure mentenanța masivelor vegetale de lângă rețelele aeriene, pentru a micșora daunele provocate de masă vegetală, în caz de furtună;*
M4	*Stimularea, prin instrumente fiscale și non-fiscale, a furnizorilor și distribuitorilor de energie electrică, de servicii de telecomunicații și de transmisie de date, să organizeze răspunsuri rapide, adecvate, în cazul defecțiunilor produse de fenomenele extreme;*
M5	*Stimularea, prin instrumente fiscale și non-fiscale, a organizațiilor comunitare să educe populația despre comportamentul adecvat în cazul defecțiunilor produse de fenomenele extreme.*

Măsurile propuse sunt clasificate, în funcție de tipul intervențiilor, în tabelul de mai jos:

Tipuri de intervenții		***Măsuri***		
Intervenții pe proprietatea publică	*Intervenții directe*	*M1*		
	Intervenții indirecte	*M2*		
Intervenții pe proprietatea privată	*Intervenții directe*	*-*		
	Intervenții indirecte	*M3*		
Alte intervenții	*Intervenții directe*	*-*		

5.8 Restricții și permisivități constructive rezultate din caracteristicile geotehnice ale teritoriului

Functie de conditiile geologice si morfologice, respectiv a riscurilor naturale identificate pe teritoriul au fost conturate urmatoarele zone:

- **Zone improprii de construit** zonele de curs ale retelei hidrografice si zonele de protectie conducte, LEA, gaze etc.
- **Zone bune de construit cu amenajari speciale** (aviz de la Apele Romane)zonele inundabile cu probabilitate de depasire 1%.
- **Zone bune de construit fara amenajari** reprezentate prin zona de campie.

Investigatiile geotehnice ulterioare de mare detaliu ,pot schimba incadrarea zonelor in orice directie, in functie de rezultate, deoarece aceste informatii sunt generale si orientative, obtinute pe baza unei prospectiuni preliminare.

Pentru stabilirea conditiilor geotehnice s-au consultat documentatiile elaborate pentru retele edilitare,drumuri si constructii efectuate intre anii 2001-2026.

Pentru stabilirea cerinţelor proiectării geotehnice se folosesc categoriile geotehnice conform SR EN 1974-1:2004, explicitate în NP 074-2014, cărora li se asociază riscul geotehnic.

Incadrarea unei lucrări într-o categorie de risc geotehnic sporit impune necesitatea realizării în condiţii de exigenţă corespunzătoare a investigării terenului de fundare şi a proiectării infrastructurii folosind modele şi metode de calcul perfecţionate spre a se atinge un nivel de siguranţă necesar pentru rezistenţa, stabilitatea şi condiţiile normale de exploatare a construcţiei, în raport cu terenul de fundare.

La incadrarea in categoria geotehnica preliminara conform indicativ NP 074/2014 s-au avut in vedere urmatoarele :

Teren bun-mediu-dificil de fundare 2...6 puncte

Fara epuizmente -cu epuizmente 1....2 punct

Categoria de importanta a constructiilor redusa-normala 2....3 puncte

Din punct de vedere a vecinatatilor fara riscuri -cu riscuri 1....3 puncte

Zona seismica ag=0,15 1 puncte

Categoria geotehnica pe baza acestor elemente variaza de la de risc redus la major.

Se va evalua in detaliu, pe fiecare amplasament ,in studiile geotehnice ce vor sta la baza proiectarii.

5.9. Dezvoltarea echipării edilitare

5.9.1. Gopodărirea apelor

Măsuri pentru protecția surselor de apa bruta

- instituirea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică;
- încheierea de protocoale de colaborare între operatorii de servicii de apă, administrațiile locale și reprezentanții proprietarilor surselor și captărilor de suprafață, în vederea instituirii măsurilor în zonele de protecție a surselor de apă;
- monitorizarea în flux continuu a calității apei brute;

- încheierea de protocoale de colaborare între operatorii de servicii de apă și reprezentanții autorităților competente de gospodărirea apelor, în vederea evaluării și asigurării calității resurselor de apă în vederea potabilizării;
- implementarea unor proceduri de gestionare a riscurilor în cazul poluărilor din cauze naturale sau provocate de acțiuni voluntare sau involuntare ale oamenilor;
- construirea de surse noi de apă și reabilitarea celor existente;
- acțiuni de conștientizare a populației privind potențialului de poluare al activităților antropice.

Măsuri privind asigurarea calității apei potabile și a siguranței distribuției

- construirea de stații de tratare noi, utilizând tehnologii moderne adecvate apelor brute tratate;
- extinderea și reabilitarea rețelelor de aducțiune și distribuție, în scopul asigurării continuității și a unui grad de acoperire a serviciului de 100%;
- monitorizarea calității apei potabile prin programe aprobate de Direcția de Sănătate Publică;
- monitorizarea permanentă prin sisteme de monitorizare, control și achiziții de date (Supervisory Control And Data Acquisition – SCADA) a calității apei la ieșirea din stația de tratare și a parametrilor de exploatare în rețea; automonitorizarea, pe trepte de tratare a apei, cât și pentru rezervoarele de stocare și distribuție către consumatori;
- asigurarea unui sistem de mentenanță eficient, care să prevină poluarea sistemului de distribuție prin neetanșeități ale îmbinărilor, spărturi ale conductelor;
- asigurarea perimetrelor de protecție a stațiilor de tratare, stațiilor de pompare și a rezervoarelor de stocare și distribuție, prin împrejmuire cu gard și monitorizare cu sisteme de siguranță video;
- implementarea unor indicatori cuantificabili care să releve nivelul de calitate a serviciului și a produsului (apa potabilă).

Activitatea operatorilor de servicii de apă este întreprinsă în scopul dezvoltării unui management eficient de detectare a pierderilor și se desfășoară în contextul derulării unor ample lucrări de investiții privind reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelelor de apă din aria de operare. Problema controlului, reducerii sau menținerii în limite rezonabile a pierderilor de apă din sistemul de alimentare cu apă este un aspect important al activității operatorilor de apă, întrucât influențează direct performanțele economice și relaționale cu consumatorii.

Măsuri privind reducerii și prevenirii poluării cu nitrați din surse agricole

Se precizează faptul că, în conformitate cu prevederile Programului de acțiune pentru protecția apelor împrotiva poluării cu nitrați din surse agricole (Art. 7) și Codului de

Bune Practici Agricole (art. 7.8), pe terenurile adiacente cursurilor de apă se instituie zone de protecție și benzi tampon (fâșii de protecție), în care este interzisă desfășurarea activităților agricole, respectiv aplicarea fertilizanților și a pesticidelor de orice fel.

Principalele măsuri pentru reducerea și prevenirea poluării cu nitrați din surse agricole sunt:

- calendarul cu perioadele de interdicție pentru aplicarea îngrășămintelor organice;
- depozitarea corespunzătoare a îngrășămintelor de origine animală;
- capacitatea de stocare a gunoiului de grajd;
- planul de fertilizare (balanța nutrienților);
- aplicarea corespunzătoare a îngrășămintelor organice care să nu depășească 170 kg de azot/ha/an;
- respectarea perioadei de interdicție în aplicarea pe teren a îngrășămintelor;
- achiziționarea seturilor de utilaje pentru managementul deșeurilor/gunoiului de grajd;
- limite de aplicare pentru azot și fosfor pe terenuri agricole, pașuni;
- restricții ale unor activități agricole pe versanți;
- restricții privind aplicarea îngrășămintelor pe terenuri saturate cu apă, inundate, înghețate sau acoperite cu zăpadă;
- crearea unor suprafețe de benzi tampon (înierbate sau cu arbuști) în apropierea râurilor/ lacurilor sau la baza pantelor;
- măsuri împotriva eroziunii;
- rotația culturilor pentru limitarea pierderilor de azot către corpurile de apă subterană sau de suprafață;
- acoperirea solului cu vegetație în perioada de iarnă (menținerea unei cantități minime de vegetație care să acopere terenul în perioadele ploioase, cu zăpadă sau cu îngheț);
- reducerea emisiilor de pesticide;
- împădurirea suprafețelor;
- consultanță pentru fermieri;
- conștientizarea și informarea publicului.

Măsuri pentru protejarea corpurilor de apă utilizate sau care vor fi utilizate pentru captarea apei destinate consumului uman

Instituirea zonelor de protecție pentru captările de apă de suprafață și subterană pentru utilizarea în scop potabil se realizează în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare, a HG nr. 930/2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică, precum și a Ordinului nr. 1278/2011 pentru aprobarea instrucțiunilor privind delimitarea zonelor de protecție sanitară și a perimetrului de protecție hidrogeologică, pentru sursele de ape subterane sau de suprafață, precum și captările aferente acestora, conform legislației în vigoare

Deținătorii și/sau operatorii de servicii de apă ai captărilor, construcțiilor și instalațiilor, aflate în funcțiune, au obligativitatea legală de a institui zonele de protecție,

conform normelor prevăzute de HG nr. 930/2005. Astfel, deținătorii și/sau operatorii servicii de apă ai captărilor de ape subterane destinate alimentării centralizate cu apă potabilă instituie zonele de protecție în baza studiilor hidrogeologice prevăzute la art. 12 alin. (1) al HG nr. 930/2005 efectuate în cadrul Institutului Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor. Pentru captările de ape de suprafață delimitarea și instituirea zonelor de protecție se realizează de către deținători și/sau operatorii servicii de apă, conform prevederilor cap. IV al HG nr. 930/2005 și art. 5 al Legii Apelor nr. 107/1996 cu completările și modificările ulterioare.

În jurul surselor și instalațiilor de alimentare cu apă potabilă, în conformitate cu art. 5 alin.(1) din Legea apelor nr.107/1996, cu modificările și completările ulterioare, se instituie zone de protecție sanitară cu regim sever sau cu regim de restricții, precum și perimetre de protecție hidrogeologică, în scopul evitării deteriorării calității surselor de apă.

5.9.2. Alimentarea cu apă

Rețelele de distribuție a apei potabile în comuna Harsesti se vor extinde in zonele neracordate la la sistemul de alimentare cu apă, inclusiv în zonele propuse pentru extinderea intravilanului.

Pentru a realiza o mai buna utilizare a surselor de apa conforme existente si a statiei de tratare a apei potabile, zonele in care se va extinde sistemul de alimentare cu apa vor fi deservite de aceeasi sursa de apa, care corespunde cerintelor Directivei 98/83/EC.

Este in curs de implementare proiectul "Extindere rețea publică de apă și apă uzată în satele Hârsești și Ciobani, comuna Hârsești, județul Argeș", care cuprinde:

Retea de distributie apa

Documentatia contine realizarea extinderii retelei de distributie apa pe strazile din satele Harsesti si Ciobani pe care nu exista o astfel de retea.

Reteaua de distributie se va realiza din conducta de polietilena de inalta densitate in lungime de 1.402m, cu diametre de 63mm si 110mm si presiunea nominala de 10 bar, defalcata pe strazi, lungimi, diametre si presiuni astfel:

- strada Maldareni, L=279m, Dn 110mm, Pn 6 bar;
- strada Maldareni, L=553m, Dn 63mm, Pn 6 bar;
- strada Lacului. L=570m, Dn 63mm, Pn 6 bar.

Conductele se vor monta ingropat sub adancimea de inghet pe un pat de nisip de 10 cm grosime si va fi acoperita inainte de realizarea umpluturii de pamant cu un strat de nisip de 15 cm grosime.

Pe traseul retelei de distribute a apei se prevad 2 hidranti pentru stingerea incendiilor, 4 camine de vane de linie si de ramificatii, 3 instalatii de golire si o instalatie de aerisire - dezaerisire.

Retelele edilitare existente in zona (apa,canalizare, electrice, telefonice, etc.), vor

fi identificate in baza avizelor detinatorilor de retele si protejate conform standardelor si normativelor in vigoare.

Pentru identificarea conductei, dupa montarea acesteia, pe toata lungimea se va monta o banda de identificare, pentru a se evita deteriorarea acesteia in cazul unor lucrari de sapatura ulterioare.

Reteaua de distributie nu subtraverseaza cursuri de apa.

Bransamente apa

Pe reteaua nou proiectata se vor realiza bransamente pentru racordarea gospodariilor la sistemul de alimentare cu apa potabila, in numar de 151 buc.

Bransamentele se vor realiza din conducta PEID - PE 100, SDR 17, PN6 bar, cu De 25 mm, pozata sub adancimea de inghet. Pentru contorizarea consumului de apa rece, s-a prevazut apometru DN 20 mm, montat in caminul de bransament.

Caminul pentru apometru se va realiza din polietilena cu Ø 500 mm pentru apometrele cu Dn 20 mm, amplasat pe un pat de nisip. Caminul se va amplasa la limita proprietatii, in domeniul public. Realizarea de bransamente prezinta urmatoarele avantaje:

- toate bransamentele individuale urmeaza a fi dotate cu armaturi de sectionare, cat si cu sisteme individuale de masurare si inregistrare a debitelor/volumelor de apa preluate, fapt ce va avea consecinte favorabile pentru procesul de intretinere, exploatare si dezvoltare a sistemului de alimentare cu apa;
- monitorizarea consumurilor de apa la nivelul fiecarei gospodarii individuale, respectiv al folosintelor consumatoare de apa va determina formarea unei constiinte pozitive pentru utilizarea rationala a apei, eliminandu-se posibilitatea de risipa a apei sau consumurile de apa cu caracter mai puțin justificat;
- posibilitatea colectarii corecte si la timp a contravalorii volumelor de apa distribuite la consumatori asigura conditii favorabile de autofinantare pentru executarea operatiunilor de intretinere, exploatare si dezvoltare in regim continuu a sistemului de alimentare cu apa;
- functionarea in regim permanent a sistemului public de distributie a apei atrage dupa sine dezvoltarea functiilor edilitare si rezidentiale pentru comuna Harsesti, evitandu-se aparitia unor eventuale elemente disfunctionale in viata acestei asezari.

5.9.3. Canalizarea

În prezent, sistemul de canalizare din comuna Hârsești este parțial realizat, rețeaua existentă neacoperind integral satele Hârsești, Ciobani și Martalogi. Din cauza lipsei extinderii complete, o parte din populație nu este conectată la sistemul public de canalizare, iar apele uzate sunt evacuate necontrolat în fose septice, rigole sau direct în emisari

naturali, inclusiv râul Cotmeana. Această situație generează poluarea solului, a apelor subterane și de suprafață, cu efecte negative asupra sănătății populației și asupra mediului, precum și blocarea dezvoltării socio-economice locale.

Pentru remedierea acestor disfuncționalități, sunt prevăzute investiții pentru extinderea rețelelor de apă și canalizare în satele Hârsești, Ciobani și Martalogi. Lucrările includ realizarea și extinderea rețelelor de canalizare gravitațională, executate din conducte PVC, precum și racordarea tuturor gospodăriilor, instituțiilor și agenților economici la sistemul public.

Având în vedere relieful local, sunt prevăzute mai multe stații de pompare a apelor uzate, care asigură transportul către colectoarele principale și stația de epurare existentă, care va fi suplimentată cu un modul biologic pentru creșterea capacității de tratare.

Rețeaua va fi completată cu racorduri individuale pentru gospodării și infrastructură tehnico-edilitară modernizată, asigurând astfel eliminarea evacuărilor necontrolate și protecția mediului.

5.9.4. Alimentarea cu energie electrică

Se propune extinderea și modernizarea rețelei electrice de distribuție în comuna Hârsești, în vederea asigurării accesului la energie electrică pentru toate locuințele și obiectivele publice și economice, inclusiv în zonele neacoperite sau insuficient deservite. Investițiile vizează atât racordarea noilor consumatori, cât și întărirea rețelei existente pentru a susține dezvoltarea locală.

Intervențiile includ extinderea liniilor electrice de medie și joasă tensiune, amplasarea sau modernizarea posturilor de transformare, precum și modernizarea iluminatului public stradal. De asemenea, se urmărește creșterea capacității rețelei pentru integrarea surselor regenerabile de energie și a prosumatorilor, conform reglementărilor naționale în vigoare.

Sunt prevăzute măsuri de modernizare tip „smart grid”, prin automatizarea rețelelor, monitorizarea consumului și calității energiei, digitalizarea infrastructurii și reducerea timpilor de intervenție în caz de avarii. Totodată, se are în vedere creșterea siguranței în exploatare și eficientizarea energetică prin modernizarea echipamentelor vechi.

Iluminatul public va fi modernizat prin înlocuirea corpurilor existente cu sisteme LED și implementarea unui sistem de telegestiune, ceea ce va conduce la reducerea consumului energetic și creșterea siguranței circulației și a spațiului public.

În ansamblu, dezvoltarea rețelei electrice din Hârsești este corelată cu reglementările naționale privind racordarea la rețelele de interes public și cu normele de siguranță și protecție aferente infrastructurii energetice.

5.9.5. Telecomunicații

Dezvoltarea și modernizarea rețelelor de telefonie fixă și mobilă, precum și a serviciilor de internet la nivelul comunei, urmărește extinderea infrastructurii astfel încât toate locuințele să poată beneficia de acces la comunicații electronice și internet. Operatorii de telecomunicații, precum Orange, Vodafone, Telekom și RCS-RDS, contribuie la

această dezvoltare prin avize și prin asigurarea protecției și funcționării rețelelor existente, acestea fiind esențiale pentru accesul populației la servicii de informație și comunicații.

Cererea de servicii digitale rămâne neuniformă și eterogenă, variind de la utilizatori intensivi la persoane care utilizează rar sau deloc aceste servicii. Cu toate acestea, se constată o creștere constantă a consumului de internet de mare viteză, în special în mediul rezidențial și în mediul de afaceri. Această evoluție este determinată de extinderea utilizării aplicațiilor online, a serviciilor cloud și a conținutului video de tip streaming, care devin principalele componente ale traficului de date.

Internetul mobil are un rol tot mai important în asigurarea conectivității, însă rămâne complementar internetului fix. Dezvoltarea acestuia este susținută de extinderea acoperirii rețelelor, de creșterea numărului de terminale inteligente și de reducerea tarifelor, precum și de îmbunătățirea tehnologiilor de transmisie. Se observă o tranziție către servicii convergente fix-mobil, care permit accesul la internet și aplicații indiferent de locație sau dispozitiv.

Evoluția tehnologică determină estomparea diferențelor dintre serviciile tradiționale de comunicații și aplicațiile online de tip OTT, precum platformele de streaming și serviciile de mesagerie. Telefonia clasică își pierde treptat relevanța, fiind înlocuită de soluții bazate pe internet, cum ar fi VoIP și apelurile video, iar serviciile de televiziune evoluează către modele interactive și non-lineare, cu conținut la cerere.

Dezvoltarea rețelelor de generație nouă, inclusiv 4G, 5G și Internet of Things, conduce la integrarea infrastructurii digitale într-un sistem unitar, care combină capacități de transmisie, procesare și stocare a datelor. Această evoluție permite apariția unor noi servicii digitale și creșterea semnificativă a volumului de trafic de date.

Infrastructura de comunicații include atât rețele fixe, cât și mobile, cu accent pe extinderea fibrei optice și modernizarea rețelelor mobile prin tehnologii LTE-Advanced. Performanțele diferă între operatori, ceea ce impune investiții continue pentru menținerea calității serviciilor și a competitivității pe piață.

Sunt stabilite zone de protecție pentru infrastructura de comunicații, inclusiv pentru cabluri, conducte și canalizații, cu scopul de a asigura funcționarea în condiții optime și de a preveni deteriorarea acestora în timpul lucrărilor de construcții sau intervențiilor în teren.

Piața serviciilor de comunicații este caracterizată de concurență intensă între operatori, ceea ce conduce la îmbunătățirea serviciilor și la optimizarea prețurilor. Se manifestă tendințe de consolidare a operatorilor, precum și extinderea acestora către domenii conexe, inclusiv servicii digitale, conținut online și alte sectoare.

Obiectivul principal este asigurarea accesului cât mai larg al populației și al mediului economic la servicii de comunicații performante, indiferent de locație. Pentru atingerea acestui obiectiv sunt necesare investiții în infrastructură, simplificarea procedurilor administrative, utilizarea eficientă a resurselor existente și colaborarea între operatori și autorități, în vederea dezvoltării unei infrastructuri digitale moderne, integrate și accesibile.

5.9.6. Alimentare cu căldură

Comuna Hârsești va rămâne în continuare, până la introducerea sistemului de gaze naturale, pe sistem de încălzire local, bazat pe sobe cu lemne și alți combustibili solizi.

Utilizarea combustibilului solid se va face, ca și până în prezent, în sobe clasice de teracotă cu acumulare de căldură, dar și prin alte surse de energie termică ce pot deservi mai multe încăperi, cum sunt cazanele care funcționează pe principiul gazeificării lemnului. De asemenea, pot fi utilizate cazane care folosesc peleți din lemn rezultați din compactarea rumegușului, un sistem care valorifică eficient deșeurile din exploatările forestiere și reduce riscurile de poluare și de ardere necontrolată a rumegușului.

Alimentarea locală cu energie termică pe bază de combustibili solizi prezintă mai multe avantaje, printre care posibilitatea stocării combustibililor pe perioade relativ lungi fără pierderea puterii calorifice, încălzirea doar a spațiilor utilizate și menținerea confortului termic prin inerția sobelor de teracotă. În plus, pot fi utilizate deșeurile combustibile din gospodărie, reducând volumul de deșeuri ce trebuie eliminate. Totodată, sobele pot fi utilizate și pentru prepararea hranei sau a apei calde menajere, precum și pentru încălzirea spațiilor adiacente bucătăriei. Cenușa rezultată poate fi stocată cu impact redus asupra mediului.

Este important ca aceste avantaje să fie valorificate prin utilizarea unor sisteme de încălzire cu randament ridicat, realizate corect din punct de vedere tehnic, atât la nivelul sobelor, cât și al coșurilor de fum, pentru a evita riscurile de incendiu, intoxicații sau degradări în exploatare.

Pentru toate clădirile, în special pentru locuințele individuale, trebuie avută în vedere și soluția preparării apei calde menajere cu ajutorul energiei solare, prin montarea de panouri solare pe acoperișuri sau terase, cu orientare și înclinare adecvată pentru o captare eficientă a energiei solare.

La clădirile noi, elementele de anvelopă, atât opace cât și vitrate, trebuie să respecte prevederile metodologiei de calcul al performanței energetice a clădirilor și ale legislației în vigoare privind eficiența energetică, astfel încât să se asigure un consum redus de combustibil, un confort termic corespunzător și diminuarea poluării rezultate din ardere.

Pentru creșterea confortului locatarilor din clădirile de locuit unde se va monta tâmplărie etanșă cu geam termoizolant, este recomandată instalarea unor sisteme de ventilație higroreglabile, astfel încât umiditatea interioară să fie menținută în limite optime, precum și realizarea unor instalații de evacuare mecanică în bucătării și băi, eventual completate cu recuperatoare de căldură.

5.9.7. Alimentare cu gaze

Este în curs de aprobare cererea de finanțare pentru proiectul „Alimentare cu gaze naturale în comunele Bârla și Hârsești (județul Argeș) și comuna Tufeni (județul Olt)”. Finanțarea se va realiza prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”. Beneficiarul investiției este parteneriatul format din comunele Bârla și Hârsești, județul Argeș, și comuna Tufeni, județul Olt.

Amplasamentul investiției cuprinde satele Podișoru, Bârla, Sălăreasca, Ciocesti, Mândra, Malu, Urlueni și Afrimești din comuna Bârla, județul Argeș, satele Hârsești, Ciobani și Mârtalogi din comuna Hârsești, județul Argeș, precum și satele Tufeni, Stoborăști și Barza din comuna Tufeni, județul Olt.

Lungimea rețelei de distribuție propusă pentru înființare/extindere/modernizare este de 97.410 metri. Numărul estimat de gospodării care vor fi conectate este de 4.931, calculat conform prevederilor legale în vigoare. Este prevăzută o instalație de racordare la Sistemul Național de Transport cu o lungime de 56 metri, precum și un consum anual estimat de 5.700.236 mc pentru consumatorii casnici și 645.350 mc pentru consumatorii non-casnici. În cadrul investiției este prevăzută și realizarea unei stații de reglare SNT, inclusiv montajul acesteia.

Proiectul constă în realizarea unei rețele de distribuție a gazelor naturale alcătuită din conducte din polietilenă PE 100 și conducte din oțel, utilizate în special la subtraversări îngropate sau supratraversări de cursuri de apă. Distribuția gazelor naturale se va realiza în regim de presiune medie și joasă către consumatorii casnici și non-casnici.

Rețeaua de gaze naturale va fi montată în subteran, pe domeniul public, de-a lungul drumurilor și străzilor, cu respectarea distanțelor de siguranță prevăzute de normele tehnice în vigoare. Intersecțiile cu alte utilități sau construcții se vor realiza perpendicular, cu respectarea distanțelor minime de siguranță, iar în situațiile în care acestea nu pot fi respectate, conductele vor fi protejate în tuburi de protecție. Trecerea conductelor prin cămine, canale sau alte construcții subterane este interzisă.

Adâncimea de pozare a conductelor va fi de 0,90 m, măsurată de la generatoarea superioară a conductei până la cota terenului. Lățimea șanțului va fi adaptată în funcție de diametrul conductelor, iar montajul se va realiza pe un strat de nisip, cu acoperire ulterioară în straturi succesive compactate. Deasupra conductei se va monta bandă avertizoare inscripționată „GAZE NATURALE – PERICOL DE EXPLOZIE”, la o înălțime de aproximativ 35 cm.

Îmbinările conductelor din polietilenă se vor realiza prin sudură cap la cap sau electrofuziune, conform normelor tehnice în vigoare și prescripțiilor ISCIR. Pe traseu se vor monta fir trasor pentru identificare, răsuflători la suduri și ramificații, precum și robineți de secționare în punctele importante ale rețelei.

Lucrările vor fi executate pe domeniul public, iar înainte de începerea acestora se va solicita asistență tehnică din partea deținătorilor de utilități existente în zonă. Execuția va ține cont de toate distanțele de siguranță prevăzute între conductele de gaze și celelalte rețele edilitare sau obiective existente, conform normativelor și standardelor în vigoare.

Amplasarea conductelor se va face în principal în zone verzi, trotuare sau alei pietonale, iar acolo unde este necesar, în zona carosabilă. Branșamentele vor permite alimentarea fiecărui consumator în parte, cu racorduri realizate perpendicular pe conducta principală.

În zona de protecție a conductelor de gaze naturale se vor respecta restricțiile impuse de legislația în vigoare, iar orice intervenție sau lucrare ulterioară în proximitatea acestora se va realiza numai cu respectarea distanțelor minime de siguranță și a avizelor necesare.

5.9.8. Gospodăria comunală

Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare, prevede obligativitatea elaborării Planurilor Județene de Gestionare a Deșeurilor. Conform prevederilor legale, aceste planuri sunt elaborate de către Consiliul Județean, în colaborare cu Agenția Județeană pentru Protecția Mediului, pe baza principiilor și obiectivelor stabilite

prin Planul Național de Gestionare a Deșeurilor și a cadrului metodologic aprobat prin Ordinul ministrului mediului nr. 140/2019 privind metodologia de elaborare, monitorizare, evaluare și revizuire a planurilor județene.

Deșeurile care fac obiectul PJGD includ deșeurile municipale, atât nepericuloase cât și periculoase, respectiv deșeuri menajere și similare provenite din gospodării, comerț, industrie și instituții, inclusiv uleiuri alimentare uzate și fluxuri speciale precum deșeurile de ambalaje și deșeurile de echipamente electrice și electronice, precum și deșeurile din construcții și desființări.

În ceea ce privește obiectivul de creștere etapizată a gradului de pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor municipale, Legea nr. 211/2011 stabilește obligația autorităților administrației publice locale de a atinge până la 31 decembrie 2020 un nivel minim de 50% din masa totală generată pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenite din deșeurile menajere sau din fluxuri similare.

Pentru județul Argeș, obiectivul de creștere a gradului de pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor municipale este structurat etapizat, astfel: atingerea țintei de 50% din cantitatea totală de deșeuri reciclabile generate până în anul 2020, conform metodei de calcul stabilite la nivel european, respectiv deșeuri de hârtie și carton, plastic, metal și sticlă, în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Ulterior, se au în vedere ținte de 50% din cantitatea totală de deșeuri municipale generate în anul 2025, 55% în anul 2030 și 60% în anul 2035, în concordanță cu prevederile Directivei-cadru privind deșeurile și ale Pachetului Economiei Circulare, aceste valori fiind raportate la întreaga cantitate de deșeuri municipale generate.

În acest context, este în curs de implementare investiția „Construire centru de colectare a deșeurilor prin aport voluntar în comuna Hârsești, județul Argeș”, obiectiv care face parte din categoria clădirilor civile cu funcțiune de centru de colectare deșeuri. Pe amplasamentul investiției sunt prevăzute containere tip baracă pentru administrare și supraveghere, dotate cu spațiu de depozitare pentru scule și două grupuri sanitare, container frigorific pentru cadavre de animale de talie mică, container pentru deșeuri periculoase precum vopsele, solvenți, medicamente expirate și baterii, trei containere prevăzute cu presă pentru colectarea deșeurilor de hârtie/carton, plastic și textile, precum și trei containere închise tip walk-in destinate colectării deșeurilor electrice și electronice, a echipamentelor electrice de mari dimensiuni și a deșeurilor de mobilier din lemn.

În paralel, este în curs de implementare investiția „Realizare sistem integrat de colectare și valorificare a gunoiului de grajd în comuna Hârsești, județul Argeș”, care face parte din programul de control integrat al poluării cu nutrienți. Platforma comunală PC1 este amplasată într-o incintă de aproximativ 1.677,90 mp și include platforma de depozitare, rigole carosabile din beton prefabricat, bazin de stocare, platformă incintă, cabină pentru personal, toaletă ecologică, stâlpi de iluminat cu panouri fotovoltaice, camere de supraveghere video, piezometre, împrejmuire din panouri de plasă de sârmă, spații înierbate și plantații de aliniament, precum și platformă de acces.

Sunt prevăzute și dotări specifice pentru operare, respectiv încărcător frontal autopropulsat, tractor, remorcă, împrăștietor de gunoi de grajd, vidanjă, platforme individuale, precum și echipamente auxiliare precum pichet PSI, stingător, trusă de prim ajutor, mobilier minimal, kit fotovoltaic cu iluminat LED, grup electrogen, corpuri de iluminat

exterior și containere pentru deșeuri periculoase și nepericuloase. Toate aceste investiții contribuie la dezvoltarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor și la îndeplinirea obiectivelor de mediu și reciclare la nivel local.

5.10. Protecția mediului

Pe baza datelor avute la dispozitie privind calitatea factorilor de mediu la nivelul comunei Hârsești, judeţul Argeş, a propunerilor privind intravilanul si extravilanul comunei, se recomanda urmatoarele:

- propunerea de obiective care are sa aiba ca scop reabilitare spații verzi în interiorul localității
- propunerea de obiective care are sa aiba ca scop extinderea zonelor împădurite prin perdele de protecţie naturală (plantare arbori)
- propunerea de obiective care are sa aiba ca scop încurajarea utilizării de surse de energie mai puțin poluante pentru încălzirea locuințelor și modernizarea sistemelor de încălzire.
- propunerea de obiective care are sa aiba ca scop modernizare canalizarea și epurarea apelor uzate menajere în satele Hârseşti și Ciobani, alimentare cu apă potabilă a satelor Hârseşti și Ciobani pentru a reduce poluarea pânzei freatice
- propunerea de obiective care are sa aiba ca scop extinderea și îmbunătățirea serviciilor de colectare selectivă pe fracții (hârtie/carton, plastic/metal, sticlă, deșeuri biodegradabile) la nivelul tuturor gospodăriilor.
- propunerea de obiective care are sa aiba ca scop eficientizarea energetica prin reabilitarea termică a clădirilor publice.
- propunerea de obiective care are sa aiba ca scop promovarea practicilor de compostare a gunoiului de grajd pentru a reduce poluarea agricolă
- propunerea de obiective care are sa aiba ca scop consolidarea infrastructurii de prevenire și protecție împotriva inundațiilor.
- Aceste concluzii și recomandări ar trebui să ghideze Planul Urbanistic General (PUG) al comunei Hârsești, judeţul Argeş, având ca obiectiv principal îmbunătățirea calității vieții, atragerea investitorilor și crearea de locuri de muncă, prin modernizarea infrastructurii și valorificarea potențialului zonei, într-o manieră sustenabilă.

5.11 Imagine urbană. Zone de regenerare urbană. Zone de restructurare urbană

Regenerarea și restructurarea urbană a comunei Hârsești reprezintă o prioritate esențială pentru dezvoltarea durabilă și coerentă a acestei comunități. Prin intervențiile planificate în zona centrală, de agrement și comercială, comuna își propune să revitalizeze spațiile existente, să îmbunătățească calitatea vieții locuitorilor și să stimuleze dezvoltarea economică.

Prin reabilitarea și modernizarea centrului comunei, prin amenajarea parcului comunal și zonelor de agrement, precum și a infrastructurii comerciale și de servicii, se urmărește crearea unor spații atractive și funcționale. Aceste intervenții vor contribui la consolidarea identității comunei, la creșterea atractivității pentru locuitori și vizitatori, și la stimularea dezvoltării economice locale. Zonele de regenerare urbană vor oferi spații de relaxare, activități recreative și oportunități economice, contribuind astfel la îmbunătățirea calității vieții.

Printr-o abordare integrată și sustenabilă a regenerării și restructurării urbane, comuna Hârsești își propune să devină un model de dezvoltare rurală modernă, adaptată nevoilor actuale și viitoare ale comunității. Aceste eforturi vor contribui la crearea unui mediu de viață atractiv, funcțional și durabil, consolidând astfel perspectivele de dezvoltare economică și socială pe termen lung.

5.12. Reglementări urbanistice

Volumul de reglementări urbanistice al acestui Plan Urbanistic General definește prevederile de Regulament specifice diverselor zone ale comunei Hârsești.

Aceste prescripții sunt stabilite ierarhic astfel:

- **prescripții generale, la nivelul teritoriului orașului;**
- **prescripții generale, la nivelul teritoriului intravilan al orașului;**
- **prescripții specifice de construibilitate la nivelul:**
  - zonelor funcționale
  - subzonelor funcționale

Divizarea intravilanul comunei Hârsești

În cadrul teritoriului fiecărui sat, terenurile din extravilan[113] [114] și intravilan[115] sunt bine definite pe baza legislației menționate și bine conturate în documentațiile urbane.

În urma studiilor urbanistice efectuate în comuna Hârsești, în contextul trasării zonelor care conțin cele 3 criterii urbanistice definitorii în stabilirea limitelor aferente fiecărei zone și subzone funcționale - care sunt:

a. **Funcțiuni asemănătoare în prezența unor funcțiuni dominante**
b. **Regimul de construire (continuu, discontinuu) dominanta**
c. **Înălțimi maxime asemănătoare.**

DIVIZIUNEA TERENULUI ÎN UNITĂȚI TERITORIALE DE REFERINȚĂ ȘI SUBZONE FUNCȚIONALE

TERENURI ÎN INTRAVILAN

L1 – Subzona locuințelor individuale cu țesut tradițional

L2 – Subzona locuințelor individuale cu țesut atipic

---

113 Conf. Legea nr.18 din 19.02.1991 a fondului funciar, art.2, alin. a)

114 Conf. Ordin MLPAT nr.21/N din 10.04.2000 pentru aprobarea reglementării tehnice "Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism", Art.3

115 Conf. Ordinului MLPAT nr. 21/M/10.04.2000 pentru aprobarea reglementării tehnice "Ghid privind elaborarea și aprobarea Regulamentelor Locale de Urbanism", art.4

L3 – Subzona locuințelor individuale amplasate în zona de extindere a intravilanului

L1/CS – Subzona mixtă formată din locuințe individuale cu țesut tradițional cu permisivități pentru comerț și servicii

L3/CS – Subzona mixtă formată din locuințe individuale amplasate în zona de extindere a intravilanului cu permisivități pentru comerț și servicii

CS – Subzona comerțului și serviciilor

IS – Subzona instituțiilor și serviciilor publice

C – Subzona centrală

GC – Subzona gospodăriilor comunale

ID – Subzona unităților industriale cu depozitări și servicii

TE – Subzona utilităților tehnico-edilitare

V1 – Subzona spațiilor verzi de folosință publică

V2 – Subzona spațiilor verzi cu utilizare sportivă

V3 – Subzona spațiilor verzi pentru perdele de protecție

Cc – Subzona căilor de comunicație intravilane

Cf – Subzona căilor ferate intravilane

AP – Zona aflată permanent sub ape

TERENURI ÎN EXTRAVILAN

EXa - Terenuri agricole

EXp - Fond forestier proprietate a statului / păduri retrocedate

EXr - Zonă exploatare resurse naturale

EXn - Terenuri neproductive

EXh - Terenuri permanent sub apă

EXi - Terenuri destinate lucrărilor majore de infrastructură

Exg – Terenuri destinate gospodăriilor comunale extravilane

5.13 Circulația terenurilor. Obiective de utilitate publică

Din punct de vedere al tipului de proprietate a terenurilor, conform Legii 213/1998, în teritoriul administrativ al Comunei Hârsești se identifică următoarele categorii:

Propunerile privind regimul juridic al terenurilor sunt următoarele:

- Se propune trecerea în domeniul public a tuturor terenurilor cu destinația de stradă din cadrul documentațiilor de urbanism aprobate și în care au fost prevăzute aceste străzi;
- Se propune reglementarea parcelelor de terenuri aflate în proprietatea publică de interes local care nu sunt încă intabulate sau nu au contur actualizat; acest aspect se va putea cel mai bine rezolva printr-un cadastru general;
- Se va analiza posibilitatea preluării infrastructurii existente, inclusiv a tuturor drumurilor nou create în conformitate cu planurile urbanistice de zonă sau cu Planul Urbanistic General actual (P.U.G). Este important de subliniat că preluarea va viza exclusiv acele drumuri care, prin caracteristicile lor transversale, permit integrarea în mod eficient în

infrastructura tehnico-edilitară, garantând astfel condiții optime pentru construcție, exploatare și intervenție.

CIRCULAȚIA JURIDICĂ A TERENURILOR

În vederea realizării obiectivelor de utilitate publică ce vor fi propuse prin prezentul PUG în lucru, este posibil sa fie necesare propuneri de circulație a terenurilor după cum urmează:

- Terenuri aparținând persoanelor fizice sau juridice ce vor trece în domeniul privat/public al administrației publice locale, în următoarele cazuri:
  - Pentru realizarea incintelor echipamentele edilitare care, din considerente tehnice, nu vor fi putea fi stabilite pe terenuri ce aparțin administrației publice locale;
  - Pentru realizare eventualelor drumuri de acces;

Terenuri aparținând domeniului privat al administrației locale destinate concesionării persoanelor fizice sau juridice;

CONCLUZII ȘI MĂSURI ÎN CONTINUARE

Se recomandă alocarea terenurilor care se află în domeniul administrației publice locale pentru viitoarele propuneri urbanistice ce implică obiective de utilitate publică, acolo unde condițiile tehnice permit. În cazul în care există restricții de proiectare, se poate lua în considerare identificarea de terenuri ce aparțin unuia sau doi proprietari privați, astfel încât să faciliteze procesul de implementare a investițiilor propuse.

6. CONCLUZII

Comuna Hârsești, județul Argeș, este o localitate rurală situată în partea sudică a județului, cu un profil preponderent agricol și o structură economică dominată de activități tradiționale. Economia locală se bazează în principal pe agricultură și creșterea animalelor, desfășurate în exploatații de mici dimensiuni, influențate de fragmentarea terenurilor și de dependența de condițiile climatice. Activitățile non-agricole sunt limitate, fiind reprezentate de comerț local, servicii de bază și inițiative antreprenoriale reduse ca amploare.

Din punct de vedere demografic, comuna se confruntă cu tendințe de scădere a populației și de îmbătrânire demografică, generate în special de migrația tinerilor către centre urbane mai mari sau în afara țării. Această evoluție conduce la diminuarea resursei de forță de muncă și la presiuni asupra sustenabilității pe termen lung a comunității locale.

Infrastructura de bază este funcțională, însă necesită modernizare continuă, în special în ceea ce privește rețeaua de drumuri locale, accesul la utilități și calitatea serviciilor publice. Mobilitatea populației este asigurată în principal prin transport rutier, iar dependența de autoturismul personal este ridicată, în lipsa unui sistem local de transport public dezvoltat.

Serviciile publice locale acoperă nevoile esențiale ale populației, însă există în continuare necesitatea îmbunătățirii infrastructurii educaționale, sanitare și administrative, precum și a digitalizării serviciilor pentru creșterea eficienței administrative.

Dezvoltarea comunei este influențată de capacitatea de atragere a investițiilor în infrastructură și servicii, precum și de accesarea fondurilor nerambursabile destinate mediului rural. Există potențial pentru dezvoltarea unor activități economice complementare agriculturii, precum procesarea produselor agricole la scară mică, servicii locale și activități meșteșugărești.

În perspectivă, dezvoltarea durabilă a comunei Hârsești depinde de modernizarea infrastructurii de bază, susținerea economiei locale, îmbunătățirea condițiilor de viață și adaptarea la schimbările demografice, cu accent pe menținerea populației tinere și active în teritoriu.

GEODATA
SERVICES

GEODATA-**SERVICES.COM**

© 2020 - 2026 GeoData Services.

All rights reserved.